SUPREME AUDIT INSTITUTION OF INDIA
लोकहितार्थ सत्यनिष्ठा
Dedicated to Truth in Public Interest

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचा मार्च 2022 रोजी संपलेल्या वर्षाचा अनुपालन लेखापरीक्षा अहवाल

महाराष्ट्र शासन

वर्ष 2025 चा अहवाल क्रमांक 1

(अनुपालन लेखापरीक्षण - नागरी)

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक
यांचा
मार्च 2022 रोजी संपलेल्या वर्षाचा
अनुपालन लेखापरीक्षा अहवाल

महाराष्ट्र शासन
वर्ष 2025 चा अहवाल क्रमांक 1

अनुक्रमणिका

	संदर्भ	
	परिच्छेद क्रमांक	पृष्ठ क्रमांक
उपोद्घात		vii
कार्यकारी सारांश		ix - xiii
प्रकरण I **प्रस्तावना**		
या अहवालासंबंधी	1.1	1
लेखापरीक्षीत घटकांची रूपरेखा	1.2	2
लेखापरीक्षणासाठी प्राधिकार	1.3	2
प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा-I), महाराष्ट्र, मुंबई आणि महालेखाकार (लेखापरीक्षा-II), महाराष्ट्र, नागपूर यांच्या कार्यालयांची संघटनात्मक संरचना	1.4	3
लेखापरीक्षणाचे नियोजन आणि आयोजन	1.5	3
लेखापरीक्षणाला शासनाचा प्रतिसाद	1.6	4
लेखापरीक्षणाचे परिणाम	1.7	7
प्रकरण II **व्यवहारांचे लेखापरीक्षण** **(राज्य शासकीय विभाग)**		
गृह विभाग		
महाराष्ट्र राज्य उत्पादन शुल्क विभागाचे कामकाज	2.1	9
वस्तू आणि सेवा कर विभाग		
वर्ष 2017-18 साठी जीएसटी प्रदान आणि विवरणे दाखल करण्यावरील विभागाचे पर्यवेक्षण	2.2	26
मुद्रांक शुल्क आणि नोंदणी विभाग		
विकास करारामध्ये मालमत्तेच्या कमी मूल्यांकनामुळे मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी	2.3.1	62
पूरक करारनाम्यामध्ये मालमत्तेचे कमी मूल्यांकन झाल्यामुळे मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी-फंजीबल चटई क्षेत्र निर्देशांकाची हिस्सेदारी (एफएसआय)	2.3.2	66
अभिहस्तांतरण पत्रात मालमत्तेच्या क्षेत्राच्या चुकीच्या वर्गीकरणामुळे मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी	2.3.3	68

सार्वजनिक बांधकाम विभाग		
रस्ता देखभाल दायित्वांचे उल्लंघन केल्यामुळे सवलतधारकाला अनुचित लाभ	2.4	71
महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ		
मुंबई पुणे महामार्गासाठी टोल वसुली करारामध्ये ₹ 71.07 कोटींची अनियमित महसूल माफी	2.5	73
परिशिष्टे	**परिशिष्ट क्रमांक**	**पृष्ठ क्रमांक**
महालेखाकार (लेखापरीक्षा-II), महाराष्ट्र, नागपूर यांच्या अधिकार क्षेत्रांतर्गत समूह-निहाय विभागांची, स्वायत्त संस्थांची आणि सार्वजनिक उपक्रमांची यादी दर्शविणारे विवरण	1.1	77
डिसेंबर 2021 पर्यंत निर्गमित परंतु 30 जून 2022 रोजी प्रलंबित असलेले विभाग निहाय निरीक्षण अहवाल/ परिच्छेद दर्शविणारे विवरण	1.2	79
प्रलंबित स्पष्टीकरणात्मक ज्ञापन/अनौपचारिक संदर्भांची स्थिती दर्शविणारे विवरण	1.3	81
लोक लेखा समितीच्या/सार्वजनिक उपक्रम समितीच्या शिफारशींची समूह-निहाय स्थिती, ज्यावर कारवाई केलेल्या टिप्पण्यांची प्रतीक्षा होती ते दर्शविणारे विवरण	1.4	82
परवाना नूतनीकरण शुल्काची कमी/न आकारणी दर्शविणारे विवरण	2.1.1	83
परवाना नूतनीकरण शुल्काची कमी/न आकारणी दर्शविणारे विवरण	2.1.2	84
एकल मालक/भागीदारी फर्मच्या तुलनेत कंपनीच्या मालकीत बदलासाठी विशेषाधिकार शुल्काच्या आकारणीमध्ये विसंगती दर्शविणारे विवरण	2.1.3	86
एकल मालक/भागीदारी फर्मच्या तुलनेत कंपनीच्या मालकीत बदलासाठी विशेषाधिकार शुल्काची कमी आकारणी दर्शविणारे विवरण	2.1.4	87
नागरी पुरवठा आणि कँटीन स्टोअर विभागाला पुरवठ्याच्या बाबतीत वेगवेगळ्या उत्पादन खर्चामुळे राज्य उत्पादन शुल्काचे कमी प्रदान दर्शविणारे विवरण	2.1.5	88

परिशिष्टे	परिशिष्ट क्रमांक	पृष्ठ क्रमांक
आयात केलेल्या मद्याच्या (विदेशी) बाबतीत उत्पादन खर्चाच्या कमी मूल्यांकनामुळे राज्य उत्पादन शुल्काचे कमी प्रदान दर्शविणारे विवरण	2.1.6	91
आयात केलेल्या मद्याच्या (इतर राज्य) बाबतीत उत्पादन खर्चाच्या कमी मूल्यांकनामुळे राज्य उत्पादन शुल्काचे कमी प्रदान दर्शविणारे विवरण	2.1.7	116
जीएसटीआर-10 दाखल न केल्याबद्दल अपुरा पाठपुरावा दर्शविणारे विवरण	2.2.1	123
विभागाद्वारा स्वीकारलेली किंवा कारवाई सुरू केलेली प्रकरणे	2.2.2	124
करदात्यांद्वारा डेटा प्रवेश त्रुट्या	2.2.3	128
अभिलेखांचे सादरीकरण न करणे	2.2.4	131
जीएसटीआर-3B विलंबाने दाखल केल्यावर व्याज प्रदान न करणे	2.2.5	134
जीएसटीआर 9 आणि जीएसटीआर-2A यांमध्ये आयटीसीचा लाभ घेण्यात विसंगती	2.2.6	135
करमुक्त वस्तू/सेवांच्या संदर्भात आयटीसीचे न/कमी प्रत्यावर्तन	2.2.7	136
जीएसटीआर 9C आणि वार्षिक वित्तीय विवरण यांमध्ये उलाढालीत विसंगती	2.2.8	137
जीएसटीआर 9 आणि वार्षिक वित्तीय विवरण यांमध्ये उलाढालीत विसंगती	2.2.9	138
प्रत्यावर्ती भार यंत्रणेंतर्गत (आरसीएम) प्रदान केलेल्या करात विसंगती	2.2.10	139
विकास करारामध्ये मालमत्तेच्या कमी मूल्यांकनामुळे ₹ 35.49 लाख मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी. (महसूल हिस्सेदारी)	2.3.1	140
मोबदल्याचे चुकीचे निर्धारण केल्यामुळे ₹ 23 लाख मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी. (महसूल हिस्सेदारी)	2.3.2	141
संयुक्त उपक्रम विकास करारात मालकाच्या हिस्स्याची चुकीची गणना केल्यामुळे ₹ 40.31 लाख मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी (महसूल हिस्सेदारी)	2.3.3	142
मालमत्तेच्या कमी मूल्यांकनामुळे ₹ 16.13 लाख मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी	2.3.4	143

परिशिष्टे	परिशिष्ट क्रमांक	पृष्ठ क्रमांक
क्षेत्राचे चुकीचे वर्गीकरण केल्यामुळे ₹ 59.00 लाख मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी. परिणामी अभिहस्तांतरण पत्रामध्ये मालमत्तेचे कमी मूल्यांकन	2.3.5	144

उपोद्‌घात

31 मार्च 2022 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचा हा अहवाल भारतीय राज्यघटनेच्या अनुच्छेद 151 अंतर्गत महाराष्ट्र राज्याच्या राज्यपालांना सादर करण्यासाठी तयार करण्यात आला आहे.

हा अहवाल नियंत्रक व महालेखापरीक्षक (कर्तव्ये, अधिकार आणि सेवा शर्ती) अधिनियम, 1971 च्या तरतुदी अंतर्गत आणि त्या अंतर्गत भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक द्वारा जारी लेखापरीक्षा व लेखा विनियमन, 2020 वरील विनियमनांतर्गत आयोजित महाराष्ट्र शासनाचे शासकीय विभाग, स्वायत्त संस्था आणि सार्वजनिक उपक्रम यांच्या लेखापरीक्षणाशी संबंधित आहे. हा अहवाल भारतीय राज्यघटनेच्या कलम 151(2) अंतर्गत राज्य विधानमंडळासमोर सादर करणे आवश्यक आहे.

या अहवालात नमूद केलेली प्रकरणे ही वर्ष 2021-22 या कालावधीसंबधी चाचणी तपासणी करते वेळी निदर्शनास आलेल्या तसेच पूर्वीच्या वर्षात लक्षात आले परंतु मागील लेखापरीक्षा अहवालांमध्ये ज्यांचा परामर्श घेणे शक्य झाले नाही, अशा प्रकरणांपैकी आहेत; आवश्यक तेथे, वर्ष 2021-22 नंतरच्या कालावधीशी संबंधित प्रकरणे देखील समाविष्ट करण्यात आली आहेत.

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांनी जारी केलेल्या लेखापरीक्षण मानकांच्या (मार्च 2017) अनुरूप लेखापरीक्षण करण्यात आले आहे.

टीप: मूळ इंग्रजी अहवालावरून अनुवादित: शंका समाधानासाठी कृपया इंग्रजी अहवाल पाहावा.

कार्यकारी सारांश

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचा हा अहवाल, महाराष्ट्र शासनाचे शासकीय विभाग, स्वायत्त संस्था आणि सार्वजनिक उपक्रमे यांच्या अनुपालन लेखापरीक्षणामुळे उद्भवलेल्या बाबींशी संबंधित आहे. भारताच्या संविधानातील तरतुदी, लागू कायदे, नियम, विनियम आणि प्राधिकाऱ्यांनी जारी केलेले विविध आदेश आणि सूचनांचे अनुपालन केले जात आहे की नाही हे सुनिश्चित करण्यासाठी, लेखापरीक्षित संस्थांच्या खर्चाची आणि महसुलाची केलेली तपासणी म्हणजे अनुपालन लेखापरीक्षण.

लेखापरीक्षणाचे महत्त्वपूर्ण परिणाम राज्य विधानमंडळाच्या निदर्शनास आणणे हा या अहवालाचा प्राथमिक उद्देश आहे. लेखापरीक्षणाच्या निष्कर्षांमुळे कार्यकारिणीला सुधारात्मक कृती करण्यास सक्षम करणे आणि धोरणे आणि निर्देश तयार करणे अपेक्षित आहे ज्यामुळे संस्थेच्या कार्यचालन कार्यक्षमतेत आणि वित्तीय व्यवस्थापनात सुधारणा होईल, अशा प्रकारे चांगल्या प्रशासनाला हातभार लागेल.

या अहवालात दोन प्रकरणांमध्ये लेखापरीक्षण निष्कर्षांचा समावेश आहे. **प्रकरण I** मध्ये "प्रस्तावना, लेखापरीक्षीत घटकांची रूपरेखा, लेखापरीक्षणाचे नियोजन आणि आयोजन आणि लेखापरीक्षणाला शासनाचा प्रतिसाद", समाविष्ट आहेत आणि **प्रकरण II** मध्ये राज्य शासन विभागांशी संबंधित लेखापरीक्षण निरीक्षणे समाविष्ट आहेत.

या अहवालातील प्रमुख निष्कर्षांचा सारांश खाली सादर केला आहे:

प्रकरण I: प्रस्तावना

अतिरिक्त मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव यांच्या नेतृत्वाखाली महाराष्ट्र शासनाचे 14 विभाग, 9 स्वायत्त संस्था आणि 60 सार्वजनिक उपक्रम आहेत ज्यांचे लेखापरीक्षण महालेखाकार (लेखापरीक्षा-II), महाराष्ट्र, नागपूर द्वारा केल्या जाते.

लेखापरीक्षण अहवालामध्ये अंतर्भूत असलेले 39 परिच्छेद आणि समिक्षा यावरील स्पष्टीकरणात्मक ज्ञापन प्रतीक्षित होते. लोक लेखा समिती आणि सार्वजनिक उपक्रम समितीच्या 264 शिफारशींवर कारवाई केलेल्या टिप्पण्या 14 विभागांकडून प्रतीक्षित होत्या.

प्रकरण II: व्यवहारांचे लेखापरीक्षण: राज्य शासकीय विभाग

महाराष्ट्र राज्य उत्पादन शुल्क विभागाचे कामकाज

महाराष्ट्र राज्य उत्पादन शुल्क विभागाच्या कामकाजावर केलेल्या विषय विशिष्ट अनुपालन लेखापरीक्षणात (एसएससीए) परवाना शुल्काची चुकीची गणना, परवाना नूतनीकरण शुल्काचे चुकीचे समायोजन आणि चुकीचा उत्पादन स्तर लागू केल्यामुळे

₹ 0.15 कोटी परवाना नूतनीकरण शुल्क आणि ₹ 0.22 कोटी व्याजाची कमी आकारणी दिसून आली. लेखापरीक्षणाला हे देखील लक्षात आले की सुधारित दर लागू न केल्यामुळे/नियमबाह्य आदेश जारी केल्यामुळे व्याजासह ₹ 1.20 कोटींचे पर्यवेक्षण शुल्क कमी आकारण्यात आले.

लेखापरीक्षणात पुढे लक्षात आले की बीअरच्या कालबाह्य साठ्यावरील उत्पादन शुल्क शासनाची परवानगी न घेता आयुक्तांद्वारा माफ केले गेले. रासायनिक विश्लेषणासाठी दुसरे नमुने पाठवण्यास मंजुरी देण्यास विलंब झाल्यामुळे सौम्य बिअरवर ₹ 73.18 कोटी शुल्काची कमी मागणी झाली.

बॉम्बे दारूबंदी (विशेषाधिकार शुल्क) नियम, 1954 नुसार, मद्य किंवा ब्रुअरीच्या बाबतीत भागीदारांच्या प्रवेशासाठी किंवा बहिर्गमनाकरिता विशेषाधिकार शुल्क आकारणी विहित केलेली आहे. तथापि, सार्वजनिक मर्यादित कंपनीच्या प्रमुख शेअर होल्डिंग बदलाच्या बाबतीत विशेषाधिकार शुल्क आकारण्याची तरतूद नाही. लेखापरीक्षणामध्ये असे दिसून आले आहे की बॉम्बे दारूबंदी (विशेषाधिकार शुल्क) नियम, 1954 अंतर्गत विशेषाधिकार शुल्क आकारण्याची अशी तरतूद नसल्यामुळे, दोन प्रकरणांमध्ये ₹ 26.92 कोटींचे विशेषाधिकार शुल्क सोडण्यात आले.

उत्पादन शुल्क कायद्यात उत्पादन खर्चाचा तपशील (म्हणजे कच्चा माल, मजूरी आणि उपरिव्यय सारखे घटक) घोषित करण्याची कोणतीही तरतूद नाही. उत्पादन खर्च तपासण्याची तरतूद असती तर शासनाला त्या प्रमाणात अतिरिक्त महसूल मिळाला असता. लेखापरीक्षणाच्या लक्षात आले की या पाच युनिट्सच्या, कॅन्टीन स्टोअर्स विभागाला पुरवठ्याच्या, 11 उत्पादनांचा/ब्रँड्सचा उत्पादन खर्च त्याच युनिटमध्ये उत्पादित केलेल्या नागरी पुरवठ्याच्या समान ब्रँडच्या उत्पादन खर्चापेक्षा खूपच कमी होता, परिणामी, कमी मूल्यांकनामुळे ₹ 38.34 कोटींचे उत्पादन शुल्क सोडण्यात आले. भारताबाहेरून आयएमएफएल आयात करणाऱ्या परवानाधारकांच्या (एफएल-1) प्रकरणांमध्ये, ऑगस्ट 2018 ते मार्च 2022 या कालावधीत घोषित केलेल्या उत्पादन खर्चापेक्षा अश्या आयात केलेल्या मद्याच्या प्राप्तीची किंमत (सीएएस-4 अनुसार उत्पादन खर्च समतुल्य किंमत) जास्त असल्याचे आढळून आले त्यामुळे ₹ 11.48 कोटींचे उत्पादन शुल्क सोडण्यात आले. त्याचप्रमाणे, लेखापरीक्षणाला लक्षात आले की, इतर राज्यांमधून (महाराष्ट्राबाहेरील) आयएमएफएल आयात करणाऱ्या तीन निवडलेल्या जिल्ह्यांतील 12 परवानाधारकांच्या (एफएल-1) प्रकरणात, मे 2017 ते मार्च 2022 या कालावधीत मद्याच्या प्राप्तीची किंमत (सीएएस-4 अनुसार उत्पादन खर्च समतुल्य किंमत) घोषित केलेल्या उत्पादन खर्चापेक्षा जास्त होती. परिणामी कमी मूल्यांकनामुळे ₹ 2.89 कोटींचे उत्पादन शुल्क सोडण्यात आले. देखरेखीअभावी आंतरिक लेखापरीक्षण करण्यात, त्यांच्या परिच्छेदांचा निपटारा करण्यात कमतरता

आणि गुन्ह्यांच्या प्रकरणांमध्ये निर्दोष मुक्तता होण्याचे जास्त प्रमाण देखील लेखापरीक्षणाला दिसून आले.

शिफारसी

1. *उचित फी आणि पर्यवेक्षण शुल्क वसुल करण्यासाठी अधिनियमाच्या आणि नियमांच्या तरतुदींचे अनुपालन करणे विभागाने सुनिश्चित करावे.*
2. *महसुलाचे नुकसान टाळण्यासाठी बिअरच्या कालबाह्य साठ्यावरील उत्पादन शुल्कात सूट देणे आणि नमुन्यांची चाचणी करणे आणि विहित प्रक्रियेचे पालन करणे यावर आदेश जारी करण्यासाठी सातत्यपूर्ण आणि वेळेवर कार्यवाही विभागाने सुनिश्चित करावी.*
3. *खाजगी/सार्वजनिक मर्यादित कंपनीच्या प्रकरणांमध्ये त्यांच्या शेअर होल्डिंगमध्ये मोठा बदल (51 टक्के किंवा अधिक) झाल्यास विशेषाधिकार शुल्क आकारण्यासाठी विभागाने नियमांमधील योग्य तरतुदींची समीक्षा करावी.*
4. *योग्य उत्पादन शुल्क आकारणी सुनिश्चित करण्यासाठी सीएएस-4 नुसार उत्पादन खर्चाच्या तपशीलाची घोषणा सादर करण्यासाठी विभागाने महाराष्ट्र पिण्यायोग्य मद्य (कमाल किरकोळ किंमतींचे निर्धारण) नियम, 1996 ची समीक्षा करावी.*
5. *अधिनियमातील संबंधित तरतुदी लागू करून महसुलाच्या थकबाकीची त्वरित वसुली विभागाने सुनिश्चित करावी.*
6. *नियमितपणे आंतरिक लेखापरीक्षण केले जाईल हे विभागाने सुनिश्चित करावे.*
7. *वेळेवर रासायनिक विश्लेषकाचा अहवाल सादर करणे आणि आरोपींना न्यायालयात सादर करणे विभागाने सुनिश्चित करावे.*

वर्ष 2017-18 साठी वस्तू व सेवाकर प्रदान आणि विवरणे दाखल करण्यावरील विभागाचे पर्यवेक्षण

वर्ष 2017-18 साठी जीएसटी प्रदान आणि विवरणे दाखल करण्यावरील विभागाच्या पर्यवेक्षणाच्या लेखापरीक्षणातून असे दिसून आले की स्वाधीकाराने आणि आवेदन करून नोंदणी रद्द करण्यासंबंधी एमजीएसटी अधिनियम, 2017 च्या कलम 29(1) आणि 29(2) च्या तरतुदींच्या पाठपुराव्यानुसार, नोंदणी रद्द करणे आणि जीएसटीआर 10 दाखल न करणे यासारख्या कमतरता प्रभाऱ्यांच्या पर्यवेक्षणाच्या कार्यांमध्ये होत्या.

लेखापरीक्षणाने जीएसटीएनद्वारे उपलब्ध करून दिलेल्या 2017-18 शी संबंधित जीएसटी विवरणांच्या डेटाचे विश्लेषण केले. करदात्यांनी दाखल केलेल्या जीएसटी विवरणांमधील नियम-आधारित विचलन आणि तार्किक विसंगती 13 मापदंडांच्या

संचावर ओळखल्या गेल्या, ज्यांचे आयटीसी आणि कर प्रदान- या दोन डोमेनमध्ये सामान्यपणे वर्गीकरण केले जाऊ शकते.

10 प्रभारांच्या कार्यांच्या समीक्षेतून उघड झाले आहे की नोंदणी रद्द करणे आणि जीएसटीआर 10 दाखल न करणे यांसारख्या कमतरता प्रभाऱ्यांच्या पर्यवेक्षणाच्या कार्यात होत्या ज्याची परिणती अंतिम कर दायित्वाचे निर्धारण न करण्यात झाली.

पुढे, लेखापरीक्षणाद्वारे ओळखल्या गेलेल्या 405 उच्च मूल्याच्या डेटा विसंगतींपैकी, विभागाने सर्व 405 प्रकरणांना प्रतिसाद दिला. यापैकी, 23.21 टक्के असलेल्या 94 प्रकरणात, ₹ 1,155.89 कोटींच्या आयटीसी/कर दायित्व/उलाढालींची विसंगती असलेल्या अनुपालनातील कमतरता दिसून आल्या. तुलनेने जास्त विचलनाचे प्रमाण जोखीम मापदंडे जसे की आयटीसीचा लाभ घेताना विसंगतता, निर्वहन न केलेले कर दायित्व, वार्षिक विवरणामध्ये घोषित आयटीसीचा वित्तीय विवरणातील खर्चासोबत ताळमेळ, वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरण यामध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीमधील विसंगती इ. मध्ये निदर्शनास आले.

जीएसटी विवरणांच्या तपशीलवार लेखापरीक्षणाने देखील महत्त्वपूर्ण गैर-अनुपालन सुचवले आहे. सुरुवातीला, 84 प्रकरणांपैकी 37 प्रकरणांमध्ये आवश्यक अभिलेखे जसे की वार्षिक वित्तीय विवरणे (एएफएस) आणि सविस्तर अभिलेखे जसे की पूरक वित्तीय खाते, बीजके, करारांच्या प्रती इ. सादर केले गेले नव्हते, ज्यामुळे एक महत्त्वपूर्ण व्याप्ती मर्यादा निर्माण झाली. ही प्रकरणे आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये आणि कर प्रदानामध्ये ओळखल्या गेलेल्या विसंगतींकडे संभाव्य जोखीम दर्शवितात. पुढे, 84 प्रकरणांपैकी, लेखापरीक्षणाला ₹ 61.26 कोटींच्या विसंगतता असलेल्या 36 अनुपालन कमतरता आढळल्या.

जीएसटीआर 9 मध्ये घोषित केलेली उलाढाल एएफएसपेक्षा कमी असलेल्या प्रकरणांमध्ये ताळमेळ न झालेली रक्कम पुरवठ्याच्या अहवालामध्ये न दर्शविणे, न्यून दर्शविणे, कमी दर्शविणे, वगळणे, त्रुटी सूचित करते, परिणामी कराची चोरी किंवा कमी प्रदान होते. हे करपात्र आणि करमुक्त अशा दोन्ही पुरवठ्याचा अहवाल न देण्याचे प्रकरण देखील असू शकते. लेखापरीक्षणामध्ये असे आढळून आले की सहा प्रकरणांमध्ये, जीएसटीआर 9 नुसार उलाढाल आणि एएफएसनुसार उलाढाल यांच्यात ₹ 230.74 कोटींची विसंगती होती.

प्रणालीगत दृष्टीकोनातून, विवरण दाखल करणे, करदात्याने अनुपालन करणे, कर प्रदान करणे, नोंदणी रद्द करणे आणि थकबाकीदारांकडून थकबाकी वसूल करणे यावर प्रभावी पर्यवेक्षण स्थापित करण्यासाठी आणि राखण्यासाठी प्रभारांमध्ये संस्थात्मक यंत्रणा मजबूत करण्याची विभागाला आवश्यकता आहे.

शिफारसी

1. *नोंदणी रद्द करण्याबाबत योग्य पाठपुरावा करण्यासाठी आणि महसुलाच्या संरक्षणासाठी केलेल्या कारवाईचे संनियंत्रण करण्यासाठी विभागाने विभागीय अधिकाऱ्यांना अनुदेश जारी करावे.*

2. *नियम आधारित हस्तांतरण आणि तार्किक विसंगती शोधण्यासाठी जीएसटी विवरण डेटावर नियमित डेटा विश्लेषण अभ्यास करण्यासाठी विभागाला एक मजबूत प्रणाली विकसित करण्याची आवश्यकता आहे.*

3. *डेटा प्रवेश त्रुट्यांना आळा घालण्यासाठी, करदात्यांच्या अनुपालनामध्ये वाढ करण्यासाठी आणि चांगल्या तपासणीची सुविधा देण्यासाठी जीएसटी पोर्टलमध्ये पुरेसे प्रमाणीकरण नियंत्रण समाविष्ट करण्याकरिता विभागाने जीएसटी परिषदेकडे प्रकरण सादर करावे.*

4. *या अहवालात समोर आलेले सर्व अनुपालन विचलन कालबाह्य होण्यापूर्वी विभागाने उपायात्मक कारवाई सुरु करावी.*

पृथक लेखापरीक्षण निरिक्षण

- मुद्रांक शुल्क आणि नोंदणी विभागांतर्गत कार्यालयांच्या लेखापरीक्षणात 5 प्रकरणांमध्ये मालमत्तेच्या बाजार मूल्याच्या कमी मूल्यांकनामुळे ₹ 1.74 कोटी मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी दिसून आली.
- सार्वजनिक बांधकाम विभाग अंतर्गत कार्यालयांच्या लेखापरीक्षणातून असे दिसून आले की रस्ता देखभाल दायित्वांचे उल्लंघन केल्यामुळे सवलतधारकाला अनुचित लाभ देण्यात आला.
- महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ अंतर्गत कार्यालयांच्या लेखापरीक्षणात आढळून आले की मुंबई पुणे महामार्गासाठी टोल वसुली करारामध्ये ₹ 71.07 कोटींची अनियमित महसुल माफी देण्यात आली

प्रकरण I

प्रस्तावना

प्रकरण I

प्रस्तावना

1.1 या अहवालासंबंधी

भारताचे नियंत्रक आणि महालेखापरीक्षक यांचा हा अहवाल महालेखाकार (लेखापरीक्षा-II), महाराष्ट्र, नागपूर यांच्या अखत्यारीतील विविध समुहांतर्गत येणाऱ्या महाराष्ट्र शासनाचे शासकीय विभाग, स्वायत्त संस्था आणि सार्वजनिक उपक्रमांच्या अनुपालन लेखापरीक्षणातून उद्भवलेल्या प्रकरणांशी संबंधित आहे. या कार्यालयाद्वारे लेखापरीक्षण केले जाणारे विभाग, स्वायत्त संस्था आणि सार्वजनिक उपक्रमांची समूह-निहाय यादी **तक्ता 1.1** मध्ये दर्शविली आहे. तपशील **परिशिष्ट 1.1** मध्ये दिलेला आहे.

तक्ता 1.1: या कार्यालयाद्वारे लेखापरीक्षण केलेले विभाग, स्वायत्त संस्था आणि सार्वजनिक उपक्रमांची समूह-निहाय यादी

समूहाचे नाव	विभागांची संख्या	स्वायत्त संस्थांची संख्या	सार्वजनिक उपक्रमांची संख्या
ऊर्जा आणि शक्ती	1	2	8
उद्योग आणि वाणिज्य	2	1	29
वाहतूक	2	1	6
पर्यावरण, विज्ञान आणि तंत्रज्ञान	2	2	4
सार्वजनिक बांधकाम	2	1	9
वित्त	2	--	2
माहिती तंत्रज्ञान आणि संचार	1	--	1
कायदा आणि सुव्यवस्था	2	2	1
एकूण	**14**	**9**	**60**

भारतीय संविधानातील तरतुदी, लागू कायदे, नियम, विनियम आणि सक्षम अधिकाऱ्यांनी जारी केलेले विविध आदेश व सूचना यांचे अनुपालन केले जात आहे की नाही हे सुनिश्चित करण्यासाठी लेखापरीक्षीत संस्थांच्या खर्चाची आणि महसुलाची तपासणी म्हणजे अनुपालन लेखापरीक्षण.

लेखापरीक्षणाचे महत्त्वाचे परिणाम राज्य विधानमंडळाच्या निदर्शनास आणून देणे हा या अहवालाचा मुख्य उद्देश आहे. लेखापरीक्षण मानकांची गरज आहे की अहवाल देण्याच्या गुणवत्तेचा स्तर हा व्यवहारांचे स्वरूप, व्याप्ती आणि परिमाण यांच्याशी सुसंगत असायला पाहिजे. लेखापरीक्षणाच्या निष्कर्षांमुळे कार्यकारिणीला सुधारात्मक कृती तसेच धोरणे आणि निर्देश तयार करण्यास सक्षम करणे अपेक्षित आहे ज्यामुळे संस्थांची कार्यचालन कार्यक्षमता आणि आर्थिक व्यवस्थापन सुधारले जाईल. अशाप्रकारे, चांगल्या प्रशासनास हातभार लागेल.

1.2 लेखापरीक्षीत घटकांची रूपरेखा

राज्यातील सचिवालय स्तरावरील विभागांचे प्रमुख, अतिरिक्त मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव असतात आणि त्यांना संचालक/आयुक्त आणि अधिनस्थ अधिकारी साहाय्य करतात.

मागील वर्षांच्या तुलनेत वर्ष 2021-22 मधील राज्य शासनाच्या राजकोषीय व्यवहारांचा सारांश **तक्ता 1.2** मध्ये दिला आहे.

तक्ता 1.2: राजकोषीय व्यवहारांचा सारांश

(₹ कोटींमध्ये)

प्राप्ती	2020-21	2021-22	संवितरण	2020-21	2021-22
विभाग-A: महसूल लेखा					
महसूली जमा	**269468**	**333312***	महसुली खर्च	**310610**	**349686**
स्वत:चा कर महसूल	164255	220927#	सामान्य सेवा	103854	121745#
करेतर महसूल	15976	19307*	सामाजिक सेवा	122024	142523#
केंद्रीय कर/शुल्काचा हिस्सा	36504	54318#	आर्थिक सेवा	64336	59455*
भारत सरकार कडून सहायक अनुदान	52733	38760*	सहायक अनुदान आणि योगदान	20396	25963*
विभाग-B: भांडवली लेखा आणि अन्य					
संकीर्ण भांडवली जमा	0	0	भांडवली परिव्यय	29687	46670#
कर्जे आणि अग्रिमांची वसुली	1612	1179*	कर्जे आणि अग्रिमे संवितरीत	2342	2436#
लोक ऋण जमा	87357	90488#@	लोक ऋणाची परतफेड	26427	35935*@
आकस्मिक निधीतून विनियोग	11500	0	आकस्मिक निधीमधून विनियोग	1500	0
आकस्मिक निधी	10500	0	आकस्मिक निधी	11500	0
लोक लेखे जमा	88531	119376#	लोक लेखा संवितरण	74787	100533#
सुरुवातीची रोख शिल्लक a) कर्जनिवारण निधी b) रोख शिल्लक	 41427 15055	 45738# 22859	अंतिम रोख शिल्लक a) कर्जनिवारण निधी b) रोख शिल्लक	 45738 22859	 54374# 23318
एकूण	**525450**	**612952**	**एकूण**	**525450**	**612952**

@ अर्थोपाय अग्रिम आणि अधिकर्ष अंतर्गत व्यवहार वगळून (जमा आणि संवितरण ₹ 98.43 कोटी)

*उच्चतर पूर्णांकीत

#निम्नत्तर पूर्णांकीत

स्त्रोत: संबधित वर्षांचे वित्त लेखे

1.3 लेखापरीक्षणासाठी प्राधिकार

नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्याद्वारे लेखापरीक्षण करण्याचा प्राधिकार भारतीय संविधानाच्या कलम 149 आणि 151 आणि नियंत्रक व महालेखापरीक्षक (कर्तव्ये,

अधिकार आणि सेवा शर्ती) अधिनियम, 1971 अन्वये प्राप्त झाले आहेत. कर्तव्ये, अधिकार आणि सेवा शर्ती अधिनियमाच्या तरतुदी आणि नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांनी जारी केलेल्या लेखापरीक्षण व लेखा, 2020 विनियमनांच्या अंतर्गत महाराष्ट्र शासनाचे विभाग, स्वायत्त संस्था आणि सार्वजनिक उपक्रम यांचा खर्च आणि जमा यांचे लेखापरीक्षण नियंत्रक व महालेखापरीक्षक करतात.

1.4 प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा-I), महाराष्ट्र, मुंबई आणि महालेखाकार (लेखापरीक्षा-II), महाराष्ट्र, नागपूर यांच्या कार्यालयांची संघटनात्मक संरचना

नियंत्रक व महालेखापरीक्षकांच्या निर्देशांतर्गत, प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा-I), महाराष्ट्र, मुंबई आणि महालेखाकार (लेखापरीक्षा-II), महाराष्ट्र, नागपूर यांची कार्यालये त्यांच्या अंतर्गत येणारे विविध शासकीय विभाग आणि कार्यालये, स्वायत्त संस्था आणि सार्वजनिक उपक्रम (लेखापरीक्षीत संस्था) यांचे लेखापरीक्षण करतात. **तक्ता 1.3** मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा-I), महाराष्ट्र, मुंबई यांच्या अधिकारक्षेत्रात आठ समूह येतात, तर उर्वरित आठ समूह महालेखाकार (लेखापरीक्षा-II), महाराष्ट्र, नागपूर यांच्या अधिकारक्षेत्रात येतात.

तक्ता 1.3: समूहांचा तपशील

अ. क्र.	प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा-I), महाराष्ट्र, मुंबई यांच्या अधिकारक्षेत्रात येणारे समूह	महालेखाकार (लेखापरीक्षा-II), महाराष्ट्र, नागपूर यांच्या अधिकारक्षेत्रात येणारे समूह
1.	आरोग्य आणि कल्याण (1)	ऊर्जा आणि शक्ती (7)
2.	शिक्षण, कौशल्य विकास आणि रोजगार (2)	उद्योग आणि वाणिज्य (8)
3.	ग्रामीण विकास (3)	परिवहन (9)
4.	कृषी, अन्न आणि संबंधित उद्योग (4)	पर्यावरण, विज्ञान आणि तंत्रज्ञान (10)
5.	जल संपदा (5)	सार्वजनिक बांधकाम (11)
6.	नगर विकास (6)	वित्त (12)
7.	संस्कृती आणि पर्यटन (14)	माहिती तंत्रज्ञान आणि संचार (13)
8.	सामान्य प्रशासन (16)	कायदा आणि सुव्यवस्था (15)

1.5 लेखापरीक्षणाचे नियोजन आणि आयोजन

केलेला खर्च आणि उत्पादित महसूल, क्रियाकलापांची गंभीरता आणि जटिलता, सोपवलेल्या वित्तीय शक्तींचा स्तर आणि एकंदर अंतर्गत नियंत्रणाचे मूल्यांकन आणि भागधारकांच्या चिंता यांवर लेखापरीक्षीत संस्थांना सामना करावा लागणाऱ्या जोखिम मूल्यमापनाच्या आधारावर लेखापरीक्षण प्रक्रियेची सुरुवात होते. या प्रक्रियेमध्ये मागील लेखापरीक्षा निष्कर्षांचा देखील विचार केला जातो. या जोखिम मूल्यमापनाच्या आधारावर, लेखापरीक्षणाची वारंवारता आणि व्याप्ती ठरवली जाते.

प्रत्येक युनिटचे लेखापरीक्षण पूर्ण झाल्यानंतर, लेखापरीक्षण निष्कर्ष समावेश असलेले निरीक्षण अहवाल तपासणी केलेल्या कार्यालयांच्या प्रमुखांना पाठविले जातात. तपासणी

केलेल्या कार्यालयांच्या प्रमुखांना निरीक्षण अहवाल प्राप्त झाल्यापासून एक महिन्याच्या आत लेखापरीक्षण निष्कर्षांना उत्तरे देण्याची विनंती केली जाते. जेव्हा उत्तरे प्राप्त होतात, तेव्हा लेखापरीक्षण निष्कर्ष निकाली काढले जातात किंवा अनुपालनासाठी पुढील कारवाईचा सल्ला दिला जातो. या निरीक्षण अहवालामधून उद्भवणारे महत्त्वपूर्ण निरीक्षणे, लेखापरीक्षा अहवाल जो भारतीय संविधानाच्या कलम 151(2) अंतर्गत राज्यपालांना सादर करण्यात येतो त्यात समाविष्ट करण्यासाठी संस्करीत केल्या जाते.

1.6 लेखापरीक्षणाला शासनाचा प्रतिसाद

1.6.1 प्रलंबित निरीक्षण अहवाल

शासकीय विभाग, स्वायत्त संस्था आणि सार्वजनिक उपक्रमांची नियतकालिक तपासणी ही त्यांनी केलेल्या व्यवहारांची चाचणी तपासणी आणि विहित नियम व कार्यपद्धतीनुसार महत्त्वपूर्ण लेखे आणि इतर अभिलेखे ठेवल्याची पडताळणी करण्यासाठी केली जाते. या तपासणीनंतर निरीक्षण अहवाल तयार केला जातो जो कार्यालयांच्या प्रमुखांना त्यांच्या पुढील उच्च प्राधिकाऱ्यांना प्रतीसह, जारी केला जातो. निरीक्षण अहवालात समाविष्ट असलेल्या लेखापरीक्षण निरीक्षणांवर केलेल्या कारवाईवर नियंत्रण ठेवण्याकरिता प्रलंबित निरीक्षण अहवालांची अर्धवार्षिक तपशीलवार विवरणे संबंधित विभागांच्या सचिवांना पाठविले जातात.

जून 2022 पर्यंत, 4613 निरीक्षण अहवाल (14756 परिच्छेद) निपटाऱ्यासाठी प्रलंबित होते. निरीक्षण अहवालांचा आणि परिच्छेदांचा वर्ष-निहाय तपशील **परिशिष्ट 1.2** मध्ये दर्शविला आहे.

1.6.2 विभागीय लेखापरीक्षण समिती

प्रलंबित निरीक्षण अहवाल व परिच्छेदांची समीक्षा करण्यासाठी आणि त्यांच्या निपटाऱ्याकरिता त्वरित कारवाई करण्यासाठी, महाराष्ट्र शासन, वित्त विभागाने सर्व प्रशासकीय विभागांना लेखापरीक्षण समिती स्थापन करण्याचे निर्देश दिले (डिसेंबर 1985). लेखापरीक्षण समितीत प्रशासकीय विभागाच्या सहसचिवाच्या अध्यक्षतेखाली सहसंचालक, लेखा आणि कोषागारे, सदस्य म्हणून आणि उपसंचालक, लेखा व कोषागारे संयोजक म्हणून असतात. लेखापरीक्षा कार्यालयातील प्रतिनिधी म्हणून उपमहालेखाकार किंवा त्यावरील पदावरील अधिकारी लेखापरीक्षा समित्यांना मदत करतात. प्रत्येक तिमाहीत किमान एकदा लेखापरीक्षा समितीची बैठक आयोजित करणे आवश्यक आहे.

2021-22 दरम्यान, **तक्ता 1.4** मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे दोन लेखापरीक्षा समितीच्या बैठका आयोजित केल्या गेल्या.

तक्ता 1.4: 2021-22 मध्ये आयोजित केलेल्या लेखापरीक्षा समिती बैठका

अ.क्र.	प्रशासकीय विभागाचे नाव	आयोजित लेखापरीक्षा समिती बैठकांची संख्या	निपटारा झालेल्या निरीक्षण अहवालांची संख्या	निपटारा झालेल्या परिच्छेदांची संख्या
1.	महसूल, मुद्रांक शुल्क व नोंदणी	2	301	605
एकूण		**2**	**301**	**605**

तक्ता 1.4 वरून असे दिसून येते की, मोठ्या संख्येने निरीक्षण अहवाल परिच्छेद प्रलंबित असतानाही विभागाकडून फारच कमी लेखापरीक्षा समितीच्या बैठका आयोजित करण्यात आल्या. पुढे, महालेखाकार (लेखापरीक्षा-II), महाराष्ट्र, नागपूर यांच्या लेखापरीक्षा अधिकारक्षेत्रातील 14 प्रशासकीय विभागांपैकी, 2021-22 या मध्ये केवळ महसूल, मुद्रांक शुल्क व नोंदणी विभागाच्या लेखापरीक्षा समिती बैठका घेण्यात आल्या.

1.6.3 प्रारूप परिच्छेद आणि अनुपालन लेखापरीक्षणाला विभागांचा प्रतिसाद

दोन अनुपालन लेखापरीक्षण परिच्छेदासहित, या अहवालात दिसून येणारे नऊ प्रारूप परिच्छेद, संबंधित विभागांच्या प्रधान सचिव/सचिवांना, सहा आठवड्यांच्या आत प्रतिसाद पाठविण्याच्या विनंतीसह सप्टेंबर 2022 आणि ऑक्टोबर 2023 दरम्यान अर्ध-शासकीयपत्राद्वारे पाठविण्यात आले. या अहवालातील पाच लेखापरीक्षा परिच्छेदांच्या संदर्भात अंतिम उत्तराची अजूनही प्रतीक्षा आहे (जून 2024).

1.6.4 लेखापरीक्षण अहवालाचा पाठपुरावा

महाराष्ट्र शासन, वित्त विभाग, यांनी जानेवारी 2001 मध्ये दिलेल्या सूचनांनुसार, प्रशासकीय विभागांनी भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या लेखापरीक्षण अहवालांमध्ये समाविष्ट केलेल्या परिच्छेदांच्या संदर्भात, लेखापरीक्षणाद्वारे सत्यापित केलेले स्पष्टीकरणात्मक ज्ञापन, लेखापरीक्षण अहवाल राज्य विधानमंडळास सादर केल्यापासून तीन महिन्यांच्या आत महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाकडे प्रस्तुत करणे आवश्यक होते. मात्र, प्रशासकीय विभागांनी या सूचनांचे पालन केले नाही. वर्ष 2015-16 ते 2019-21 मधील प्रलंबित स्पष्टीकरणात्मक ज्ञापनांची स्थिती **तक्ता 1.5** मध्ये दर्शविली आहे. समूहानुसार तपशील **परिशिष्ट 1.3** मध्ये दर्शविला आहे.

तक्ता 1.5: वर्ष 2015-16 ते 2019-21 च्या लेखापरीक्षण अहवालांसाठी प्रलंबित स्पष्टीकरणात्मक ज्ञापनांची स्थिती

लेखापरीक्षण अहवाल	अहवाल सादर करण्याची तारीख	परिच्छेदांची आणि समिक्षांची संख्या	प्राप्त झालेल्या स्पष्टीकरणात्मक ज्ञापनांची संख्या	शिल्लक
2015-16	7 एप्रिल 2017 (पीएसयू)	7	7	0
	11 ऑगस्ट 2017 (आरएस)	25	19	6
2016-17	28 मार्च 2018 (ईएस)	2	2	0
	20 जुलै 2018 (पीएसयू)	8	8	0
	20 जुलै 2018 (आरएस)	31	23	8
2017-18	02 जुलै 2019 (ईएस)	4	2	2
	4 मार्च 2020 (पीएसयू)	7	7	0
	4 मार्च 2020 (आरएस)	18	14	4
2018-19	08 सप्टेंबर 2020 (ईएस)	4	3	1
	08 सप्टेंबर 2020 (पीएसयू)	2	2	0
	08 सप्टेंबर 2020 (आरएस)	11	10	1
2019-21	04 ऑगस्ट 2023 (अनुपालन लेखापरीक्षा)	17	0	17
एकूण		**136**	**97**	**39**
टीप: ईएस-आर्थिक क्षेत्र अहवाल; आरएस- महसूल क्षेत्र अहवाल				

तक्ता 1.5 वरून हे निदर्शनास येते की लेखापरीक्षण अहवालांमध्ये समाविष्ट केलेल्या 136 परिच्छेद आणि समिक्षांपैकी, 39 स्पष्टीकरणात्मक ज्ञापने 2015-16 ते 2019-21 या कालावधीसंबंधी प्रलंबित होती.

लेखापरीक्षण अहवालांमध्ये समाविष्ट असलेल्या सर्व बाबींच्या बाबतीत कार्यकारिणीचे उत्तरदायित्व सुनिश्चित करण्यासाठी, विभागांनी किती कालावधीत त्यांच्या शिफारशींवर केलेल्या कारवाईच्या टिप्पण्या पाठवल्या पाहिजेत हे लोकलेखा समिती आणि सार्वजनिक उपक्रम समिती प्रत्येक प्रकरणात निश्चित करतात.

वर्ष 2015-16 आणि 2021-22 दरम्यान लोकलेखा समिती आणि सार्वजनिक उपक्रम समितीने 2010-11 ते 2015-16 या वर्षांच्या लेखापरीक्षण अहवालांशी संबंधित 144 परिच्छेदांवर चर्चा केली आणि **तक्ता 1.6** मध्ये दर्शविल्यानुसार 264 कारवाई केलेल्या टिप्पण्या प्रलंबित होत्या.

तक्ता 1.6 : लोकलेखा समिती/सार्वजनिक उपक्रम समिती शिफारशींवरील कारवाई केलेल्या टिप्पण्यांची प्रलंबित स्थिती

वर्ष	लेखापरीक्षण अहवाल	लोकलेखा समिती/ सार्वजनिक उपक्रम समिती अहवाल क्रमांक	लोकलेखा समिती/ सार्वजनिक उपक्रम समितीचे वर्ष	लोकलेखा समिती/ सार्वजनिक उपक्रम समितीद्वारा शिफारशींची संख्या	प्रलंबित कारवाई केलेल्या टिप्पण्यांची संख्या
2010-11	ईएस	12	2015-16	02	01
	पीएसयू	01	2020-21	06	06
		06,11,7	2015-16	05	05
2011-12	आरएस	33	2017-18	17	17
		34	2017-18	64	63
	पीएसयू	05	2015-16	01	01
		18	2017-18	03	03
		06	2015-16	02	02
2012-13	आरएस	37	2017-18	34	18
	ईएस	45, 60	2017-18	26	18
	पीएसयू	06	2015-16	01	01
2013-14	पीएसयू	07	2015-16	01	01
	आरएस	19	2015-16	09	08
2014-15	आरएस	66	2017-18	05	05
		53	2017-18	46	27
		54	2017-18	37	37
	जीएसएस	61	2017-18	13	12
	ईएस	43	2017-18	20	18
	पीएसयू	02	2020-21	05	05
		18	2017-18	03	03
2015-16	ईएस	39	2017-18	13	01
	आरएस	56	2017-18	12	12
एकूण				**325**	**264**

लोकलेखा समिती आणि सार्वजनिक उपक्रम समिती शिफारशींची विभागवार स्थिती ज्यावर कारवाई केलेल्या टिप्पण्या प्रतिक्षित होत्या (मे 2023) **परिशिष्ट 1.4** मध्ये दर्शविली आहे. परिशिष्ट 1.4 वरून पाहता, 14 विभागांकडून 264 कारवाई केलेल्या टिप्पण्या प्रतिक्षित होत्या, वित्त समूहामधून अधिकतम कारवाई केलेल्या टिप्पण्या (99 कारवाई केलेल्या टिप्पण्या) प्रलंबित होत्या.

1.7 लेखापरीक्षणाचे परिणाम

वर्षभरात केलेल्या स्थानिक लेखापरीक्षणाची स्थिती

2021-22 या वर्षात आयोजित ऊर्जा, उद्योग, मुद्रांक शुल्क, वस्तु व सेवाकर/राज्य उत्पादन शुल्क/मनोरंजन शुल्क, वाहतूक, वन आणि सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या 214 युनिट्सच्या अभिलेख्यांच्या चाचणी तपासणीत 1640 निरीक्षणांमध्ये

₹ 1933.97 कोटींचे कमी मूल्यमापन/कमी आकारणी/ महसुलाची हानी उघडकीस आली. वर्षभरात, 2021-22 मध्ये लेखापरीक्षणात निदर्शनास आणलेल्या 255 निरीक्षणांमध्ये संबंधित विभागांनी ₹ 1606.91 कोटींच्या कमी मूल्यमापन आणि इतर कमतरता स्वीकारल्या. विभागांनी 2021-22 आणि पूर्वीच्या वर्षांच्या लेखापरीक्षण निष्कर्षांशी संबंधित ₹ 27.30 कोटी 2021-22 मध्ये संकलित केले.

या अहवालाचा विस्तार

या अहवालात दोन विषय विशिष्ट अनुपालन लेखापरीक्षणासह नऊ परिच्छेद (वर उल्लेख केलेल्या स्थानिक लेखापरीक्षणादरम्यान केलेल्या लेखापरीक्षण तपासांमधून निवडलेले आणि पूर्वीच्या कालावधीचे जे पूर्वीच्या अहवालांमध्ये समाविष्ट केले जाऊ शकले नव्हते) समाविष्ट आहेत. हे पुढील प्रकरण II मध्ये चर्चिले आहे.

प्रकरण II

व्यवहारांचे लेखापरीक्षण: राज्य शासकीय विभाग

प्रकरण II

व्यवहारांचे लेखापरीक्षण: शासकीय विभाग

शासकीय विभागांच्या व्यवहारांच्या लेखापरीक्षणात संसाधनांच्या व्यवस्थापनातील कमतरता व नियमितता, औचित्य आणि मितव्ययता यांच्या निकषांच्या पालन करण्यातील अपयशाची उदाहरणे सविस्तरपणे खाली निदर्शनास आणली आहेत.

गृह विभाग

2.1 महाराष्ट्र राज्य उत्पादन शुल्क विभागाचे कामकाज

2.1.1 प्रस्तावना

मनुष्याने सेवन करण्याजोगे अल्कोहोलयुक्त मद्य, मादक औषधिद्रव्य किंवा भांग, अफू किंवा कोणताही इतर उत्पादन शुल्क योग्य पदार्थ जेव्हा ते राज्यात किंवा राज्याबाहेरून आयात केले, निर्यात केले, परिवहन केले, बाळगण्यात आले, उत्पादित केले किंवा विकले असल्यास, त्यावरील अपव्ययनियंत्रक कर हे राज्य उत्पादन शुल्क आहे.

राज्य उत्पादन शुल्क विभागाचे मुख्य कार्य महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, 1949 (अधिनियम) नुसार विविध परवाने जारी करणे, पिण्यायोग्य मद्यावर[1] उत्पादन शुल्क वसूल करणे आणि विविध नियंत्रणे लागू करणे हे आहे. वस्तू व सेवा कर कायदा 2017 लागू झाल्यानंतरही, राज्य उत्पादन शुल्क हे वस्तू व सेवा करामध्ये (जीएसटी) समाविष्ट करण्यात आले नाही.

राज्य उत्पादन शुल्काच्या प्राप्तीमध्ये प्रामुख्याने भारतीय बनावटीचे विदेशी मद्य, विदेशी मद्य, देशी मद्य, बिअर, वाइन यावरील आकारणीय उत्पादन शुल्क, उत्पादक, घाऊक विक्रेते, किरकोळ विक्रेते, परवानाधारक आवारात अल्कोहोलयुक्त पेय विक्रीचे बार आणि क्लब यावरील परवाना शुल्क, परवाने एका नावावरून दुसऱ्या नावावर, भागीदाराचा प्रवेश/निवृत्ती आणि एका ठिकाणावरून दुसऱ्या ठिकाणी हस्तांतरित करण्यासाठीचे विशेषाधिकार शुल्क, उत्पादक आणि घाऊक विक्रेत्यांच्या आवारात उत्पादन शुल्क अधिकाऱ्यांच्या तैनातीसाठीचे पर्यवेक्षण शुल्क आणि शुद्ध स्पिरीट, अति शुद्ध अल्कोहोल, भारतीय बनावटीचे विदेशी मद्य आणि बिअरच्या वाहतुकीसाठी

---

[1] महाराष्ट्र डिस्टिलेशन ऑफ स्पिरिटच्या कलम 2(m) आणि पिण्यायोग्य मद्य निर्मिती नियम, 1966 नुसार "पिण्यायोग्य मद्य" म्हणजे गाळण्याच्या प्रक्रियेद्वारे किंवा सार, रंग आणि चव आणणारे पदार्थासोबत स्पिरिटचे संयुग करून किंवा मिश्रित करून उत्पादित केलेले ब्रँडी, व्हिस्की, रम, जिन किंवा इतर कोणतेही मद्य.

वाहतूक शुल्क यांचा समावेश असतो. अबकारी महसुलाचा मोठा भाग उत्पादन शुल्क आणि परवाना शुल्कातून येतो.

2.1.2 संघटनात्मक संरचना

अतिरिक्त मुख्य सचिव (एसीएस) (राज्य उत्पादन शुल्क), गृह विभाग हे या अधिनियमाच्या अंमलबजावणीसाठी शासकीय पातळीवरील प्रशासकीय अधिकारी आहेत. राज्य उत्पादन शुल्क आयुक्त (आयुक्त) हे विभागाचे कार्यात्मक प्रमुख आहेत आणि विभागाच्या कामकाजावर संपूर्ण नियंत्रण ठेवतात आणि अधिनियमांतर्गत अपीलीय अधिकारांचा वापर करतात. आयुक्त यांना एक अतिरिक्त आयुक्त, संचालक (अंमलबजावणी आणि दक्षता), एक मुख्य लेखा अधिकारी, दोन सह आयुक्त, चार उप आयुक्त आणि चार सहाय्यक आयुक्त साहाय्य करतात. विभागीय उप आयुक्त (डीडीसी) यांच्या नेतृत्वाखाली आठ[2] विभाग आहेत. जिल्हा स्तरावर, आठ विभागांतर्गत 36 राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक (एसएसई) यांच्याद्वारे अधिनियमांच्या आणि नियमांच्या तरतुदींचे प्रशासन केल्या जाते. प्रत्येक डिस्टिलरीमधील उत्पादन शुल्काचे पर्यवेक्षण तेथे तैनात असलेल्या उत्पादन शुल्क अधिकाऱ्यांकडे सोपविले जाते.

2.1.3 लेखापरीक्षणाची उद्दिष्टे

महाराष्ट्र राज्य उत्पादन शुल्क विभागाचे कामकाज यावरील विषय विशिष्ट अनुपालन लेखापरीक्षण हे सुनिश्चित करण्यासाठी केले गेले की :

1. महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, 1949 आणि त्याअंतर्गत बनवलेल्या विविध नियमांच्या तरतुदींचे पालन केले जाते की नाही;
2. लागू अधिनियमांची आणि नियमांची योग्य अंमलबजावणी सुनिश्चित करून महसूल संकलन इष्टतम होते की नाही;
3. कायद्याच्या तरतुदींनुसार महसुलाच्या थकबाकीचा पाठपुरावा केला जातो आणि वसूल केला जातो की नाही; आणि
4. विभागामध्ये आंतरिक लेखापरीक्षणासह प्रभावी आंतरिक नियंत्रण प्रणाली आहे की नाही.

2.1.4 लेखापरीक्षण निकष

विषय विशिष्ट अनुपालन लेखापरीक्षणासाठी लेखापरीक्षण निकष खालील अधिनियमांच्या आणि नियमांच्या तरतुदींमधून घेतले गेले आहेत:

- महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, 1949 (अधिनियम)

---

[2] पूर्वी शासन निर्णय दि.05.01.2022 द्वारे सहा विभाग आणि दोन नवीन विभाग तयार केले गेले परंतु 31.3.2022 नंतर कार्यान्वित झाले.

- बॉम्बे दारूबंदी (विशेषाधिकार फी) नियम, 1954 (नियम, 1954)
- महाराष्ट्र पिण्यायोग्य मद्य (परवान्यांचे प्रदान, नूतनीकरण किंवा चालू ठेवणे यासाठी कालावधी आणि शुल्क) नियम, 1996 (नियम, 1996)
- महाराष्ट्र पिण्यायोग्य मद्य (अधिकतम किरकोळ किंमती निश्चित करणे) नियम, 1996 (एमपीएल निर्धारण नियम, 1996)
- महाराष्ट्र बिअर व वाइनचे उत्पादन नियम, 1966 (नियम, 1966)
- महाराष्ट्र देशी मद्य नियम, 1973 (नियम, 1973)
- बॉम्बे विदेशी मद्य नियम, 1953 (नियम, 1953) आणि
- शासन/आयुक्त यांनी वेळोवेळी जारी केलेल्या अधिसूचना/परिपत्रके इत्यादि.

2.1.5 लेखापरीक्षणाची नमूना पद्धती आणि व्याप्ती

महाराष्ट्राच्या 36 जिल्ह्यांपैकी, तीन जिल्ह्यांत[3] संपूर्ण दारूबंदी होती. लेखापरीक्षणाद्वारे दोन शिखर युनिट्स, म्हणजे शासन स्तरावरील प्रशासकीय प्राधिकारी म्हणून अतिरिक्त मुख्य सचिव आणि विभागाचे कार्यात्मक प्रमुख म्हणून आयुक्त, या व्यतिरिक्त उरलेल्या 33 जिल्ह्यांपैकी 13 जिल्हे[4] (39 टक्के) उच्च/योग्य/कमी जोखमीच्या स्तरामध्ये स्तरीकृत करून निवडण्यात आले.

लेखापरीक्षणाने सन 2017-18 ते 2021-22 या पाच वर्षांच्या कालावधीसंबधी अभिलेख्यांची तपासणी केली. प्रवेश परिषद 13.05.2022 रोजी आणि निर्गमन परिषद 23.02.2023 रोजी आयोजित करण्यात आली होती. क्षेत्रीय लेखापरीक्षण 30 मे 2022 पासून 26 ऑगस्ट 2022 पर्यंत निवडक कार्यालयांमध्ये अभिलेख्यांची तपासणी करून करण्यात आले.

2.1.6 लेखापरीक्षण निष्कर्ष

परवाना शुल्क, पर्यवेक्षण शुल्क आणि विशेषाधिकार शुल्क यांची कमी आकारणी/आकारणी न करणे, उत्पादन शुल्काची अनियमित माफी देणे, शुल्काची कमी मागणी करणे यावरील तपशीलवार लेखापरीक्षण निष्कर्षांची पुढील परिच्छेदांमध्ये चर्चा केली आहे:

---

[3] चंद्रपूर (जून 2021 पासून बंदी रद्द करण्यात आली), गडचिरोली आणि वर्धा.

[4] औरंगाबाद, नाशिक, पुणे, अहमदनगर, रायगड, नागपूर, सातारा, पालघर, मुंबई उपनगर, मुंबई शहर, कोल्हापूर, बुलढाणा, जळगाव

2.1.6.1 उत्पादक, घाऊक विक्रेते/किरकोळ विक्रेत्यांकडून परवाना नूतनीकरण शुल्काची कमी वसुली /वसुली न करणे

अधिनियमाच्या कलम 53 नुसार, आयुक्तांनी दरवर्षी जारी केलेल्या अधिसूचनेद्वारे अधिसूचित केलेले परवाना/परवाना नूतनीकरण शुल्क प्रदान केल्यानंतर सर्व परवाने, परवानग्या, पासेस किंवा प्राधिकारपत्र जारी केल्या जाईल.

याशिवाय, अधिनियमाच्या कलम 114(1) नुसार, देणी प्रदान करण्यात कसूर झाल्यास, रकमेवर ते देय झाल्याच्या तारखेपासून दरमहा दोन टक्के दराने व्याज आकारणीय असते.

लेखापरीक्षणाच्या निदर्शनास आले (मे ते ऑगस्ट 2022) की निवडलेल्या जिल्ह्यांमध्ये, लेखापरीक्षणाच्या कालावधीत ₹ 0.15 कोटी इतक्या परवाना नूतनीकरण शुल्काची व विलंबाने प्रदान केलेल्या रकमेवर ₹ 0.22 कोटी व्याजाची कमी वसुली झाल्याची प्रकरणे **परिशिष्ट 2.1.1 आणि परिशिष्ट 2.1.2** मध्ये दिल्याप्रमाणे होती.

पूर्वीच्या कालावधीतील परवाना नूतनीकरण शुल्काच्या कमी प्रदानाचे नंतरच्या कालावधीत समायोजन, उत्पादन स्तराचा चुकीचा वापर आणि परवाना शुल्काची चुकीची गणना या घटना परिशिष्ट 2.1.1 आणि परिशिष्ट 2.1.2 मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे दहा प्रकरणांमध्ये निदर्शनास आल्या.

निदर्शनास आणून दिल्यावर, शासनाने सर्व प्रकरणांबाबत आक्षेप मान्य केले (जून 2023).

2.1.6.2 उत्पादक, घाऊक विक्रेते/किरकोळ विक्रेत्यांकडून पर्यवेक्षण शुल्काची कमी वसुली

अधिनियमाच्या कलम 58(A) मधील तरतुदींनुसार, राज्य शासन सामान्य किंवा विशेष आदेशाने निर्देश देऊ शकते की उत्पादन शुल्क योग्य वस्तूंच्या प्राप्त्या, उत्पादन, साठा, परिवहन, निर्यात इत्यादींशी संबंधित सर्व व्यवहारांवर राज्य उत्पादन शुल्क कर्मचाऱ्यांनी[5] पर्यवेक्षण ठेवणे आवश्यक आहे आणि परवानाधारकाच्या परिसरात नियुक्त केलेल्या कर्मचाऱ्यांचा खर्च आयुक्तांनी वेळोवेळी निर्धारित केलेल्या दरांवर वसूल करावयाचा आहे. पर्यवेक्षण शुल्कामध्ये वेतन, महागाई भत्ता (डीए), शहर प्रतिपुरक भत्ता (सीसीए), घर भाडे भत्ता (एचआरए) (निवासाची सोय नसलेल्या बाबतीत), रजा वेतन आणि पेन्शन अंशदान यांचा समावेश होतो. वित्त विभागाद्वारे वेतनमान/महागाई भत्त्यात जेव्हा केव्हा संशोधन अधिसूचित केल्या जाते तेव्हा पर्यवेक्षण शुल्काचे दर सुधारित केले जातात. अशाप्रकारे, उपरोक्त प्रावधान

[5] उप अधीक्षक, निरीक्षक, उप-निरीक्षक, सहायक उप-निरीक्षक आणि हवालदार.

परवानाधारकाच्या परिसरात कर्मचारी नियुक्त करण्याच्या खर्चाची वसुली करण्याची तरतूद प्रदान करते.

अधिनियमाचे कलम 114, तरतूद करते की कलम 58A अंतर्गत नियुक्त केलेल्या पर्यवेक्षण कर्मचाऱ्यांचा खर्च देय तारखेच्या आत किंवा विहित कालावधीत प्रदान न केल्यास, तो देय तारखेपासून दरमहा दोन टक्के दराने सरळ व्याजासह वसूल केला जाईल.

लेखापरीक्षणाच्या लक्षात आले (जून ते ऑगस्ट 2022) की **तक्ता 1** मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे वित्त विभागाने अधिसूचित केल्यानुसार आणि आयुक्त, यांच्याद्वारे परिचालित केल्यानुसार सुधारित दर लागू न केल्यामुळे पाच जिल्ह्यांतील निवडलेल्या 26 पैकी 13 उत्पादक युनिट्सच्या बाबतीत ₹ 1.01 कोटी पर्यवेक्षण शुल्क आणि विलंबाने प्रदान केल्यामुळे त्यावर देय व्याज ₹ 0.19 कोटींची कमी वसुली झाल्याची प्रकरणे होती.

तक्ता 1: जुलै 2019 ते जून 2022 दरम्यान पर्यवेक्षण शुल्काची कमी वसुली

(₹ लाखामध्ये)

अ. क्र.	कार्यालयाचे नाव	युनिट्स ची संख्या	समाविष्ट कालावधी	देय पर्यवेक्षण शुल्क	वसूल केलेले पर्यवेक्षण शुल्क	पर्यवेक्षण शुल्काचे कमी प्रदान	विलंबित प्रदानावर 2 टक्के दराने व्याज
1	2	3		4	6	7	8
1	अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, औरंगाबाद	6	जानेवारी 2020 ते जून 2022	318.42	270.03	48.38	4.33
2	अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, कोल्हापूर	1	जुलै 2021 ते जून 2022	38.83	33.95	4.88	0.24
3	अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, नाशिक	2	जुलै 2019 ते जून 2022	160.20	143.81	16.38	2.65
4	अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, पुणे	1	जुलै 2019 ते मार्च 2022	82.39	71.73	10.66	2.03
5	अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, सातारा	3	जुलै 2019 ते जून 2022	143.89	123.34	20.55	9.43
	एकूण	**13**		**743.73**	**642.86**	**100.85**	**18.68**

स्रोत: विभागाचे अभिलेखे.

निदर्शनास आणून दिल्यावर, शासनाने सांगितले (मे 2024) की ₹ 0.71 कोटी पर्यवेक्षण शुल्क आणि ₹ 0.04 कोटींचे व्याज नऊ युनिट्समध्ये वसूल करण्यात आले असून, उर्वरित चार युनिट्समध्ये ₹ 0.29 कोटी पर्यवेक्षण शुल्क आणि ₹ 0.14 कोटी व्याज शिल्लक राहिले.

शिफारस 1: उचित फी आणि पर्यवेक्षण शुल्क वसुल करण्यासाठी अधिनियमाच्या आणि नियमांच्या तरतुदींचे अनुपालन करणे विभागाने सुनिश्चित करावे.

2.1.6.3 बिअरच्या कालबाह्य साठ्यावर उत्पादन शुल्काची अनियमित सूट

अधिनियमाच्या कलम 139(1) च्या उप-कलम (d1) नुसार, राज्य शासन, सामान्य किंवा विशेष आदेशाने, या अधिनियमांतर्गत आकारण्यायोग्य कोणतेही उत्पादन किंवा प्रति शुल्क किंवा फी पूर्णपणे किंवा अंशतः माफ किंवा परत करू शकते. पुढे, अधिनियमाच्या कलम 59(1) नुसार, कोणतेही परवाना,परवानगी, पास किंवा प्राधिकारपत्र ज्या मुदतीपर्यंत अमलात असेल ती मुदत संपली नाही तरीही, आयुक्तास ते धारण करणाऱ्या व्यक्तिला आदेश देऊन, अश्या आदेशात विनिर्दिष्ट करण्यात येईल अश्या दिनांकापूर्वी मादक द्रव्य, विप्रकृत तयार स्पिरीट किंवा भांग किंवा मोहाची फुले यांचा त्यांच्याकडे जो साठा असेल त्याची विल्हेवाट लावण्याविषयी निर्देश देण्याचा अधिकार आहे.

लेखापरीक्षणाला निदर्शनास आले (ऑगस्ट 2022) की,

- आयुक्तांनी एप्रिल 2015 ते जुलै 2017 या कालावधीतील बीअरच्या 5,13,612 बाटल्यांच्या[6] कालबाह्य साठ्याची विल्हेवाट लावण्याची परवानगी दिली (मे 2019) आणि पिण्यायोग्य मद्याच्या परवानाधारकाला उत्पादन शुल्कात ₹ 1.97 कोटींची सूट दिली.
- चार समान प्रकरणांमध्ये, बिअरच्या कालबाह्य साठ्याची विल्हेवाट लावण्याची परवानगी दिली होती, तथापि, त्यावर उत्पादन शुल्क वसूल करावयाचे आदेश दिले होते.
- पुढे, अधिनियमाच्या कलम 139 नुसार केवळ राज्य शासनाला उत्पादन शुल्कात सूट देण्याचा अधिकार असतो, म्हणून, आयुक्तांनी अगोदरच्या प्रकरणांमध्ये उत्पादन शुल्काची सूट देणे अनियमित होते.

शासनाने उत्तर दिले (मे 2024), की बीअर आणि इतर मद्यांच्या कालबाह्य साठ्याची विल्हेवाट लावण्यात एकसमानता आणण्यासाठी एक समिती स्थापन केली गेली आहे आणि समितीच्या शिफारशींच्या आधारे निर्णय घेतला जाईल.

2.1.6.4 सौम्य बिअरच्या नापास नमुन्यावरील विभेदक शुल्काची कमी मागणी

बॉम्बे विदेशी मद्य नियम, 1953 च्या नियम 3 च्या पोट- नियम (6)(2)(c) नुसार, "आंबवलेले मद्य" यामध्ये अल्कोहोलचे प्रमाण प्रूफ स्पिरिटच्या 8.75 टक्क्यापेक्षा जास्त असलेल्या बिअरचा समावेश असतो आणि 'सौम्य मद्य' म्हणजे प्रुफ स्पिरिटच्या 8.75 टक्क्यांपेक्षा म्हणजेच परिमानानुसार (v/v) 5 टक्क्यांपेक्षा जास्त अल्कोहोलचे प्रमाण नसणारे सौम्य बिअर असते. गृह विभागाने जारी केलेल्या

---

[6] 650 एमएल-506148 बाटल्या आणि 330 एमएल-7464 बाटल्या

अधिसूचनेनुसार (ऑक्टोबर 2017), सौम्य बिअरवर उत्पादन शुल्काचा दर उत्पादन खर्चाच्या 175 टक्के किंवा ₹ 42, यापैकी जो जास्त असेल तो आणि आंबवलेल्या मद्यावर उत्पादन शुल्काचा दर उत्पादन खर्चाच्या 235 टक्के किंवा ₹ 80, यापैकी जो जास्त असेल तो आहे.

पुढे, महाराष्ट्र बिअर व वाइनचे उत्पादन नियम, 1966 च्या नियम 9(1) नुसार व दारूभट्टी युनिट्स (बीआरएल)साठी परवान्याच्या अट क्रमांक 6(a) अनसरून बिअर किंवा वाइनचे उत्पादन पूर्ण झाल्यावर, दारूभट्टी अधिकारी परवानाधारकास परवानाधारकाच्या प्रयोगशाळेत विश्लेषणासाठी मुक्त नमुना घेण्याची आणि रजिस्टरमधील फॉर्म बीआर-III मध्ये अल्कोहोलचे खरे प्रमाण घोषित करण्यासाठी परवानगी देईल. असे काढलेले नमुने दारूभट्टी अधिकाऱ्याला दिल्या जाईल जो नमुन्यांचा एक संच एकाच वेळी रासायनिक विश्लेषकाकडे आणि बिअर/वाइनचा दुसरा नमुना जो केवळ मूळ नमुना बदलण्यासाठी किंवा त्याच्या विश्लेषणाची पुनरावृत्ती करण्यासाठी असतो, आवश्यक असेल तेव्हा, पाठवेल.

परवाना शर्त क्र. 6(e) नुसार, जेव्हा रासायनिक विश्लेषक अहवाल देतो की बिअर/वाइनचे प्रमाण परवानाधारकाने घोषित केलेल्या प्रमाणाच्या 0.5 च्या पेक्षा जास्त फरकाने बदलते, तेव्हा आयुक्तांच्या आदेशानुसार बिअर/वाइन हाताळली जाईल. आयुक्तांनी निर्देश दिले (सप्टेंबर 1995) की, जर नमुन्यातील अल्कोहोलचे प्रमाण अनुज्ञेय मर्यादेच्या पलीकडे असेल तर, विभेदक शुल्काची[7] तत्काळ मागणी करावी.

(i) लेखापरीक्षणात निदर्शनास आले (ऑगस्ट/डिसेंबर 2022) की:

- तळोजा, जिल्हा- रायगड येथील एका परवानाधारकाने डिसेंबर 2016 ते ऑक्टोबर 2020 या कालावधीत उत्पादित त्यांच्या सौम्य बिअरच्या विविध बॅचमधून 219 नमुने घेतले आणि त्यापैकी प्रत्येकाचे अल्कोहोलिक प्रमाण घोषित केले.
- विभागाने हे नमुने रासायनिक विश्लेषणासाठी शासकीय प्रयोगशाळेत पाठवले. तथापि, या 219 नमुन्यांचे अल्कोहोलचे प्रमाण प्राप्त झाल्यानंतर, विभागाने विभेदक शुल्काची गणना करताना सर्व 219 नमुन्यांचे अल्कोहोलिक प्रमाण 8.75 टक्के प्रूफ स्पिरिट म्हणून ग्राह्य धरले आणि प्रमाणाच्या 0.5 च्या फरकाने आणखी वाढ केली. हे अनियमित होते कारण परवाना अट क्रमांक 6(e) नुसार परवानाधारकाच्या प्रयोगशाळेत निर्धारित केलेल्या प्रमाणामध्ये 0.5 प्रमाणाचा हा फरक जोडावयास पाहिजे होता.
- विभागाने सर्व 219 नमुन्यांमध्ये परवानाधारकाने घोषित केलेल्या अल्कोहोलिक प्रमाणाचा विचार न करता केवळ 52 नमुन्यांमध्ये ₹ 23.25 कोटींची मागणी

[7] आंबवलेली बिअर आणि सौम्य बिअरच्या दरांमध्ये फरक* बॅचचा परिमाण.

नोटीस जारी केली (डिसेंबर 2019 आणि डिसेंबर 2020). याचा परिणाम **तक्ता 2** मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे ₹ 73.18 कोटींच्या कमी मागणीत झाला.

तक्ता 2: सौम्य बीअरच्या नापास नमुन्यांवर कमी मागणी

(₹ कोटीमध्ये)

अ.क्र.	मागणी पत्राची तारीख	लेखापरीक्षणानुसार		विभागानुसार		कमी मागणी
		घोषित अल्कोहोलचे प्रमाण + मान्य मर्यादा यावर आधारित नापास नमुन्यांची संख्या	करावयाची मागणी	मानक मापदंड + मान्य मर्यादा यावर आधारित नापास नमुन्यांची संख्या	केलेली मागणी	
1	31.12.2019	147	64.27	19	8.32	55.95
2	28.12.2020	72	32.16	33	14.93	17.23
	एकूण	**219**	**96.43**	**52**	**23.25**	**73.18**

स्रोत: विभागाचे अभिलेखे.

- परवानाधारकाने 52 दुसऱ्या नमुन्यांच्या चाचणीसाठी आवेदन केले (डिसेंबर 2019 आणि फेब्रुवारी 2021), ज्याला आयुक्तांनी 34 ते 21 महिने दरम्यानच्या विलंबानंतर परवानगी दिली (ऑक्टोबर 2022).
- 52 नमुने शासकीय प्रयोगशाळेने हे नमूद करून स्वीकारले नव्हते (15 डिसेंबर 2022) की ते खूप जुने होते, योग्यरित्या सीलबंद केलेले नव्हते, बुरशी लागली होती, खुणचिठ्या वाचण्यायोग्य नव्हत्या/विरलेल्या होत्या आणि अल्कोहोलचे प्रमाण कमी झाले असण्याची शक्यता होती.
- त्यानंतर विभागाने बिअरचे हे 52 दुसरे नमुने विभागाने प्राधिकृत केलेल्या प्रयोगशाळेत पाठवले, (28 डिसेंबर 2022) जेथे 52 पैकी 51 नमुने विहित म्हणजेच परिमानानुसार (v/v) 5 टक्के अल्कोहोल मर्यादेत आढळले.

अशाप्रकारे, ऑगस्ट 2022 मध्ये लेखापरीक्षणात हे निदर्शनास आणून दिल्यावर विभेदक शुल्काची गणना करताना गणना पद्धती दुरुस्त करण्याऐवजी, विभागाने या संदर्भात कारवाई केली नव्हती आणि 34 ते 21 महिने दरम्यानच्या विलंबानंतर 52 दुसऱ्या नमून्यांच्या चाचणीला परवानगी दिली. 52 प्रकरणांमध्ये विभागाने जारी केलेल्या वसुलीच्या नोटिसा विचारात घेऊनदेखील, उर्वरित 167 प्रकरणांमध्ये विभागाने कोणतीही कारवाई केली नव्हती. यामुळे ₹ 73.18 कोटी रकमेच्या विभेदक शुल्काच्या कमी मागणीमध्ये झाली.

उत्तरात शासनाने सांगितले (मे 2024) की या प्रकरणात सुधारात्मक कारवाई केली जाईल.

शिफारस 2: महसुलाचे नुकसान टाळण्यासाठी बिअरच्या कालबाह्य साठ्यावरील उत्पादन शुल्कात सूट देणे आणि नमुन्यांची चाचणी करणे आणि विहित प्रक्रियेचे पालन करणे यावर आदेश जारी करण्यासाठी सातत्यपूर्ण आणि वेळेवर कारवाई विभागाने सुनिश्चित करावी.

2.1.6.5 एकल मालक/भागीदारी फर्मच्या तुलनेत कंपनीच्या मालकीत बदलासाठी विशेषाधिकार शुल्क आकारण्यात विसंगती

नियम 6 च्या उप-नियम (a) आणि (b) नुसार पिण्यायोग्य मद्याच्या परवानाधारकासंबधात प्रवेशाच्या बाबतीत साडेचार पट आणि भागीदार किंवा भागीदारांनी बहिर्गमन केल्यास पन्नास टक्के विशेषाधिकार शुल्क किंवा अशा परवान्याचे प्रदान किंवा नूतनीकरण किंवा चालू ठेवण्यासाठी आकारणीय शुल्क यापैकी जे जास्त असेल ते आकारणीय असते. पुढे, नियम 6 च्या पोट-नियम (e) नुसार, दारूभट्टीच्या बाबतीत परवानाधारकाच्या भागीदाराच्या किंवा भागीदारांच्या प्रवेश किंवा बहिर्गमन करण्याच्या बाबतीत विशेषाधिकार शुल्काचा दर पन्नास टक्के आकारणीय आहे. तथापि, एकल मालक/भागीदारी फर्मच्या तुलनेत खाजगी/सार्वजनिक मर्यादित कंपनी असलेल्या परवानाधारकाच्या शेअर होल्डिंगमध्ये मोठा बदल (51 टक्के किंवा अधिक) झाल्यास विशेषाधिकार शुल्क आकारण्याची कोणतीही तरतूद नियमांमध्ये नाही. नियम 8, खाजगी/ सार्वजनिक मर्यादित कंपनीच्या संचालकांमध्ये बदल झाल्यास ₹ 10 चे नाममात्र विशेषाधिकार शुल्क आकारण्याची तरतूद करते.

कंपनी अधिनियम, 2013 च्या कलम 47 नुसार, शेअर्सद्वारे मर्यादित असलेल्या आणि त्यात इक्विटी शेअर भांडवल धारण केलेल्या कंपनीच्या सदस्याला, कंपनीसमोर ठेवलेल्या प्रत्येक ठरावावर मत देण्याचा हक्क असेल; आणि मतदानावरील त्याचा मतदानाचा हक्क कंपनीच्या पेड अप इक्विटी शेअर भांडवलामधील त्याच्या वाट्याच्या प्रमाणात असतील. पुढे, कलम 152(2) नुसार, कंपनीद्वारे सर्वसाधारण सभेत प्रत्येक संचालक नियुक्त केला जाईल. अशाप्रकारे, सार्वजनिक मर्यादित कंपनीच्या बाबतीत कोणताही एकल भागधारक बहुसंख्य शेअर्स धारण करत असल्यास, त्याचा संचालकांच्या नियुक्तीमध्ये प्रभावी अधिकार असतो आणि भागधारकांच्या कोणत्याही सर्वसाधारण सभेत निर्णय घेण्यात प्रमुख स्थान मिळते. त्यामुळे, बहुतांश शेअर्स घेणे/विक्री करणे याचा अर्थ भागीदारांचा प्रवेश किंवा बहिर्गमन असा केला पाहिजे कारण त्यांच्याकडे दैनंदिन व्यवहार व्यवस्थापित करण्याचा प्रभावी अधिकार असतो आणि म्हणूनच, ते त्या कंपनीचे खरे मालक असतात. अधिक स्पष्टतेसाठी लेखापरीक्षणाने खाली एक नमुना प्रकरण सोदाहरण सांगितलेला आहे.

लेखापरीक्षणाने निरिक्षण केले (ऑगस्ट आणि सप्टेंबर 2022) की सुरुवातीला (मे 2013) एका समूहाने परवानाधारक युनिटमध्ये फक्त 10 टक्के शेअर्स घेतले जे

अतिरिक्त शेअर्स मिळवून 54.8 टक्क्यापर्यंत (सप्टेंबर 2014) वाढवले. त्याचप्रमाणे, अन्य परवानाधारकाच्या बाबतीत अगोदरच्या परवानाधारकाने सुरुवातीला (2008) 37.5 टक्के शेअर्स घेतले होते जे वाढवून 61.5 टक्के केले. अशाप्रकारे, बहुसंख्य शेअर्सच्या संपादनाची कृती भागीदारांच्या प्रवेश आणि बहिर्गमनासारखीच होती, म्हणून, 2021-22 या वर्षासाठी परवाना नूतनीकरण शुल्काच्या दराने विशेषाधिकार शुल्क उक्त परवानाधारकांवर आकारणे आवश्यक होते परंतु बॉम्बे दारूबंदी (विशेषाधिकार फी) नियम, 1954 मध्ये अशा प्रकरणांमध्ये विशेषाधिकार शुल्क आकारण्याची तरतूद नसल्यामुळे ₹ 26.92 कोटी विशेषाधिकार शुल्क सोडून दिले. **(परिशिष्ट 2.1.3) आणि (परिशिष्ट 2.1.4)**.

निदर्शनास आणून दिल्यावर विभागाने उत्तर दिले (मे 2024) की सध्याच्या नियमात परवान्याच्या मालकीचे हस्तांतरण किंवा फर्मच्या बदलाचा समावेश आहे कारण संचालकांमधील कोणताही बदल कंपनीच्या मालकीमध्ये बदल होत नाही, म्हणून, त्यावर केवळ सुधारणा शुल्क वसूल केले जाते.

उत्तर समर्थनीय नाही कारण लेखापरीक्षणाने कंपनी कायदा, 2013 मधील तरतुदींनुसार कंपनीच्या भागधारकांमध्ये बदल झाल्यास विशेषाधिकार शुल्क आकारण्याच्या तरतुदीचा अभाव असलेले उदाहरणात्मक प्रकरण निदर्शनास आणले.

शिफारस 3: खाजगी/सार्वजनिक मर्यादित कंपनीच्या प्रकरणांमध्ये त्यांच्या शेअर होल्डिंगमध्ये मोठा बदल (51 टक्के किंवा अधिक) झाल्यास विशेषाधिकार शुल्क आकारण्यासाठी विभागाने नियमांमध्ये योग्य तरतुदीची समीक्षा करावी.

2.1.6.6 उत्पादकाने/आयातदाराने घोषित केलेला उत्पादन खर्च तपासण्याच्या तरतुदींचा अभाव

अधिनियम 1949 च्या कलम 105 खालील स्पष्टीकरण (iii) नुसार, राज्याच्या उत्पादकाने किंवा निर्यातकाने, विहित प्राधिकाऱ्याकडे लेखी घोषित केलेल्या व त्या प्राधिकाऱ्याने[8] अधिप्रमाणीत केलेल्या उत्पादन शुल्क योग्य पदार्थाच्या उत्पादन

[8] महाराष्ट्र पिण्यायोग्य मद्य (कमाल किरकोळ किंमती निश्चित करणे) नियम,1996 च्या नियम 3 च्या उप नियम (1) नुसार प्रत्येक उत्पादक, त्याच्या उत्पादन खर्चाची आणि पिण्यायोग्य मद्याच्या प्रत्येक पॅकची किरकोळ किंमत चार प्रतीतील विवरणीद्वारे, ज्या जिल्ह्यामध्ये त्याचा निर्मितीचा किंवा दारुभट्टीचा परवाना असेल त्या जिल्ह्याच्या राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षकांकडे घोषित करेल. अधीक्षक सर्व चार प्रती प्रमाणित करेल आणि उत्पादकाला एक प्रत परत करेल, उर्वरित प्रती त्यांच्या अभिलेखांसाठी आणि संबंधित व्यापार आणि आयात परवान्याच्या प्रभारी अधिकाऱ्याला पाठवण्यासाठी ठेवेल. वर नमूद केलेल्या नियमांच्या नियम 3 च्या उप-नियम 3 अंतर्गत प्रपत्र एफएल-I मध्ये व्यापार आणि आयात परवान्यासाठी समान प्रक्रिया विहित केलेली आहे.

खर्चानुसार उत्पादन शुल्क लावता येईल. तथापि, 'उत्पादन खर्चा' ची व्याख्या अधिनियम, 1949 किंवा त्याअंतर्गत बनविलेल्या कोणत्याही नियमांतर्गत दिलेली नाही. इन्स्टिट्यूट ऑफ कॉस्ट अकाउंटंट्स ऑफ इंडियाने जारी केलेल्या कॉस्ट अकाऊंटिंग स्टँडर्ड-4 नुसार, उत्पादन खर्च किंवा उत्पादनाच्या खर्चामध्ये वापरलेल्या सामग्रीची किंमत, प्रत्यक्ष वेतन आणि पगार, प्रत्यक्ष खर्च, कामाचे उपरिव्यय, गुणवत्ता नियंत्रण खर्च, संशोधन आणि विकास खर्च, पॅकिंग खर्च, उत्पादनाशी संबंधित प्रशासकीय उपरिव्यय इत्यादि समाविष्ट असतात.

तथापि, उत्पादन शुल्क कायद्यात उत्पादन खर्चाचा तपशील (म्हणजे कच्चा माल, मजूरी आणि उपरिव्यय सारखे घटक) घोषित करण्याची कोणतीही तरतूद नाही. महाराष्ट्र पिण्यायोग्य मद्य (कमाल किरकोळ किंमती निश्चित करणे) नियम, 1996 च्या नियम 6 अंतर्गत प्रदान केलेल्या अधिकाराचा वापर करून, आयुक्तांनी निर्देश जारी केले होते (ऑक्टोबर 1996) की विभागाकडून प्रमाणीकरण देताना, परवानाधारकाने घोषित केलेला उत्पादन खर्च तपासण्यासाठी कोणताही राज्य उत्पादन शुल्क अधिकारी जबाबदार नसेल. जर उत्पादन खर्च तपासण्याची तरतूद असती, तर शासनाला त्या प्रमाणात अतिरिक्त महसूल मिळाला असता जसे की काही उदाहरणात्मक प्रकरणांमध्ये खाली चर्चा केली आहे.

लेखापरीक्षणाला आढळले की:

a) निवडलेल्या जिल्ह्यांमध्ये आयएमएफएल/बिअरचे उत्पादन करणाऱ्या युनिट्सच्या 39 परवान्यांपैकी, चार जिल्ह्यांतील पाच युनिट्समध्ये नागरी पुरवठा तसेच भारत सरकारच्या, संरक्षण मंत्रालयाच्या, कॅन्टीन स्टोअर्स विभागासाठी (सीएसडी) आयएमएफएल/बिअर तयार केली गेली. लेखापरीक्षणाच्या लक्षात आले की या पाच युनिट्सच्या, कॅन्टीन स्टोअर्स विभागाला पुरवठ्याच्या, 11 उत्पादनांचा/ब्रँड्सचा उत्पादन खर्च त्याच युनिटमध्ये उत्पादित केलेल्या नागरी पुरवठ्याच्या समान ब्रँडच्या उत्पादन खर्चापेक्षा खूपच कमी होता, परिणामी, कमी मूल्यांकनामुळे ₹ 38.34 कोटींचे उत्पादन शुल्क सोडावे लागले **(परिशिष्ट 2.1.5)**. जर उत्पादन खर्च तपासण्याची तरतूद असती, तर अवमूल्यांकन टाळता आले असते आणि त्या प्रमाणात शासनाला अतिरिक्त महसूल मिळाला असता.

b) भारताबाहेरून आयएमएफएल आयात करणाऱ्या परवानाधारकांच्या (एफएल-1) प्रकरणांमध्ये, ऑगस्ट 2018 ते मार्च 2022 या कालावधीत घोषित केलेल्या उत्पादन खर्चापेक्षा[9] अश्या आयात केलेल्या मद्याच्या प्राप्तीची किंमत (सीएएस-4 अनुसार

[9] महाराष्ट्र पिण्यायोग्य मद्य (कमाल किरकोळ किंमती निश्चित करणे) नियम, 1996 च्या नियम 3 च्या उप-नियम (3) अंतर्गत.

उत्पादन खर्च समतुल्य किंमत) जास्त असल्याचे आढळून आले परिणामी कमी मूल्यांकनामुळे **तक्ता 3 आणि परिशिष्ट 2.1.6** मध्ये दर्शविल्यानुसार ₹ 11.48 कोटींचे उत्पादन शुल्क सोडावे लागले.

तक्ता 3: आयात केलेल्या मद्याच्या (विदेशी) बाबतीत उत्पादन खर्चाच्या कमी मूल्यांकनामुळे राज्य उत्पादन शुल्काचे कमी प्रदान

(₹ कोटीमध्ये)

अ. क्र.	जिल्हा	आयात दारांची संख्या	ब्रँडची संख्या	आयात केलेले प्रमाण (बाटल्यांमध्ये)	समाविष्ट कालावधी	सोडलेले राज्य उत्पादन शुल्क
1	मुंबई शहर	01	04	5580	ऑगस्ट 2018 ते ऑक्टोबर 2018	0.53
2	कोल्हापूर	03	07	26400	जानेवारी 2022 ते मार्च 2022	0.75
3	रायगड	02	06	32256	मे 2021 ते डिसेंबर 2021	1.43
4	नाशिक	04	07	22740	जानेवारी 2022 ते मार्च 2022	0.76
5	मुंबई उपनगर	05	11	189252	मार्च 2021 ते मार्च 2022	7.48
6	पुणे	01	02	5892	फेब्रुवारी 2022 ते मार्च 2022	0.52
	एकूण	**16**	**37**	**282120**		**11.48**

स्रोत: विभागाचे अभिलेखे.

त्याचप्रमाणे, लेखापरीक्षणाला लक्षात आले की, इतर राज्यांमधून (महाराष्ट्राबाहेरून) भारतीय बनावटीचे विदेशी मद्य आयात करणाऱ्या तीन निवडलेल्या जिल्ह्यांतील 12 परवानाधारकांच्या (एफएल-1) प्रकरणात, मे 2017 ते मार्च 2022 या कालावधीत मद्याच्या खरेदीची किंमत (सीएएस-4 अनुसार उत्पादन खर्च समतुल्य किंमत) घोषित केलेल्या उत्पादन खर्चापेक्षा जास्त होती. याचा परिणाम कमी मूल्यांकनामुळे **तक्ता 4 आणि परिशिष्ट 2.1.7** मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे ₹ 2.89 कोटींचे उत्पादन शुल्क सोडण्यात झाले. जर उत्पादन खर्च तपासण्याची तरतूद असती, तर शासनाला त्या प्रमाणात अतिरिक्त महसूल मिळाला असता.

तक्ता 4: आयएमएफएल (इतर राज्य) च्या बाबतीत उत्पादन खर्चाच्या कमी मूल्यांकनामुळे राज्य उत्पादन शुल्काचे कमी प्रदान

(₹ कोटीमध्ये)

अ. क्र.	जिल्हा	आयातदा-रांची संख्या	ब्रँडची संख्या	आयात केलेले प्रमाण बाटल्यांमध्ये	समाविष्ट कालावधी	सोडलेले राज्य उत्पादन शुल्क
1	कोल्हापूर	05	10	172560	मे 2017 ते ऑगस्ट 2021	0.29
2	रायगड	01	05	8736	ऑक्टोबर 2021 ते मार्च 2022	1.07
3	पूणे	06	11	108060	जुलै 2020 ते मार्च 2022	1.53
	एकूण	**12**	**26**	**289356**		**2.89**

स्रोत: विभागाचे अभिलेखे.

निदर्शनास आणून दिल्यावर (जून ते ऑगस्ट 2022), शासनाने सांगितले (फेब्रुवारी 2023) की उत्पादन खर्च ठरवण्यासाठी विभाग काही निकष आणि मापदंड निश्चित करेल.

उत्तरात, शासनाने (मे 2024) निर्गमन परिषदेमध्ये उत्पादन खर्चाबाबत झालेल्या चर्चेचा संदर्भ देऊन सांगितले की विक्रीतील वाढीमुळे सरकारी महसुलात वाढ होते आणि तेथे महसुलाचे कोणतेही नुकसान नाही.

उत्तर (मे 2024) समर्थनीय नाही कारण लेखापरीक्षणामध्ये काढलेल्या उत्पादन खर्चाचा मुद्दा योग्यरित्या हाताळला गेला नाही. जर उत्पादन खर्च ठरवण्यासाठी काही निकष निर्धारित केल्यास, विभाग उत्पादन शुल्काची अतिरिक्त रक्कम मिळवू शकतो.

शिफारस 4: योग्य उत्पादन शुल्क आकारणी सुनिश्चित करण्यासाठी सीएएस-4 नुसार उत्पादन खर्चाच्या तपशीलाची घोषणा सादर करण्यासाठी विभागाने महाराष्ट्र पिण्यायोग्य मद्य (कमाल किरकोळ किंमतींचे निर्धारण) नियम, 1996 ची समीक्षा करावी.

2.1.6.7 महसुलाच्या थकबाकीचा पाठपुरावा न करणे

अधिनियमाच्या कलम 57 नुसार, राज्य उत्पादन शुल्क महसुलाच्या थकबाकीच्या वसुलीसाठी परवानाधारकास दिलेला परवाना जप्त करण्याचा अधिकार विभागाला आहे.

लेखापरीक्षणाला निदर्शनास आले की खालील **तक्ता 5** मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे विभागाकडे महसुलाची थकबाकी होती.

तक्ता 5: महसुलाची थकबाकी

(₹ कोटीमध्ये)

अ.क्र.	वर्ष	मागणी केलेला महसूल	प्राप्त झालेला महसूल	थकीत महसूल
1	2016-17	1.41	0.97	0.44
2	2017-18	23.23	0.38	22.85
3	2018-19	118.95	0.12	118.82
4	2019-20	21.12	0.00	21.12
5	2020-21	2.84	0.00	2.84
6	2021-22	2.39	0.00	2.39
	एकूण	**169.94**	**1.47**	**168.46**

स्रोत: विभागाद्वारे प्रदान केलेली माहिती.

वरील तक्त्यावरून असे दिसून येईल की ₹ 168.46 कोटी महसुलाच्या एकूण थकबाकीपैकी, ₹ 118.80 कोटींची (71 टक्के) रक्कम आठ वायनरीशी संबंधित होती ज्यासाठी 2018-19 मध्ये मागणी केली होती व अजूनही वसुलीसाठी प्रलंबित आहे. या ₹ 118.80 कोटींपैकी, ₹ 115.89 कोटी (97.5 टक्के) थकबाकी नाशिक येथील केवळ एका परवानाधारकाशी संबंधित होती. त्याचप्रमाणे, कोल्हापूर येथील एक परवानाधारक

यांना ₹21.09 कोटींचे मागणी पत्र जारी करण्यात आले होते (एप्रिल 2019) परंतु त्यानंतर विभागाकडून वसुलीसाठी कोणताही पाठपुरावा करण्यात आला नव्हता.

उत्तरात, शासनाने सांगितले (मे 2024) की थकबाकी वसुलीसाठी कारवाई केल्या जाईल.

शिफारस 5: अधिनियमातील संबंधित तरतुदी लागू करून महसुलाच्या थकबाकीची त्वरित वसुली विभागाने सुनिश्चित करावी.

आंतरिक लेखापरीक्षण शाखेमध्ये सर्वोच्च स्तरावर (आयुक्त कार्यालय) एक पथक आणि विभागीय उपायुक्तांच्या नियंत्रणाखाली प्रत्येक विभागीय स्तरावर एक पथक समाविष्ट असते.

पुढील परिच्छेदांमध्ये चर्चा केल्याप्रमाणे, आंतरिक लेखापरीक्षण करण्यात कमतरता, आंतरिक लेखापरीक्षण परिच्छेदांचा संथ गतीने निपटारा होत असल्याचे लेखापरीक्षणाला दिसून आले. देखरेखीच्या अभावामुळे तपासणी विभाग/भरारी पथकाने नोंदवलेल्या गुन्ह्यांच्या प्रकरणांमध्ये दोषसिद्धी होण्याचे प्रमाण कमी होते:

2.1.6.8 विभागीय उप आयुक्तांद्वारे आणि सह संचालक (लेखा) द्वारे उत्पादन/ व्यापारी यूनिट्सचे आंतरिक लेखापरीक्षण करण्यात कमतरता

I. डिस्टिलरीज, देशी-विदेशी मद्य, बिअर, वाइन, स्पिरिटचे उत्पादक, मद्याचे घाऊक आणि किरकोळ व्यापारी यांचे अभिलेखे तपासण्याच्या उद्देशाने विभागीय स्तरावर आंतरिक लेखापरीक्षण शाखा तयार करण्यात आली (ऑगस्ट 1989). आयुक्त कार्यालयाने जारी केलेल्या परिपत्रकानुसार (ऑक्टोबर-नोव्हेंबर 2015), विभागीय उप आयुक्त (डीडीसी) यांनी त्यांच्याद्वारे केलेल्या आंतरिक लेखापरीक्षणाचा अहवाल आयुक्त कार्यालयातील सह संचालक (लेखा) यांना पाठवणे आवश्यक आहे.

आयुक्त कार्यालयाकडून गोळा केलेल्या (फेब्रुवारी 2022) डेटानुसार, 2017-18 ते 2021-22 या कालावधीतील सहा विभागीय उप आयुक्तांच्या[10] संदर्भात आंतरिक लेखापरीक्षणाची स्थिती खालील **तक्ता 6** मधील तपशीलानुसार होती:

[10] औरंगाबाद. कोल्हापूर, नागपूर, नाशिक, पुणे आणि ठाणे

तक्ता 6: विभागीय उप आयुक्तांद्वारे केलेल्या आंतरिक लेखापरीक्षणाची कमतरता

वर्ष	लेखापरीक्षणासाठी नियोजित युनिट्सची संख्या	लेखापरीक्षण केलेल्या युनिट्सची संख्या	कमतरता	लेखापरीक्षण कमतरतेची टक्केवारी
2017-18	597	430	167	27.97
2018-19	678	356	322	47.49
2019-20	707	308	399	56.43
2020-21	769	547	222	28.87
2021-22	598	330	268	44.81
स्रोत: विभागाद्वारे प्रदान केलेली माहिती.				

2017-18 ते 2021-22 या कालावधीत विभागीय उप आयुक्तांद्वारे केलेल्या एकूण आंतरिक लेखापरीक्षणांपैकी, निरीक्षणामधील कमतरतांची टक्केवारी 27.97 व 56.43 टक्क्यांच्या दरम्यान होती, त्यामुळे, हे दिसून येऊ शकले की आंतरिक लेखापरीक्षणांवर योग्य लक्ष ठेवले जात नव्हते आणि त्यांचे परिणाम लागू केले जात नव्हते.

विभागीय उप आयुक्त स्तरावर, 2017-2022 या कालावधीत परिच्छेदांच्या एकूण निपटाऱ्यामध्ये कमतरतेची टक्केवारी 0.07 टक्के ते 41.64 टक्के या दरम्यान होती. परिच्छेदांच्या निपटाऱ्यामध्ये सर्वाधिक प्रलंबितता विभागीय उप आयुक्त, कोल्हापूर आणि त्यानंतर विभागीय उप आयुक्त ठाणे आणि विभागीय उप आयुक्त नागपूरमध्ये होती.

उत्तरात, शासनाने सांगितले (मे 2024) की आंतरिक लेखापरीक्षणाच्या उद्देशासाठी स्वतंत्र कक्ष स्थापन करण्यात येत आहे.

II. पुढे, आयुक्तांनी जारी केलेल्या (जून 2015) परिपत्रकानुसार, सहसंचालक (लेखा) यांच्या नेतृत्वाखालील आंतरिक लेखापरीक्षण शाखेला सर्व विभागीय उपायुक्त आणि राज्य उत्पादन शुल्क जिल्हा अधीक्षक कार्यालयांच्या अभिलेख्यांचे आंतरिक लेखापरीक्षण करण्याचे कार्य सोपविण्यात आले होते. तथापि, असे लेखापरीक्षण करण्याची वारंवारता आजपर्यंत विहित केलेली नाही.

लेखापरीक्षणात निदर्शनास आले (मार्च 2022/मे 2023) की 33 जिल्हा अधीक्षक आणि 6 विभागीय उपायुक्त कार्यालयांपैकी, मुंबई उप-नगरी जिल्ह्याच्या राज्य उत्पादन शुल्क जिल्हा अधीक्षक कार्यालयाची अंतरिम तपासणी (दोन दिवस) वगळता, आयुक्त कार्यालयाच्या आंतरिक लेखापरीक्षा शाखेने 2017-18 ते 2021-22 या कालावधीसाठी कोणतेही आंतरिक लेखापरीक्षण केले नव्हते. मुंबई उपनगरी जिल्ह्याच्या राज्य उत्पादन शुल्क जिल्हा अधीक्षकाच्या संदर्भात, 2017-18 आणि 2018-19 च्या अभिलेख्यांची सहा नियोजित दिवसांपैकी फक्त दोन दिवसच अंतरिम तपासणी करण्यात आली आणि चार दिवस तपासणी करण्यात आली नव्हती.

उत्तरात, शासनाने सांगितले (मे 2024) की मनुष्यबळाच्या कमतरतेमुळे आणि कोविड-19 च्या उद्रेकामुळे 2020 पर्यंत आंतरिक लेखापरीक्षण करणे शक्य झाले नव्हते. त्यानंतर विभागीय उपायुक्तांच्या लेखापरीक्षण पथकाकडून नियमित लेखापरीक्षण करण्यात येत होते. पुढे, लेखांकनाचे कार्य फक्त आयुक्त कार्यालयाच्या लेखा शाखेकडून केल्या जात होते.

उत्तर समर्थनीय नव्हते कारण लेखापरीक्षणाच्या कालावधीत कोणतेही आंतरिक लेखापरीक्षण केले गेले नव्हते.

शिफारस 6: नियमितपणे आंतरिक लेखापरीक्षण केले जाईल हे विभागाने सुनिश्चित करावे.

2.1.6.9 देखरेखीच्या अभावी गुन्ह्याच्या प्रकरणांमध्ये निर्दोष मुक्तता होण्याचे जास्त प्रमाण

अधिनियमाच्या कलम 65 अन्वये, गुन्ह्यांचा शोध घेण्यासाठी, राज्यात 140 तपासणी विभाग आणि 38 भरारी पथके प्रत्येक जिल्हा स्तरावर कार्यरत आहेत. याशिवाय, सहा विभागीय स्तरावर प्रत्येकी एक आणि संचालक (अंमलबजावणी आणि दक्षता) यांच्या संपूर्ण नियंत्रणाखाली राज्य स्तरावर एक अशी सात भरारी पथके आहेत.

लेखापरीक्षणाच्या लक्षात आले की,

- 1,53,481 गुन्ह्यांची प्रकरणे शोधून काढण्यात आली आणि न्यायालयात सादर करण्यात आली.
- 17401 प्रकरणांमध्ये निवाडा प्राप्त झाला.
- 17366 (99.80 टक्के) प्रकरणात आरोप असलेल्यांची निर्दोष मुक्तता करण्यात आली आणि
- केवळ 35 (0.20 टक्के) प्रकरणांमध्ये, आरोप असलेल्यांना न्यायालयाने दोषी ठरवले.

आरोप असलेल्यांच्या निर्दोष मुक्ततेच्या कारणांचे विश्लेषण करण्यासाठी, लेखापरीक्षणाने निवडक जिल्ह्यांतील 1,420 गुन्ह्यांची चाचणी तपासणी केली. न्यायालयासमोर रासायनिक विश्लेषण अहवाल[11] सादर करण्यात विभागाच्या अपयशामुळे 684 प्रकरणांमध्ये, (48.17 टक्के) आणि न्यायालयासमोर उलटतपासणीसाठी आरोपी हजर करण्यातील विभागाच्या अपयशामुळे 732 (51.55 टक्के) प्रकरणांमध्ये निर्दोष मुक्तता झाल्याचे आढळून आले.

[11] रासायनिक विश्लेषण अहवाल हा मद्याच्या अल्कोहोलिक प्रमाणाच्या मूल्यांकनाचा अहवाल आहे.

हे निदर्शनास आणून दिल्यानंतर (डिसेंबर 2022) शासनाने सांगितले की रासायनिक विश्लेषकांचा अहवाल सादर करताना प्रक्रियात्मक कमतरता होत्या आणि क्षेत्रीय कार्यालयांना स्पष्ट सूचना जारी करण्यात आल्या आहेत. शासनाने सांगितले (मे 2024) की या विषयावरील माहिती आधीच दिली गेली आहे.

शिफारस 7: वेळेवर रासायनिक विश्लेषकाचा अहवाल सादर करणे आणि आरोपींना न्यायालयात सादर करणे विभागाने सुनिश्चित करावे.

वस्तू आणि सेवा कर विभाग

2.2 वर्ष 2017-18 साठी वस्तु व सेवा कर प्रदान आणि विवरणे दाखल करण्यावरील विभागाचे पर्यवेक्षण

2.2.1 परिचय

वस्तू आणि सेवा कर (जीएसटी) लागू केल्याने केंद्र आणि राज्यांकडून आकारले जाणारे आणि संकलित होणारे अनेक कर प्रतिस्थापित झाले आहेत. जीएसटी, जो 01 जुलै 2017 पासून प्रभावी झाला, वस्तू किंवा सेवांच्या किंवा दोन्हींच्या पुरवठ्यावर प्रत्येक मूल्यवर्धनावर लावला जाणारा गंतव्य-आधारित उपभोग कर आहे. केंद्र आणि राज्ये एकाच वेळी समान कर आधारावर जीएसटी लावतात. केंद्रीय जीएसटी (सीजीएसटी) आणि राज्य जीएसटी (एसजीएसटी)/केंद्रशासित प्रदेश जीएसटी (यूटीजीएसटी) राज्यांतर्गत पुरवठ्यावर लावला जातो आणि एकात्मिक जीएसटी (आयजीएसटी) आंतर-राज्य पुरवठ्यावर लावला जातो.

महाराष्ट्र वस्तू आणि सेवा कर अधिनियम, 2017 (एमजीएसटी, अधिनियम) चा कलम 59 विहित करतो की प्रत्येक नोंदणीकृत व्यक्ती या अधिनियमांतर्गत देय करांचे स्वयं-मूल्यांकन करेल आणि कलम 39 अंतर्गत निर्दिष्ट केल्यानुसार प्रत्येक कर कालावधीसाठी विवरण दाखल करेल.

जीएसटी विवरण सामाईक जीएसटी पोर्टलवर नियमितपणे ऑनलाइन दाखल करणे अनिवार्य आहे, तसे न केल्यास दंड देय असेल. जरी, विशिष्ट कर कालावधीत व्यवसायावर कर दायित्व नसले तरीही, त्याने 'निरंक' विवरण दाखल करणे अनिवार्य आहे. पुढे, अधिनियमाचा कलम 61 व एसजीएसटी नियमांचा नियम 99 नमूद करते की समुचित अधिकारी, करदात्यांनी सादर केलेल्या विवरणांची आणि संबंधित तपशीलांची तपासणी करू शकतो, विसंगती असल्यास करदात्यांना कळवू शकतो आणि स्पष्टीकरण मागू शकतो.

या नवीन कर प्रणालीत कर अनुपालनासाठी परिकल्पित केलेल्या नियंत्रण यंत्रणेचे महत्त्व आणि वस्तू आणि सेवा कर विभाग (विभाग), महाराष्ट्र याची पर्यवेक्षण यंत्रणा विचारात घेऊन हे विषय विशिष्ट अनुपालन लेखापरीक्षण (एसएससीए) करण्यात आले.

2.2.2 लेखापरीक्षण उद्दिष्टे

हे लेखापरीक्षण जीएसटी व्यवस्थेंतर्गत कर अनुपालनाच्या संदर्भात विभागाद्वारे अवलंबलेल्या प्रणाली आणि कार्यपद्धतींची पर्याप्तता आणि परिणामकारकता यावर आश्वासन देण्याच्या दिशेने केले गेले. 'जीएसटी प्रदान आणि विवरण दाखल

करण्यावरील विभागाचे पर्यवेक्षण' लेखापरीक्षण खालील लेखापरीक्षण उद्दिष्टांवर आश्वस्त होण्यासाठी केले गेले:

i. कर अनुपालनावर परिणामकारक नियंत्रणाची खात्री करण्यासाठी नियम आणि कार्यपद्धती तयार केली गेली होती की नाही आणि करदात्यांद्वारा त्यांचे पालन केले जात होते की नाही; आणि

ii. प्रभाऱ्यांद्वारे[12] तपासणी प्रक्रिया, अंतर्गत लेखापरीक्षण आणि इतर अनुपालन कार्ये पुरेशी आणि प्रभावी होती की नाही.

2.2.3 लेखापरीक्षण कार्यपद्धती आणि व्याप्ती

हे विषय विशिष्ट अनुपालन लेखापरीक्षण (एसएससीए) प्रामुख्याने डेटा विश्लेषणाच्या आधारे केले गेले, ज्यामध्ये जुलै 2017 ते मार्च 2018 या कालावधीशी संबंधित जोखीम क्षेत्रे आणि धोक्याचे संकेत ठळकपणे दर्शविले होते. डेटा विश्लेषणाद्वारे इनपुट टॅक्स क्रेडिट (आयटीसी), कर दायित्वाचे निर्वहन, नोंदणी आणि विवरण दाखल करणे या डोमेनमध्ये 13 विचलनांचा संच ओळखला गेला. अश्या विचलनांचा केंद्रीकृत लेखापरीक्षणाद्वारे[13] पाठपुरावा करण्यात आला, ज्याद्वारे असे विचलन अधिकारक्षेत्रातील प्रभाऱ्यांना कळवण्यात आले आणि क्षेत्रीय भेटींचा समावेश न करता ओळखलेल्या विचलनांवर अधिकारक्षेत्रातील प्रभाऱ्यांनी केलेल्या कारवाईची खात्री करण्यात आली. केंद्रीकृत लेखापरीक्षणानंतर अधिकारक्षेत्रीय क्षेत्र रचनेकडे उपलब्ध अभिलेख्यांच्या पडताळणीसाठी क्षेत्रीय भेटींचा समावेश असलेल्या तपशीलवार लेखापरीक्षणाची पूर्तता करण्यात आली होती. बॅक एंड सर्व्हिसेस अनुप्रयोगाद्वारे विवरणे व संबंधित संलग्नके आणि माहिती प्राप्त करण्यात आली होती. विभागाची बॅक-एंड प्रणाली अनुप्रयोग करदात्यांच्या संबंधित डेटा/ दस्तऐवज (उदा. नोंदणी, कर प्रदान, विवरणे आणि इतर विभागीय कार्ये) तपासण्यासाठी शक्य तितकी सुसाध्य होती. तपशीलवार लेखापरीक्षणामध्ये करदात्यांकडून संबंधित सविस्तर अभिलेखे जसे की बिजके संबंधित क्षेत्र संरचनेद्वारे प्राप्त करणे देखील समाविष्ट होते. याशिवाय, विभागीय संरचनेचे अनुपालन कार्य जसे की विवरणांची तपासणी देखील निवडक प्रभाऱ्यांमध्ये पुनरीक्षित केली गेली.

---

[12] प्रभार हे विभागांतर्गत कार्यरत असलेले सर्वात खालचे विभागीय युनिट आहे. अधिनियमाच्या कलम 65 अंतर्गत विवरणांची तपासणी आणि करदात्यांचे लेखापरीक्षण करण्यासाठी प्रभारी जबाबदार आहेत.

[13] केंद्रीकृत लेखापरीक्षणामध्ये करदात्यांचे सविस्तर अभिलेखे जसे की आर्थिक विवरणासंबंधित लेखा खातेवही, बीजके, करारनामे इ. प्राप्त करणे समाविष्ट नव्हते.

विभागाद्वारे विवरणांची तपासणी आणि करदात्यांच्या अभिलेख्यांची पडताळणी यामध्ये 2017-18 या वर्षाचा समावेश होता आणि निवडक प्रभाऱ्यांच्या कार्यांच्या लेखापरीक्षणासाठी 2017-18 ते 2020-21 या कालावधीचा समावेश होता. एसएससीए मध्ये फक्त राज्य प्रशासित करदात्यांचा समावेश होता. क्षेत्र लेखापरीक्षण ऑक्टोबर 2022 ते नोव्हेंबर 2022 या कालावधीत करण्यात आले.

या एसएससीएची प्रवेश परिषद राज्य कर आयुक्त मुंबई, महाराष्ट्र यांच्यासमवेत 4 जानेवारी 2022 रोजी आयोजित करण्यात आली होती ज्यामध्ये लेखापरीक्षणाची उद्दिष्टे, नमुना निवड, लेखापरीक्षणाची व्याप्ती आणि कार्यपद्धती यावर चर्चा करण्यात आली होती. निर्गमन परिषद 28 ऑगस्ट 2023 रोजी आयोजित करण्यात आली होती. सचिव (वित्तीय सुधारणा), राज्य कर आयुक्त आणि विभागाचे इतर वरिष्ठ अधिकारी या बैठकीला उपस्थित होते. निर्गमन परिषदेदरम्यान आणि इतर वेळी दिलेली उत्तरे संबंधित परिच्छेदांमध्ये समुचितरित्या समाविष्ट केली गेली आहेत. पुढील परिच्छेदांमध्ये चर्चा केल्याप्रमाणे लेखापरीक्षण निरीक्षणे नमुना निवडीवर आधारित आहेत. उर्वरित प्रकरणांसाठी विभाग असेच परीक्षण करू शकते.

2.2.4 लेखापरीक्षण नमुना

नियोजनासाठी, तसेच ठोस लेखापरीक्षणाचे स्वरूप आणि व्याप्ती निश्चित करण्यासाठी डेटा-चलित दृष्टीकोन स्वीकारण्यात आला. या एसएससीएच्या नमुन्यात केंद्रीकृत लेखापरीक्षणाच्या डेटा विश्लेषणाद्वारे ओळखल्या गेलेल्या विचलनांचा एक संच समाविष्ट आहे ज्यात क्षेत्र भेटींचा समावेश नव्हता; करदात्यांच्या तपशीलवार लेखापरीक्षण नमुन्यात विभागातील परिसरामध्ये क्षेत्र भेटी आणि करदात्यांच्या अभिलेख्यांची तपासणी; आणि त्याकरिता अनुपालन कार्यांचे मूल्यमापन करण्यासाठी प्रभाऱ्यांचा एक नमुना समाविष्ट होता.

या एसएससीएचे तीन वेगवेगळे भाग खालीलप्रमाणे होते:

(i) भाग I - प्रभाऱ्यांचे लेखापरीक्षण

तपशीलवार लेखापरीक्षणासाठी प्रकरणाच्या एक निवडलेल्या नमुन्यापेक्षा जास्त अधिकारक्षेत्र असलेल्या दहा प्रभाऱ्यांना[14] त्यांच्या पर्यवेक्षण कार्यांच्या मूल्यमापनासाठी प्रभाऱ्यांचा नमुना म्हणून विचारात घेण्यात आला.

[14] मुंबई-एलटीयू-547, मांडवी-504, मुंबई- एलटीयू-515, मालाड पूर्व-707, मुंबई-एलटीयू- 518, मुंबई-एलटीयू-503, मुंबई-एलटीयू-531, पुणे-एलटीयू-509, पुणे-एलटीयू-519 व फोर्ट 702

(ii) भाग II - केंद्रीकृत लेखापरीक्षण

विभागाच्या तपासणी प्रक्रियेची पर्याप्तता आणि परिणामकारकता यांचे मूल्यमापन करण्यासाठी डेटा विश्लेषणाद्वारे नियमांपासून उच्च-मूल्य किंवा उच्च-जोखीम विचलन आणि विवरणांमध्ये विसंगत्या ओळखुण केंद्रीकृत लेखापरीक्षणासाठी नमुना निवडला गेला. त्यानुसार, या एसएससीए अंतर्गत केंद्रीकृत लेखापरीक्षणासाठी 391 करदात्यांच्या फक्त 405 विचलन प्रकरणांचा एक नमुना निवडण्यात आला.

(iii) भाग III - तपशीलवार लेखापरीक्षण

करदात्यांद्वारा कर अनुपालनाच्या मर्यादेचे मूल्यांकन करण्यासाठी प्रभाऱ्यांमार्फत करदात्यांच्या अभिलेख्यांमध्ये प्रवेश करून तपशीलवार लेखापरीक्षण केले गेले. तपशीलवार लेखापरीक्षणासाठी करदात्यांच्या नमुन्याची निवड जोखीम मापदंडे जसे की अतिरिक्त आयटीसी, कर दायित्व विसंगती, एकूण उलाढालीसोबत प्रमाणाबाहेर सूट दिलेली उलाढाल आणि अनियमित आयटीसी प्रत्यावर्तन आधारे केली गेली. तपशीलवार लेखापरीक्षणासाठी निवडले गेल्या 84 करदात्यांमध्ये मोठ्या[15], मध्यम[16] आणि लहान[17] स्तरातील करदाते तसेच यादृच्छिकपणे निवडलेले करदाते यांचा समावेश होता.

2.2.5 लेखापरीक्षण निकष

एमजीएसटी अधिनियम, आयजीएसटी अधिनियम आणि त्या अंतर्गत बनवलेल्या नियमांमध्ये समाविष्ट असलेल्या तरतुदींचा लेखापरीक्षण निकषांच्या स्त्रोतामध्ये समावेश करण्यात आला. महत्त्वाच्या तरतुदी खालील **तक्ता 1** मध्ये दिल्या आहेत:

---

15 मोठ्या करदात्यांचा समावेश असलेला प्रथम श्रेणी स्तर – उलाढालीच्या आधारावर शीर्ष 2 टक्के करदाते

16 मध्यम करदात्यांचा समावेश असलेला द्वितीय श्रेणी स्तर - उलाढालीच्या आधारावर पुढील 8 टक्के करदाते.

17 लहान करदात्यांचा समावेश असलेला तृतीय श्रेणी स्तर - उलाढालीच्या आधारावर उर्वरित 90 टक्के करदाते.

तक्ता 1: निकषाचे स्त्रोत

अ.क्र.	विषय	अधिनियम आणि नियम
1	आकारणी आणि संकलन	एमजीएसटी अधिनियमाचे कलम 9
2	प्रत्यावर्ती भार यंत्रणा	एमजीएसटी अधिनियमाचे कलम 9(3) आणि आयजीएसटी अधिनियमाचे कलम 5(3)
3	आयटीसीचा लाभ घेणे आणि वापरणे	एमजीएसटी अधिनियमाच्या प्रकरण V अंतर्गत कलम 16 ते 21; एमजीएसटी नियमांच्या प्रकरण V अंतर्गत नियम 36 ते 45
4	नोंदणी	एमजीएसटी अधिनियमाचे कलम 22 ते 25; एमजीएसटी नियमांचे नियम 8 ते 26
5	पुरवठा	एमजीएसटी अधिनियमाचे कलम 7 आणि 8. एमजीएसटी अधिनियमाची अनुसूची I, II आणि III.
6	पुरवठ्याचे ठिकाण	आयजीएसटी अधिनियमाचे कलम 10-13
7	पुरवठ्याची वेळ	एमजीएसटी अधिनियमाचे कलम 12 ते 14
8	पुरवठ्याचे मूल्यांकन	एमजीएसटी अधिनियमाचे कलम 15; एमजीएसटी नियमांचे नियम 27-34
9	कराचे प्रदान	एमजीएसटी अधिनियमाच्या प्रकरण X अंतर्गत कलम 49 ते 53; एमजीएसटी नियमांच्या प्रकरण IX अंतर्गत नियम 85 ते 88A
10	जीएसटी विवरणे दाखल करणे	एमजीएसटी अधिनियमाच्या प्रकरण IX अंतर्गत कलम 37 ते 47; एमजीएसटी नियमांच्या प्रकरण VIII, भाग B अंतर्गत नियम 59 ते 68 व 80 ते 81 विवरणांचे प्रपत्रे विहित करते.
11	शून्याधारीत पुरवठा	आयजीएसटी अधिनियमाचे कलम 8
12	निर्धारण आणि लेखापरीक्षण कार्ये	एमजीएसटी अधिनियमाच्या प्रकरण XII & XIII अंतर्गत कलम 61,62,65 व 66; एमजीएसटी नियमांच्या प्रकरण XI अंतर्गत नियम 99 ते 102

याशिवाय, विवरणे दाखल करणे, विविध विवरण दाखल करण्याच्या प्रभावी तारखा अधिसूचित करणे, विवरणे दाखल करण्यासाठी नियत तारखेला मुदतवाढ देणे, वस्तू आणि सेवांवरील कराचे दर, कराचे प्रदान, आयटीसीचा लाभ घेणे आणि वापरणे, विवरणांची तपासणी आणि कर अनुपालनाचे पर्यवेक्षण यासंबंधी विभागाने जारी केलेल्या अधिसूचना व परिपत्रके आणि विवरण दाखल करणे, विवरणांची तपासणी, नोंदणी रद्द करणे इत्यादी बाबींबद्दल विभागीय अधिकाऱ्यांना सूचनांचा समावेश असलेल्या मानक कार्यप्रणाली देखील लेखापरीक्षण निकषांचे भाग होते.

2.2.6 लेखापरीक्षण निष्कर्ष

लेखापरीक्षण निष्कर्ष खालील तीन श्रेणींमध्ये वर्गीकृत केले जाऊ शकतात:

a. प्रभाऱ्यांचे लेखापरीक्षण

b. केंद्रीकृत लेखापरीक्षण

c. तपशीलवार लेखापरीक्षण

2.2.7 प्रभाऱ्यांचे लेखापरीक्षण

विवरण हे विहित कालावधीत करदात्याने केलेल्या व्यावसायिक क्रियाकलापांसंबंधित विशिष्ट तपशीलांचे विवरण आहे. दिलेल्या कालावधीसाठी कर दायित्वाच्या संबंधात संपूर्ण आणि समुचित विवरण देणे आणि निर्धारित वेळेत कर प्रदान करणे प्रत्येक करदात्याला कायदेशीररित्या बंधनकारक आहे. स्व-मूल्यांकन पद्धतीमध्ये, करदात्यांनी विवरण दाखल करण्यावर पर्यवेक्षण करण्याचा महिमा अधिक महत्त्व प्राप्त करते कारण विवरण हे करदाते आणि त्यांच्या संबंधित व्यावसायिक क्रियाकलापासंबधि माहितीचे पहिले माध्यम आहे.

2.2.7.1 नोंदणीचे रद्दीकरण

एमजीएसटी अधिनियम, 2017 च्या कलम 29(1) मध्ये असे नमूद केले आहे की, समुचित अधिकारी, एकतर स्वतःच्या प्रस्तावावर किंवा जेथे व्यवसाय बंद केला आहे, व्यवसाय संरचनेतील बदल किंवा करपात्र व्यक्ती यापुढे नोंदणीकृत राहण्यास पात्र नाही अशी परिस्थिती लक्षात घेऊन नोंदणीकृत व्यक्तीने किंवा त्याच्या कायदेशीर वारसाने दाखल केलेल्या अर्जावर नोंदणी रद्द करू शकतो.

करदात्याने अधिनियमांचे किंवा नियमांचे उल्लंघन केले असेल, कंपोझिशन करदात्यांनी लागोपाठच्या तीन कर कालावधीचे विवरणपत्र सादर केले नसेल, सामान्य करदात्यांनी सतत सहा महिने विवरण सादर केले नसेल, नोंदणीकृत व्यक्ती नोंदणीच्या तारखेपासून सहा महिन्यांच्या आत व्यवसाय सुरू करत नसेल आणि लबाडीने, हेतुपूरस्सर असत्य कथन करून किंवा वस्तुस्थिती लपवून नोंदणी प्राप्त केली असेल या कारणास्तव कर अधिकाऱ्याद्वारे करदात्याची स्वाधीकाराने नोंदणी रद्द करण्याची एमजीएसटी अधिनियम 2017 चे कलम 29(2) परवानगी देते.

एमजीएसटी नियम, 22 (1) विहित करतो की जेथे समुचित अधिकाऱ्याकडे एखाद्या व्यक्तीची नोंदणी कलम 29 अंतर्गत रद्द होण्यास पात्र आहे असे मानण्याची कारणे असतील, तेव्हा तो अशा व्यक्तीला त्याची नोंदणी का रद्द केली जाऊ नये यासाठी जीएसटी आरईजी-17 प्रपत्रामध्ये कारणे दाखवा नोटीस जारी करेल ज्यामध्ये अशी नोटीस बजावल्यापासून, सात कामकाज दिवसांच्या आत, त्याला कारणे दाखवणे आवश्यक असेल.

करदात्यांनी विनंती केलेल्या आणि विभागाद्वारा स्वाधिकाराने रद्द करण्यात आलेल्या अश्या दोन्ही नोंदणी रद्द करण्यात आलेल्या प्रकरणांच्या माहितीची[18] निवडलेल्या 10

---

[18] अर्ज दाखल करण्याची तारीख (आरईजी 16), आरईजी 17 दाखल करण्याची तारीख, आरईजी 17 ला उत्तर देण्याची तारीख, नोंदणी रद्द करण्याच्या संदर्भात रद्द करण्याच्या आदेशाची तारीख (आरईजी 19).

प्रभाऱ्यांकडून लेखापरीक्षणाने मागणी केली. 10 प्रभाऱ्यांद्वारे प्रदान केलेली माहिती खाली सारणीबद्ध केली आहे:

तक्ता 2: नोंदणीचे रद्दीकरण

अ. क्र.	प्रभार	विभाग	रद्द केलेल्या प्रकरणांची संख्या		एकूण	रद्दीकरणाबाबत सादर केलेली माहिती
			स्वाधिकाराने	विनंतीनुसार		
1.	फोर्ट-702	फोर्ट	60	45	105	नाही
2.	मुंबई-एलटीयू-547	मुंबई-एलटीयू-4	1	0	1	नाही
3.	मांडवी-504	मांडवी	6	14	20	होय
4.	मुंबई-एलटीयू-515	मुंबई-एलटीयू-2	1	3	4	होय
5.	मुंबई-एलटीयू-518	मुंबई-एलटीयू-2	2	3	5	होय
6.	मालाड-पूर्व-707	गोरेगाव	125	152	277	नाही
7.	मुंबई-एलटीयू-503	मुंबई-एलटीयू-1	1	6	7	नाही
8.	मुंबई-एलटीयू-531	मुंबई-एलटीयू-3	0	0	0	लागू नाही
9.	पुणे-एलटीयू-509	पुणे-एलटीयू-1	0	0	0	लागू नाही
10.	पुणे-एलटीयू-519	पुणे-एलटीयू2	0	0	0	लागू नाही
एकूण			**196**	**223**	**419**	

तक्ता दर्शविते की स्वाधिकाराने तसेच करदात्याच्या अर्जानुसार रद्द केलेल्या दोन्ही प्रकरणांबद्दल फक्त तीन प्रभाऱ्यांनी आवश्यक माहिती प्रदान केली जेव्हा की तीन प्रभाऱ्यांनी 'निरंक' माहिती प्रदान केली. चार प्रभाऱ्यांनी आवश्यक माहिती प्रदान केली नाही ज्यामुळे विभागाद्वारा उपरोक्त तरतुदींच्या अंमलबजावणीबाबत लेखापरीक्षण आश्वस्त होऊ शकले नाही.

2.2.7.2 जीएसटीआर 10 दाखल न करण्यावर अपुरा पाठपुरावा

एमजीएसटी अधिनियमाचा कलम 45 नमूद करते की, कलम 39 च्या पोट-कलम (1) अन्वये विवरण दाखल करणे आवश्यक आहे आणि ज्याची नोंदणी रद्द केली असेल अशी प्रत्येक नोंदणीकृत व्यक्ती अंतिम विवरण, नोंदणी रद्द केल्याची प्रभावी तारीख किंवा नोंदणी रद्द केल्याच्या आदेशाची तारीख, यापैकी जी नंतरची असेल, तेव्हा पासून तीन महिन्यांच्या आत दाखल करेल.

एमजीएसटी नियम 2017 च्या नियम 68 सह एमजीएसटी अधिनियमाच्या कलम 46 नुसार नोंदणीकृत व्यक्ती जो कलम 39 किंवा कलम 44 किंवा कलम 45 अंतर्गत विवरण दाखल करण्यात अयशस्वी झाल्यास त्याला प्रपत्र जीएसटीआर-3A मध्ये नोटीस जारी करणे आवश्यक आहे. नोटीस मिळाल्यापासून 15 दिवसांच्या आत करदाता अंतिम विवरण दाखल करण्यास तरीही अपयशी ठरल्यास कलम 29 च्या उप-कलम (5) अंतर्गत (म्हणजे, इनपुट आणि साठयात किंवा भांडवली वस्तूंमध्ये

अंतर्भूत असलेल्या अर्ध-तयार आणि तयार वस्तूंमधील इनपुट किंवा अशा वस्तूंवर देय आउटपुट कर यापैकी जो जास्त असेल त्या समतुल्य आयटीसी खर्ची घालून), करदात्याचे दायित्व ठरविण्यासाठी एमजीएसटी अधिनियम, 2017 च्या कलम 62 सह एमजीएसटी नियम, 2017 च्या नियम 100 अंतर्गत एएसएमटी-13 मध्ये कर निर्धारण आदेश जारी करणे आवश्यक असते. जर करदात्याने एएसएमटी-13 आदेश जारी केल्यापासून 30 दिवसांच्या आत अंतिम विवरणपत्र दाखल केले, तर तो आदेश मागे घेण्यात आला आहे असे मानले जाईल. तथापि, व्याज आणि विलंब शुल्क प्रदान करण्याचे दायित्व सुरू राहील.

नोंदणी रद्द केल्यानंतर विभागाने केलेल्या पाठपुराव्याच्या संदर्भात विभागाने केलेल्या कारवाईची माहिती मागविण्यात आली होती. 10 पैकी, तीन प्रभाऱ्यांनी (मुंबई- एलटीयू -503, मुंबई- एलटीयू -515 आणि मुंबई- एलटीयू -518) यांनी जीएसटीआर -10 दाखल करण्याच्या संदर्भात माहिती दिली नाही. तीन प्रभाऱ्यांनी (मुंबई-एलटीयू-531, पुणे-एलटीयू-509 आणि पुणे-एलटीयू-519) नोंदणी रद्द करण्याची माहिती 'निरंक' म्हणून सादर केली. एक प्रभारी (फोर्ट-702) ने 73 प्रकरणांमध्ये जीएसटीआर 3A जारी करून केलेल्या कारवाईची माहिती सादर केली. तसेच तीन प्रभाऱ्यांनी (मुंबई-एलटीयू-547, मांडवी-504 आणि मालाड-पूर्व-707) नोंदणी रद्द केल्यानंतर कोणतीही कारवाई केलेली नाही.

नोंदणी रद्द करण्याच्या 419 प्रकरणांपैकी, 340 प्रकरणांमध्ये करदात्यांनी जीएसटीआर -10 दाखल केला नाही. फोर्ट विभागांतर्गत फक्त एक प्रभारी फोर्ट-702 ने नोटीस (जीएसटीआर-3A) जारी केली **(परिशिष्ट 2.2.1).**

शिफारस 1: नोंदणी रद्द करण्याबाबत योग्य पाठपुरावा करण्यासाठी आणि महसुलाच्या संरक्षणासाठी केलेल्या कारवाईचे संनियंत्रण करण्यासाठी विभागाने विभागीय अधिकाऱ्यांना अनुदेश जारी करावे.

2.2.8 जीएसटी विवरणांतील विसंगत्या

लेखापरीक्षणाने जीएसटीएनद्वारे उपलब्ध करून दिलेल्या 2017-18 शी संबंधित जीएसटी विवरणांच्या डेटाचे विश्लेषण केले. करदात्यांनी दाखल केलेल्या जीएसटी विवरणांमधील नियम-आधारित विचलन आणि तार्किक विसंगत्या 13 मापदंडांच्या संचावर ओळखल्या गेल्या, ज्यांचे आयटीसी आणि कर प्रदान- या दोन डोमेनमध्ये सामान्यपणे वर्गीकरण केले जाऊ शकते.

विहित केलेल्या 13 जीएसटी विवरणांपैकी[19], जीएसटी विवरण/डेटामधील विचलन, परस्पर-विरोध आणि विसंगत्या ओळखण्याच्या उद्देशाने सामान्य करदात्यांना लागू होणारे खालील मूलभूत विवरण विचारात घेतले गेले:

- जीएसटीआर-1: वस्तू आणि सेवा किंवा दोन्हींचा जावक पुरवठा करणाऱ्या सर्व सामान्य आणि अनौपचारिक नोंदणीकृत करदात्यांनी दाखल केलेले मासिक विवरण आणि त्यामध्ये वस्तू आणि सेवांच्या जावक पुरवठ्याच्या तपशीलाचा समावेश असतो.
- जीएसटीआर-3B: अधिनियमाच्या कलम 39(1) अंतर्गत निर्दिष्ट केलेल्यांना वगळता सर्व करदात्यांनी दाखल करावयाच्या करदात्याद्वारा कर प्रदानासह, जावक पुरवठा आणि दावा केलेल्या आयटीसीचा मासिक सारांश विवरण. हे विवरण इलेक्ट्रॉनिक जमा खातेवहीत जमा आणि खर्च आणि इलेक्ट्रॉनिक रोकड खातेवहीत खर्च दाखवितो.
- जीएसटीआर 6: इनपुट सेवा वितरकांसाठी मासिक विवरण जे त्यांच्या वितरित आयटीसी आणि आवक पुरवठ्याचा तपशील प्रदान करते.
- जीएसटीआर 8: ई-कॉमर्स प्रचालकांनी दाखल करावयाचे मासिक विवरण, जो ऑक्टोबर 2018 मध्ये लागू, जीएसटी अंतर्गत टीसीएस (स्रोतावर जमा केलेला कर) कापून घ्यावयाचे असते.
- जीएसटीआर 9: इनपुट सेवा वितरक (ISD), स्रोतावर कर कपात करणारा/ स्रोतावर कर संकलन करणारा, प्रासंगिक करपात्र व्यक्ती आणि अनिवासी करदाता या व्यतिरिक्त इतर सर्व नोंदणीकृत व्यक्तींनी दाखल करावे लागणारे वार्षिक विवरण. या दस्तऐवजात संपूर्ण वर्षभर विविध कर शीर्ष (सीजीएसटी, एसजीएसटी आणि आयजीएसटी) अंतर्गत केलेल्या आणि प्राप्त झालेल्या सर्व पुरवठ्यांच्या तपशीलासह उलाढाल आणि त्याकरिता लेखापरीक्षण तपशीलांचा समावेश असतो.
- जीएसटीआर 9C: विशिष्ट आर्थिक वर्षात ₹5 कोटींपेक्षा जास्त उलाढाल असलेल्या सर्व करदात्यांसाठी वार्षिक लेखापरीक्षण प्रपत्र. हे मुळात जीएसटीआर-9 मध्ये दाखल केलेले वार्षिक विवरण आणि करदात्याचे लेखापरीक्षित वार्षिक वित्तीय विवरण (एएफएस) यांच्यातील ताळमेळ विवरण आहे.

---

[19] जीएसटीआर-1, जीएसटीआर-3B, जीएसटीआर-4 (कंपोझिशन योजनेंतर्गत करदाते), जीएसटीआर-5 (अनिवासी करपात्र व्यक्ती), जीएसटीआर-5A (अनिवासी ओआयडीएआर सेवा प्रदाते), जीएसटीआर-6 (इनपुट सेवा वितरक), जीएसटीआर-7 (टीडीएस कापणारे करदाते), जीएसटीआर-8 (ई-कॉमर्स प्रचालक), जीएसटीआर-9 (वार्षिक विवरण), जीएसटीआर-10 (अंतिम विवरण), जीएसटीआर-11 (यूआयएन असलेली आणि परताव्याचा दावा करणारी व्यक्ती), सीएमपी-08, आणि आयटीसी-04 (जॉब-वर्करला पाठवलेल्या/प्राप्त झालेल्या वस्तूंच्या तपशिलाबद्दल करदाता/जॉब-वर्करने दाखल करावयाचे विवरण)

- जीएसटीआर-2A: प्राप्तकर्त्यासाठी आवक पुरवठ्याचे प्रणाली-निर्मित विवरण. त्यात त्यांच्या प्रपत्र जीएसटीआर-1/5 मध्ये घोषित केलेल्या पुरवठादारांच्या सर्व B2B व्यवहारांचे तपशील, समकक्षाद्वारे अनुक्रमे जीएसटीआर 6 पासून इनपुट सेवा वितरक तपशील, जीएसटीआर-7 आणि जीएसटीआर-8 मधील तपशील आणि भारतीय सीमा शुल्काच्या (आयसीईजीएटीई) पोर्टलप्रमाणे प्राप्त झाल्याप्रमाणे माल नोंदपत्रावर परदेशातून वस्तूंची आयात यांचा समावेश असतो.

2.2.8.1 केंद्रीकृत लेखापरीक्षण

13 ओळखल्या गेलेल्या मापदंडावर राज्याच्या अधिकारक्षेत्राशी संबंधित अखिल महाराष्ट्र डेटा विश्लेषण आणि निरीक्षण केलेल्या विचलन/विसंगतींची व्याप्ती खालीलप्रमाणे सारांशित केली आहे.

तक्ता 3: अखिल राज्य डेटा विश्लेषणावरील लेखापरीक्षण निरीक्षणांचा सारांश

(₹ कोटीमध्ये)

अ. क्र.	मापदंड	वापरलेले अल्गोरिदम	विचलनांची संख्या	रक्कम
1	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती.	जीएसटीआर-2A नुसार उपलब्ध आयटीसीची त्याच्या सर्व सुधारणांसह तक्ता 4(B) (2) मधील प्रत्यावर्त विचारात घेऊन परंतु जीएसटीआर-9 च्या तक्ता 8(C) वरून त्यानंतरच्या वर्ष 2018-19 मधील लाभ घेतलेल्या आयटीसीचा समावेश करून जीएसटीआर-3B {तक्ता 4A(5)} (देशांतर्गत पुरवठ्यावर जमा) मध्ये मिळवलेल्या आयटीसीशी तुलना केली गेली.	41	1,882.61
2	प्रत्यावर्ती भार यंत्रणे (आरसीएम) अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	जीएसटीआर-3B तक्ता 6.1(B) मधील आरसीएम प्रदानाची तुलना जीएसटीआर-9 तक्ता (6C +6D+6F) मधील लाभ घेतलेल्या आयटीसीशी केली गेली. प्रकरणे ज्यामध्ये जीएसटीआर-9 उपलब्ध नव्हते, जीएसटीआर-3B तक्ता 6.1(B) मधील आरसीएम दायित्वाची तुलना जीएसटीआर-3B तक्ता {4(A)(2) +4(A)3} शी केली गेली.	40	165.54
3	प्रदान न करता आरसीएम अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	जीएसटीआर-9 तक्ता 4G मधील आरसीएम दायित्वाची तुलना जीएसटीआर-9 तक्ता (6C+6D+6F) मध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीशी केली गेली. प्रकरणे ज्यामध्ये जीएसटीआर-9 उपलब्ध नव्हते, जीएसटीआर-3B तक्ता 3.1(d) मधील आरसीएम दायित्वाची तुलना जीएसटीआर-3B4(A)(2) व 4A(3) शी केली गेली.	8	25.04
4	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर-9C चा तक्ता 5R)	जीएसटीआर-9C तक्ता 5R मध्ये उणे संख्या.	45	एनएमव्ही

अ. क्र.	मापदंड	वापरलेले अल्गोरिदम	विचलनांची संख्या	रक्कम
5	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरण यामध्ये करपात्र उलाढालीत विसंगती. (जीएसटीआर-9C चा तक्ता 7G)	जीएसटीआर-9C तक्ता 7G मध्ये उणे संख्या.	18	एनएमव्ही
6	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती. (जीएसटीआर -9C चा तक्ता 9R)	जीएसटीआर-9C तक्ता 9R मध्ये उणे संख्या.	41	214.51
7	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरण यामध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीत विसंगती (जीएसटीआर-9C चा तक्ता 12(F))	जीएसटीआर-9C तक्ता 12(F) मध्ये धन संख्या.	36	438.82
8	वार्षिक विवरणात घोषित आयटीसी सोबत वित्तीय विवरणातील खर्चाचा ताळमेळ (जीएसटीआर-9C चा तक्ता 14T)	जीएसटीआर-9C तक्ता 14T मध्ये धन संख्या.	39	4,385.65
9	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर-1 किंवा जीएसटीआर-2A उपलब्ध.	ज्या करदात्यांनी जीएसटीआर-3B दाखल केला नव्हता परंतु जीएसटीआर-1 दाखल केला किंवा जेथे जीएसटीआर-2A उपलब्ध आहे, असे दर्शविते की करदात्यांनी कर प्रदान करून व्यवसाय केला होता.	40	67.78
10	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	जीएसटीआर-1 (तक्ता 4 ते 11) आणि जीएसटीआर-9 (तक्ता 4N, 10 आणि 11) मधील अधिकतम कर दायित्वाची तुलना जीएसटीआर-9 च्या तक्ता 9 आणि 14 मध्ये घोषित कर प्रदान केलेल्या तपशीलांशी करण्यात आली. जीएसटीआर-9 उपलब्ध नसलेल्या प्रकरणांमध्ये, जीएसटीआर-3B मधील तक्ता 3.1(a) आणि 3.1(b) मध्ये घोषित कर प्रदान केलेल्या तपशीलांची तुलना जीएसटीआर-1 दायित्वाशी केली गेली. जीएसटीआर-1 आणि जीएसटीआर-9 मध्ये घोषित केलेल्या संशोधनांचा आणि आगाऊ समायोजनांचा समुचित प्रकारे विचार करण्यात आला.	35	1472.79
11	व्याजाचे न/कमी प्रदान	जीएसटीआर-3B तक्ता 6.1 मध्ये घोषित व्याजाच्या तुलनेत जीएसटीआर-3B विलंबाने दाखल केल्यावर कर प्रदान करण्याच्या रोख भागावर 18 टक्के दराने व्याजाची गणना केली जाते.	50	85.20

अ. क्र.	मापदंड	वापरलेले अल्गोरिदम	विचलनांची संख्या	रक्कम
12	कंपोझिशन करदात्यांनी देखील ई-कॉमर्स सुविधेचा लाभ घेणे	ई-कॉमर्स जीएसटीआर-8 01.01.2018 पासून प्रभावी झाली जेव्हा टीसीएस तरतूद प्रभावी झाली. जीएसटीआर-8 मध्ये घोषित जीएसटीआयएन जे कंपोझिशन योजनेंतर्गत जीएसटीआर-4 देखील दाखल करत आहेत.	9	0.11
13	दाखल न करणारे	सतत सहा महिन्यांच्या कालावधीसाठी विवरणे (जीएसटीआर 1,3B इ.) दाखल न करणे.	3	0
		एकूण	**405**	**8,738.05**

विभागाकडून मिळालेल्या उत्तरांच्या आधारे, प्रत्येक 13 मापदंडाचे अनुपालन विचलनांमध्ये किती प्रमाणात रूपांतर केले आहे हे खालीलप्रमाणे सारांशीकृत केले आहे.

तक्ता 4: अभावाचा सारांश

(₹ कोटींमध्ये)

लेखापरीक्षण परिमाण	प्रकरणे ज्यामध्ये उत्तर प्राप्त झाले		लेखापरीक्षणाद्वारे स्वीकारलेले विभागाचे उत्तर					
			डेटा प्रवेश त्रुट्या		आक्षेपाअगोदर केलेली कारवाई		ईतर वैध स्पष्टीकरण	
	सं.	रक्कम	सं.	रक्कम	सं.	रक्कम	सं.	रक्कम
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	41	1,882.61	8	364.11	0	0	10	334.18
प्रत्यावर्ती भार यंत्रणा (आरसीएम) अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	40	165.54	23	128.13	1	1.45	5	13.97
प्रदान न करता आरसीएम अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	8	25.04	3	11.55	0	0	0	0
वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 5R)[20]	45	एनएमव्ही	5	एनएमव्ही	1	एनएमव्ही	25	एनएमव्ही

[20] परिमाण उलाढालीवर आधारित आहे. त्यामुळे, या परिमाणांतर्गत कर दायित्वाची गणना केली नाही. 45 प्रकरणांमध्ये जीएसटीआर 9C च्या तक्त्या 5R मधील एकूण अताळमेळीत उलाढाल (टीटीओ) ₹ 26,262.42 कोटी आहे, त्यापैकी ₹ 21,605.97 कोटींच्या अताळमेळीत टीटीओचा समावेश असलेल्या 25 प्रकरणांमध्ये वैध स्पष्टीकरण विभागाकडून देण्यात आले होते, तर ₹ 132.43 कोटींचा समावेश असलेल्या एका प्रकरणात लेखापरीक्षण आक्षेपापूर्वी कारवाई करण्यात आली होती. ₹ 401.91 कोटींच्या दोन प्रकरणांमध्ये, एएसएमटी 10 जारी केले गेले. ₹ 1,298.40 कोटींच्या पाच प्रकरणांमध्ये डेटा प्रवेश त्रुटया आढळून आल्या, ₹ 703.03 कोटींच्या तीन प्रकरणांमध्ये विभाग आक्षेप तपासत होता, ₹ 2,120.67 कोटींचा समावेश असलेल्या नऊ प्रकरणांमध्ये अनुपालन कागदोपत्री पुराव्यासह समर्थित नव्हते.

लेखापरीक्षण परिमाण	प्रकरणे ज्यामध्ये उत्तर प्राप्त झाले		लेखापरीक्षणाद्वारे स्वीकारलेले विभागाचे उत्तर					
			डेटा प्रवेश त्रुट्या		आक्षेपाअगोदर केलेली कारवाई		ईतर वैध स्पष्टीकरण	
	सं.	रक्कम	सं.	रक्कम	सं.	रक्कम	सं.	रक्कम
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरण यामध्ये करपात्र उलाढालीत विसंगती. (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 7G)[21]	18	एनएमव्ही	1	एनएमव्ही	0	0	11	एनएमव्ही
लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती. (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	41	214.51	4	67.94	3	7.81	11	62.64
वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीत विसंगती. (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 12(F))	36	438.82	3	25.38	3	35.83	15	174.68
वित्तीय विवरणात घोषित आयटीसीसोबत वार्षिक विवरणातील खर्चाचा ताळमेळ (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 14T)	39	4,385.65	2	85.63	0	0	27	3,204.45
प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	40	67.78	1	0.66	1	13.04	10	7.15
निर्वहन न केलेले कर दायित्व	35	1472.79	13	482.04	0	0	9	762.41
व्याजाचे न/कमी प्रदान	50	85.20	0	0	28	56.45	10	11.16
कंपोझिशन करदात्यांनी देखील ई-कॉमर्स सुविधेचा लाभ घेणे	9	0.11	0	0	0	0	2	एनएमव्ही
दाखल न करणारे	3	0	0	0	0	0	2	एनएमव्ही
एकूण	**405**	**8,738.05**	**63**	**1,165.44**	**37**	**114.58**	**137**	**4,570.64**

[21] परिमाण करपात्र उलाढालीवर आधारित आहे. त्यामुळे, या परिमाणांतर्गत कर दायित्वाची गणना केली नाही. 18 प्रकरणांमध्ये जीएसटीआर 9C च्या तक्त्या 7G मध्ये एकूण अताळमेळीत करपात्र उलाढाल (टीटीओ) ₹ 2,987.11 कोटी आहे, त्यापैकी ₹ 1,275.56 कोटी अताळमेळीत टीटीओचा समावेश असलेल्या 11 प्रकरणांमध्ये वैध स्पष्टीकरण विभागाकडून देण्यात आले, ₹ 662.24 कोटींच्या दोन प्रकरणांमध्ये एएसएमटी 10 जारी केले गेले. ₹ 64.94 कोटींच्या एका प्रकरणामध्ये डेटा प्रवेश त्रुटया आढळून आल्या, एका प्रकरणात करदात्याला ₹ 748.15 कोटींचे डीआरसी-07 जारी करण्यात आले, ₹ 78.32 कोटींच्या एका प्रकरणामध्ये विभाग आक्षेप तपासत होता, ₹ 157.89 कोटींचा समावेश असलेल्या दोन प्रकरणांमध्ये अनुपालन कागदोपत्री पुराव्यासह समर्थित नव्हते.

ज्या प्रकरणांमध्ये कारवाई अद्याप सुरू व्हायची आहे[22] अशा प्रकरणांसह विभागाद्वारे स्वीकारलेले								एकूण		विभागाने योग्य कागदोपत्री पुराव्यासह उत्तर दाखल केले नव्हते		विभागाने सांगितले ते लेखापरीक्षण आक्षेपाची तपासणी करत आहे	
वसूल केले		एएसएमटी[23]-10		कारणे दाखवा नोटिस जारी केले डीआरसी(01/01A/07)		करदात्यासोबत पत्रव्यवहारात							
सं.	रक्कम	सं.	रक्कम	सं.	रक्कम	सं.	रक्कम	सं.	रक्कम	सं.	रक्कम	सं.	रक्कम
(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)
0	0	1	21.95	5	383.32	5	294.73	11	700.00	3	75.50	9	408.84
0	0	1	1.27	5	4.74	0	0	6	6.01	3	13.69	2	2.27
0	0	1	4.65	2	7.93	0	0	3	12.58	0	0	2	0.90
0	0	2	एनएमव्ही	0	0	0	0	2	एनएमव्ही	9	एनएमव्ही	3	एनएमव्ही
0	0	2	एनएमव्ही	1	एनएमव्ही	0	0	3	एनएमव्ही	2	एनएमव्ही	1	एनएमव्ही
4	11.58	1	3.29	3	4.05	7	20.62	15	39.54	5	30.76	3	5.82
0	0	1	5.24	1	47.54	4	42.23	6	95.01	7	88.95	2	18.98
0	0	1	71.25	1	0.47	1	44.10	3	115.82	2	298.56	5	681.19
1	0.13	1	0.45	14	28.74	6	10.02	22	39.34	5	7.35	1	0.26
2	2.03	3	89.84	0	0	2	39.31	7	131.18	1	1.67	5	95.48
1	0.49	0	0	6	7.67	3	8.14	10	16.30	0	0	2	1.29
1	0.006	0	0	2	0.11	3	एनएमव्ही	6	0.11	0	0	1	एनएमव्ही
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	एनएमव्ही	0	0
9	**14.24**	**14**	**197.94**	**40**	**484.57**	**31**	**459.15**	**94**	**1,155.89**	**38**	**516.48**	**36**	**1,215.03**

केंद्रीकृत लेखापरीक्षणाचा सारांश

डाटामधील 405 असंगत्या/विसंगत्यांपैकी 23.21 टक्के असलेल्या ₹ 1155.89 कोटींच्या (स्तंभ. क्र.11,13,15, आणि 17) कर विसंगतीचे समावेश असणाऱ्या 94 प्रकरणांमध्ये (स्तंभ. क्र.10,12,14,16) अधिनियमाच्या तरतूदीपासूनचे विचलन लेखापरीक्षणात निदर्शनास आले, ज्यासाठी विभागाने उत्तर दिले. जोखीम मापदंडे जसे की आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती, निर्वहन न केलेले कर दायित्व, वित्तीय विवरणात घोषित आयटीसीसोबत वार्षिक विवरणातील खर्चाचा ताळमेळ, वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यांच्यामधील लाभ घेतलेल्या आयटीसीतील विसंगती. इ. मध्ये तुलनेने विचलनाचे जास्त प्रमाण आढळून आले.

22 'वसुल केले' आणि 'कारणे दाखवा नोटिस जारी केले' श्रेणी अंतर्गत वरील तक्त्यातील रक्कम ही लेखापरीक्षणाने दर्शविलेली रक्कम लक्षात न घेता विभागाद्वारे वसुली केल्यानुसार आणि जारी केलेल्या कारणे दाखवा नोटिस रकमेनुसार आहे.

23 विवरणांच्या तपासणीनंतर प्रपत्र एएसएमटी 10 मध्ये जारी केलेल्या विसंगतींची माहिती देण्यासाठी सूचना.

58.52 टक्के असलेल्या, 237 प्रकरणांमध्ये (स्तंभ. क्र 4,6 आणि 8), जेथे विभागाचे उत्तर लेखापरीक्षणास मान्य होते, करदात्यांच्या डेटा प्रवेश त्रुट्यांमध्ये ₹ 1165.44 कोटींचा (स्तंभ. क्र. 5) समावेश असणाऱ्या 63 प्रकरणांचा समावेश होता (स्तंभ. क्र 4), विभागाने ₹ 114.58 कोटींचा (स्तंभ. क्र. 7) समावेश असणाऱ्या 37 प्रकरणांमध्ये (स्तंभ. क्र 6) सक्रियपणे कारवाई केली होती आणि ₹ 4570.64 कोटींचा (स्तंभ. क्र. 9) समावेश असणाऱ्या 137 प्रकरणांमध्ये (स्तंभ. क्र. 8) अन्य वैध स्पष्टीकरण होते.

8.88 टक्क्यांच्या 36 प्रकरणांमध्ये (स्तंभ. क्र. 22), विभागाने म्हटले की ते ₹ 1215.03 कोटींच्या (स्तंभ. क्र. 23) अंतर्निहित विचलनाचे परीक्षण करत आहे. ₹ 516.48 कोटींचा (स्तंभ क्र. 21) समावेश असणाऱ्या 9.38 टक्क्यांच्या उर्वरित 38 प्रकरणांमध्ये (स्तंभ क्र. 20), जरी लेखापरीक्षणाद्वारे निदर्शनास आणलेले विचलन विभागाने मान्य केले नाही, तथापि, त्याच्या म्हणण्याला पुराव्यांचे समर्थन नव्हते आणि अशाप्रकारे, लेखापरीक्षणाद्वारे पडताळणी करण्यास सक्षम नव्हते.

केंद्रीकृत लेखापरीक्षणाच्या प्रत्येक परिमाणासाठी शीर्ष प्रकरण (वसुली, एएसएमटी-10, कारणे दाखवा नोटिस जारी केलेले आणि करदात्याशी पत्रव्यवहारांतर्गत प्रकरणांशी संबंधित अनुपालन विचलनासाठी) खालील तक्त्यानुसार आहे.

तक्ता 5: प्रत्येक परिमाणासाठी शीर्ष प्रकरण (अनुपालन विचलनासाठी)

(₹ कोटींमध्ये)

अ. क्र.	परिमाण	करदात्याचा जीएसटीआयएन	अधिकारक्षेत्र	विसंगती	केलेली कारवाई
1	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXW	पुणे-एलटीयू-01	310.00	डीआरसी-01 जारी केले
2	प्रदान केलेल्या करापेक्षा आरसीएम (RCM) अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXG	माझगाँव	2.52	डीआरसी-07[24] जारी केले
3	प्रदांनाशिवाय प्रत्यावर्ती भार यंत्रणेंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXH	मुंबई-एलटीयू-01	7.93	डीआरसी -07 जारी केले
4	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 5R)	2XXXXXXXXXXXX2	साकीनाका	एनएम व्ही	एएसएमटी-10 जारी केले
5	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरण यामध्ये करपात्र उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 7G)	2XXXXXXXXXXXXU	मुंबई-एलटीयू-03	एनएम व्ही	कारणे दाखवा नोटिस जारी केले
6	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXXH	मुंबई-एलटीयू-02	10.62	वसूली
7	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीत विसंगती. (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 12(F))	2XXXXXXXXXXXXF	मुंबई-एलटीयू-02	47.54	डीआरसी-01 जारी केले
8	वित्तीय विवरणातील खर्चासोबत वार्षिक विवरणामध्ये घोषित केलेल्या आयटीसीचा ताळमेळ (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 14T)	2XXXXXXXXXXXXY	मुंबई-एलटीयू-02	71.25	एएसएमटी-10 जारी केले
9	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXX6	ठाणे शहर	17.78	डीआरसी-07 जारी केले
10	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXX2	मुंबई-एलटीयू-04	48.05	एएसएमटी-10 जारी केले
11	व्याजाचे न/ कमी प्रदान	2XXXXXXXXXXXXM	औरंगाबाद	5.28	करदात्याशी पत्रव्यवहारांतर्गत
12	कंपोझिशन करदात्यांनी देखील ई-कॉमर्स सुविधेचा लाभ घेणे	2XXXXXXXXXXXXT	ठाणे शहर	0.09	डीआरसी-07 जारी केले

उदाहरणात्मक प्रकरणांची खाली चर्चा केली आहे :

***(i)* परिमाण-आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती**

जीएसटीआर 2A हे खरेदीशी संबंधित क्रियाशील कर विवरण आहे जे जीएसटी पोर्टलद्वारे प्रत्येक व्यवसायासाठी आपोआप निर्माण होते, जेव्हा की जीएसटीआर 3B

[24] प्रपत्र डीआरसी-07 (मागणी आणि वसूली प्रपत्र) मध्ये जारी केलेली मागणी आणि वसूलीसाठी सूचना

हे मासिक विवरण आहे ज्यामध्ये आयटीसीसह जाहीर केलेल्या बाह्य पुरवठ्याचा सारांश आणि कराचे प्रदान करदात्याद्वारे स्व-घोषित केला जातो.

आयटीसीच्या वापराच्या सत्यतेचे विश्लेषण करण्यासाठी, 2017-18 या वर्षाच्या जीएसटीआर 3B आणि जीएसटीआर 2A मधून संबंधित डेटा काढण्यात आला आणि पुरवठादारांच्या तपशिलानुसार प्रदान केलेला आयटीसी करदात्याने लाभ घेतलेल्या आयटीसी क्रेडिटशी जुळवले. तक्ता 4B (2)[25] मधील प्रत्यावर्तन विचारात घेऊन, परंतु जीएसटीआर 9 च्या तक्ता 8C मधून त्यानंतरच्या वर्ष 2018-19 मध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीचा समावेश करून जीएसटीआर 2A नुसार उपलब्ध आयटीसीची त्याच्या सर्व सुधारणांसह आणि तक्ता 4A (5)[26] मधील जीएसटीआर 3B मध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीसोबत तुलना करून ही पद्धत स्वीकारण्यात आली.

लेखापरीक्षणात असे आढळून आले की पुणे-एलटीयू-01 विभागांतर्गत एका करदात्याकडे, जीएसटीआर 2A नुसार उपलब्ध आयटीसी ₹ 118.17 कोटी होते आणि जीएसटीआर 3B नुसार लाभ घेतलेले आयटीसी ₹ 134.04 कोटी (जीएसटीआर 3B च्या तक्ता 4A(5) मध्ये आयटीसी ₹ 131.50 कोटी आणि जीएसटीआर 9 च्या तक्ता 8C मध्ये ₹ 2.54 कोटी) होते. यामुळे लाभ घेतलेल्या आयटीसीत ₹ 15.87 कोटी रकमेची विसंगती होती, जी विभागाला कळवण्यात आली (मे 2022).

विभागाने उत्तर दिले (ऑक्टोबर 2023) की करदात्याला ₹ 310 कोटींसाठी डीआरसी-01 (सप्टेंबर 2023) जारी करण्यात आले. या संदर्भात पुढील प्रगतीची प्रतीक्षा आहे (जून 2024).

(ii) परिमाण- आरसीएम अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती

एमजीएसटी अधिनियम, 2017 च्या कलम 9(3) किंवा कलम 9(4) अंतर्गत आणि आयजीएसटी अधिनियम, 2017 च्या कलम 5 च्या पोट-कलम (3) किंवा पोट-कलम (4) अंतर्गत काही वर्गाच्या मालाचे किंवा सेवांचे किंवा दोन्हीच्या संदर्भात प्रत्यावर्ती भार प्रणालीनुसार कर प्रदान करण्याचे दायित्व पुरवठादार किंवा प्रदाताऐवजी वस्तू किंवा सेवांचा पुरवठा प्राप्त करणाऱ्यावर निश्चित केले जाते.

वर्ष 2017-18 साठी आरसीएम अंतर्गत प्रदान केलेल्या करावर लाभ घेतलेल्या आयटीसीच्या सत्यतेचे विश्लेषण करण्यासाठी, जीएसटीआर 3B आणि वार्षिक विवरण जीएसटीआर 9 संबंधित डेटासेटची तुलना आरसीएम अंतर्गत लाभ घेतलेली आयटीसी प्रदान केलेल्या कर मर्यादेपर्यंत मर्यादित आहे की नाही हे तपासण्यासाठी केली गेली.

[25] ईतर प्रत्यावर्तीत आयटीसी

[26] ईतर सगळे पात्र आयटीसी

जीएसटीआर 3B तक्ता 3.1(d)[27] मधील आरसीएम प्रदानाची जीएसटीआर 9 तक्ता 6C[28], 6D[29] आणि 6F[30] मध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीशी तुलना करणे ही पद्धत स्वीकारण्यात आली. जीएसटीआर 9 उपलब्ध नसलेल्या प्रकरणांमध्ये, तपासणी जीएसटीआर 3B मध्ये मर्यादित होती जेथे जीएसटीआर 3B तक्ता 3.1(d) मधील कर निर्वहन केलेल्या भागाची तुलना R3B4A (2)[31] आणि 4A (3)[32] च्या आयटीसीचा लाभ घेतलेल्या भागासोबत केली गेली.

लेखापरीक्षणात असे आढळून आले की माझगाँव विभागांतर्गत एका करदात्याकडे, जीएसटीआर 3B च्या तक्ता 3.1(d) मध्ये उपलब्ध आयटीसी ₹ सात हजार होते आणि जीएसटीआर 9 मध्ये लाभ घेतलेले आयटीसी ₹ 1.09 कोटी (जीएसटीआर 9 तक्ता 6(C) ₹ निरंक, 6(D) ₹ सात हजार आणि 6(F) ₹ 1.09 कोटी सह) होते. परिणामी ₹ 1.09 कोटी रकमेच्या आयटीसीची विसंगती झाली, जी विभागाला कळविण्यात आली (एप्रिल 2022).

विभागाने उत्तर दिले (ऑगस्ट 2023) की व्याज आणि दंडासहित ₹ 2.52 कोटींसाठी डीआरसी-07 जारी केले गेले (जून 2022).

(iii) परिमाण- प्रदान न करता आरसीएम अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती

आरसीएम अंतर्गत क्रियाकलाप/व्यवहारांवर कर पूर्णपणे निर्वहन करण्यात आले की नाही हे तपासण्यासाठी जीएसटीआर 3B आणि वार्षिक विवरण जीएसटीआर 9 शी संबंधित डेटासेटची तुलना करून समतुल्य कर दायित्व निर्वहन न करता 2017-18 साठी आरसीएम अंतर्गत आयटीसीचा लाभ किंवा दुसऱ्या शब्दात, आरसीएम अंतर्गत कराचे कमी प्रदान विश्लेषित केले गेले. प्रकरणांमध्ये जेथे जीएसटीआर 9 दाखल केला, तक्ता 4G[33] मधील आरसीएम दायित्वाची तुलना तक्ता 6C, 6D आणि 6F मधील घेतलेल्या आयटीसीशी केली गेली. ज्या प्रकरणांमध्ये, जीएसटीआर 9 उपलब्ध

[27] आवक पुरवठा (प्रत्यावर्ती भारासाठी पात्र)

[28] प्रत्यावर्ती भारासाठी पात्र नोंदणीकृत नसलेल्या व्यक्तींकडून प्राप्त आवक पुरवठा

[29] प्रत्यावर्ती भारासाठी पात्र नोंदणीकृत असलेल्या व्यक्तींकडून प्राप्त आवक पुरवठा

[30] सेवांची आयात.

[31] सेवांची आयात.

[32] आवक पुरवठा (प्रत्यावर्ती भारासाठी पात्र).

[33] आवक पुरवठा ज्यावर प्रत्यावर्ती भाराच्या आधारावर कर प्रदान करावयाचा असतो.

नव्हते, जीएसटीआर 3B तक्ता 3.1(d)[34] मधील आरसीएम दायित्वाची तुलना जीएसटीआर 3B 4(A) (2)[35] आणि 4A (3)[36] शी केली गेली.

लेखापरीक्षणात असे आढळून आले की मुंबई-एलटीयू-01 अंतर्गत, करदात्याच्या प्रकरणामध्ये, जीएसटीआर 9 च्या तक्ता 4G मधील आरसीएम दायित्व ₹ 0.04 कोटी होते आणि जीएसटीआर 9 च्या तक्ता (6C+6D+6F) मध्ये लाभ घेतलेले आयटीसी ₹ 1.18 कोटी होते. यामुळे ₹ 1.14 कोटी इतका कर प्रदान न करता आरसीएम अंतर्गत आयटीसीमध्ये विसंगती झाली, जी विभागाला कळवण्यात आली (एप्रिल 2022).

विभागाने उत्तर दिले (सप्टेंबर 2022) की व्याज आणि दंडासहित ₹ 7.93 कोटींसाठी डीआरसी-07, जुलै 2022 मध्ये जारी केले गेले.

वार्षिक वित्तीय विवरणां (एएफएस) सोबत विसंगतीचे परिमाण

एएफएसच्या तुलनेत वार्षिक विवरणामध्ये नमूद केलेल्या उलाढालीतील विसंगतीच्या मर्यादेची समीक्षा करण्यासाठी एमजीएसटी नियमांच्या नियम 80(3) च्या आवश्यकतेनुसार 2017-18 या वर्षाच्या जीएसटीआर 9C प्रपत्रामध्ये करदात्याने दाखल केलेल्या प्रमाणित ताळमेळ विवरणाचे विश्लेषण केले गेले. वार्षिक विवरणात घोषित उलाढाल एएफएसपेक्षा कमी आहे अश्या प्रकरणांमध्ये ताळमेळ न केलेली रक्कम, पुरवठ्याचा अहवालात न दर्शविणे, न्यून-दर्शविणे, कमी-दर्शविणे, वगळणे, त्रुटी सूचित करते ज्यामुळे कराची चोरी किंवा कमी प्रदान होते. हे करपात्र आणि करमुक्त या दोन्ही पुरवठ्यांचा अहवाल न देण्याचे प्रकरण देखील असू शकते.

***(iv)* परिमाण- वार्षिक विवरण आणि वार्षिक वित्तीय विवरणे यामध्ये उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 5R)**

जीएसटीआर 9C चा तक्ता 5 हा वार्षिक उलाढाली (जीएसटीआर 9) मध्ये घोषित उलाढालीशी लेखापरीक्षित एएफएसमध्ये घोषित उलाढालीचा ताळमेळ आहे. या तक्त्यातील स्तंभ 5R, वार्षिक विवरण जीएसटीआर 9 आणि आवश्यक समायोजनांनंतर वर्षाच्या वित्तीय विवरणांमध्ये घोषित ताळमेळ नसलेल्या उलाढालीचा समावेश करतो.

साकीनाका विभागांतर्गत करदात्याच्या संदर्भात जीएसटीआर-9C च्या तक्ता 5R मधील (कराच्या रकमेची गणना करण्यात आली नाही) ₹ 224.05 कोटी रकमेच्या

[34] आवक पुरवठा (प्रत्यावर्ती भारासाठी पात्र).

[35] सेवांची आयात.

[36] वस्तू आणि सेवांच्या आयाती व्यतिरिक्त प्रत्यावर्ती भारासाठी पात्र आवक पुरवठा

अताळमेळीत उलाढालीवर लेखापरीक्षण आक्षेप जारी करण्यात आले आणि विभागाला कळविण्यात आले (एप्रिल 2022).

विभागाने उत्तर दिले (सप्टेंबर 2022) की एएसएमटी-10 मध्ये नोटीस जारी केली गेली (जून 2022). या संदर्भात पुढील प्रगतीची प्रतीक्षा आहे (जून 2024).

(v) परिमाण- वार्षिक विवरण आणि वार्षिक वित्तीय विवरण यामध्ये करपात्र उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 7G)

जीएसटीआर 9C चा तक्ता 7 हे करपात्र उलाढालीचा ताळमेळ आहे. या तक्त्यातील स्तंभ 7G, वार्षिक विवरण जीएसटीआर 9 आणि आवश्यक समायोजनानंतर वर्षाचे एएफएस यामध्ये घोषित ताळमेळ नसलेल्या करपात्र उलाढालीचा समावेश करते.

मुंबई एलटीयू-03 विभागांतर्गत करदात्याच्या संदर्भात जीएसटीआर-9C च्या तक्ता 7G मधील (कराच्या रकमेची गणना करण्यात आली नाही) ₹ 1102.79 कोटी रकमेच्या असमायोजित उलाढालीवर लेखापरीक्षण आक्षेप जारी करण्यात आले आणि विभागाला कळविण्यात आले (जून 2022).

विभागाने उत्तर दिले (जानेवारी 2024) की करदात्याला ₹ 748.15 कोटींसाठी डिसेंबर 2023 मध्ये डीआरसी-07 जारी केले गेले.

(vi) परिमाण- लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)

वार्षिक विवरण आणि लेखा पुस्तकांमधील प्रदान केलेल्या करांमधील ओळखल्या गेलेल्या विसंगतीच्या मर्यादेची समीक्षा करण्यासाठी सीजीएसटी/एसजीएसटी नियमांच्या नियम 80(3) अंतर्गत आवश्यकतेनुसार जीएसटीआर 9C मधील प्रपत्रामध्ये 2017-18 या वर्षासाठी करदात्याने दाखल केलेले प्रमाणित ताळमेळ विवरण डेटा स्तरावर विश्लेषित केले गेले. जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9 दरानुसार उलाढाल विभक्त करून आणि वार्षिक विवरणानुसार ते निर्वहन केलेल्या कराशी तुलना करून प्रदान केलेला कर ताळमेळ करण्याचा प्रयत्न करते. ताळमेळ न केलेली रक्कम, चुकीच्या दराने आकारलेला कर, करपात्र उलाढालीचे सूट म्हणून चुकीचे चित्रण किंवा त्याउलट किंवा एमजीएसटी/आयजीएसटीची चुकीची आकारणी दर्शवू शकते. अशी परिस्थिती देखील असू शकते, ज्यामध्ये एप्रिल 2018 ते सप्टेंबर 2018 या कालावधीत 2017-18 च्या व्यवहारांच्या संदर्भात संशोधनांद्वारे (डेबिट नोट्स/क्रेडिट नोट्सची निव्वळ) घोषित पुरवठा/कर कमी केला जातो. परिणामी व्याज प्रदाने- कमी प्रदान आणि चुकीच्या शीर्षांतर्गत प्रदाने या दोन्ही- संदर्भात देखील तपासणी करणे आवश्यक आहे.

मुंबई-एलटीयू-02 विभागांतर्गत करदात्याच्या प्रकरणात, जीएसटीआर 9C च्या तक्ता 9R मध्ये घोषित ₹ 8.01 कोटी कराचे ताळमेळ नसलेले प्रदान, विभागाला कळविण्यात आले (एप्रिल, 2022).

विभागाने उत्तर दिले (ऑगस्ट 2023) की, करदात्याने व्याजासह ₹ 10.62 कोटींची देय रक्कम डीआरसी-03 द्वारा प्रदान केली आहे (जून 2022 आणि डिसेंबर 2022).

(vii) परिमाण - वार्षिक विवरण आणि वार्षिक वित्तीय विवरण यामध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 12F)

जीएसटीआर 9C चा तक्ता 12 जीएसटीआर 9 मध्ये घोषित आयटीसीसोबत लेखापरीक्षीत एएफएस किंवा लेखा पुस्तकानुसार लाभ घेतलेल्या आयटीसीशी ताळमेळ करतो. या तक्त्याचा स्तंभ 12F ताळमेळ नसलेल्या आयटीसीशी संबंधित आहे.

वार्षिक विवरणामध्ये घोषित केलेल्या आयटीसीचे एएफएस सोबत ओळखल्या गेलेल्या विसंगतीच्या मर्यादेचे पुनरावलोकन करण्यासाठी एमजीएसटी नियम, 2017 च्या नियम 80(3) अंतर्गत आवश्यकतेनुसार 2017-18 या वर्षासाठी करदात्याने दाखल केलेल्या प्रपत्र जीएसटीआर-9C मधील प्रमाणित ताळमेळ विवरण डेटा स्तरावर विश्लेषीत केले गेले.

मुंबई-एलटीयू-02 विभागांतर्गत करदात्याच्या प्रकरणात, एएफएस वर आधारित पात्र आयटीसीपेक्षा जीएसटी विवरणामध्ये जास्त आयटीसीचा लाभ घेतल्याने, जीएसटीआर 9C च्या तक्ता 12F मध्ये घोषित ₹ 9.34 कोटींचे ताळमेळ नसलेले आयटीसी विभागाला कळविण्यात आले (एप्रिल 2022).

विभागाने उत्तर दिले (ऑगस्ट 2023) की ₹ 47.54 कोटींसाठी डीआरसी-01A ऑगस्ट 2023 मध्ये जारी करण्यात आले होते. या संदर्भात पुढील प्रगतीची प्रतीक्षा होती (जून 2024).

(viii) परिमाण- वार्षिक वित्तीय विवरणातील खर्चासोबत वार्षिक विवरणामध्ये घोषित केलेल्या आयटीसीचा ताळमेळ (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 14T)

जीएसटीआर 9C चा तक्ता 14, जीएसटीआर 9 मध्ये घोषित आयटीसीची लेखापरीक्षीत एएफएस नुसार खर्चावर घेतलेल्या आयटीसी सोबत ताळमेळ करते. या तक्त्यातील स्तंभ 14T ताळमेळ नसलेल्या आयटीसीशी संबंधित आहे.

एएफएसमध्ये दर्शविलेल्या खर्चासोबत वार्षिक विवरणामध्ये घोषित केलेल्या आयटीसीमध्ये ओळखल्या गेलेल्या विसंगतीच्या मर्यादेचे पुनरावलोकन करण्यासाठी एमजीएसटी नियम, 2017 च्या नियम 80(3) अंतर्गत आवश्यक असलेले 2017-18

या वर्षासाठी करदात्याने दाखल केलेले जीएसटीआर-9C प्रपत्रामधील प्रमाणित ताळमेळ विवरण डेटा स्तरावर विश्लेषीत केले गेले.

मुंबई-एलटीयू-02 विभागांतर्गत करदात्याच्या प्रकरणात एएफएसमध्ये दर्शविलेल्या खर्चाच्या आधारावर पात्र आयटीसीपेक्षा जीएसटी विवरणामध्ये जास्त आयटीसीचा लाभ घेतल्याने, जीएसटीआर 9C च्या 14T मध्ये घोषित ₹ 71.25 कोटींचे ताळमेळ नसलेले आयटीसी विभागाला कळविण्यात आले (एप्रिल 2022).

विभागाने उत्तर दिले (सप्टेंबर 2022) की एएसएमटी-10 जारी केले होते. या संदर्भात पुढील प्रगतीची प्रतीक्षा होती (जून 2024).

(ix) परिमाण- प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध

जीएसटीआर 1 आणि 2A ची उपलब्धता आणि जीएसटीआर 3B दाखल न करणे हे दर्शविते की करदात्यांनी या कालावधीत व्यवसाय सुरू केला/चालू ठेवला होता परंतु त्याच्या कर दायित्वाचे निर्वहन केले नव्हते.

लेखापरीक्षणात आढळून आले की ठाणे शहर विभागांतर्गत करदात्याने 2017-18 मध्ये जीएसटीआर 3B दाखल केला नव्हता. जीएसटीआर 3B दाखल न करणे आणि परिणामी जीएसटीआर 1 नुसार ₹ 8.32 कोटींच्या कर दायित्वाचे निर्वहन न करणे याबाबत विभागाला कळविण्यात आले (एप्रिल 2022).

विभागाने उत्तर दिले (जानेवारी 2024) की करदात्याची नोंदणी डिसेंबर 2019 मध्ये रद्द केली गेली आणि ₹ 17.78 कोटींसाठी डिसेंबर 2023 मध्ये डीआरसी-07 जारी केले गेले. या संदर्भात पुढील प्रगतीची प्रतीक्षा होती (जून 2024).

(x) परिमाण- निर्वहन न केलेले कर दायित्व

जीएसटीआर 1 वस्तू किंवा सेवांच्या बाह्य पुरवठ्याचा मासिक तपशील दर्शवितो. हा तपशील देखील करदात्याद्वारा निर्धारित केल्या जातो आणि वार्षिक विवरण जीएसटीआर 9 च्या संबंधित स्तंभांमध्ये नमूद केल्या जातो. पुढे, करपात्र मूल्य आणि त्यावर प्रदान केलेला कर देखील जीएसटीआर 3B मध्ये दर्शविला जातो.

निर्वहन न केलेल्या कर दायित्वाचे विश्लेषण करण्यासाठी, 2017-18 या वर्षाच्या जीएसटीआर 1 आणि जीएसटीआर 9 मधून संबंधित डेटा काढण्यात आला आणि या विवरणामध्ये देय कराची तुलना जीएसटीआर 9 मध्ये घोषित केल्याप्रमाणे प्रदान केलेल्या कराशी केली गेली. या उद्येशाकरिता जीएसटीआर 1 आणि 9 मध्ये घोषित संशोधन आणि आगाऊ समायोजन हे देखील विचारात घेतले गेले.

अल्गोरिदमसाठी, जीएसटीआर 1 चे तक्ते 4 ते 11 आणि जीएसटीआर 9 चे तक्ते 4N, 10 आणि 11 विचारात घेण्यात आले. कराचे कमी प्रदान ओळखण्यासाठी जीएसटीआर 1 आणि जीएसटीआर 9 मधील जास्त कर दायित्वाची तुलना जीएसटीआर 9 च्या तक्ता 9 आणि 14 मध्ये घोषित प्रदान केलेल्या कराशी करण्यात आली. जीएसटीआर 3B च्या बाबतीत, तक्ते 3.1(a)[37] आणि 3.1(b)[38] विचारात घेतले गेले.

लेखापरीक्षणात असे आढळून आले की मुंबई-एलटीयू-04 विभागांतर्गत करदात्याच्या प्रकरणात, जीएसटीआर 9 च्या तक्ता 4 ते 11 मध्ये देय कर ₹ 546.25 कोटी होता आणि जीएसटीआर 9 च्या तक्ता 9 आणि 14 मध्ये घोषित केलेला प्रदान कर ₹ 498.20 कोटी होता. यामुळे जीएसटीआर 9 च्या कर दायित्व आणि कर प्रदानात ₹ 48.05 कोटींची विसंगती होती, जी विभागाला कळविण्यात आली (एप्रिल 2022).

विभागाने उत्तर दिले (फेब्रुवारी 2023) की जानेवारी 2023 मध्ये एएसएमटी 10 जारी केले होते. या संदर्भात पुढील प्रगतीची प्रतीक्षा होती (जून 2024).

***(xi)* परिमाण- व्याजाचे न/कमी प्रदान**

एमजीएसटी अधिनियमाचा कलम 50 नमूद करतो की या अधिनियमाच्या तरतुदींनुसार किंवा त्याखाली केलेल्या नियमांनुसार कर प्रदान करण्यास पात्र असलेली, परंतु विहित कालावधीत शासनाकडे तो कर किंवा त्या कराचा कोणताही भाग प्रदान करण्यात कसूर करणारी अशी प्रत्येक व्यक्ती ज्या कालावधीसाठी कर किंवा त्याचा कोणताही भाग प्रदान करावयाचा राहिला असेल, त्या कालावधीसाठी अधिसूचित दराने व्याज प्रदान करेल.

जीएसटीआर 3B मधील कर प्रदान केलेला तपशील आणि जीएसटीआर 3B दाखल करण्याची तारीख वापरून कराच्या विलंबित प्रेषणाच्या बाबतीत व्याजाच्या कमी प्रदानाची व्याप्ती ओळखण्यात आली. देय व्याजाची गणना करण्यासाठी फक्त निव्वळ कर दायित्व (रोख घटक) विचारात घेतले होते.

लेखापरीक्षणात असे आढळून आले की, औरंगाबाद विभागांतर्गत करदात्याच्या प्रकरणात, ज्यामध्ये ₹ 33.82 कोटी इतके कर दायित्व समाविष्ट असलेले जुलै, 2017 ते मार्च, 2018 या महिन्यांशी संबंधित विवरण (जीएसटीआर 3B) 190 ते 390 दिवसाच्या विलंबानंतर दाखल केले गेले. तथापि, विलंबाने विवरणपत्र दाखल करण्यावरचे व्याज करदात्याने प्रदान केले नाही. यामुळे ₹ 5.28 कोटी इतके व्याज प्रदान करण्यात आले नव्हते, जे विभागाला कळविण्यात आले (एप्रिल 2023).

---

[37] जावक करपात्र पुरवठा (शून्य दर, निरंक दर आणि करमुक्त व्यतिरिक्त).

[38] जावक करपात्र पुरवठा (शून्य दर).

विभागाने उत्तर दिले (जुलै 2023) की एडीटी 02 द्वारा ₹ 3.78 कोटींची मागणी केली गेली. या संदर्भात पुढील प्रगतीची प्रतीक्षा होती (जून 2024).

2.2.8.2 परिणाम करणाऱ्या घटकांचे विश्लेषण- केंद्रीकृत लेखापरीक्षण

डेटा विचलन/असंबद्धता/विसंगती संबधी 405 प्रकरणांना विभागाचा प्रतिसाद लक्षात घेता डेटा विचलन/विसंगती निर्माण करणारे घटक खालीलप्रमाणे आहेत:

I. विभागाने स्वीकारलेली किंवा कारवाई सुरू केलेली प्रकरणे

वरील **तक्ता 4** मध्ये सारांशित केलेल्या 405 विचलनांपैकी, ₹ 1155.89 कोटींच्या कर प्रभाव/विसंगत रकमेच्या 94 प्रकरणांमध्ये विभागाने लेखापरीक्षण निरिक्षण स्वीकारले होते किंवा तपासणी सुरू केली होती **(परिशिष्ट 2.2.2)**. या प्रकरणांपैकी, विभागाने नऊ प्रकरणांमध्ये ₹ 14.24 कोटी वसूल केले होते. ₹ 484.57 कोटींच्या 40 प्रकरणांमध्ये कारणे दाखवा नोटिस जारी केले होते, ₹ 197.94 कोटींच्या 14 प्रकरणांमध्ये करदात्याला प्रपत्र एएसएमटी-10 मध्ये विसंगती दर्शविणारी नोटीस जारी केली होती आणि ₹ 459.15 कोटींचा कर प्रभाव असलेली 31 प्रकरणे संबंधित करदात्यांसोबत पत्रव्यवहारात होते.

एका प्रकरणाचा दाखला खाली दिला आहे:

लेखापरीक्षणात असे आढळून आले की मुंबई-एलटीयू-2 विभागांतर्गत करदात्याच्या प्रकरणात, जीएसटीआर 2A नुसार उपलब्ध आयटीसी ₹ 296.71 कोटी होते आणि जीएसटीआर 3B मध्ये लाभ घेतलेले आयटीसी ₹ 465.26 कोटी होते. यामुळे ₹ 168.55 कोटी रकमेचा लाभ घेतलेल्या आयटीसीमध्ये विसंगती होती, जी विभागाला कळवण्यात आली (एप्रिल 2022).

विभागाने उत्तर दिले (सप्टेंबर 2022) की लेखापरीक्षण करण्यासाठी प्रपत्र एडीटी-01 (डिसेंबर 2020) मध्ये करदात्याला नोटीस जारी करण्यात आली होती. विभागाने पुढे सांगितले (जून 2024) की ₹ 171.33 कोटी रकमेच्या कर दायित्वासाठी प्रपत्र-एडीटी-02 जारी करण्यात आले (जून 2023) ज्यामध्ये आयटीसीचा अतिरिक्त लाभ घेण्याच्या संदर्भात लेखापरीक्षण निरीक्षण समाविष्ट होते.

II. लेखापरीक्षण आक्षेप जारी करण्यापूर्वी केलेली कारवाई

वरील **तक्ता 4** मध्ये सारांशित केल्याप्रमाणे, विभागाने ₹ 114.58 कोटी रकमेच्या 37 प्रकरणांमध्ये यापूर्वीच कारवाई केली होती, जी प्राप्त झालेल्या 405 प्रतिसादांच्या 9.13 टक्के आहे.

III करदात्यांच्या डेटा प्रवेश त्रुट्या

प्राप्त झालेल्या एकूण प्रतिसादांपैकी डेटा प्रवेश त्रुट्या 15.55 टक्के (₹ 1,165.42 कोटी रकमेचा समावेश असलेल्या 63 प्रकरणांमध्ये) होत्या. या डेटा प्रवेश त्रुट्यांचा कोणताही महसूली परिणाम नाही. अशा डेटा प्रवेश त्रुट्यांची यादी **(परिशिष्ट-2.2.3)** मध्ये दर्शविली आहे.

एका प्रकरणाचा दाखला खाली देण्यात येत आहे:

लेखापरीक्षणात असे आढळून आले की रायगड विभागांतर्गत करदात्याच्या प्रकरणात, जीएसटीआर 2A नुसार उपलब्ध आयटीसी ₹ 350.87 कोटी होते आणि ₹ 490.07 कोटी आयटीसीचा लाभ घेतला (जीएसटीआर 3B चा तक्ता 4A (5) ₹ 440.21 कोटी होते आणि जीएसटीआर 9 च्या तक्ता 8C मध्ये ₹ 49.86 कोटी होते). यामुळे ₹ 139.20 कोटी रकमेच्या आयटीसीच्या विसंगतीत झाली, जी विभागाला कळवण्यात आली (एप्रिल 2022).

विभागाने उत्तर दिले (जून 2022) की करदात्याने दाखल केलेल्या जीएसटीआर 3B मध्ये ₹ 146.72 कोटींची आयात आयजीएसटी आयटीसी तक्ता 4A1 ‘मालाची आयातच्या’ ऐवजी तक्ता 4A5 मध्ये 'इतर सर्व आयटीसी' म्हणून चुकून दाखविण्यात आली. करदात्याने जीएसटीआर-9 च्या तक्ता 8G मध्ये मालाच्या आयातीवरून दावा केलेला आयटीसी दर्शविला आहे जो ₹ 386.08 कोटी आहे. त्यामुळे दाखल केलेल्या जीएसटीआर 3B मध्ये वस्तूंच्या आयातीवर आयटीसी ऐवजी इतर सर्व आयटीसी म्हणून चुकीच्या पद्धतीने आयात आयटीसी दर्शविल्यामुळे फरक आहे.

शिफारस 2: नियम आधारित हस्तांतरण आणि तार्किक विसंगत्या शोधण्यासाठी जीएसटी विवरण डेटावर नियमित डेटा विश्लेषण अभ्यास करण्यासाठी विभागाला एक मजबूत प्रणाली विकसित करण्याची आवश्यकता आहे.

शिफारस 3: डेटा प्रवेश त्रुटयांना आळा घालण्यासाठी, करदात्यांच्या अनुपालनामध्ये वाढ करण्यासाठी आणि चांगल्या तपासणीची सुविधा देण्यासाठी जीएसटी पोर्टलमध्ये पुरेसे प्रमाणीकरण नियंत्रण समाविष्ट करण्याकरिता विभागाने जीएसटी परिषदेकडे प्रकरण सादर करावे.

2.2.9 तपशीलवार लेखापरीक्षण

स्व-मूल्यांकन व्यवस्थेमध्ये, कायद्याचे अनुपालन करण्याची जबाबदारी करदात्यावर आहे. पर्यवेक्षण प्रदान करण्यासाठी कार्यक्षम कर प्रशासन यंत्रणा स्थापन करणे आणि कायम ठेवणे ही विभागाची भूमिका आहे. मर्यादित पातळीवरील संसाधनांसोबत, प्रभावी कर प्रशासनासाठी, कायद्याचे अनुपालन सुनिश्चित करण्यासाठी आणि महसूल संकलन करण्यासाठी, एक कार्यक्षम प्रशासन यंत्रणा आवश्यक आहे. आयटी-चलित

अनुपालन नमुना प्रमाणानुसार गैर-विवेकात्मक शासन व्यवस्था राखण्यास सक्षम करते आणि अनुपालन लागू करण्यासाठी लक्ष्यित दृष्टीकोन सुलभ करते.

बाह्य लेखापरीक्षणाच्या दृष्टीकोनातून, लेखापरीक्षणाने डेटा-चलित जोखीम-आधारित दृष्टिकोनावर देखील लक्ष केंद्रित केले. अशा प्रकारे, अखिल महाराष्ट्र डेटा विश्लेषणाद्वारे जीएसटी विवरणामधील विसंगती/विचलन ओळखण्याव्यतिरिक्त, या एसएससीएचा एक भाग म्हणून जीएसटी विवरणांचे तपशीलवार लेखापरीक्षण देखील केले गेले. समीक्षेच्या या भागासाठी 84 करदात्यांचा जोखीम-आधारित नमुना निवडण्यात आला. संभाव्य जोखीम क्षेत्रे, विसंगती/विचलन आणि धोक्याचे संकेत ओळखण्यासाठी जीएसटीआर 9C चा भाग म्हणून करदात्यांनी दाखल केलेले जीएसटी विवरण आणि एएफएस आणि बॅक-एंड प्रणालीमध्ये उपलब्ध असलेल्या इतर अभिलेख्यांचे सुरुवातीला डेस्क समीक्षा घेणे ही पद्धत अवलंबण्यात आली होती. डेस्क समीक्षा क्षेत्र लेखापरीक्षा कार्यालयात करण्यात आले. डेस्क समीक्षा परिणामांच्या आधारे, ओळखलेल्या जोखमींचे कारक घटक ओळखण्यासाठी आणि करदात्यांच्या अनुपालनाचे मूल्यमापन करण्यासाठी करदात्यांच्या संबंधित सविस्तर अभिलेखे जसे की वित्तीय खाते, बीजके इत्यादींची मागणी करून क्षेत्र संरचनेमध्ये एक तपशीलवार लेखापरीक्षण केले गेले.

तपशीलवार लेखापरीक्षणामध्ये जोखीम आणि धोक्याचे संकेत ओळखण्यासाठी जीएसटी विवरणे आणि इतर आधारभूत अभिलेखे यांची डेस्क समीक्षा समाविष्ट होती, त्यानंतर करदात्यांद्वारा गैर-अनुपालनाची व्याप्ती ओळखण्यासाठी आणि क्षेत्र संरचनेद्वारे केलेली कारवाई ओळखण्यासाठी, क्षेत्र लेखापरीक्षण करण्यात आले. करदात्यांनी विविध टप्प्यांवर अनुपालन न केल्याने शेवटी दाखल केलेल्या विवरणाच्या सत्यतेवर, आयटीसीच्या वापरावर आणि कर प्रदानाचे निर्वहन करण्यावर परिणाम होतो.

84 करदात्यांच्या नमुन्याद्वारे दाखल केलेल्या जीएसटी विवरणाशी संबंधित लेखापरीक्षण निष्कर्षांनी, जीएसटीआर 3B विलंबाने दाखल करण्यावर व्याज न/कमी प्रदान करणे, जीएसटीआर 9 आणि जीएसटीआर 2A दरम्यान, जीएसटी विवरण आणि एएफएस दरम्यान आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती, करमुक्त वस्तू/सेवांच्या संदर्भात आयटीसीचे न/कमी प्रत्यावर्तन, जीएसटीआर 9C आणि एएफएस दरम्यान उलाढालीत विसंगती, जीएसटीआर 1 सोबत जीएसटीआर 3B , जीएसटीआर 9 दरम्यान कर दायित्वातील विसंगती, जीएसटीआर 9 आणि एएफएस दरम्यान विसंगती आणि आरसीएम अंतर्गत प्रदान केलेल्या करातील विसंगती उघड केली जी खाली निदर्शनास आणली आहे:

2.2.9.1 व्याप्ती मर्यादा (अभिलेखे सादर न करणे)

बॅक-एंड प्रणालीमध्ये उपलब्ध करदात्यांच्या अभिलेख्यांच्या डेस्क समीक्षेदरम्यान, लेखापरीक्षणाने तपशीलवार तपासणीसाठी अतिरिक्त आयटीसी आणि कर दायित्वाच्या विसंगतींशी संबंधित जोखीमा ओळखल्या. आयटीसी परिमाणावर, जीएसटीआर 9 व जीएसटीआर 2A आणि जीएसटीआर 9C चा तक्ता 12 व 14 मध्ये केलेल्या घोषणांची तुलना करून विसंगत्या ओळखल्या गेल्या. कर दायित्वाच्या परिमाणावर, जीएसटीआर 3B ची जीएसटीआर 1 व जीएसटीआर 9 आणि जीएसटीआर 9C च्या तक्ता 5, तक्ता 7 आणि तक्ता 9 मधील घोषणांची तुलना करून विसंगत्या ओळखल्या गेल्या. तथापि, 30 विभागातील 84 नमुना प्रकरणांपैकी, 17 विभागातील 62 प्रकरणांपैकी 37 प्रकरणांमध्ये विभागाने आयटीसी आणि कर दायित्वाच्या विसंगतीसाठी कारणीभूत घटक तपासण्यासाठी संबंधित सविस्तर अभिलेखे म्हणजे बीजके इ. दाखल केले नाहीत. लेखापरीक्षणाने संबंधित प्रभाऱ्यांकडून करदात्यांच्या या सविस्तर अभिलेख्यांची मागणी केली. **परिशिष्ट 2.2.4** मध्ये सादरीकरण न करण्याची प्रकरण-निहाय सूची दिली आहे. अधिकारक्षेत्रानुसार अभिलेख्यांचे सादरीकरण न करणे खालीलप्रमाणे सारांशित केले आहे.

तक्ता 6: 17 विभागांद्वारा अभिलेख्यांचे सादरीकरण न करणे

अधिकार क्षेत्र विभाग	नमूना	प्रकरणांची संख्या जेथे अभिलेखे सादर केले गेले नव्हते
औरंगाबाद	2	1
बांद्रा	2	1
फोर्ट	4	3
मांडवी	2	2
माझगाव	7	2
मुंबई-एलटीयू-01	8	6
मुंबई-एलटीयू-03	6	1
मुंबई-एलटीयू-04	5	1
नांदेड	1	1
नाशिक	3	2
पुणे पूर्व	2	2
पुणे-एलटीयू-01	2	2
पुणे-एलटीयू-02	2	2
पुणे दक्षिण	3	4
पुणे पश्चिम	3	3
रायगड	6	1
सांताक्रूझ	4	3
एकूण	**62**	**37**

अभिलेख्यांचे सादरीकरण न केल्यामुळे, लेखापरीक्षण संबंधित वित्तीय खात्यांसोबत विवरणांचा परस्परसंबध जोडू शकले नाही आणि कर चोरीची अचूक गणना करण्यास समर्थ नव्हते.

2.2.9.2 जीएसटीआर 3B च्या विलंबाने दाखल करण्यावर व्याज प्रदान न करणे

एमजीएसटी अधिनियमाच्या कलम 50 नुसार,(1) या अधिनियमाच्या तरतुदींनुसार किंवा त्याखाली केलेल्या नियमांनुसार कर प्रदान करण्यास पात्र असलेली, परंतु विहित कालावधीत शासनाकडे तो कर किंवा त्या कराचा कोणताही भाग प्रदान करण्यात कसूर करणारी अशी प्रत्येक व्यक्ती ज्या कालावधीसाठी कर किंवा त्याचा कोणताही भाग प्रदान करावयाचा राहिला असेल, त्या कालावधीसाठी परिषदेच्या शिफारशींवरून शासनाकडून अधिसूचित करण्यात येईल त्याप्रमाणे अठरा टक्क्यांपेक्षा जास्त नसेल अशा दराने, स्वतःहून, व्याज प्रदान करेल, कर कालावधी दरम्यान केलेल्या पुरवठ्याच्या संदर्भात देय करावरील असेल आणि कलम 39 च्या तरतुदींनुसार देय तारखेनंतर दाखल केलेल्या त्या कालावधीसाठी विवरणात घोषित केले असेल, शिवाय जेथे या कालावधीच्या संदर्भात असे विवरण कलम 73 किंवा कलम 74 अंतर्गत कोणतीही कार्यवाही सुरू झाल्यानंतर असे विवरण दिलेले असेल, या अटीवर त्या कराच्या भागावर व्याज आकारले जाईल ज्याला इलेक्ट्रॉनिक कॅश लेजर डेबिट करून प्रदान केले जाईल.

जीएसटीआर 3B मधील कर प्रदान तपशील आणि जीएसटीआर 3B दाखल करण्याच्या तारखेचा वापर करून कराच्या विलंबाने प्रेषणासंबंधी व्याजाच्या कमी प्रदानाची व्याप्ती ओळखण्यात आली. देय व्याजाची गणना करण्यासाठी फक्त निव्वळ कर दायित्व (रोख घटक) विचारात घेतले होते.

लेखापरीक्षणात असे आढळून आले की तीन करदात्यांनी जीएसटीआर 3B **(परिशिष्ट-2.2.5)** विलंबाने दाखल केल्यावर ₹ 0.32 कोटी व्याजाची रक्कम प्रदान केली नव्हती.

हे निदर्शनास आणून दिल्यावर (सप्टेंबर 2022 आणि ऑक्टोबर 2022) दरम्यान, एका प्रकरणात,[39] विभागाने सांगितले (ऑगस्ट 2023) की रक्कम (₹ 0.19 कोटी) डीआरसी-03 द्वारे प्रदान करण्यात आली होती. एका प्रकरणात[40], विभागाने नमूद केले (सप्टेंबर 2022) की अधिसूचना क्रमांक 23/2017, दिनांक 17 ऑगस्ट 2017, अधिसूचना क्रमांक 24/2017 दिनांक 21 ऑगस्ट 2017 द्वारा सुधारित केल्यानुसार करदाता

---

[39] मुंबई-एलटीयू-2 विभागांतर्गत मुंबई-एलटीयू-521 प्रभार.

[40] मुंबई-एलटीयू-4 विभागांतर्गत मुंबई-एलटीयू-541 प्रभार.

वाढीव तारीख 28 ऑगस्ट 2017 पर्यंत जीएसटीआर 3B विवरण दाखल करण्यास पात्र होता.

उत्तर स्वीकार्य नाही कारण अधिसूचनेत करदात्याने 25 ऑगस्ट 2017 रोजी किंवा त्यापूर्वी टीआरएएन-1 दाखल करणे आवश्यक होते आणि करदात्याने 27 डिसेंबर 2017 रोजी टीआरएएन-1 दाखल केला होता, म्हणून, जीएसटीआर 3B उशीरा दाखल करण्यावर व्याज आकर्षित होते. एका प्रकरणात[41], विभागाने सांगितले (ऑक्टोबर 2022) की योग्य वेळी उत्तर सादर केले जाईल.

एका प्रकरणाचा दाखला खाली दिला आहे:

लेखापरीक्षणाने निरीक्षण केले की मुंबई-एलटीयू-2 विभागांतर्गत मुंबई-एलटीयू-521 प्रभारीच्या अंतर्गत करदात्याने जुलै 2017, ऑगस्ट 2017, सप्टेंबर 2017, नोव्हेंबर 2017, फेब्रुवारी 2018 आणि मार्च 2018 या महिन्यांसाठी 196 दिवस ते 400 दिवसांच्या विलंबाने जीएसटीआर 3B दाखल केले होते. अशाप्रकारे ₹ 0.19 कोटी इतके व्याज आकर्षित झाले जे प्रदान केले गेले नव्हते.

हे निदर्शनास आणून दिल्यावर (ऑक्टोबर 2022), विभागाने सांगितले (ऑगस्ट 2023) की करदात्याने डीआरसी-03 द्वारे ₹ 0.19 कोटींचे व्याज प्रदान केले होते. (जानेवारी 2023).

2.2.9.3 जीएसटीआर 9 आणि जीएसटीआर 2A मध्ये आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती

एमजीएसटी अधिनियम, कलम 16(1) नुसार, प्रत्येक नोंदणीकृत व्यक्ती, विहित करण्यात येतील अशा शर्ती आणि निर्बंधांस अधीन राहून आणि कलम 49 मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या रीतीने, त्याला पुरविण्यात आलेल्या वस्तू आणि सेवा किंवा दोन्हींच्या ज्या त्याने त्याच्या व्यवसायाच्या ओघात किंवा व्यवसायाच्या अभिवृद्धीसाठी वापरल्या असतील किंवा वापरण्याचा त्याचा उद्देश असेल अशा कोणत्याही पुरवठ्यावर आकारण्यात आलेल्या इनपुट टॅक्स क्रेडिटचा लाभ घेण्यास पात्र असेल आणि नमूद रक्कम अशा व्यक्तीच्या इलेक्ट्रॉनिक क्रेडिट लेजरमध्ये जमा केली जाईल.

पुरवठादाराच्या तपशिलानुसार प्रदान केलेला आयटीसी करदात्याने लाभ घेतलेल्या आयटीसी क्रेडिटशी जुळतो की नाही हे तपासण्यासाठी, जीएसटीआर-2A मध्ये उपलब्ध आयटीसीची तुलना जीएसटीआर 9 मध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीशी करण्यात आली.

[41] पुणे दक्षिण विभागांतर्गत वडगाव-शेरी-707 चा प्रभार.

असे आढळून आले की 16 प्रकरणांमध्ये, जीएसटीआर 9 नुसार लाभ घेतलेली आयटीसी आणि जीएसटीआर 2A नुसार उपलब्ध आयटीसी यांच्यात ₹ 26.63 कोटींची विसंगती होती **(परिशिष्ट-2.2.6)**.

हे निदर्शनास आणून दिल्यावर (मे 2022 ते ऑक्टोबर 2022), एका प्रकरणात[42], विभागाने सांगितले की एडीटी-02 जारी करण्यात आला होता (ऑगस्ट 2023), तथापि एडीटी-02 च्या तपशीलांची प्रतीक्षा होती. दोन प्रकरणांमध्ये[43], एएसएमटी-10 जारी केले गेले (ऑक्टोबर 2022 आणि ऑगस्ट 2022). दोन प्रकरणांमध्ये[44], डीआरसी-07 जारी केले गेले (ऑक्टोबर 2022 आणि जुलै 2022). एका प्रकरणात[45], विभागाने सांगितले (डिसेंबर 2022) की प्रकरण तपास शाखेकडे हस्तांतरित केले गेले.

दुसऱ्या प्रकरणात[46], विभागाने करदात्याने दाखल केलेल्या अनुपालनाची प्रत प्रस्तुत केली (मार्च 2023) ज्याने सांगितले की जीएसटीआर 9 च्या तक्ता 8A नुसार अतिरिक्त आयटीसी नव्हती. तथापि, प्रभाराची टिप्पणी अपेक्षित आहे (जून 2024).

तीन[47] प्रकरणांमध्ये, विभागाने अंतरिम अनुपालन सादर केले जसे की अनुपालन सादर करण्यासाठी अधिक वेळ मागणे (ऑगस्ट 2023). सहा प्रकरणांमध्ये[48], विभागाच्या उत्तराची प्रतीक्षा आहे (जून 2024).

एका प्रकरणाचा दाखला खाली दिला आहे:

मुंबई-एलटीयू-1 विभागांतर्गत मुंबई-एलटीयू-503 प्रभाराच्या करदात्याने जीएसटीआर 9 दाखल केला होता. विवरणानुसार, उपलब्ध आयटीसी ₹ 26.85 कोटी (तक्ता 6B ₹ 14.90 कोटी - तक्ता 7H ₹ 2.41 कोटी + तक्ता 8C ₹ 14.36 कोटी) होते. तथापि, जीएसटीआर 2A नुसार उपलब्ध आयटीसी ₹ 14.46 कोटी होते ज्यामुळे ₹ 12.39 कोटी रकमेची विसंगती झाली.

हे निदर्शनास आणून दिल्यावर (ऑक्टोबर 2022), विभागाने सांगितले (डिसेंबर 2022) की प्रकरण तपास शाखेकडे हस्तांतरित केले आहे आणि तपास कार्यवाही पूर्ण

---

42 मुंबई-एलटीयू-2 विभागांतर्गत मुंबई-एलटीयू-521 प्रभार.

43 नाशिक विभागांतर्गत कर्जत-701 व फोर्ट विभागांतर्गत फोर्ट-702 प्रभार.

44 मुंबई-एलटीयू-4 मुंबई-एलटीयू-540 प्रभार आणि रायगड विभागांतर्गत सानपाडा-506 प्रभार.

45 मुंबई-एलटीयू-1 विभागांतर्गत मुंबई-एलटीयू-503 प्रभार.

46 मुंबई-एलटीयू-2 विभागांतर्गत मुंबई-एलटीयू-514 चे प्रभार.

47 माझगाव विभागांतर्गत डेलिसल-रोड-603 प्रभार, मांडवी विभागांतर्गत मांडवी-504 आणि मुंबई-एलटीयू-1 विभागांतर्गत मुंबई-एलटीयू-503 प्रभार.

48 अमरावती विभागांतर्गत खामगाव-602, औरंगाबाद विभागांतर्गत सिल्लोड-701, पुणे पूर्व विभागांतर्गत भोसरी-501, पुणे-एलटीयू-1 विभागांतर्गत पुणे-एलटीयू-501, पुणे उत्तर विभागांतर्गत बिबवेवाडी-502 आणि पुणे दक्षिण विभागांतर्गत अंतर्गत कोथरूड-503 असे प्रभार.

झाल्यानंतर, तपास अहवाल कळविला जाईल. पुढील प्रगतीची प्रतीक्षा आहे (जून 2024).

2.2.9.4 करमुक्त वस्तू/सेवांच्या संदर्भात आयटीसीचे न/कमी प्रत्यावर्तन

एमजीएसटी नियम 2017 च्या नियम 42 नुसार, इनपुट किंवा इनपुट सेवांच्या संदर्भात इनपुट टॅक्स क्रेडिट, जे कलम 17 च्या पोट-कलम (1) किंवा पोट-कलम (2) च्या तरतुदींना आकर्षित करते, अंशतः व्यापारी उद्देशांसाठी आणि अंशतः इतर उद्देशांसाठी वापरले जाते, किंवा अंशतः शून्याधारीत दर पुरवठ्यांसह करपात्र पुरवठा आणि अंशतः करमुक्त पुरवठा करण्यासाठी वापरले जाते, व्यवसायाच्या उद्देशांच्या किंवा विहित पद्धतीने करपात्र पुरवठ्याच्या संबधात असेल.

लेखापरीक्षणाने निरिक्षण केले की जीएसटीआर 9 मध्ये करमुक्त पुरवठा जाहीर करण्यासाठी आयटीसी प्रत्यावर्तीत केल्यामुळे तीन करदात्यांच्या बाबतीत ₹ 8.02 कोटी रकमेच्या आयटीसीचे कमी प्रत्यावर्तन झाले **(परिशिष्ट-2.2.7)**.

हे निदर्शनास आणून दिल्यावर (ऑक्टोबर 2022), एका प्रकरणांमध्ये[49], विभागाने सांगितले (डिसेंबर 2022) की डीआरसी-07 जारी केले गेले.

एका प्रकरणात[50], विभागाने नमूद केले (ऑगस्ट 2023) की 2017-18 मध्ये करमुक्त उलाढाल व्याज उत्पन्नासाठी आहे. 23/01/2018 च्या अधिसूचना क्र. 3/2018 द्वारे अंतर्भूत केलेल्या स्पष्टीकरणाच्या दृष्टीने नियम 42 च्या उद्देशांसाठी व्याज उत्पन्न करमुक्त म्हणून मानले जात नाही.

उत्तर स्वीकार्य नाही कारण अधिसूचंनेमधील स्पष्टीकरण बँकिंग कंपनी किंवा वित्तीय संस्थेला लागू आहे.

दुसऱ्या प्रकरणात[51], विभागाने करदात्याचे अनुपालन संलग्न केले आहे (फेब्रुवारी 2023), तथापि, योग्य कागदोपत्री पुराव्यासह प्रभाऱ्याची टिप्पणी अपेक्षित आहे.

2.2.9.5 जीएसटीआर 9C आणि वार्षिक वित्तीय विवरण यामध्ये उलाढालीत विसंगती

जीएसटीआर 9C चा तक्ता 5 हा लेखापरीक्षित एएफएसमध्ये घोषित उलाढालीसोबत वार्षिक उलाढाली (जीएसटीआर 9) मध्ये घोषित उलाढालीशी ताळमेळ आहे. या सारणीतील स्तंभ 5R वार्षिक विवरण जीएसटीआर 9 आणि आवश्यक समायोजनांनंतर

[49] माझगाव विभागांतर्गत परेल-702 प्रभार.

[50] सांताक्रूझ विभागांतर्गत विद्यानगरी-701 प्रभार.

[51] माझगाव विभागांतर्गत माझगाव-702.

वर्षाच्या वित्तीय विवरणांमध्ये घोषित केलेल्या अताळमेळीत उलाढालीचा समावेश करतो.

एमजीएसटी नियमांच्या नियम 80(3) अंतर्गत आवश्यक असलेले वर्ष 2017-18 चे प्रपत्र जीएसटीआर 9C मध्ये करदात्याने दाखल केलेले प्रमाणित ताळमेळ विवरण, एएफएसच्या तुलनेत वार्षिक विवरणामध्ये नोंदवलेल्या उलाढालीतील ओळखल्या गेलेल्या विसंगतीच्या मर्यादेची समीक्षा करण्यासाठी विश्लेषित केले गेले. प्रकरणांमध्ये जेथे ताळमेळ न केलेली रक्कम, वार्षिक विवरणात घोषित उलाढाल वित्तीय विवरणापेक्षा कमी आहे, पुरवठ्याच्या अहवालामध्ये न दर्शविणे, न्यून दर्शविणे, कमी दर्शविणे, वगळणे, त्रुटी सूचित करते, परिणामी कराची चोरी किंवा कमी प्रदान होते. हे करपात्र आणि करमुक्त दोन्ही पुरवठ्याचा अहवाल न देण्याचे प्रकरण देखील असू शकते.

विवरणे आणि एएफएसमधून खात्री मिळवण्यासाठी, जीएसटीआर 9C च्या तक्ता 5A ची एएफएसमधील उलाढालीशी तुलना केली गेली.

लेखापरीक्षणात असे आढळून आले की, चार प्रकरणांमध्ये, जीएसटीआर 9C च्या तक्ता 5A मध्ये घोषित उलाढाल आणि एएफएसनुसार उलाढाल यांच्यात विसंगती होती **(परिशिष्ट-2.2.8)**.

हे निदर्शनास आणून दिल्यावर (जुलै 2022 ते ऑक्टोबर 2022), दोन प्रकरणांमध्ये[52], विभागाने सांगितले (ऑक्टोबर 2022 आणि डिसेंबर 2022) की आर्थिक अन्वेषण शाखेच्या हस्तक्षेपानंतर कारवाई केली जाईल. दोन प्रकरणांमध्ये[53], उत्तराची प्रतीक्षा होती (जून 2024).

एका प्रकरणाचा दाखला खाली दिला आहे:

मांडवी विभागांतर्गत मांडवी-601 प्रभाराच्या करदात्याने जीएसटीआर 9C च्या तक्ता 5A मध्ये ₹ 3.58 कोटींची रक्कम घोषित केली होती जी एएफएसमध्ये दर्शविलेल्या ₹ 3.89 कोटी रकमेशी जुळत नाही, ज्यामुळे ₹ 0.31 कोटीच्या उलाढालीमध्ये विसंगती आढळली.

हे निदर्शनास आणून दिल्यावर (ऑगस्ट 2022) विभागाने सांगितले (डिसेंबर 2022) की निर्धारित केलेल्या प्रक्रियेप्रमाणे, आर्थिक अन्वेषण शाखा विशिष्ट मापदंडे आणि आर्थिक निकष यांच्या आधारावर प्रकरणांची निवड करते. हे प्रकरण आर्थिक अन्वेषण

[52] मांडवी विभागांतर्गत मांडवी-601 प्रभार आणि पुणे पश्चिम विभागांतर्गत कर्वेनगर-503 प्रभार.

[53] फोर्ट विभागांतर्गत काळबादेवी-612 प्रभार आणि पुणे उत्तर विभागांतर्गत बिबवेवाडी-502 प्रभार.

शाखेने निवडले नसल्यामुळे, हे कार्यालय या प्रकरणात स्वतःहून कारवाई करण्याच्या स्थितीत नाही.

उत्तर स्वीकार्य नाही कारण विभागाच्या निदर्शनास आलेल्या सर्व अनियमिततेच्या प्रकरणांवर प्रभाऱ्याने कारवाई करणे आवश्यक आहे.

2.2.9.6 जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 9 मधील कर दायित्वाची जीएसटीआर 9 किंवा जीएसटीआर 3B मध्ये प्रदान केलेल्या करासोबत विसंगती

जीएसटीआर 1 वस्तू किंवा सेवांच्या जावक पुरवठ्याचा मासिक तपशील दर्शविते. हा तपशील देखील करदात्याद्वारा मूल्यांकित केल्या जातो आणि वार्षिक विवरण जीएसटीआर 9 च्या संबंधित स्तंभांमध्ये नमूद केले जाते. पुढे, करपात्र मूल्य आणि त्यावर प्रदान केलेला कर देखील जीएसटीआर 3B मध्ये दर्शविला जातो.

कमी निर्वहन केलेल्या कर दायित्वाचे विश्लेषण करण्यासाठी, 2017-18 वर्षाच्या जीएसटीआर 1 आणि जीएसटीआर 9 मधून संबंधित डेटा काढण्यात आला आणि या विवरणामध्ये देय कराची तुलना जीएसटीआर 9 किंवा जीएसटीआर 3B मध्ये घोषित केल्यानुसार प्रदान केलेल्या कराशी केली गेली.

कराचे कमी प्रदान ओळखण्यासाठी जीएसटीआर 1 आणि जीएसटीआर 9 मधील मोठ्या कर दायित्वाची तुलना जीएसटीआर 9 किंवा जीएसटीआर 3B मध्ये घोषित कर प्रदान केलेल्या करासोबत करण्यात आली.

लेखापरीक्षणात असे आढळून आले की रायगड विभागांतर्गत बेलापूर-501 प्रभारीच्या करदात्याच्या प्रकरणात 2017-18 साठी त्यांच्या जीएसटीआर 1 मध्ये ₹ 0.77 कोटी कर दायित्व आणि जीएसटीआर 9 नुसार ₹ 1.01 कोटी कर दायित्व असलेला पुरवठा दर्शविला होता जेव्हाकी जीएसटीआर 9 नुसार निर्वहन केलेले कर ₹ 0.72 कोटी होते. जीएसटीआर-9 नुसार कर दायित्व जीएसटीआर-9 नुसार प्रदान केलेल्या करापेक्षा जास्त आहे. अशाप्रकारे ₹ 0.29 कोटींच्या कर दायित्वामध्ये विसंगती होती.

हे निदर्शनास आणून दिल्यावर (ऑक्टोबर 2022) विभागाने नमूद केले (डिसेंबर 2022) की करदात्याचे लेखापरीक्षण केले गेले आणि करदात्याला ₹ 0.23 कोटीसाठी एडीटी-02 जारी करण्यात आले (ऑक्टोबर 2022), ही रक्कम करदात्याद्वारा डीआरसी 03 द्वारे प्रदान केली गेली. (नोव्हेंबर 2022).

2.2.9.7 जीएसटीआर 9 मध्ये आणि वार्षिक वित्तीय विवरणामध्ये उलाढालीत विसंगती

एमजीएसटी नियमांच्या नियम 80(3) अंतर्गत आवश्यक असलेले वर्ष 2017-18 चे प्रपत्र जीएसटीआर 9C मध्ये करदात्याने दाखल केलेले प्रमाणित ताळमेळ विवरण,

एएफएसच्या तुलनेत वार्षिक विवरणामध्ये नोंदवलेल्या उलाढालीतील ओळखल्या गेलेल्या विसंगतीच्या मर्यादेचे पुनरावलोकन करण्यासाठी विश्लेषित केले गेले. प्रपत्र 9C चा तक्ता 5R वार्षिक विवरण जीएसटीआर 9 आणि आवश्यक समायोजनांनंतर वर्षाच्या आर्थिक विवरणामध्ये घोषित केलेल्या अताळमेळीत उलाढालीचा समावेश करते.

प्रकरणांमध्ये जेथे ताळमेळ न केलेली रक्कम जेथे वार्षिक विवरणात घोषित उलाढाल वित्तीय विवरणापेक्षा कमी आहे, पुरवठ्याच्या अहवालामध्ये न दर्शविणे, न्यून दर्शविणे, कमी दर्शविणे, वगळणे, त्रुटी सूचित करते परिणामी कराची चोरी किंवा कमी प्रदान होते. हे करपात्र आणि करमुक्त दोन्ही पुरवठ्याचा अहवाल न देण्याचे प्रकरण देखील असू शकते.

वरील विवरणामधील उलाढाल करदात्याने जीएसटीआर 9/9C मध्ये सादर केलेल्या वार्षिक विवरणाशी ताळमेळीत होती आणि विसंगत्या ठळकपणे दर्शविल्या आहेत.

असे आढळून आले की सहा प्रकरणांमध्ये, जीएसटीआर 9 नुसार उलाढाल आणि एएफएसनुसार उलाढाल यांच्यात ₹ 230.74 कोटींची विसंगती होती **(परिशिष्ट-2.2.9)**.

हे निदर्शनास आणून दिल्यावर (जुलै ते ऑक्टोबर 2022) विभागाने सांगितले (ऑक्टोबर 2022) की दोन प्रकरणांमध्ये[54], लेखापरीक्षण आक्षेप सत्यापित केले जाईल आणि कारवाई सूचित केली जाईल. उर्वरित चार प्रकरणांमध्ये[55], विभागाच्या उत्तराची प्रतीक्षा आहे (जून 2024).

एका प्रकरणाचा दाखला खाली दिला आहे:

2017-18 मध्ये पुणे-एलटीयू-1 विभागांतर्गत पुणे-एलटीयू-501 प्रभाराच्या करदात्याने जीएसटीआर 9 मध्ये ₹ 59.04 कोटी उलाढाल दर्शवली होती, जेव्हा की एएफएसनुसार उलाढाल ₹ 76.50 कोटी होती, परिणामी ₹ 17.46 कोटींची विसंगती होती.

हे निदर्शनास आणून दिल्यावर (ऑक्टोबर 2022), विभागाच्या उत्तराची प्रतीक्षा होती (जून 2024).

2.2.9.8 प्रत्यावर्ती भार प्रणाली अंतर्गत प्रदान केलेल्या करात विसंगती

एमजीएसटी अधिनियमाच्या कलम 2 (98) च्या कलम 9 च्या पोट-कलम (3) किंवा पोट-कलम (4) किंवा एकात्मिक वस्तू आणि सेवा कर अधिनियमाच्या कलम 5 च्या

---

[54] पुणे पश्चिम विभागांतर्गत शनिवारपेठ-601 प्रभार आणि पुणे पश्चिम विभागांतर्गत लोणावळा-701 प्रभार.

[55] अंधेरी विभागांतर्गत मरोळ-501 प्रभार, मांडवी विभागांतर्गत मांडवी-504 प्रभार, पुणे-एलटीयू-2 विभागांतर्गत पुणे-एलटीयू-516 प्रभार आणि पुणे-एलटीयू-1 विभागांतर्गत पुणे-एलटीयू-501 प्रभार.

पोट-कलम (3) किंवा पोट-कलम (4) अंतर्गत "प्रत्यावर्ती भार" म्हणजे वस्तू किंवा सेवा किंवा दोन्ही पुरवणाऱ्या व्यक्ति ऐवजी वस्तू किंवा सेवां किंवा दोन्ही प्राप्त करणाऱ्या व्यक्तीचे कर प्रदान करण्याचे दायित्व.

जीएसटी अंतर्गत कोणतेही आरसीएम व्यवहार निर्वहन केले गेले नाही याची खात्री करण्यासाठी, आरसीएमला पात्र असलेल्या एएफएसमध्ये दाखवलेला खर्च जीएसटी विवरणामध्ये आरसीएम अंतर्गत प्रदान केलेल्या कराशी जुळवले.

असे आढळून आले की तीन प्रकरणांमध्ये[56], जीएसटीआर 3B च्या तक्ता 6.1 नुसार आरसीएम अंतर्गत प्रदान केलेला कर आणि करदात्याच्या वित्तीय अभिलेख्यांनुसार आरसीएम अंतर्गत देय असलेला कर यांच्यात ₹ 26 कोटींची विसंगती होती **(परिशिष्ट-2.2.10)**.

हे निदर्शनास आणून दिल्यावर (सप्टेंबर 2022), उत्तराची प्रतीक्षा आहे (जून 2024).

एका प्रकरणाचा दाखला खाली दिला आहे:

मुंबई-एलटीयू-4 विभागांतर्गत मुंबई-एलटीयू-544 प्रभाराच्या करदात्याने त्यांच्या वित्तीय अभिलेख्यांमध्ये ₹ 96.16 कोटी रकमेच्या खर्चाच्या बाबी विदेशी पक्षकारांना त्यांच्या सेवा जसे की उत्पादन सामग्री शुल्क, तांत्रिक सेवा शुल्क, स्वामित्व खर्च आणि बँकेचे व्याज तसेच संचालकांचे मानधन, लेखापरीक्षकाची फी, अग्रेषित करारासाठी प्रदान, विमा दावे आणि स्वामित्वाची वापसी इ. आयात करण्यासाठी दर्शविल्या होत्या. या व्यवहारांवर आरसीएम अंतर्गत ₹ 17.31 कोटी जीएसटी लागू होतो, जेव्हाकी जीएसटीआर 3B च्या तक्ता 6.1 नुसार ₹ 2.18 कोटींचे आरसीएम प्रदान केले. यामुळे एएफएस आणि जीएसटीआर 3B मधील आरसीएम अंतर्गत प्रदान केलेल्या करात ₹ 15.13 कोटींची विसंगती झाली.

निदर्शनास आणून दिल्यावर (सप्टेंबर 2022), विभागाच्या उत्तराची प्रतीक्षा आहे (जून 2024).

शिफारस 4: या अहवालात समोर आलेले सर्व अनुपालन विचलन कालबाह्य होण्यापूर्वी विभागाने उपायात्मक कारवाई सुरू करावी.

2.2.10 निष्कर्ष

हे विषय विशिष्ट अनुपालन लेखापरीक्षण प्रामुख्याने डेटा विश्लेषणावर आधारित होते, ज्याने 2017-18 साठी दाखल केलेल्या जीएसटी विवरणांमधील जोखीम क्षेत्रे, धोक्याचे संकेत आणि काही प्रकरणांमध्ये नियम-आधारित विचलन आणि तार्किक विसंगत्या

[56] माझगाव विभागांतर्गत माझगाव-702 प्रभार, मुंबई-एलटीयू-4 विभागांतर्गत मुंबई-एलटीयू-548 प्रभार आणि मुंबई-एलटीयू-4 विभागांतर्गत मुंबई-एलटीयू-544 प्रभार.

ठळकपणे दर्शविल्या होत्या. एसएससीएमध्ये राज्य अधिकारक्षेत्र संरचनेच्या पर्यवेक्षण कार्यांचे दोन स्तरांवर मूल्यांकन करणे समाविष्ट आहे- सर्वकश डेटा आक्षेपाद्वारे डेटा स्तरावर आणि कार्यात्मक स्तरावर प्रभार आणि जीएसटी विवरणे या दोन्हींचे सखोल तपशीलवार लेखापरीक्षण, ज्यामध्ये करदात्याच्या अभिलेख्यांची तपासणी समाविष्ट आहे.

10 प्रभाऱ्यांच्या कार्यांच्या समीक्षेतून उघड झाले आहे की नोंदणी रद्द करणे आणि जीएसटीआर 10 दाखल न करणे यांसारख्या कमतरता प्रभाऱ्यांच्या पर्यवेक्षणाच्या कार्यात दिसल्या त्यामुळे अंतिम कर दायित्वाचे निर्धारण करता आले नाही.

पुढे, लेखापरीक्षणाद्वारे ओळखल्या गेलेल्या 405 जास्त मूल्याच्या डेटा विसंगतींपैकी, विभागाने 405 प्रकरणांना प्रतिसाद दिला. यापैकी, 23.21 टक्के असलेल्या 94 प्रकरणात, ₹ 1,155.89 कोटींच्या आयटीसी/कर दायित्व/उलाढालींची विसंगती असलेल्या अनुपालनातील कमतरता दिसून आल्या. जोखीम मापदंडे जसे की आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती, निर्वहन न केलेले कर दायित्व, वित्तीय विवरणात घोषित आयटीसीसोबत वार्षिक विवरणातील खर्चाचा ताळमेळ, वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यांच्यामधील लाभ घेतलेल्या आयटीसीतील विसंगती. इ. मध्ये तुलनेने विचलनाचे जास्त प्रमाण आढळून आले.

जीएसटी विवरणांच्या तपशीलवार लेखापरीक्षणाने देखील महत्त्वपूर्ण गैर-अनुपालन सुचवले आहे. सुरुवातीला, 84 प्रकरणांपैकी 37 प्रकरणांमध्ये आवश्यक अभिलेखे जसे की एएफएस आणि सविस्तर अभिलेखे जसे की पूरक वित्तीय खाते, बीजके, करारांच्या प्रती इ. सादर केले गेले नव्हते, ज्यामुळे एक महत्त्वपूर्ण व्याप्ती मर्यादा निर्माण झाली. ही प्रकरणे आयटीसी उपलब्धता आणि कर प्रदानामध्ये ओळखल्या जाणाऱ्या विसंगतींकडे संभाव्य जोखीम दर्शवितात. 84 प्रकरणांपैकी, लेखापरीक्षणाला ₹ 61.26 कोटींच्या विसंगतता असलेल्या 36 अनुपालन कमतरता आढळल्या.

प्रणालीगत दृष्टीकोनातून, विभागाला विवरण दाखल करणे, करदात्याने अनुपालन करणे, कर प्रदान करणे, नोंदणी रद्द करणे आणि थकबाकीदारांकडून थकबाकी वसूल करणे यावर प्रभावी पर्यवेक्षण स्थापित करण्यासाठी आणि राखण्यासाठी प्रभाऱ्यांमध्ये संस्थात्मक यंत्रणा मजबूत करणे आवश्यक आहे.

मुद्रांक शुल्क व नोंदणी विभाग

2.3.1 विकास करारामध्ये मालमत्तेच्या कमी मूल्यांकनामुळे मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी

विकास करार-महसूल हिस्सेदारी

महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम, 1958 (अधिनियम) चा अनुसूची-1 चा अनुच्छेद 5 (g-a) तरतूद करतो की, स्थावर मालमत्तेवरील बांधकाम किंवा तिचा विकास, किंवा तिची विक्री किंवा तिचे हस्तांतरण (मग ते कोणत्याही स्वरूपाचे असो) यासाठी प्रवर्तक किंवा विकासक, मग ते कोणत्याही नावाने संबोधण्यात येत असो, त्यांना, प्राधिकार किंवा अधिकार देणाऱ्या संलेखाच्या संबधात, अनुसूची-1 च्या अनुच्छेद 25 च्या कलम (b) किंवा (c) यापैकी जे काही प्रकरण असेल त्या अंतर्गत अभिहस्तांतरणावर मालमत्तेचे बाजार मूल्य किंवा मोबदला, यापैकी जे जास्त असेल, जी हस्तांतरणाची विषयवस्तू आहे, मुद्रांक शुल्क आकारणीयोग्य आहे.

पुढे, 2016-17 आणि 2017-18 च्या वार्षिक दर अनुसूचिच्या मूल्यांकन मार्गदर्शिका क्र. 33 नुसार, महसूल हिस्सेदारीसाठी विकास कराराच्या प्रकरणात, मालकाच्या हिस्स्याची (जमीन मालकाला वाटप केलेल्या क्षेत्राची विक्री किंमत x 0.85 अधिक कोणत्याही स्वरूपात मोबदला आणि परतावायोग्य सुरक्षा ठेवीवर दहा टक्के दराने व्याज) गणना करून आणि वार्षिक दर अनुसूचीमध्ये नमूद केलेल्या दराने संपूर्ण जमिनीचे मूल्यांकन करून बाजार मूल्य मिळविले जाईल. यापैकी जास्त असलेले, बाजार मूल्य म्हणून विचारात घेण्यात येईल. पुढे, 2016-17 आणि 2017-18 च्या वार्षिक दर अनुसूचिच्या मूल्यांकन मार्गदर्शिका क्र. 31 नुसार, बांधकाम क्षेत्र हिस्सेदारी/ महसूल हिस्सेदारीसाठी विकास कराराच्या बाबतीत, जमिनीचे बाजार मूल्य जेथे विकास हक्क हस्तांतरण वापरला जाईल, बाजार मूल्याची गणना करण्यासाठी जमीनीचे दर 25 टक्क्यांनी वाढवायचे आहे.

महसूल हिस्सेदारी समाविष्ट असलेल्या विकास करारात वार्षिक दर अनुसूचिच्या लागू तरतूदीनुसार मालमत्तेचे योग्य बाजार मूल्य किंवा मोबदल्याची गणना न केल्यामुळे तीन प्रकरणात (तीन युनिटमध्ये)[57] मुद्रांक शुल्क रकमेची (₹ 35.49 लाख + ₹ 23 लाख + ₹ 40.31 लाख = ₹ 98.80 लाख) कमी आकारणी, पुढे स्पष्ट केल्याप्रमाणे लेखापरीक्षणाला निदर्शनास आली.

---

[57] प्रकरण-1 जेएसआर हवेली-X, पुणेचा दस्तऐवज क्रमांक 5031/2017, प्रकरण-2 जेएसआर हवेली-XVIII, पुणेचा दस्तऐवज क्रमांक 9888/2017 आणि प्रकरण-3 जेएसआर हवेली-II, पुणेचा दस्तऐवज क्रमांक 293/2019.

2.3.1(a) मालमत्तेच्या कमी मूल्यांकनामुळे मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी

सह उपनिबंधक, वर्ग II, हवेली X, जिल्हा-पुणे कार्यालयाच्या दस्तऐवजाच्या (दस्तऐवज क्र. 5031/2017) तपासणीत (फेब्रुवारी 2019) असे दिसून आले की पुणे महानगरपालिकेच्या हद्दीतील मौजा: हडपसर येथिल सर्व्हे नं. 166/3 (1200 चौ. मी.) 166/4 (1200 चौ. मी.) आणि 166/5 (1350 चौ. मी.) येथे स्थित 3750 चौ. मी. (1200 चौ. मी. + 1200 चौ. मी. + 1350 चौ. मी.) एकूण मोजमापाच्या जमिनीच्या विकासाकरिता विकासक आणि मालकांमध्ये संयुक्त विकास करार निष्पादित करण्यात आला (मार्च 2017). विभागाने ₹ 6.82 कोटी बाजार मूल्याची गणना केली व मोबदला निरंक दाखविण्यात आला. विभागाने मालमत्तेच्या बाजार मूल्यावर ₹ 34.13 लाख मुद्रांक शुल्क वसूल केले. मालमत्तेचे मुल्यांकन कोणत्या आधारावर केले, त्याबद्दलच्या गणनेचा तपशील अभिलेख्यांवर उपलब्ध नव्हता.

लेखापरीक्षणात निदर्शनास (फेब्रुवारी 2019) आले की, पठनाच्या परिच्छेद ‘1-C’ अनुसार उद्देशित मालमत्ता विशेष वाणिज्यिक प्रक्षेत्रामध्ये स्थित आहे, ज्याची निव्वळ अनुज्ञेय चटई क्षेत्र निर्देशांकाच्या किमान 40 टक्के वाणिज्यिक उद्देशासाठी उपयोग करावायची गरज आहे. पुढे, पठनाच्या परिच्छेद “3-a व b” नुसार, विकास हक्काचा विचार करून, निवासासहीत वाणिज्यिक बांधकामामध्ये विक्रीयोग्य क्षेत्राच्या 43 टक्के एकूण विक्री उत्पन्न आणि तळमजल्यावरील बांधकाम करावयाच्या दुकानातील 50 टक्के विक्रीयोग्य क्षेत्र मालकास देण्यास विकासक सहमत झाले. उर्वरित क्षेत्र म्हणजे 57 टक्के निवासासहीत वाणिज्यिक बांधकाम आणि तळमजल्यावर बांधकाम करावयाच्या दुकानामध्ये 50 टक्के विक्रीयोग्य क्षेत्र याचे एकूण विक्री उत्पन्न विकासकाचा हिस्सा आहे.

त्यानुसार, लेखापरीक्षणाने एएसआर 2016-17 ची मूल्यांकन मार्गदर्शिका क्र. 31 लागू करून ₹ 9.84 कोटी बाजार मूल्य (विकासकाचा हिस्सा) आणि एएसआर 2016-17 ची मूल्यांकन मार्गदर्शिका क्र.33 लागू करून मोबदला (मालकाचा हिस्सा) ₹ 13.92 कोटी (यात ₹ 1.40 कोटी सुरक्षा ठेवीवरील चार वर्षांसाठीचे व्याज देखील समाविष्ट होते) ची गणना केली. मोबदला जास्त असल्यामुळे, मोबदल्यावर (मालकाचा हिस्सा) म्हणजे ₹ 13.92 कोटीवर पाच टक्के दराने मुद्रांक शुल्क आकारावयाचे होते. हे ₹ 69.62 लाख इतके येते. तथापि विभागाने फक्त ₹ 34.13 मुद्रांक शुल्क वसूल केले. यामुळे ₹ 35.49 लाख मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी झाली **(परिशिष्ट-2.3.1)**.

हे सूचित केल्यानंतर (नोव्हेंबर 2021 आणि सप्टेंबर 2023), नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, पुणे कार्यालयाने ₹ 35.49 लाख मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी मान्य केली (जानेवारी 2022) आणि सांगितले की मुद्रांक जिल्हाधिकारी, पुणे शहर यांना रक्कम वसूल करण्याचे निर्देश दिले आहेत. तथापि, आयजीआर कार्यालयाने

नंतर सूचित केले (सप्टेंबर 2023) की जेडीआर पुणेने निरीक्षण मान्य केले नाही, ते सह संचालक, नगर रचना, (जेडीटीआर) पुणेकडे तांत्रिक पैलू आणि मूल्यांकन पडताळण्यासाठी पाठवले आहे. जेडीटीआर पुणेकडून अजूनही अभिप्राय मिळालेला नाही. ते प्राप्त झाल्याबरोबर ताबडतोब लेखापरीक्षणास सूचित केले जाईल.

तथापि, या संदर्भात आयजीआरने केलेली कारवाई किंवा केलेली वसुली आतापर्यंत (सप्टेंबर 2024) कळविण्यात आलेली नाही.

ही बाब शासनाच्या निदर्शनास आणून दिली (ऑक्टोबर 2022, ऑगस्ट 2023 आणि ऑक्टोबर 2023), त्यांच्या उत्तराची प्रतीक्षा आहे (सप्टेंबर 2024).

2.3.1(b) मोबदल्याच्या चुकीच्या निर्धारणामुळे मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी

सह उपनिबंधक, हवेली XVIII, पुणे कार्यालयाच्या दस्तऐवजाच्या (दस्तऐवज क्र. 9888/2017) तपासणीत निदर्शनास आले (ऑक्टोबर 2018) की पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका अंतर्गत मौजा-चिखली येथील गट क्र. 752 आणि 1651 येथे स्थित 5550 चौ. मी. (5150 + 200 + 200) मोजमापाच्या जमिनीचा संयुक्त उपक्रम करार मालक व विकासक यांच्यामध्ये निष्पादित करण्यात आला (जुन 2017). विभागाने ₹ 7.64 कोटी मोबदल्याची गणना केली व मालमत्तेचे बाजारमूल्य ₹ 7.97 कोटी निश्चित केले. विभागाने बाजार मूल्यावर ₹ 39.84 लाख मुद्रांक शुल्क वसूल केले. कोणत्या आधारावर विभागाने बाजार मूल्याची गणना केली त्याचा तपशील अभिलेख्यांवर उपलब्ध नव्हता.

संयुक्त उपक्रम कराराच्या कलम 9 नुसार, 34,000 चौ. फूट म्हणजे 3158.67 चौ. मी. नविन बांधलेल्या सदनिका योजनेत मालकाचा हिस्सा असेल आणि मालकाचा हिस्सा तिसऱ्या पक्षाला विकण्याची जबाबदारी विकासकाकडे असेल. अशाप्रकारे, हा करार बांधकाम क्षेत्र हिस्सेदारी ऐवजी महसूल हिस्सेदारीचा आहे.

लेखापरीक्षणाने एएसआरची मूल्यांकन मार्गदर्शिका क्र. 33 लागू करून विकासकाच्या हिस्स्याची (संपूर्ण जमिनीचे बाजार मूल्य) ₹ 6.31 कोटी आणि मालकाच्या हिस्स्याची (मोबदला) ₹ 12.57 कोटी गणना केली (ऑक्टोबर 2018). अशाप्रकारे, मालकाचा हिस्सा जास्त असल्यामुळे बाजार मूल्य म्हणून घ्यावयास पाहिजे होता आणि एमएस अधिनियमाच्या अनुच्छेद 25 अंतर्गत पाच टक्के दराने ₹ 62.83 लाख रकमेचे मुद्रांक शुल्क आकारणीय होते त्याविरुद्ध विभागाने ₹ 39.84 लाख वसूल केले. यामुळे ₹ 23 लाखांच्या मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी झाली **(परिशिष्ट-2.3.2)**.

हे निदर्शनास आणून दिल्यानंतर (ऑक्टोबर 2018) सह जिल्हा निबंधक व मुद्रांक जिल्हाधिकारी पुणे शहर यांनी ₹ 23 लाख मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी मान्य केली (डिसेंबर 2021). हे प्रकरण नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, पुणे यांच्या

कार्यालयाला सूचित केले (डिसेंबर 2021). नोंदणी महानिरीक्षक आणि मुद्रांक नियंत्रक, पुणे यांनी लेखापरीक्षण निरीक्षण मान्य केले (फेब्रुवारी 2022). तथापि, आयजीआर कार्यालयाने नंतर सूचित केले आहे (सप्टेंबर 2023) की जेडीआर पुणेने निरीक्षण मान्य केले नाही, ते सह संचालक, नगर रचना, पुणेकडे तांत्रिक पैलू आणि मूल्यांकन पडताळण्यासाठी पाठवले आहे. अजूनही जेडीटीआर पुणे यांचा अभिप्राय मिळालेला नाही. ते प्राप्त झाल्याबरोबर ताबडतोब लेखापरीक्षणास सूचित केले जाईल.

तथापि, या संदर्भात आयजीआरने केलेली कारवाई किंवा केलेली वसुली आतापर्यंत (सप्टेंबर 2024) कळविण्यात आलेली नाही.

ही बाब शासनाच्या निदर्शनास आणून दिली (ऑक्टोबर 2022, ऑगस्ट 2023 आणि ऑक्टोबर 2023), त्यांच्या उत्तराची प्रतीक्षा आहे (एप्रिल 2024).

2.3.1(c) मालकाच्या हिस्स्याची चुकीची गणना केल्यामुळे मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी

सह उपनिबंधक, हवेली-II, पुणेच्या अभिलेख्यांच्या (दस्तऐवज क्र. 293/2019) तपासणीत निदर्शनास आले (जानेवारी 2020) की, पिंपरी चिंचवड महानगरपालिकेच्या हद्दीतील, तालुका हवेली, गाव-दिघी येथे स्थित, सर्व्हे क्र. 5, हिस्सा क्र. 7 पैकी 3365.69 चौ. मी. आणि सर्व्हे क्र. 5 हिस्सा क्र.8 पैकी 1687.92 चौ. मी. (5053.61 चौ. मी. मोजमापाची एकूण जमीन) मोजमापाच्या जमिनीच्या विकासासाठी संयुक्त उपक्रम विकास करार मालक आणि विकासक यामध्ये निष्पादित करण्यात आला (जानेवारी 2019). पूर्वी, हा संयुक्त उपक्रम विकास करार, सह जिल्हा निबंधक (Cl-1) व मुद्रांक जिल्हाधिकारी, पुणे शहर द्वारा प्रकरण क्र. 245/18/ 8219/18 द्वारा अभिनिर्णयीत करण्यात आला होता. विभागाने मालमत्तेच्या बाजार मूल्याची गणना ₹ 9.67 कोटी म्हणून केली होती आणि बाजार मूल्यावर ₹ 48.35 लाख रकमेचे मुद्रांक शुल्क आकारण्यात आले. विभागाद्वारा कोणत्या आधारावर बाजारमूल्य ठरविण्यात आले त्याचा तपशील अभिलेख्यांवर उपलब्ध नव्हता.

लेखापरीक्षणाच्या निदर्शनास आले (जानेवारी 2020) की सदनिका/युनिट्स/इतर बांधकाम यांच्या विक्रीपासून आणि आच्छादित पार्कींग, टेरेस व कोणत्याही इतर क्षेत्रासोबत संपूर्ण विक्रीयोग्य क्षेत्रापासून मिळणारी 'संपूर्ण विक्री मिळकत' आणि प्रति युनिट ₹ 1,00,000 ची अतिरिक्त रक्कम 42:58 म्हणजे मालकाला 42 टक्के आणि विकासकाला 58 टक्के या गुणोत्तरात वाटा करण्याचे पक्षकारांनी ठरविले. पुढे, असे दिसून आले की विभागाने 1(एक) चटई क्षेत्र निर्देशांक म्हणजे एकूण जमिनीच्या 5053.61 चौ.मी. विचारात घेऊन मालमत्तेच्या बाजार मूल्याची गणना केली. तथापि, संयुक्त शहर अभियंता, इमारत परवानगी विभाग, पीसीएमसी, पिंपरी, पुणे द्वारा

मंजूरी क्र. बीपी/दिघी/10/2021 दि.12.03.2021 ने अनुमोदीत मंजूर इमारत आराखडयानुसार 167 सदनिका समाविष्ट असलेल्या 9724.31 चौ. मी. च्या एकूण बांधकाम क्षेत्राला मान्यता दिली. अशाप्रकारे, मालकाच्या हिस्स्याचे मूल्य ₹ 17.73 कोटी आले ज्यावर पाच टक्के दराने ₹ 88.66 लाख मुद्रांक शुल्क आकारणीयोग्य होते. तथापि, विभागाने फक्त ₹ 48.35 लाख मुद्रांक शुल्क वसूल केले. यामुळे **परिशिष्ट 2.3.3** मधील तपशिलानुसार ₹ 40.31 लाख मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी झाली.

लेखापरीक्षणाने लक्षात आणून दिल्यानंतर, सह जिल्हा निबंधक, पुणे शहरने म्हटले (डिसेंबर 2021) की अनुच्छेद 53A[58] अंतर्गत प्रकरण नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, पुणे यांना संदर्भित केले गेले. बाब नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, पुणे यांच्या कार्यालयाला सुचित केली गेली (ऑगस्ट 2022, नोव्हेंबर 2022 आणि सप्टेंबर 2023). उत्तरात, नोंदणी महानिरीक्षक आणि मुद्रांक नियंत्रक, पुणे यांनी म्हटले (एप्रिल 2023 आणि सप्टेंबर 2023) की अधिनियमाच्या कलम 53 A अंतर्गत प्रकरण प्राप्त झाले आहे आणि या प्रकरणात अंतिम निर्णयानंतर योग्य ती कारवाई केली जाईल.

ही बाब शासनाच्या निदर्शनास आणून दिली (फेब्रुवारी 2023 आणि ऑक्टोबर 2023), त्यांच्या उत्तराची प्रतीक्षा आहे (सप्टेंबर 2024).

2.3.2 पूरक करारनाम्यामध्ये मालमत्तेचे कमी मूल्यांकन झाल्यामुळे मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी-फंजीबल चटई क्षेत्र निर्देशांकाची हिस्सेदारी (एफएसआय)[59]

एमएस अधिनियमाच्या अनुसूची-1 चा अनुच्छेद 5 (g-a) प्रदान करतो,की कोणत्याही स्थावर मालमत्तेवरील बांधकाम किंवा तिचा विकास, किंवा विक्री किंवा हस्तांतरण (मग ते कोणत्याही स्वरूपाचे असो) यासाठी प्रवर्तक किंवा विकासक, मग ते कोणत्याही नावाने संबोधण्यात येत असो, त्यांना, प्राधिकार किंवा अधिकार देणाऱ्या संलेखाच्या संबधात, एमएस अधिनियमाच्या अनुसूची-1 च्या अनुच्छेद 25 च्या कलम (b) किंवा (c) यापैकी जे काही प्रकरण असेल, त्या अंतर्गत अभिहस्तांतरणावर मालमत्तेचे बाजार मूल्य किंवा मोबदला, यापैकी जे जास्त असेल, जी हस्तांतरणाची विषयवस्तू आहे, मुद्रांक शुल्क आकारणीयोग्य आहे. पुढे, एमएस अधिनियमाच्या कलम 2(na) मधील व्याख्येनुसार, कोणत्याही मालमत्तेशी संबंधित 'बाजार मूल्य', जी

---

58 एमएस आधिनियमाचे कलम 53A, सीसीआरएला जेडीआरच्या आदेशाच्या तारखेपासून सहा वर्षांच्या कालावधीत सीओएस/जेडीआरच्या आदेशाची समीक्षा करण्याचा अधिकार देते.

59 "फंजीबल चटई क्षेत्र निर्देशांक" म्हणजे आयुक्तांच्या विशेष परवानगी द्वारे अनुज्ञेय चटई क्षेत्र निर्देशांकाच्या वर आणि त्याहून अधिक बांधलेले क्षेत्र.

एखाद्या संलेखाची विषयवस्तू आहे म्हणजे संलेख ज्या दिनांकास निष्पादित करण्यात आला असेल त्या दिनांकास ती मालमत्ता खुल्या बाजारात विकली असता जी किंमत आली असती अशी किंमत किंवा संलेखात नमूद करण्यात आलेली मोबदल्याची रक्कम, यापैकी जी अधिकतम असेल ती रक्कम असा आहे.

सोसायटी आणि विकासक यांच्यात 2005 च्या अनुक्रमांक BDR-13/08 अंतर्गत जेएसआर, कुर्ला 3 कार्यालयात रीतसर नोंदलेला विकास करारनामा निष्पादित केला गेला (नोव्हेंबर 2005). विकासकाने पाच बहुमजली इमारती बांधल्या होत्या. 6 जानेवारी 2012 रोजी विकास नियंत्रण नियमावली, 1991 मध्ये सुधारणा करण्यात आली, ज्याचा परिणाम म्हणून प्रतिपूरक फंजीबल एफएसआय म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या अतिरिक्त एफएसआयचा लाभ घेणे शक्य झाले. तदनुसार, दोन्ही पक्षांना 3765.76 चौरस मीटर फंजीबल चटई क्षेत्र निर्देशांक मिळाला. त्यामुळे, त्यांनी अतिरिक्त व्यावसायिक उपक्रम आणि अतिरिक्त अटी व शर्तींची नोंद करण्यासाठी हा पूरक करारनामा (2005 च्या पुनर्विकास करारनाम्याच्या व्यतिरिक्त) निष्पादित केला. दोन्ही पक्षांनी मान्य केले की 3765.76 चौ. मी. पैकी (फंजीबल चटई क्षेत्र निर्देशांक), सोसायटी 1137.5 चौ. मी. (568.75 + 568.75) वापरेल आणि उर्वरित 2628.26 फंजीबल चटई क्षेत्र निर्देशांक विकासकाद्वारे वापरला जाईल.

सह उपनिबंधक, कुर्ला-V, मुंबई उपनगर जिल्हा कार्यालयाच्या अभिलेख्यांच्या (दस्तऐवज क्र. 2543/2015) पडताळणीतून (जून 2019) हे निदर्शनास आले की बोर्ला गाव, तालुका कुर्ला, मुंबई उप-नगर जिल्हा येथे स्थित नगर भूमापन क्रमांक 8(भाग) च्या 3765.76 चौ. मी. मोजमापाच्या फंजीबल चटई क्षेत्र निर्देशांका (एफएसआय) चे व्यावसायिक आकलन आणि अटी व शर्ती अभिलेखीत करण्यासाठी संस्था आणि विकासकादरम्यान 02/07/2015 रोजी एक पूरक करारनामा निष्पादित करण्यात आला होता. तत्पूर्वी, हा संलेख मुद्रांक जिल्हाधिकारी, कुर्ला कार्यालयामध्ये अभिनिर्णय प्रकरण क्रमांक Adj/1100901/953/15/K (जुलै 2015) द्वारा अभिनिर्णयीत करण्यात आला होता. संलेखामध्ये ₹ 3.11 कोटी मोबदला दिला गेला, तर विभागाने ₹ 6.26 कोटींच्या बाजार मूल्याची (विकासक हिस्सा) गणना केली आणि ₹ 31.33 लाख मुद्रांक शुल्क आकारले. मालमत्तेचे मूल्यांकन कोणत्या आधारावर केले गेले याचा तपशील अभिलेख्यांवर उपलब्ध नव्हता.

लेखापरीक्षणात निदर्शनास आले (जून 2019) की फंजीबल क्षेत्राच्या निपटाऱ्याबाबत वास्तु विशारदच्या दिनांक 04/06/2015 च्या स्पष्टीकरण पत्रानुसार (कराराचे पृष्ठ 26 ते 30), विकासकाला ₹ 9.96 कोटी अधिमूल्य प्रदान करावयाचे होते. त्यानुसार, विकासकाने प्रदान केलेले अधिमूल्य वजा करून लेखापरीक्षणाने बाजार मूल्य (विकासकाचा हिस्सा) ₹ 9.49 कोटी (₹ 19.45 कोटी - ₹ 9.96 कोटी) निर्धारित केले

ज्यावर ₹ 47.46 लाख मुद्रांक शुल्क आकारणीयोग्य होते. तथापि, विभागाने ₹ 31.33 लाख मुद्रांक शुल्क आकारले. परिणामी, ₹ 16.13 लाख मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी झाली **(परिशिष्ट-2.3.4).**

निदर्शनास आणून दिल्यावर (डिसेंबर 2021), उत्तरात, नोंदणी महानिरीक्षक आणि मुद्रांक नियंत्रक, पुणे यांच्या कार्यालयाने म्हटले (डिसेंबर 2021 आणि सप्टेंबर 2023) की ही बाब महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियमाच्या कलम 53A अंतर्गत विचाराधीन आहे आणि अंतिम निर्णयानंतर या बाबतीत योग्य कारवाई केली जाईल.

ही बाब शासनाच्या निदर्शनास आणून दिली (ऑक्टोबर 2022 आणि ऑक्टोबर 2023), त्यांच्या उत्तराची प्रतीक्षा आहे (सप्टेंबर 2024).

2.3.3 अभिहस्तांतरण पत्रात मालमत्तेच्या क्षेत्राच्या चुकीच्या वर्गीकरणामुळे मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी

महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम, अनुसूची-I च्या अनुच्छेद 25 नुसार, कलम (a), (b) किंवा (c) यापैकी जे काही प्रकरण असेल त्या अंतर्गत अभिहस्तांतरण पत्रामध्ये, मालमत्तेच्या बाजार मूल्यावर, मुद्रांक शुल्क आकारणीयोग्य आहे. पुढे, महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियमाच्या कलम 2(na) मधील व्याख्येनुसार, कोणत्याही मालमत्तेशी संबंधित “बाजार मूल्य” जी एखाद्या संलेखाची विषयवस्तू आहे, म्हणजे, असा संलेख ज्या दिनांकास निष्पादित करण्यात आला असेल त्या दिनांकास ती मालमत्ता खुल्या बाजारात विकली असता जी किंमत आली असती अशी किंमत किंवा संलेखात नमूद करण्यात आलेली मोबदल्याची रक्कम, यापैकी जी अधिकतम असेल ती रक्कम असा आहे.

वार्षिक दर अनुसूचि 2018-19 च्या मूल्यांकन मार्गदर्शिका क्र. 23(a) नुसार, जिथे ग्रामीण भागातील कोणतीही शेतजमीन विकल्या जात आहे आणि जर अशी जमीन अकृषक उपयोगासाठी रूपांतरित करण्यात आली, तर अशी जमीन/भूखंड समावेश असलेल्या जमिनीच्या गावाच्या व मार्गदर्शिका क्र.16(c)च्या तुलनेत उजाड जमिनीच्या दराच्या आधारावर मूल्यांकन केले पाहिजे.

मार्गदर्शिका क्र. 16(c) नुसार मंजूर लेआऊट अंतर्गत जेथे रस्ते, मोकळ्या जागा, सुविधा क्षेत्र इ. वगळून फक्त एक किंवा अधिक भूखंड विकले जातात, अशा क्षेत्रांच्या/ एकत्रित क्षेत्राच्या मूल्यांकनासाठी थेट अकृषक दर विचारात घ्यावयास पाहिजे.

सह उपनिबंधक, हवेली-XI, जिल्हा-पुणे कार्यालयाच्या अभिलेख्यांच्या (दस्तऐवज क्र 1937/2019) तपासणीत निदर्शनास आले (जुलै 2019) की पुणे महानगरपालिकेच्या हद्दीतील जिल्हा-पुणे, तालुका-हवेली, गांव-फुरसुंगी येथे स्थित सर्व्हे क्र. 220 ची 17700 चौ. मी. मोजमापाच्या जमिनीचा ₹ 3.60 कोटी मोबदल्यासाठी विक्री पत्र

विक्रेता व खरीददार यांच्यामध्ये निष्पादित करण्यात आला (डिसेंबर 2018). विभागाने मालमत्तेचे बाजार मूल्य ₹ 10.44 कोटी निर्धारित केले आणि सहा टक्के दराने ₹ 62.70 लाख मुद्रांक शुल्क आकारले.

लेखापरीक्षणात निदर्शनास आले (जुलै 2019) की उपरोक्त जमिनीला अकृषक परवानगी जिल्हाधिकारी, पुणे यांनी दि. 04/06/2008 च्या आदेशाद्वारे प्रदान केली. दि. 26/09/2014 च्या आदेशाद्वारे जिल्हाधिकारी, पुणे द्वारा सुधारित इमारत आराखडा मंजूर करण्यात आला आणि मालमत्तेचे हक्क (7/12) म्हणजेच मालमत्तेच्या हक्काचा अभिलेख म्हणून जमिनीच्या एकूण 19800 चौ. मी. क्षेत्रापैकी रस्ते, नाला आणि सामान्य विहिरीखालील क्षेत्र वगळून 17700 चौ. मी. साठी सुधारित इमारत आराखडा मंजूर करण्यात आला.

जरी सर्व्हे क्र. 220 अकृषक उद्देशासाठी जून 2008 मध्ये रूपांतरित करण्यात आला, तरी अजूनपर्यंत ते वार्षिक दर अनुसूचिच्या प्रभाग क्र. 11.4 मध्ये जे बाजार मूल्याची गणना करताना लागू करावयाची होती, अकृषक प्रभाग क्र. 9.2 अंतर्गत ₹ 11460/- अकृषक दराऐवजी ₹ 7780/- जमीन दरासोबत संभाव्य अकृषक क्षमता असलेली जमीन म्हणून वर्गीकृत केली गेली. वार्षिक दर अनुसूचि 2018-19 च्या मूल्यांकन मार्गदर्शिका क्र. 23(A) सोबत मूल्यांकन मार्गदर्शिका क्र. 16(c) नुसार अकृषक प्रभाग क्र. 9.2 अंतर्गत अकृषक दर लागू करण्याची गरज होती.

तथापि, विभागाने बाजार मूल्याची गणना करताना जमिनीचे दर ₹ 5900 म्हणजे अकृषक क्षमता जमिनीच्या म्हणजे ₹ 7780 दरापेक्षाही कमी दराने आकारले.

लेखापरीक्षणाने अकृषक प्रभाग क्र. 9.2 अंतर्गत ₹ 11460 दर लागू करून ₹ 20.28 कोटी बाजार मूल्याची आणि ₹ 1.22 कोटी आकारण्यायोग्य मुद्रांक शुल्काची गणना केली त्याविरुद्ध विभागाने ₹ 62.70 लाखांचे मुद्रांक शुल्क आकारले. यामुळे ₹ 59.00 लाख रकमेचे मुद्रांक शुल्क कमी आकारले **(परिशिष्ट 2.3.5)**.

हे निदर्शनास आणून दिल्यानंतर (फेब्रुवारी 2022) नोंदणी महानिरीक्षक आणि मुद्रांक नियंत्रक, पुणे कार्यालयाने लेखापरीक्षण निरीक्षण मान्य केले (जुलै 2022) आणि म्हटले की सह जिल्हा निबंधक, पुणे शहर यांनी अनुच्छेद 32A अंतर्गत, लेखापरीक्षण निरीक्षण मान्य केले आणि ₹ 59.00 लाख आक्षेपित रकमेच्या वसूलीकरणाच्या कारवाईला सुरुवात केली. पुढे, आयजीआर कार्यालयाने देखिल सह जिल्हा निबंधक, पुणे शहर कार्यालयाला आक्षेपित रक्कम वसूल करण्याचे निर्देश दिले.

आयजीआर कार्यालयाने असे नमूद केले आहे (सप्टेंबर 2023) की जेडीआर पुणे शहर यांनी ₹ 31.29 लाखांचे निरीक्षण अंशतः स्वीकारले आहे आणि चालान दिनांक जानेवारी 2023 द्वारे रक्कम वसूल केली आहे.

पुढे, आयजीआर कार्यालयाने सप्टेंबर 2024 मध्ये नमूद केले की नोंदणी उपमहानिरीक्षक आणि मुद्रांक नियंत्रक यांनी अपील निकाली काढताना जमीन गावठाणाबाहेर असल्याचे सांगून झोन 9.2 ऐवजी एएसआर 2018-19 च्या झोन 9.4 अंतर्गत वर्गीकरण केले.

आयजीआरचे उत्तर स्वीकार्य नाही कारण वरील सर्व्हे नंबर झोन 10.2 मध्ये सुद्धा वर्गीकृत केले आहे जे गावठाण अंतर्गत अनधिकृत अकृषक जमिनीसाठी आहे. ही जमीन अकृषक असल्यामुळे झोन 9.2 अंतर्गत वर्गीकृत केली जावी जी महामार्गासमोरील जमिनीशिवाय गावठाण क्षेत्रातील उर्वरित जमिनीसाठी आहे.

ही बाब शासनाच्या निदर्शनास आणून दिली (ऑक्टोबर 2022 आणि ऑक्टोबर 2023), त्यांच्या उत्तराची प्रतीक्षा आहे (सप्टेंबर 2024).

सार्वजनिक बांधकाम विभाग

2.4 रस्ता देखभाल दायित्वांचे उल्लंघन केल्यामुळे सवलतधारकाला अनुचित लाभ

सार्वजनिक बांधकाम विभाग, महाराष्ट्र शासन (पीडब्ल्यूडी) यांनी कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग क्र.1, चंद्रपूर यांच्या मार्फत संरचना, बांधा, वित्त, वापरा आणि हस्तांतरण आधारावर रस्त्यांच्या देखभालीसह प्रकल्प महामार्गाच्या[60] निविदेची बोली स्वीकारल्याबद्दल सवलतधारकाला माहिती दिली (ऑक्टोबर 2010). विभागाने सवलतधारकासोबत एक सवलत करार (सीए) निष्पादित केला (फेब्रुवारी 2011). प्रकल्प महामार्गाचा भाग असणारी सर्व कामे पूर्ण केली गेली आणि तो व्यावसायिक वापरासाठी योग्य घोषित करण्यात आला (जून 2012). मान्य टोल अधिकारांसह टोल वसुली सुरू केली (जुलै 2012).

सवलत कराराचा कलम 17.1.1 तरतूद करतो की सवलतधारक, वापरण्याच्या कालावधीत, प्रकल्प महामार्गाची देखभाल करतील. सवलतधारकाच्या दायित्वामध्ये नियमित आणि प्रतिबंधात्मक देखभाल करणे, प्रमुख देखभाली जसे की फरसबंदीचे पुनआच्छादन आणि संरचनांच्या दुरुस्त्या समाविष्ट होत्या. सवलत कराराचा कलम 17.8.1 तरतूद करतो की जर सवलतधारक देखभाल आवश्यकतेमध्ये नमूद केलेले कोणतेही दोष किंवा कमतरता, त्यात निर्दिष्ट केलेल्या कालावधीत दुरुस्त किंवा सुधारणा करण्यात अयशस्वी झाला तर, तो कराराचा भंग असल्याचे मानले जाईल. उल्लंघन बरे होईपर्यंत विलंबाच्या प्रत्येक दिवसासाठी गणना होणारी आणि प्रदान करावी लागणारी, सरासरी दैनिक शुल्काच्या[61] 0.5 टक्के आणि स्वतंत्र अभियंत्याद्वारे केलेल्या अंदाजानुसार अशा दुरुस्ती किंवा सुधारणेच्या खर्चाच्या 0.1 टक्के यापैकी जास्त असेल ती रक्कम नुकसान म्हणून वसूल करण्यास प्राधिकारी हकदार असेल. सवलत कराराचा कलम 17.9.1 तरतूद करतो की जर सवलतधारक प्रकल्प महामार्गाची देखभाल आणि/किंवा दुरुस्ती करत नाही आणि प्राधिकाऱ्याकडून या संदर्भात नोटीस मिळाल्यापासून 15 दिवसांच्या आत उपायात्मक कामे सुरू करण्यात अयशस्वी ठरला, तर प्राधिकारी अशा सुधारात्मक गोष्टी सवलतधारकाच्या जोखीम आणि खर्चावर हाती घेईल आणि त्याची किंमत सवलतधारकाकडून वसूल करेल. उपरोक्त खर्चाच्या वसुलीच्या व्यतिरिक्त, अशा किमतीच्या 20 टक्के एवढी रक्कम सवलतधारकाद्वारा प्राधिकाऱ्याला नुकसान भरपाई म्हणून दिली जाईल. पुढे, कलम 17.9.2 तरतूद करते की कलम 17.9.1 मध्ये निर्दिष्ट केलेले खर्च आणि नुकसान थेट एस्क्रो खात्यातून वसूल करण्याचा अधिकार प्राधिकाऱ्यांना असेल, जसे की असे खर्च आणि नुकसान कार्यचालन व देखभाल खर्च आहेत.

---

60 चंद्रपूर जिल्ह्यातील जाम-वरोरा-चंद्रपूर-राजुरा-आसिफाबाद रस्त्याच्या चौपदरीकरणाचे काम, राज्य महामार्ग क्रमांक-264 0/00 ते 40/00 किलोमीटर

61 टोलचे दररोजचे सरासरी संकलन

अभिलेखांच्या छाननीत (ऑगस्ट 2019 आणि डिसेंबर 2021) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग क्रमांक 1, चंद्रपूरला निदर्शनास आले की रस्त्याचा पृष्ठभाग खराब होत होता आणि सवलतधारक प्रकल्प महामार्गाची देखभाल करण्यासाठी प्रयत्न करत नव्हता. कार्यकारी अभियंत्याने सवलतधारकास रस्त्याचे मूल्यांकन करण्याचे आणि त्यानुसार, रस्त्याची दुरुस्ती किंवा सुधारणा करण्याचे आणि आवश्यक बिटुमिनस आच्छादनाचे काम हाती घेण्याचे निर्देश दिले (जानेवारी 2018). प्रत्युत्तरादाखल, सवलतधारकाने सांगितले (जानेवारी 2018) की त्यांनी ऑक्टोबर 2017 मध्ये रफनेस इंडेक्स टेस्ट केली होती आणि रस्त्याचा खडबडीतपणा बराच मर्यादेत असल्याचे आढळले. कार्यकारी अभियंत्यांनी रस्ता दुरुस्त करण्यासाठी सवलतधारकास पत्र जारी केले (मार्च 2018). यादरम्यान, सार्वजनिक बांधकाम विभागाने देखील महाराष्ट्र अभियांत्रिकी संशोधन संस्था, नाशिक मार्फत रस्त्याच्या स्थितीचे मूल्यांकन केले (ऑगस्ट 2018) आणि निष्कर्षांनी रस्त्यांचा खडबडीतपणा मूल्य सवलत करारामध्ये निर्दिष्ट केलेल्या मर्यादेपेक्षा जास्त असल्याचे दर्शविले. सवलत कराराचा शेड्यूल K रस्त्याचा खडबडीतपणा दुरुस्ती/सुधारणेसाठी 180 दिवसांच्या कालमर्यादेची तरतूद करते. अशा प्रकारे, सवलतधारकाने 180 दिवसांच्या विहित मुदतीत म्हणजे सप्टेंबर 2018 पर्यंत रस्ता दुरुस्त करावयास हवा होता. तथापि, मार्च 2018 ते सप्टेंबर 2018 दरम्यान 12 वेळा नोटिस देऊन देखिल सवलतधारकाने रस्ता दुरुस्त/सुधारित केला नाही. त्यानंतर ते कलम 17 नुसार कार्यचालन आणि देखभालीची जबाबदारी पूर्ण करण्यात अयशस्वी ठरले असे नमूद करून सवलतधारकास का.अ. ने नोटीस दिली (ऑक्टोबर 2018), जे सवलतधारकाच्या वतीने कसूर आहे आणि कलम 17.8.1 नुसार नुकसान भरपाईसाठी जबाबदार आहे.

त्यानंतर कार्यकारी अभियंत्याने सवलतधारकास सूचित केले (ऑगस्ट 2019) की रस्त्याच्या पृष्ठभागाची दुरुस्ती त्यांच्या 'जोखीम आणि खर्चावर' केली जाईल आणि रस्त्याच्या दुरुस्तीसाठी ₹ 14.32 कोटीचे अंदाजपत्रक तयार केले. सवलतधारकाने सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांना 10 ऑक्टोबर 2019 नंतर रस्ता आच्छादन प्रक्रिया सुरू करण्याच्या त्यांच्या निर्णयाबद्दल माहिती दिली (सप्टेंबर 2019) आणि त्यानंतर रस्त्याच्या दुरुस्तीची कामे पूर्ण केली (जुलै 2021).

अशाप्रकारे, नोटीस मिळाल्यापासून (ऑक्टोबर 2018) 15 दिवसांचा कालावधी लोटल्यानंतर लगेचच सवलतधारकाच्या जोखीम आणि खर्चावर सुधारात्मक उपायांसाठी आणि त्याची किंमत सवलतधारकाकडून वसूल करण्यासाठी सवलत कराराच्या कलम 17.9.1 नुसार कारवाई करण्यात विभागाकडून दुर्लक्ष झाल्याचे स्पष्ट होते आणि ऑक्टोबर 2018 मध्ये नोटीस जारी केल्यानंतर नऊ महिने कोणताही पत्रव्यवहार केला गेला नाही. ज्यामुळे प्रवाशांची गैरसोय होण्यात आणि एस्क्रो खात्यातून थेट खर्च आणि नुकसान वसूल करण्याचा अधिकार असूनही सवलतधारकास लाभ देण्यात झाले.

शिवाय, सार्वजनिक बांधकाम विभागाने सवलत कराराच्या कलम 17.8.1 नुसार सवलतधारकांकडून ₹ 14.13 कोटींचे नुकसान वसूल केले नाही. [₹ 1.43 लाख प्रती दिवस म्हणजे सरासरी दैनिक शुल्क संकलनाच्या 0.5 टक्के (₹ 0.76 लाख) आणि 988[62] दिवसांसाठी अंदाजे दुरुस्ती खर्चाच्या 0.1 टक्के (₹ 1.43 लाख[63]) यापैकी जास्त असेल ते].

शासनाने सांगितले (ऑक्टोबर 2024) की, ज्या कोणत्याही, सवलतधारकाच्या आक्षेपांना न जुमानता, विचारविनिमयानंतर जर काही अंतिम ठरवलेली दंडाची रक्कम वसूल करावी लागेल. त्यात पुढे म्हटले आहे की या प्रकल्पात लवादाच्या निर्णयाविरुद्ध कायदेशीर कारवाई सुरू आहे आणि एक सौहार्दपूर्ण तोडगा समिती देखील स्थापन करण्यात आली आहे आणि दंड वसूल करण्याचा निर्णय घेताना लेखापरीक्षणाने उपस्थित केलेले मुद्दे विचारात घेतले जातील.

महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ

2.5 मुंबई पुणे महामार्गासाठी टोल वसुली करारामध्ये ₹ 71.07 कोटींची अनियमित महसूल माफी

मेसर्स महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ मर्यादितच्या मालकीची आणि नियंत्रित शासकीय कंपनी, मुंबई पुणे महामार्ग मर्यादितने, मेसर्स आयआरबी एमपी एक्सप्रेस वे प्रायव्हेट लिमिटेड, या सवलतधारकासोबत मुंबई-पुणे महामार्गाच्या[64] 'टोल, वापरा, देखभाल आणि हस्तांतरण'[65] साठी 01 मार्च 2020[66] पासून ₹ 8262 कोटींच्या उप-सवलत शुल्कासाठी 1 मार्च 2020 पासून 30 एप्रिल 2030 पर्यंत उप-सवलत करार (करार) केला (28 फेब्रुवारी 2020). आयआरबीद्वारे एमपीईएलला देय असलेली आगाऊ रक्कम ₹ 6500 कोटी होती (01 मार्च 2020 रोजी देय, जर विलंब झाल्यास

---

[62] कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग क्रमांक 1 चंद्रपूर द्वारे दिलेल्या नोटीस पासून (22.10.2018) सवलतधारकाद्वारे दुरुस्तीचे काम पूर्ण केल्याच्या तारखेपर्यंत (06.07.2021).

[63] प्रकल्पाच्या बांधकामानंतर त्रयस्थ अभियंत्याचा कार्यकाळ संपल्यामुळे. अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, चंद्रपूर मंडळ यांनी मंजूर केलेल्या रस्त्याच्या दुरुस्ती किंवा सुधारणेसाठीचा अंदाज (₹ 14.32 कोटी) विचारात घेतला.

[64] यशवंतराव चव्हाण द्रुतगती मार्ग आणि राष्ट्रीय महामार्ग NH-48 (जुना NH-4).

[65] टीओटी मॉडेलमध्ये, सार्वजनिक निधीद्वारे बांधण्यात आलेल्या निवडक ऑपरेशनल हायवे प्रकल्पांसाठी पूर्व-निर्धारित सवलत कालावधीसाठी शुल्क गोळा करण्याचा आणि विनियोगाचा अधिकार सवलतधारकांना एकरकमी रकमेच्या आगाऊ प्रदानाने दिला जाईल.

[66] 01 मार्च 2020 ते 30 एप्रिल 2030 पर्यंत.

9.5 टक्के वार्षिक व्याजासह) तर उर्वरित ₹ 1762 कोटी पुढील तीन वर्षांत[67] देय होते. 01 मार्च 2020 पासून टोल वसुली सुरू झाली आणि करार सुरू आहे.

कराराचा अनुच्छेद 25.1 असे नमूद करतो की तृतीय पक्षाचे दावे आणि गैर-राजकीय घटनांसह अप्रत्याशीत घटनांना[68] सामावण्यासाठी आयआरबी स्वत:च्या खर्चातून योग्य विमा संरक्षण लागू करेल आणि चालू ठेवेल. अनुच्छेद 27.2 नुसार गैर-राजकीय घटनांमध्ये दैवी कृती, महामारी, भूकंप, पूर, भूस्खलन, चक्रीवादळ, संप/बहिष्कार, न्यायालयाचे कोणतेही आदेश, भूवैज्ञानिक परिस्थिती आणि निसर्गाच्या तत्सम परिस्थितींचा समावेश होतो. पुढे, कराराच्या अनुच्छेद 27.7.2 मध्ये अशी तरतूद आहे की अशा गैर-राजकीय घटनांमुळे उद्भवणारे कोणतेही नुकसान, अप्रत्याशीत घटनेचा खर्च संबंधित पक्ष उचलतील आणि कोणत्याही पक्षाने दुसऱ्या पक्षाला त्याची कोणतीही किंमत देण्याची आवश्यकता नसेल. तथापि, आयआरबीने अप्रत्याशीत घटनांसाठी त्याच्या व्यवसायाचा विमा उतरवला नव्हता.

कोविड-19 ची महामारी रोखण्यासाठी शासनाने 23 मार्च 2020 पासून लॉकडाऊन लागू केले, ज्यामुळे टोल संकलन विस्कळीत झाले व कलम 27.2 नुसार ही एक गैर-राजकीय अप्रत्याशीत घटना होती. आयआरबीने एमपीईएलला टोल महसुलाचे नुकसान सहन करण्याची आणि उप-सवलत शुल्कात माफी देण्याची विनंती केली (24 मार्च 2020). एमपीईएलने गैर-राजकीय अप्रत्याशीत घटनांशी संबंधित कलमांचा हवाला देऊन दावे नाकारले (09 एप्रिल 2020).

त्यानंतर, आयआरबी कडून योग्य नुकसानभरपाईसाठी त्यांच्या प्रकरणाचा विचार करण्याच्या सततच्या विनंतीनुसार, एमपीईएलच्या संचालक मंडळाने त्यांच्या बैठकीत (20 एप्रिल 2020) टोल संकलनात 25 दिवसांच्या महसूल नुकसानाच्या गणनेवर आधारित भरपाई देण्यास सहमती दर्शवली. मंडळाने निर्धारित केल्यानुसार, नुकसानभरपाईच्या रकमेची गणना ₹ 71.07 कोटी करण्यात आली, प्राप्त झालेल्या सवलत शुल्काच्या पहिल्या हप्त्यातून कपात केली गेली (18 जून 2020). गैर-राजकीय अप्रत्याशीत घटनेसाठी एमपीईएलचा आयआरबीला ₹ 71.07 कोटी नुकसानभरपाईचा निर्णय कराराच्या अनुच्छेद 27.2 आणि 25.1 च्या अनुपालनानुसार नव्हता. या चालू प्रकरणात, कराराच्या कलम 25.1 नुसार, गैर-राजकीय घटनेसह अप्रत्याशीत घटनांना सामावण्यासाठी सवलतधारकाने असा विमा काढावयास पाहिजे होता. पुढे, कराराच्या अनुच्छेद 27.7.2 (a) मध्ये अशी तरतूद केली आहे की गैर-

[67] 01 मार्च 2021 रोजी ₹ 850 कोटी देय होते, 01 मार्च 2022 रोजी ₹ 850 कोटी देय होते आणि 01 मार्च 2023 रोजी ₹ 62 कोटी देय होते.

[68] कराराचा कलम 27.1, अप्रत्याशीत घटना म्हणजे करारामध्ये परिभाषित केल्यानुसार भारतात कोणत्याही किंवा सर्व गैर-राजकीय घटना, अप्रत्यक्ष राजकीय घटना आणि राजकीय घटना घडणे असा आहे.

राजकीय घटना घडल्यानंतर, त्यांच्या संबंधित अप्रत्याशीत घटनेचा खर्च पक्ष उचलतील आणि कोणताही पक्ष दुसऱ्या पक्षाला त्याची कोणतीही किंमत देणार नाही. अशाप्रकारे, आयआरबीने अप्रत्याशीत घटनांचा खर्च सहन करावयास हवा होता. अशाप्रकारे, एमपीईएलद्वारे आयआरबीला ₹ 71.07 कोटीच्या अप्रत्याशीत घटना खर्चाचे प्रदान करारामधील तरतुदींचे उल्लंघन आणि आयआरबीला अनुचित अनुकूलता त्या मर्यादेपर्यंत होती.

जेव्हा ही बाब शासनाच्या निदर्शनास आणून देण्यात आली (सप्टेंबर 2022), आयआरबीने मागणीला विरोध केला आणि कराराच्या कलम 37 अंतर्गत विवादाचे निराकरण करण्याचे आवाहन केले. त्रयस्थ अभियंत्याने कराराच्या कलम 37 नुसार मध्यस्थी केली (24 ऑगस्ट 2023) आणि मध्यस्थी अहवालाद्वारे (13 ऑक्टोबर 2023), आयआरबीने एमईपीएलला ₹ 71.06 कोटींची रक्कम पाठवण्याचा सल्ला दिला. शासनाने सांगितले (डिसेंबर 2023) की ₹ 71.07 कोटींची वसुली सुरू करण्यात आली आहे. शासनाने पुढे सांगितले (ऑगस्ट 2024) की तीन महिन्यांच्या आत ठेकेदाराकडून ₹ 71.06 कोटी वसूल करण्याचे एमएसआरडीसीला निर्देश दिले आहेत.

(दत्तप्रसाद शिरसाट)
महालेखाकार (लेखापरीक्षा-II)
महाराष्ट्र

नागपूर
दिनांकः 27 मार्च 2025

प्रतिहस्ताक्षरित

(के. संजय मूर्ती)
भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक

नवी दिल्ली
दिनांकः 28 मार्च 2025

परिशिष्टे

परिशिष्ट 1.1

(संदर्भ: परिच्छेद 1.1; पृष्ठ 1)

महालेखाकार (लेखापरीक्षा-II), महाराष्ट्र, नागपूर यांच्या अधिकार क्षेत्रांतर्गत समूह-निहाय विभागांची, स्वायत्त संस्थाची आणि सार्वजनिक उपक्रमांची यादी दर्शविणारे विवरण

समूहाचे नाव	विभागाचे नाव	स्वायत्त संस्थेचे नाव	सार्वजनिक उपक्रमांचे नाव
ऊर्जा आणि शक्ति	ऊर्जा	1) महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग 2) महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण	1) महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित (उपकंपनी) 2) महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी मर्यादित (उपकंपनी) 3) महाराष्ट्र राज्य ऊर्जा निर्माण कंपनी मर्यादित (उपकंपनी) 4) औरंगाबाद ऊर्जा कंपनी मर्यादित (उपकंपनी) 5) धोपावे सागरी किनारा ऊर्जा मर्यादित (उपकंपनी) 6) महाजेनको अ‍ॅश मॅनेजमेंट सर्विसेस मर्यादित(उपकंपनी) 7) महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ होल्डिंग कंपनी मर्यादित 8) महाराष्ट्र ऊर्जा विकास महामंडळ मर्यादित
उद्योग आणि वाणिज्य	उद्योग	3) महाराष्ट्र राज्य खादी आणि ग्रामोद्योग मंडळ	9) महाराष्ट्र राज्य खनिकर्म महामंडळ मर्यादित 10) महागुज कॉलरीज मर्यादित(उपकंपनी) 11) महा तामीळ कॉलरीज मर्यादित 12) महाराष्ट्र राज्य खनिकर्म महामंडळ अडकोली नैसर्गिक संसाधने (उपकंपनी) 13) महाराष्ट्र राज्य खनिकर्म महामंडळ वरोरा कॉलरीज मर्यादित (उपकंपनी) 14) कोंकण विकास महामंडळ मर्यादित 15) पश्चिम महाराष्ट्र विकास महामंडळ मर्यादित 16) महाराष्ट्र पेट्रोकेमिकल्स महामंडळ मर्यादित 17) कृपानिधी मर्यादित (उपकंपनी) 18) मराठवाडा दुग्धविकास महामंडळ मर्यादित(उपकंपनी) 19) एलोरा दुग्ध उत्पादने मर्यादित(उपकंपनी) 20) परभणी कृषी गो-संवर्धन मर्यादित (उपकंपनी) 21) विदर्भ विकास महामंडळ मर्यादित 22) महाराष्ट्र विक्रीकर रोखे प्राधिकरण मर्यादित 23) मराठवाडा विकास महामंडळ मर्यादित 24) गोदावरी गारमेंट्स मर्यादित (उपकंपनी) 25) किनवट रूफिंग टाइल्स मर्यादित (उपकंपनी) 26) महाराष्ट्र इलेक्ट्रॉनिक्स महामंडळ मर्यादित 27) मराठवाडा सिरॅमिक कॉम्प्लेक्स मर्यादित (उपकंपनी) 28) मराठवाडा चर्मोद्योग महामंडळ, मर्यादित (उपकंपनी) 29) महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित 30) औरंगाबाद औद्योगिक टाउनशिप मर्यादित 31) एआयटीएल ऑरिक स्कील फाउंडेशन(उपकंपनी) 32) महाराष्ट्र राज्य वित्त महामंडळ 33) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ
	वस्त्रोद्योग	--	34) महाराष्ट्र राज्य यंत्रमाग महामंडळ मर्यादित 35) महाराष्ट्र राज्य वस्त्रोद्योग महामंडळ मर्यादित 36) प्रताप कताई, विणकाम आणि उत्पादन कंपनी (उपकंपनी) 37) महाराष्ट्र राज्य हातमाग महामंडळ मर्यादित
परिवहन	सामान्य प्रशासन विभाग	4) महाराष्ट्र मेरिटाइम मंडळ, मुंबई	--
	गृह	--	38) महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ 39) महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी 40) नागपूर जन परिवहन कंपनी 41) पुणे (पुरंदर) आंतरराष्ट्रीय विमानतळ मर्यादित 42) मिहान इंडिया मर्यादित 43) नागपूर फ्लाइंग क्लब

समूहाचे नाव	विभागाचे नाव	स्वायत्त संस्थेचे नाव	सार्वजनिक उपक्रमांचे नाव
पर्यावरण, विज्ञान आणि तंत्रज्ञान	पर्यावरण	5) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ	44) महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ मर्यादित
	वन	6) राज्य पर्यायी वनीकरण निधी व्यवस्थापन आणि योजना प्राधिकरण	45) एफडीसीएम एसेल वर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट मर्यादित (एफडीसीएम आणि एसेल वर्ल्ड यांचा संयुक्त उपक्रम)
	वन	--	46) महाराष्ट्र बांबू संवर्धन प्रतिष्ठान 47) महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित
सार्वजनिक बांधकाम	पाणी पुरवठा आणि स्वच्छता विभाग (सार्वजनिक आरोग्य अभियांत्रिकी)	7) महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई	48) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ मर्यादित
	सार्वजनिक बांधकाम विभाग (रस्ते व पूले)	--	49) महाराष्ट्र सातारा कागल पायाभूत सुविधा मर्यादित (उपकंपनी) 50) ठाणे क्रीक ब्रिज पायाभूत सुविधा मर्यादित 51) नागपूर मुंबई सुपर कम्युनिकेशन द्रुतगती मार्ग मर्यादित 52) वरसोवा बांद्रा सी लिंक मर्यादित (महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाची उपकंपनी) 53) मुंबई पुणे एक्सप्रेस वे मर्यादित (महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाची उपकंपनी) 54) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ बोगदे मर्यादित (महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाची उपकंपनी) 55) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ सी लिंक मर्यादित (महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाची उपकंपनी) 56) महाराष्ट्र समृद्धि अक्षय ऊर्जा मर्यादित (महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाची उपकंपनी)
वित्त	वित्त	--	57) मॅफ्को मर्यादित
	योजना	--	58) छत्रपती शाहूजी महाराज संशोधन, प्रशिक्षण आणि मानव विकास संस्था, पुणे (सारथी)
माहिती तंत्रज्ञान आणि संचार	माहिती तंत्रज्ञान	--	59) महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळ मर्यादित, मुंबई
कायदा आणि सुव्यवस्था	गृह	--	60) महाराष्ट्र राज्य पोलिस गृहनिर्माण आणि कल्याण महामंडळ मर्यादित, मुंबई
कायदा आणि सुव्यवस्था	कायदा आणि न्याय विभाग	8) महाराष्ट्र राज्य मानवाधिकार आयोग 9) महाराष्ट्र राज्य विधी सेवा प्राधिकरण, मुंबई	--

परिशिष्ट 1.2

(संदर्भ: परिच्छेद 1.6.1; पृष्ठ 4)

डिसेंबर 2021 पर्यंत निर्गमित परंतु 30 जून 2022 रोजी प्रलंबित असलेले विभाग निहाय निरीक्षण अहवाल/परिच्छेद दर्शविणारे विवरण

अ. क्र.	विभागाचे नाव	क्षेत्राचे नाव	2016-17 पर्यन्त		2017-18		2018-19		2019-20		2020-21		2021-22		एकूण	
			निरीक्षण अहवाल	परिच्छेद	निरीक्षण अहवाल	परिच्छेद	निरीक्षण अहवाल	परिच्छेद	निरीक्षण अहवाल	परिच्छेद	निरीक्षण अहवाल	परिच्छेद	निरीक्षण अहवाल	परिच्छेद	निरीक्षण अहवाल	परिच्छेद
1	समूह-9 (वाहतूक)	पश्चिम महाराष्ट्र, खान्देश आणि मुंबई	82	193	21	104	11	60	13	101	0	0	02	36	129	494
2		मराठवाडा	32	68	01	05	09	42	02	14	01	04	0	0	45	133
3		विदर्भ	37	65	03	07	04	13	06	18	05	38	04	51	59	192
4		एमएमबी विभाग	13	18	03	11	02	09	0	0	0	0	03	21	21	59
एकूण (i)			**164**	**344**	**28**	**127**	**26**	**124**	**21**	**133**	**06**	**42**	**09**	**108**	**254**	**878**
1	सामान्य प्रशासन विभाग	विमान चालन संचालक	04	07	0	0	0	0	01	15	0	0	0	0	05	22
2		नागपूर फ्लाइंग क्लब	01	02	0	0	0	0	0	0	0	0	01	03	02	05
3		महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी	05	29	01	14	01	18	0	0	0	0	01	23	08	84
4		मिहान इंडिया लिमिटेड	01	02	01	05	01	01	0	0	0	0	01	13	04	21
5		नागपूर जन परिवहन महामंडळ मर्यादित	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	01	03	01	03
6	समूह-9 (वाहतूक)	पुणे पुरंदर परिवहन कंपनी	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	01	07	01	07
एकूण (ii)			**11**	**40**	**02**	**19**	**02**	**19**	**01**	**15**	**0**	**0**	**05**	**49**	**21**	**142**
1	समूह-10 (वन, पर्यावरण, विज्ञान आणि तंत्रज्ञान)	वन, पर्यावरण, विज्ञान आणि तंत्रज्ञान	284	791	29	114	27	129	34	176	15	105	13	85	402	1400
2	समूह -11 (सार्वजनिक बांधकाम विभाग)	सार्वजनिक बांधकाम, सार्वजनिक आरोग्य, अभियांत्रिकी, रस्ता आणि पूले	448	1223	67	310	94	507	95	646	16	183	26	535	746	3404
एकूण (iii)			**732**	**2014**	**96**	**424**	**121**	**636**	**129**	**822**	**31**	**288**	**39**	**620**	**1148**	**4804**
एकूण बेरीज(i+ii+iii) (A)			**907**	**2398**	**126**	**570**	**149**	**779**	**151**	**970**	**37**	**330**	**53**	**777**	**1423**	**5824**

अ. क्र.	विभागाचे नाव	क्षेत्राचे नाव	2016-17 पर्यन्त		2017-18		2018-19		2019-20		2020-21		2021-22		एकूण	
			निरीक्षण अहवाल	परिच्छेद	निरीक्षण अहवाल	परिच्छेद	निरीक्षण अहवाल	परिच्छेद	निरीक्षण अहवाल	परिच्छेद	निरीक्षण अहवाल	परिच्छेद	निरीक्षण अहवाल	परिच्छेद	निरीक्षण अहवाल	परिच्छेद
1	समूह -7(ऊर्जा)	ऊर्जा	97	269	18	76	36	143	50	263	28	150	13	140	242	1041
2	समूह -8 उद्योग आणि वाणिज्य	उद्योग	139	607	12	77	20	120	11	71	9	58	2	10	193	943
एकूण बेरीज (B)			**236**	**876**	**30**	**153**	**56**	**263**	**61**	**334**	**37**	**208**	**15**	**150**	**435**	**1984**
1	समूह -12 वित्त महसूल	महसूल, नोंदणी व मुद्रांक,जीएसटी व राज्य उत्पाद	1439	2654	268	633	223	573	287	965	74	215	78	510	2369	5550
एकूण			**1439**	**2654**	**268**	**633**	**223**	**573**	**287**	**965**	**74**	**215**	**78**	**510**	**2369**	**5550**
	समूह -13	माहीत तंत्रज्ञान संचार	2	8	2	7	-	-	1	12	--	--	--	--	5	27
एकूण			**2**	**8**	**2**	**7**	**--**	**--**	**1**	**12**	**--**	**--**	**--**	**--**	**5**	**27**
	समूह -15	गृह,कारागृह, गृह रक्षक, कायदा व विधी व्यवहार	209	520	39	119	43	220	41	250	04	16	45	246	381	1371
एकूण			**209**	**520**	**39**	**119**	**43**	**220**	**41**	**250**	**04**	**16**	**45**	**246**	**381**	**1371**
एकूण(C)			**1650**	**3182**	**309**	**759**	**266**	**793**	**329**	**1227**	**78**	**231**	**123**	**756**	**2755**	**6948**
एकूण बेरीज (A+B+C)			**2793**	**6456**	**465**	**1482**	**471**	**1835**	**541**	**2531**	**152**	**769**	**191**	**1683**	**4613**	**14756**

परिशिष्ट 1.3

(संदर्भ: परिच्छेद 1.6.4; पृष्ठ 5)

प्रलंबित स्पष्टीकरणात्मक ज्ञापन/अनौपचारिक संदर्भांची स्थिती दर्शविणारे विवरण

लेखापरीक्षा अहवालाचे वर्ष	वाहतूक		पर्यावरण,विज्ञान व तंत्रज्ञान		सार्वजनिक बांधकाम विभाग		ऊर्जा व शक्ति		उद्योग व वाणिज्य		वित्त		माहिती तंत्रज्ञान व संचार		गृह (कायदा व न्याय)		एकूण	
	परिच्छेदांची संख्या	प्रलंबित परिच्छेदांची संख्या	परिच्छेदांची संख्या	प्रलंबित परिच्छेदांची संख्या	परिच्छेदांची संख्या	प्रलंबित परिच्छेदांची संख्या	परिच्छेदांची संख्या	प्रलंबित परिच्छेदांची संख्या	परिच्छेदांची संख्या	प्रलंबित परिच्छेदांची संख्या	परिच्छेदांची संख्या	प्रलंबित परिच्छेदांची संख्या	परिच्छेदांची संख्या	प्रलंबित परिच्छेदांची संख्या	परिच्छेदांची संख्या	प्रलंबित परिच्छेदांची संख्या	परिच्छेदांची संख्या	प्रलंबित परिच्छेदांची संख्या
2015-16	02	0	0	0	0	0	05	0	02	0	18	4	2	2	3	0	32	06
2016-17	03	0	0	0	2	0	07	0	01	0	27	8	0	0	1	0	41	08
2017-18	02	0	02	02	2	0	02	0	05	0	14	03	1	1	1	0	29	06
2018-19	0	0	0	0	4	01	02	0	0	0	11	01	0	0	0	0	17	2
2019-21	02	02	01	01	03	03	01	01	0	0	10	10	0	0	0	0	17	17
एकूण	**09**	**02**	**03**	**03**	**11**	**04**	**17**	**01**	**08**	**0**	**80**	**26**	**3**	**3**	**5**	**0**	**136**	**39**

परिशिष्ट 1.4

(संदर्भ: परिच्छेद 1.6.4; पृष्ठ 7)

लोक लेखा समिती/सार्वजनिक उपक्रम समितीच्या शिफारशींची समूह-निहाय स्थिती, ज्यावर कारवाई केलेल्या टिप्पण्यांची प्रतीक्षा दर्शविणारे विवरण

समूह	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	एकूण
वित्त	0	14	09	0	64	12	99
कायदा व सुव्यवस्था (गृह)	0	0	03	0	0	0	03
वाहतूक	0	66	06	08	10	0	90
पर्यावरण, विज्ञान आणि तंत्रज्ञान	0	0	0	0	12	0	12
सार्वजनिक बांधकाम	01	0	18	0	18	01	38
सार्वजनिक बांधकाम (एमएसआरडीसी)	06	0	0	0	0	0	06
ऊर्जा आणि शक्ति	01	02	01	0	01	0	05
उद्योग आणि वाणिज्य	04	04	0	01	02	0	11
एकूण	**12**	**86**	**37**	**09**	**107**	**13**	**264**

परिशिष्ट 2.1.1

(संदर्भ: परिच्छेद 2.1.6.1; पृष्ठ 12)

परवाना नूतनीकरण शुल्काची कमी/ न आकारणी दर्शविणारे विवरण

(₹ मध्ये)

अ. क्र.	परवाना धारकाचा परवाना क्रमांक	BLमध्ये उत्पादन	पेटीचा आकार	विकलेल्या पेट्यांची संख्या	प्रती पेटी दर	वर्ष	देय परवाना शुल्क	प्रदान केलेले परवाना शुल्क प्रदानाची तारीख	परवाना शुल्काची कमी आकारणी	परवाना शुल्क विलंबाने प्रदानासाठी व्याज		
										विलंबाचा अवधी	विलंबाचा अवधी महिन्यांमध्ये	रक्कम
कार्यालयाचे नाव: अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, औरंगाबाद												
								31.03.19				
1	प्रपत्र-I	19075517	7.8			2020-21	1155000	929775 09.03.20	225225	09.03.20 ते 30.06.2022	27	121622
कार्यालयाचे नाव: अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, सातारा												
2	CL-II/परवाना क्र. 5x9	2467614.69	9	274179	10.4	2020-21	2851466	2449886 17.04.20	401580	01.04.20 ते 30.06.22	27	216853
	एकूण								**626805**			**338475**

परिशिष्ट-2.1.2

(संदर्भ: परिच्छेद 2.1.6.1; पृष्ठ 12)

परवाना नूतनीकरण शुल्काची कमी/न आकारणी दर्शविणारे विवरण

(₹ मध्ये)

अ. क्र.	परवानाधारकाचा परवाना क्र.	परवान्याचा प्रकार	स्थान	जनगणना 2011 नुसार लोकसंख्या	कालावधी	परवाना नूतनीकरण शुल्काचा दर	देय परवाना शुल्क	प्रदान केलेले परवाना शुल्क	प्रदानाची तारीख	परवाना शुल्काची कमी /न वसुली	परवाना शुल्क विलंबाने प्रदान करण्यासाठी व्याज		
											विलंबाचा अवधी पासून पर्यंत	विलंबाचा अवधी महिन्यांमध्ये	रक्कम
कार्यालयाचे नाव: अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, मुंबई उपनगर जिल्हा (एमएसडी)													
1	परवाना क्र.4X	एफएल-IV	मुंबई उपनगर जिल्हा चांदीवली, पवई	2000000 च्या वर	2021-22	693000	693000	395035	20.10.21	297965	4/21 ते 07/22	16	95349
2	परवाना क्र. 2X4	एफएल-II	मुंबई उपनगर जिल्हा	2000000 च्या वर	2020-21	1039500	1039500	1195450	29.12.21	0	1/21 ते 12/21	12	249480
					2021-22	1039500	1039500	883600	20.03.21	155900	4/20 ते 12/21	17	53006
		सीएल-एफएल-टीओडी-III	मुंबई उपनगर जिल्हा	2000000 च्या वर	2020-21	231000	231000	265650	29.12.21	0	1/21 ते 12/21	12	55440
					2021-22	231000	231000	196275	20.03.21	34725	4/20 ते 12/21	17	11807
					एकूण		**462000**	**461925**		**488590**	**0**		**465082**
कार्यालयाचे नाव: अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, सातारा													
3	परवाना क्र.3X4	एफएल-III	निंभोरे तालुका फलटण	50000 पर्यंत	2017-18	50000	50000				4/17 ते 11/20	44	44000
					2018-19	55000	55000				4/18 ते 11/20	32	35200
					2019-20	57750	57750				4/19 ते 09/21	20	23100
					2020-21	57750	57750				4/20 ते 9/21	8	9240
							220500	179100	14.12.20	41400	10/21ते 4/22	19	15732
					एकूण		**220500**	**179100**		**41400**			**127272**
4	परवाना क्र.3X9	एफएल-III			2017-18	50000	50000				4/17 ते 11/20	44	44000
					2018-19	55000	55000				4/18 ते 11/20	32	35200
					2019-20	57750	57750				4/19 ते 09/21	20	23100
					2020-21	57750	57750				4/20 ते 09/21	8	9240
							220500	179100	14.12.20	41400	10/21 ते 04/22	19	15732
							220500	**179100**		**41400**			**127272**
					एकूण		**441000**	**358200**		**82800**			**254544**

अ. क्र.	परवानाधारकाचा परवाना क्र.	परवान्याचा प्रकार	स्थान	जनगणना 2011 नुसार लोकसंख्या	कालावधी	परवाना नूतनीकरण शुल्काचा दर	देय परवाना शुल्क	प्रदान केलेले परवाना शुल्क	प्रदानाची तारीख	परवाना शुल्काची कमी वसुली/ अवसुली	परवाना शुल्क विलंबाने भरण्यासाठी व्याज		
											विलंबाचा अवधी पासून पर्यंत	विलंबाचा अवधी महिन्यांमध्ये	रक्कम
5	परवाना क्र. 3X3	एफएल-III		50000 पर्यंत	2018-19	55000	55000		लागू नाही		04/18 ते 12/20	33	36300
					2019-20	57750	57750	**0**	लागू नाही		04/19 ते 12/20	21	24255
					2020-21	57750	57750	**0**	लागू नाही			**0**	**0**
					एकूण		**170500**	**179190**	**16.12.20**				**60555**
कार्यालयाचे नाव: अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, पालघर													
6	परवाना क्र. 3X (जुना 1X1)	सीएल-III	गाव सालवड	10397	2017-18	150000	150000	60000	25.03.17	90000	4/17 ते 07/22	64	115200
		सीएल-III			2018-19	165000	165000	66000	17.03.18	99000	4/18 ते 07/22	52	102960
		सीएल-बीआर-II			2017-18	45000	45000	18000	25.03.17	27000	4/17 ते 07/22	64	34560
		सीएल-बीआर-II			2018-19	54450	54450	21780	17.03.18	32670	4/18 ते 07/22	52	33977
					एकूण		**414450**	**165780**		**248670**	**0**		**286697**
कार्यालयाचे नाव: अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, नागपूर													
7	परवाना क्र. XXX	एफएल-II	इतवारी नागपूर	2405665	2019-20	1039500	1039500	1039500	05.01.21	0	4/19 ते 12/20	21	436590
					2020-21	1039500	1039500	1039500	22.01.21	0	4/20 ते 01/21	10	207900
					एकूण		**2079000**	**2079000**		**0**	**0**		**644490**
कार्यालयाचे नाव: अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, रायगड													
8	परवाना क्र.XX	सीएल-बीआर-II	उरण	30439	2016-17	150000	45000	0	लागू नाही	45000	4/16 ते 06/22	72	64800
					2017-18	150000	45000	0	लागू नाही	45000	4/17 ते 06/22	60	54000
					एकूण					**90000**			**118800**
	8 प्रकरणे				**एकूण बेरीज**					**910060**			**1830168**

परिशिष्ट 2.1.3

(संदर्भ: परिच्छेद 2.1.6.5; पृष्ठ 18)

एकल मालक/भागीदारी फर्मच्या तुलनेत कंपनीच्या मालकीतील बदलासाठी विशेषाधिकार शुल्काच्या आकारणीमध्ये विसंगती दर्शविणारे विवरण

(₹ मध्ये)

अ. क्र.	कार्यालयाचे नाव	परवानाधारकाचा परवाना क्रमांक	परवान्याचा प्रकार	विशेषाधिकार शुल्क आकारण्याचे कारण	नवीन व्यक्ती /येणाऱ्या/ जाणाऱ्या भागीदाराचे नाव	2014-15 साठी लागू परवाना शुल्क	लागू परवाना शुल्काच्या पटीने	अनुज्ञेय विशेषाधिकार शुल्क	वसूल केलेले विशेषाधिकार शुल्क	प्रदानाची तारीख	न आकारलेले/ कमी आकारलेले विशेषाधिकार शुल्क
1	अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क पुणे	परवाना क्र. 1X	पीएलएल, एफएल-I	कंपनीच्या भाग धारण पद्धतीमध्ये बदल	मेसर्स दियाजिओ	7986000	5	39930000	0		39930000
2	अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क औरंगाबाद	परवाना क्र.X	पीएलएल,	कंपनीच्या भाग धारण पद्धतीमध्ये बदल	मेसर्स दियाजिओ	7986000	5	39930000	0		39930000
3	अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क नाशिक	परवाना क्र.X	पीएलएल,	कंपनीच्या भाग धारण पद्धतीमध्ये बदल	मेसर्स दियाजिओ	4751725	5	23758625	0		23758625
4	अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क नाशिक	परवाना क्र.1X	पीएलएल,	कंपनीच्या भाग धारण पद्धतीमध्ये बदल	मेसर्स दियाजिओ	7986025	5	39930125	0		39930125
	एकूण										**143549000**

परिशिष्ट 2.1.4

(संदर्भ: परिच्छेद 2.1.6.5; पृष्ठ 18)

एकल मालक/भागीदारी फर्मच्या तुलनेत कंपनीच्या मालकीतील बदलासाठी विशेषाधिकार शुल्काची कमी आकारणी दर्शविणारे विवरण

(₹ मध्ये)

अ. क्र.	कार्यालयाचे नाव	परवान्याचा प्रकार	विशेषाधिकार शुल्क आकारण्याचे कारण	नवीन व्यक्ती/ येणाऱ्या/ जाणाऱ्या भागीदाराचे नाव	2021-22 साठी लागू परवाना शुल्क	लागू परवाना शुल्काच्या पटीने	अनुज्ञेय विशेषाधिकार शुल्क	वसूल केलेले विशेषाधिकार शुल्क	प्रदानाची तारीख	न / कमी आकारलेले विशेषाधिकार शुल्क
1	अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क रायगड	बीआरएल	परवाना धारकाच्या नावात बदल	हेनकेन ग्रुप ऑफ कंपनीज	56008580	1	56008580	0	लागू नाही	56008580
2	अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क औरंगाबाद	बीआरएल	परवाना धारकाच्या नावात बदल	हेनकेन ग्रुप ऑफ कंपनीज	6789549	1	6789549	0	लागू नाही	6789549
3	अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क औरंगाबाद	बीआरएल	परवाना धारकाच्या नावात बदल	हेनकेन ग्रुप ऑफ कंपनीज	62858426	1	62858426	0	लागू नाही	62858426
	एकूण									**125656555**

परिशिष्ट 2.1.5

(संदर्भ: परिच्छेद 2.1.6.6; पृष्ठ 19)

नागरी पुरवठा आणि कँटीन स्टोअर विभागाला पुरवठ्याच्या बाबतीत वेगवेगळ्या उत्पादन खर्चामुळे राज्य उत्पादन शुल्काचे कमी प्रदान दर्शविणारे विवरण

(₹ मध्ये)

अ. क्र.	युनिटचे स्थान	ब्रँडचे नाव	नागरी/ कँटीन स्टोअर विभाग (CSD)	घोषणेची /मान्यतेची तारीख	प्रति बाटली कमाल किरकोळ किंमत	प्रति बाटली उत्पादन खर्च	उत्पादन खर्चातील फरक/ बाटली	टक्केवारीत उत्पादन खर्चातील फरक/बाटली	उत्पादन खर्चाच्या 180 टक्के दराने उत्पादन शुल्क	पुरवठ्याचा कालावधी	संख्या (बाटल्या)	महसुलाची कमी प्राप्ती
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, पुणे												
1	बारामती	मॅकडॉवेल्स क्र.1 रिझर्व व्हिस्की ओरिजनल 750 मि.ली.	नागरी	19.04.21	640.00	91.43	31.67	53 टक्के	57.01	एप्रिल 2021 ते मार्च 2022	1057680	60298337
			कँटीन स्टोअर विभाग	22.04.21	317.00	59.76						
अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, नाशिक												
2	नाशिक	सिग्राम्स 100 पाईपर्स ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की- 12 वर्षे वयाची 750 मि.ली.	नागरी	12.04.17	3150	278.34	94.2	51.16 टक्के	169.56	एप्रिल 2017 ते मार्च 2018	13200	2238192
			कँटीन स्टोअर विभाग	07.04.17	1580	184.14				एप्रिल 2018 ते मार्च 2019	9288	1574873
										एप्रिल 2019 ते मार्च 2020	21792	3695052
										एप्रिल 2020 ते मार्च 2021	16476	2793671
3	नाशिक	सिग्राम्स 100 पाईपर्स डिलक्स ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की 750 मि.ली.	नागरी	12.04.17		211.67	73.03	52.68 टक्के	131.45	एप्रिल 2017 ते मार्च 2018	51960	6830350
			कँटीन स्टोअर विभाग	07.04.17		138.64				एप्रिल 2018 ते मार्च 2019	57768	7593835
										एप्रिल 2019 ते मार्च 2020	75636	9942655
										एप्रिल 2020 ते मार्च 2021	87960	11562694

अ. क्र.	युनिटचे स्थान	ब्रँडचे नाव	नागरी/ कँटीन स्टोअर विभाग (CSD)	घोषणेची /मान्यतेची तारीख	प्रति बाटली कमाल किरकोळ किंमत	प्रति बाटली उत्पादन खर्च	उत्पादन खर्चातील फरक/बाटली	टक्केवारीत उत्पादन खर्चातील फरक/बाटली	उत्पादन खर्चाच्या 180 टक्के दराने उत्पादन शुल्क	पुरवठ्याचा कालावधी	संख्या (बाटल्या)	महसुलाची कमी प्राप्ती
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
4	नाशिक	सिग्राम्स ब्लेण्डर्स प्राइड रिझर्व कलेक्शन व्हिस्की 750 मि.ली	नागरी	12.04.17		141.30	33.47	31.04 टक्के	60.25	एप्रिल 2017 ते मार्च 2018	31080	1872446
			कँटीन स्टोअर विभाग	07.04.17		107.83				एप्रिल 2018 ते मार्च 2019	45300	2729144
										एप्रिल 2019 ते मार्च 2020	58932	3550417
										एप्रिल 2020 ते मार्च 2021	48756	2937354
5	नाशिक	सिग्राम्स ब्लेण्डर्स प्राइड रेअर प्रिमीयम व्हिस्की 750 मि.ली	नागरी	12.04.17		126.49	27.03	27.18 टक्के	48.65	एप्रिल 2017 ते मार्च 2018	478080	23260504
			कँटीन स्टोअर विभाग	07.04.17		99.46				एप्रिल 2018 ते मार्च 2019	613236	29836384
										एप्रिल 2019 ते मार्च 2020	671832	32687314
										एप्रिल 2020 ते मार्च 2021	679980	33083747
6	नाशिक	सिग्राम्स रॉयल स्टॅग डिलक्स व्हिस्की 750 मि.ली	नागरी	12.04.17		101.3	21.96	26.68 टक्के	39.53	एप्रिल 2017 ते मार्च 2018	508140	20086774
			कँटीन स्टोअर विभाग	07.04.17		79.34				एप्रिल 2018 ते मार्च 2019	582588	23029704
										एप्रिल 2019 ते मार्च 2020	521712	20623275
										एप्रिल 2020 ते मार्च 2021	392964	15533867
7	नाशिक	सिग्राम्स फ्युएल व्होडका 750 मि.ली	नागरी	12.04.17		98.34	33.03	50.57 टक्के	59.45	एप्रिल 2017 ते मार्च 2018	5460	324597
			कँटीन स्टोअर विभाग	07.04.17		65.31				एप्रिल 2018 ते मार्च 2019	4584	272519
										एप्रिल 2019 ते मार्च 2020	2304	136973

अ. क्र.	युनिटचे स्थान	ब्रँडचे नाव	नागरी/ कँटीन स्टोअर विभाग (CSD)	घोषणेची /मान्यतेची तारीख	प्रति बाटली कमाल किरकोळ किंमत	प्रति बाटली उत्पादन खर्च	उत्पादन खर्चातील फरक/बाटली	टक्केवारीत उत्पादन खर्चातील फरक/बाटली	उत्पादन खर्चाच्या 180 टक्के दराने उत्पादन शुल्क	पुरवठ्याचा कालावधी	संख्या (बाटल्या)	महसुलाची कमी प्राप्ती
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
8	नाशिक	ब्लॅक डॉग सेंटेनरी ब्लॅक रिझर्व एजेड अँड रेअर ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की 750 मि.ली	नागरी	12.04.17	2100	200.56	51.61	34.65 टक्के	92.9	एप्रिल 2017 ते मार्च 2018	57528	5344351
			कँटीन स्टोअर विभाग	19.04.17	1162	148.95				एप्रिल 2018 ते मार्च 2019	59688	5545015
अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, रायगड												
9	**रायगड**	ओल्ड मॉन्क XXX रम 750 मि.ली	नागरी	25.04.17	520	77.04	46.04	148.52 टक्के	82.87	एप्रिल 2017	14400	1193328
			कँटीन स्टोअर विभाग	05.04.17	108.81	31.00						
10	**रायगड**	ओल्ड मॉन्क XXX रम 750 मि.ली	नागरी	25.04.17	520	77.04	45.04	140.75 टक्के	81.07	मे 2017 ते ऑगस्ट 2017	309600	25099272
			कँटीन स्टोअर विभाग	12.05.17		32.00						
अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, औरंगाबाद												
11	औरंगाबाद	रॉयल चॅलेंज फायनेस्ट प्रिमीयम व्हिस्की 750 मि.ली	नागरी	19.04.21	800	114.19	35.81	31.36 टक्के	64.46	मे 2021 ते मार्च 2022	239580	15443327
			कँटीन स्टोअर विभाग	20.04.21	416	78.38						
12	औरंगाबाद	अँटीक्विटी ब्ल्यू अल्ट्रा प्रिमीयम व्हिस्की 750 मि.ली	नागरी	17.05.21		185.48	78.86	42.52 टक्के	141.95	मे 2021 ते मार्च 2022	100812	14310263
			कँटीन स्टोअर विभाग	20.04.21	683	106.62						
	एकूण											**383430233**

परिशिष्ट 2.1.6

(संदर्भः परिच्छेद 2.1.6.6; पृष्ठ 20)

आयात केलेल्या मद्याच्या (विदेशी) बाबतीत उत्पादन खर्चाच्या कमी मूल्यांकनामुळे राज्य उत्पादन शुल्काचे कमी प्रदान दर्शविणारे विवरण

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17 *8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, मुंबई शहर																	
1	मेसर्स व्हीएलपीएल, कळंबोली, पनवेल	मेसर्स माइलस्टोन मर्चेंडाईज प्रा. लिमिटेड/FL1/101	बॉम्बे सफायर जिन/750 मिली/स्पिरीट	3200 11.07.18	15/ 31.8.18	600	194.47	291.71	486.18	252.87/ 829.64	1458.54	1.5	300	758.61	699.93	2430.9	419958
2	मेसर्स व्हीएलपीएल, कळंबोली, पनवेल	मेसर्स माइलस्टोन मर्चेंडाईज प्रा. लिमिटेड/FL1/101	बॉम्बे सफायर जिन/750 मिली/ स्पिरीट	3200 11.07.18	29/ 26.10.18	900	194.47	291.71	486.18	252.87 829.64	1458.54	1.5	300	758.61	699.93	2430.9	629937
3	मेसर्स व्हीएलपीएल, कळंबोली, पनवेल	मेसर्स माइलस्टोन मर्चेंडाईज प्रा. लिमिटेड/FL1/101	बॉम्बे सफायर जिन/750 मिली/ स्पिरीट	3200 11.07.18	51/ 07.12.18	1200	194.47	291.71	486.18	252.87 829.64	1458.54	1.5	300	758.61	699.93	2430.9	839916
4	मेसर्स व्हीएलपीएल, कळंबोली, पनवेल	मेसर्स माइलस्टोन मर्चेंडाईज प्रा. लिमिटेड/FL1/101	ग्रे गूज ओरिजिनल व्होडका/750 मिली/ स्पिरीट	6500 11.7.18	15/ 31.8.18	600	345.53	518.29	863.82	474.66 1685.21	2591.46	1.5	300	1423.98	1167.48	4319.1	700488

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17 *8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
5	मेसर्स व्हीएलपीएल, कळंबोली, पनवेल	मेसर्स माइलस्टोन मर्चेंडाईज प्रा. लिमिटेड/FL1/101	ग्रे गूज ओरिजिनल व्होडका/750 मिली/ स्पिरीट	6500 11.7.18	29/ 26.10.18	900	345.53	518.29	863.82	474.66 1685.21	2591.46	1.5	300	1423.98	1167.48	4319.1	1050732
6	मेसर्स व्हीएलपीएल, कळंबोली, पनवेल	मेसर्स माइलस्टोन मर्चेंडाईज प्रा. लिमिटेड/FL1/101	ग्रे गूज ओरिजिनल व्होडका/750 मिली/ स्पिरीट	6500 11.7.18	51/ 07.12.18	1200	345.53	518.29	863.82	474.66 1685.21	2591.46	1.5	300	1423.98	1167.48	4319.1	1400976
7	मेसर्स व्हीएलपीएल, कळंबोली, पनवेल	मेसर्स माइलस्टोन मर्चेंडाईज प्रा. लिमिटेड/FL1/101	डेवर्स एज्ड 12 इयर्स ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/750 मिली/ स्पिरीट	5000 11.07.18	15/ 31.8.18	120	362.22	542.51	904.73	361.12 1296.32	2714.19	1.5	300	1083.36	1630.83	4523.65	195700
8	मेसर्स व्हीएलपीएल, कळंबोली, पनवेल	मेसर्स माइलस्टोन मर्चेंडाईज प्रा. लिमिटेड/FL1/101	स्टार ऑफ बॉम्बे जिन/750 मिली/ स्पिरीट	5700 26.6.18	29/ 26.10.18	60	320	480	800	419.23 1477.81	2400	1.5	300	1257.69	1142.31	4000	68539
	उप बेरीज																**5306246**
अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, कोल्हापूर																	
9	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स कश्मीरा ट्रेडर्स/FL-I/9	ॲब्सोल्युट वोडका/ 750 मिली/ स्पिरिट	2100 03.12.21	3/ 13.1.22	1200	170.41	255.62	426.03	249.92 600.00	639.05	22.5	150	374.88	264.17	2130.15	316992

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17 *8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
10	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स कश्मीरा ट्रेडर्स/FL-I/9	चिवाज रीगल 12 वाय यो ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/750 मिली/ स्पिरिट	3850 3.12.21	3/ 13.1.22	1260	351.81	527.72	879.53	380.3 1100.00	1319.30	22.5	150	570.46	748.835	4397.65	718780
11	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स कश्मीरा ट्रेडर्स/FL-I/9	जेमसन ट्रिपल डिस्टिल्ड आयरिश व्हिस्की/750 मिली/स्पिरिट	2500 3.12.21	5/ 25.1.22	1200	232.13	348.19	580.32	275.67 714.29	870.48	22.5	150	413.5	456.98	2901.60	548376
12	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स कश्मीरा ट्रेडर्स/FL-I/9	ग्लेनव्हेट 12 वाय यो सिंगल माल्ट स्कॉच व्हिस्की डबल ओक/750 मिली/ स्पिरिट	5500 3.12.21	5/ 25.1.22	300	438.92	658.38	1097.30	520.03 1571.43	1645.95	22.5	150	780.05	865.9	5486.50	259770
13	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स कश्मीरा ट्रेडर्स/FL-I/9	बॅलेंटाईन्स फायनेस्ट स्कॉच/750 मिली/स्पिरिट	2100 3.12.21	9/ 16.3.22	2400	180.92	271.37	452.29	247.82 600.00	678.44	22.5	150	371.73	306.705	2261.45	736080
14	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स कश्मीरा ट्रेडर्स/FL-I/9	जेमसन ट्रिपल डिस्टिल्ड आयरिश व्हिस्की/750 मिली/स्पिरिट	2500 3.12.21	9/ 16.3.22	600	232.13	348.19	580.32	275.67 714.29	870.48	22.5	150	413.5	456.98	2901.60	274188

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17 *8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
15	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स कश्मीरा ट्रेडर्स/FL-I/9	बॅलेंटाईन्स फायनेस्ट स्कॉच/750 मिली/स्पिरिट	2100 3.12.21	10/ 28.3.22	4440	180.92	271.37	452.29	247.82 600.00	678.44	22.5	150	371.73	306.705	2261.45	1361748
16	मेसर्स युनायटेड स्पिरिट्स प्रा. लि.	मेसर्स सांबर्गी ट्रेडर्स/FL-I/26	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	7/ 17.01.22	2400	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.80	517968
17	मेसर्स युनायटेड स्पिरिट्स प्रा. लि.	मेसर्स सांबर्गी ट्रेडर्स/FL-I/26	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	8/ 21.01.22	3600	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.80	776952
18	मेसर्स युनायटेड स्पिरिट्स प्रा. लि.	मेसर्स सांबर्गी ट्रेडर्स/FL-I/26	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	10/ 21.03.22	3000	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.50	150	358.62	215.82	1914.80	647460
19	मेसर्स युनायटेड स्पिरिट्स प्रा. लि.	मेसर्स सांबर्गी ट्रेडर्स/FL-I/26	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.22	9/ 16.02.22	2700	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.80	582714

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्ष णाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17 *8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
20	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स सांबर्गी ट्रेडर्स/FL-I/26	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.22	6/ 10.01.22	2100	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.50	150	358.62	215.82	1914.80	453222
21	राधा मार्केटिंग	मेसर्स एशियन ट्रेडर्स/FL-I/05	फेमस ग्रौसे फायनेस्ट ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	2100 29.12.21	4/ 24.03.22	1200	173.31	259.82	433.13	249.36 600.01	649.70	22.50	150	374.04	275.66	2165.65	330792
	उप बेरीज																**7525042**
अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, रायगड																	
22	मेसर्स युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड	मेसर्स मॅग्नम ट्रेडर्स/FL-I/11	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	9/ 10.1.22	4800	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	1035936
23	मेसर्स युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड	मेसर्स मॅग्नम ट्रेडर्स/FL-I/11	जॉनी वॉकर ब्लॅक लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/750 मिली/स्पिरिट	3750 24.11.21	8/ 23.12.21	600	345.94	518.92	864.86	371.96 1071.45	1297.29	22.5	150	557.94	739.35	4324.3	443610

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17 *8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
24	मेसर्स युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड	मेसर्स मॅग्नम ट्रेडर्स/FL-I/11	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	8/ 23.12.21	1800	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	388476
25	मेसर्स युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड	मेसर्स मॅग्नम ट्रेडर्स/FL-I/11	जॉनी वॉकर ब्लॅक लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/750 मिली/ स्पिरिट	5760 25.5.21	1/ 07.7.21	240	345.94	518.92	864.86	373.49 1645.71	2594.58	22.5	300	1120.47	1474.11	4324.3	353786
26	मेसर्स युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड	मेसर्स मॅग्नम ट्रेडर्स/FL-I/11	जॉनी वॉकर ब्लॅक लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/750 मिली/स्पिरिट	3060 25.5.21	1/ 07.7.21	420	153.18	229.78	382.96	247.38 874.29	1148.88	22.5	300	742.14	406.74	1914.8	170831
27	मेसर्स युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड	मेसर्स मॅग्नम ट्रेडर्स/FL-I/11	जॉनी वॉकर ब्लॅक लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	5760 25.5.21	3/ 10.08.21	300	345.94	518.92	864.86	373.49 1645.71	2594.58	22.5	300	1120.47	1474.11	4324.3	442233
28	मेसर्स युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड	मेसर्स मॅग्नम ट्रेडर्स/FL-I/11	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/750 मिली/ स्पिरिट	3060 25.5.21	3/ 10.08.21	372	153.18	229.78	382.96	247.38 874.29	1148.88	22.5	300	742.14	406.74	1914.8	151307

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17 *8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
29	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	चिवाज रीगल 12 वाय यो ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/750 मिली/ स्पिरिट	5850 26.8.21	2/ 11.10.21	600	351.81	527.72	879.53	377.76 1671.43	2638.59	22.5	300	1133.28	1505.31	4397.65	903186
30	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	ॲब्सोल्युट वोडका/750 मिली/स्पिरिट	3100 26.08.21	3/ 27.10.21	600	170.41	255.62	426.03	247.59 885.71	1278.09	22.5	300	742.77	535.32	2130.15	321192
31	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	ॲब्सोल्युट वोडका/750 मिली/स्पिरिट	900 26.08.21	3/ 27.10.22	1200	45.52	68.28	113.8	70.04 257.14	341.40	6	300	210.12	131.28	569	157536
32	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	चिवाज रीगल 12 वाय यो ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/750 मिली/स्पिरिट	5850 26.8.21	3/ 27.10.21	360	351.81	527.72	879.53	377.76 1671.43	2638.59	22.5	300	1133.28	1505.31	4397.65	541912
33	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	बॅलेंटाईन्स फायनेस्ट स्कॉच 750 मिली/स्पिरिट	3075 26.08.21	3/ 27.10.21	2700	180.92	271.37	452.29	245 878.57	1356.87	22.5	300	735	621.87	2261.45	1679049
34	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	चिवाज रीगल 12 वाय यो ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/750 मिली/स्पिरिट	3850 03.12.21	4/ 20.12.21	1200	351.81	527.72	879.53	380.3 1100.00	1319.30	22.5	150	570.46	748.835	4397.65	898602

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17 *8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
35	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	चिवाज रीगल 12 वाय यो ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की / 750 मिली/ स्पिरिट	3850 03.12.21	5/ 31.12.21	1200	351. 81	527.72	879.53	380.3 1100.00	1319.30	22.5	150	570.46	748.835	4397.65	898602
36	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	बॅलेंटाईन्स फायनेस्ट स्कॉच 750 मिली/स्पिरिट	2100 03.12.21	6/ 31.12.21	804	180. 92	271.37	452.29	247.82 600.00	678.44	22.5	150	371.73	306.705	2261.45	246591
37	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	राजस्थान मे लिकर्स /FL-I/17	ॲब्सोल्यूट व्होडका/750 मिली/स्पिरिट	2100 23.12.21	7/ 31.12.21	1500	170. 41	255.62	426.03	249.92 600.00	639.05	22.5	150	374.88	264.165	2130.15	396248
38	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	चिवाज रीगल 12 वाय यो ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की / 750 मिली/ स्पिरिट	3850 03.12.21	7/ 31.12.21	1200	351. 81	527.72	879.53	380.3 1100.00	1319.30	22.5	150	570.46	748.835	4397.65	898602
39	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	जेमसन ट्रिपल डिस्टिल्ड आयरिश व्हिस्की/750 मिली/ स्पिरिट	2500 3.12.21	8/ 12.01.22	1260	232. 13	348.19	580.32	275.67 714.29	870.48	22.5	150	413.5	456.98	2901.6	575795
40	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	जेमसन ट्रिपल डिस्टिल्ड आयरिश व्हिस्की/750 मिली/ स्पिरिट	2500 3.12.21	9/ 12.01.22	600	232. 13	348.19	580.32	275.67 714.29	870.48	22.5	150	413.5	456.98	2901.6	274188

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17 *8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
41	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	ॲब्सोल्यूट व्होडका/750 मिली/स्पिरिट	2100 23.12.21	10/ 31.01.22	1800	170.41	255.62	426.03	249.92 600.00	639.05	22.5	150	374.88	264.165	2130.15	475497
42	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	बॅलेंटाईन्स फायनेस्ट स्कॉच 750 मिली/स्पिरिट	2100 03.12.21	11/ 31.01.22	1200	180.92	271.37	452.29	247.82 600.00	678.44	22.5	150	371.73	306.705	2261.45	368046
43	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	बॅलेंटाईन्स फायनेस्ट स्कॉच 750 मिली/स्पिरिट	2100 03.12.21	12/ 14.02.22	900	180.92	271.37	452.29	247.82 600.00	678.44	22.5	150	371.73	306.705	2261.45	276035
44	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	बॅलेंटाईन्स फायनेस्ट स्कॉच/750 मिली/	2100 03.12.21	13/ 14.02.22	1500	180.92	271.37	452.29	247.82 600.00	678.44	22.5	150	371.73	306.705	2261.45	460058
45	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	जेमसन ट्रिपल डिस्टिल्ड आयरिश व्हिस्की/750 मिली/ स्पिरिट	2500 3.12.21	14/ 15.03.22	2400	232.13	348.19	580.32	275.67 714.29	870.48	22.5	150	413.5	456.98	2901.6	1096752
46	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	चिवाज रीगल 12 यो ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की /750 मिली/ स्पिरिट	3850 03.12.21	14/ 15.03.22	180	351.81	527.72	879.53	380.3 1100.00	1319.30	22.5	150	570.46	748.835	4397.65	134790

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17* 8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
47	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	ॲब्सोल्युट व्होडका/ 750 मिली/ स्पिरिट	2100 23.12.21	14/ 15.03.22	600	170.41	255.62	426.03	249.92 600.00	639.05	22.5	150	374.88	264.165	2130.15	158499
48	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर्स/FL-I/17	बॅलेंटाईन्स फायनेस्ट स्कॉच/ 750 मिली/	2100 03.12.21	14/ 15.03.22	1920	180.92	271.37	452.29	247.82 600.00	678.44	22.5	150	371.73	306.705	2261.45	588874
	उप बेरीज																**14336233**
अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, नाशिक																	
49	मेसर्स युनायटेड स्पिरिट्स प्रा. लि.	मेसर्स युनायटेड डिस्ट्रिब्युटर्स/FL-I/37	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	5/ 9.2.22	4500	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	971190
50	मेसर्स युनायटेड स्पिरिट्स प्रा. लि.	मेसर्स युनायटेड डिस्ट्रिब्युटर्स/FL-I/37	जे अँड बी रेअर ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	2100 24.11.21	5/9.2.22	360	179.96	269.94	449.9	248.01 600.00	674.85	22.5	150	372.02	302.83	2249.5	109019
51	मेसर्स युनायटेड स्पिरिट्स प्रा. लि.	मेसर्स सुंदर वाइन्स/FL-I/45	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	12/ 24.1.22	3000	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.50	150	358.62	215.82	1914.8	647460

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17* 8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
52	मेसर्स युनायटेड स्पिरिट्स प्रा. लि.	मेसर्स गुलशन ट्रेडर्स/FL-I/25	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	5/ 14.3.22	3000	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	647460
53	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर लि./FL-I/46	ग्लेनवेट 12 यो सिंगल माल्ट स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	5500 03.12.21	7/ 18.1.22	360	438.92	658.38	1097.3	520.03 1571.43	1645.95	22.50	150	780.05	865.9	5486.5	311742
54	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर लि./FL-I/46	जेमसन ट्रिपल डिस्टिल्ड आयरिश व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	2500 3.12.21	7/ 18.1.22	2400	232.13	348.19	580.32	275.67 714.29	870.48	22.50	150	413.50	456.98	2901.6	1096752
55	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर लि./FL-I/46	चिवास रीगल 12 वाय यो ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की (एम) रीस्टेज-3/ 750 मिली/ स्पिरिट	3850 3.12.21	7/ 18.1.22	1200	351.81	527.72	879.53	380.3 1100.00	1319.295	22.50	150	570.46	748.835	4397.65	898602
56	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर लि./FL-I/46	ॲब्सोल्युट व्होडका/ 750 मिली/ स्पिरिट	2100 03.12.21	12/ 15.3.22	1200	170.41	255.62	426.03	249.92 600.00	639.045	22.50	150	374.88	264.165	2130.15	316998

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17* 8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
57	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर लि./FL-I/46	बॅलेंटाईन्स फायनेस्ट स्कॉच/ 750 मिली/ स्पिरिट	2100 03.12.21	12/ 15.03.22	3600	180.92	271.37	452.29	247.82 600.00	678.435	22.5	150	371.73	306.705	2261.45	1104138
58	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर लि./FL-I/46	बॅलेंटाईन्स फायनेस्ट स्कॉच/ 750 मिली/ स्पिरिट	2100 03.12.21	15/ 29.3.22	1800	180.92	271.37	452.29	247.82 600.00	678.435	22.5	150	371.73	306.705	2261.45	552069
59	मेसर्स पेर्नोड रिकार्ड प्रा. लि.	मेसर्स राजस्थान लिकर लि./FL-I/46	चिवास रीगल 12 यो ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की (एम) रीस्टेज-3/750 मिली/ स्पिरिट	3850 3.12.21	15/ 29.3.22	1320	351.81	527.72	879.53	380.3 1100.00	1319.295	22.50	150	570.46	748.835	4397.65	988462
	उप बेरीज																**7643892**
अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, मुंबई उप-नगर जिल्हा																	
60	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	मेसर्स युनायटेड डिस्ट्रिब्युटर्स, एमएसडी/एफएल-आय/107	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	11/ 11.03.22	2400	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	517968
61	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	मेसर्स युनायटेड डिस्ट्रिब्युटर्स, एमएसडी/एफएल-आय/107	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	9/ 10.02.22	2100	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	453222

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17* 8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
62	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	मेसर्स युनायटेड डिस्ट्रिब्युटर्स, एमएसडी/एफएल-आय/107	जॉनी वॉकर ब्लॅक लेबल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	3750 24.11.21	9/ 10.02.22	1056	345.94	518.12	864.06	371.96 1071.45	1296.09	22.5	150	557.94	738.15	4320.3	779486
63	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	मेसर्स युनायटेड डिस्ट्रिब्युटर्स, एमएसडी/एफएल-आय/107	जॉनी वॉकर रेड लेबल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	8/ 31.01.22	2400	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	517968
64	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	मेसर्स युनायटेड डिस्ट्रिब्युटर्स, एमएसडी/एफएल-आय/107	जॉनी वॉकर ब्लॅक लेबल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	3750 24.11.22	5/ 28.12.21	1800	345.94	518.12	864.06	371.96 1071.45	1296.09	22.5	150	557.94	738.15	4320.3	1328670
65	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	मेसर्स युनायटेड डिस्ट्रिब्युटर्स, एमएसडी/एफएल-आय/107	जॉनी वॉकर रेड लेबल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	3/ 23.12.21	4800	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	1035936
66	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	मेसर्स युनायटेड डिस्ट्रिब्युटर्स, एमएसडी/एफएल-आय/107	जॉनी वॉकर रेड लेबल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	2/ 20.12.21	2400	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	517968

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17* 8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
67	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	मेसर्स युनायटेड डिस्ट्रिब्युटर्स, एमएसडी/एफएल-आय/107	जॉनी वॉकर ब्लॅक लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	3750 24.11.21	2/ 20.12.21	2400	345.94	518.12	864.06	371.96 1071.45	1296.09	22.5	150	557.94	738.15	4320.3	1771560
68	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	मेसर्स युनायटेड डिस्ट्रिब्युटर्स, एमएसडी/एफएल-आय/107	जे अँड बी रेअर स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	2100 24.11.21	2/ 20.12.21	1200	179.96	269.94	449.90	248.01 600.01	674.85	22.5	150	372.01	302.84	2249.5	363408
69	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	मेसर्स युनायटेड डिस्ट्रिब्युटर्स, एमएसडी/एफएल-आय/107	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	1/ 13.12.21	3000	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	647460
70	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	मेसर्स युनायटेड डिस्ट्रिब्युटर्स, एमएसडी/एफएल-आय/107	जॉनी वॉकर ब्लॅक लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	3750 24.11.22	1/ 13.12.21	1200	345.94	518.12	864.06	371.96 1071.45	1296.09	22.5	150	557.94	738.15	4320.3	885780
71	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड शहर/FL-I/175	जॉनी वॉकर ब्लॅक लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	3750 24.11.21	1/ 11.12.21	1800	345.94	518.12	864.06	371.96 1071.45	1296.09	22.5	150	557.94	738.15	4320.3	1328670

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17* 8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
72	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड शहर/FL-I/175	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	1/ 11.12.21	1800	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	388476
73	यु लिमिटेड	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड शहर/FL-I/175	जॉनी वॉकर ब्लॅक लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	3750 24.11.21	2/ 20.12.21	2400	345.94	518.12	864.06	371.96 1071.45	1296.09	22.5	150	557.94	738.15	4320.3	1771560
74	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड शहर/FL-I/175	जे अँड बी रेअर स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	2100 24.11.21	3/ 20.12.21	2400	179.96	269.94	449.90	248.01 600.01	674.85	22.5	150	372.01	302.84	2249.5	726816
75	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड शहर/FL-I/175	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	4/ 20.12.21	2400	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	517968
76	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड शहर/ FL-I/175	गार्डन्स लंडन ड्राय जिन/ 750 मिली/ स्पिरिट	1650 24.11.21	5/ 23.12.21	2400	129.79	194.69	324.48	215.19 471.45	486.72	22.5	150	322.79	163.93	1622.4	393432

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17* 8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
77	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड शहर/FL-I/175	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	12/ 28.01.22	3000	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	647460
78	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड शहर/FL-I/175	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	14/ 10.02.22	2100	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	453222
79	यु लिमिटेड	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड शहर/FL-I/175	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	19/ 24.03.22	2400	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	517968
80	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रा. लिमिटेड शहर/FL-I/175	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	20/ 24.03.22	3636	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	784722
81	एएसके एजेन्सीज अँड ईन्वेस्ट्मेंट्स प्रा.लि.	मेसर्स मंशा एजेन्सीज प्रा.लि. एमएसडी/ FL-I/15	जॉनी वॉकर ब्लॅक लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	5550 28.04.21	171/ 26.03.21	1200	345.95	518.92	864.87	373.25 1438.91	1297.305	22.5	300	1119.75	177.555	4324.35	213066

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17* 8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
82	एएसके एजेन्सीज अँड ईन्वेस्ट्मेंट्स प्रा.लि.	मेसर्स मंशा एजेन्सीज प्रा.लि. एमएसडी/ FL-I/15	जॉनी वॉकर ब्लॅक लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	5550 28.04.21	161/ 17.03.21	1800	345.95	518.92	864.87	373.25 1438.91	1297.305	22.5	300	1119.75	177.555	4324.35	319599
83	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड शहर/FL-I/116	जॉनी वॉकर ब्लॅक लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	3750 24.11.21	1/ 11.12.21	3300	345.94	518.92	864.86	371.96 1071.45	1297.29	22.5	150	557.94	739.35	4324.3	2439855
84	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड शहर/FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	1/ 11.12.22	4800	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	1035936
85	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड शहर/FL-I/116	जे अँड बी रेअर स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	2100 24.11.21	1/ 11.12.23	1200	179.96	269.94	449.90	248.01 600.01	674.85	22.5	150	372.01	302.84	2249.5	363408
86	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड शहर/FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	3/ 20.12.22	4800	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	1035936

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणाद्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागाद्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपीच्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17* 8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
87	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर ब्लॅक लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	3750 24.11.21	2/ 20.12.21	6000	345.94	518.92	864.86	371.96 1071.45	1297.29	22.5	150	557.94	739.35	4324.3	4436100
88	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जे अँड बी रेअर स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	2100 24.11.21	4/ 20.12.21	2400	179.96	269.94	449.90	248.01 600.01	674.85	22.5	150	372.01	302.84	2249.5	363408
89	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	गार्डन्स लंडन ड्राय जिन/ 750 मिली/ स्पिरिट	1650 24.11.21	5/ 23.12.21	3600	129.79	194.69	324.48	215.19 471.45	486.72	22.5	150	322.79	163.93	1622.4	590148
90	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की / 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	7/ 25.12.21	6000	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	1294920
91	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	1950 24.11.21	8/ 25.12.21	6000	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	1294920

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17* 8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
92	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	3750 24.11.21	9/ 27.12.21	3840	345.94	518.12	864.06	371.96 1071.45	1296.09	22.5	150	557.94	738.15	4320.3	2834496
93	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	3750 24.11.21	10/ 27.12.21	3360	345.94	518.12	864.06	371.96 1071.45	1296.09	22.5	150	557.94	738.15	4320.3	2480184
94	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	5200 29.12.21	11/ 11.01.22	2028	513.49	770.23	1283.72	476.55 1485.74	1925.58	22.5	150	714.83	1210.75	6418.6	2455401
95	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	1950 24.11.21	12/ 15.01.22	2400	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	517968
96	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	3750 24.11.21	13/ 28.01.22	3600	345.94	518.12	864.06	371.96 1071.45	1296.09	22.5	150	557.94	738.15	4320.3	2657340

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17* 8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
97	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	14/ 28.01.22	6600	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	1424412
98	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जे अँड बी रेअर स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरिट	2100 24.11.21	15/ 07.02.22	1800	179.96	269.94	449.90	248.01 600.01	674.85	22.5	150	372.01	302.84	2249.5	545112
99	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	16/ 10.02.22	3600	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	776952
100	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की 750 मिली/ स्पिरिट	1950 24.11.21	17/ 21.02.22	3000	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	647460
101	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर डबल ब्लॅक ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	5200 29.12.21	18/ 21.02.22	1500	513.49	770.23	1283.72	476.55 1485.74	1925.58	22.5	150	714.83	1210.75	6418.6	1816125

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17* 8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
102	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	3750 24.11.21	19/ 24.02.22	3600	345.94	518.12	864.06	371.96 1071.45	1296.09	22.5	150	557.94	738.15	4320.3	2657340
103	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	1950 24.11.21	19/ 24.02.22	4800	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	1035936
104	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	3750 24.11.21	20/ 11.03.22	2400	345.94	518.12	864.06	371.96 1071.45	1296.09	22.5	150	557.94	738.15	4320.3	1771560
105	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	1950 24.11.21	21/ 11.03.22	6000	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	1294920
106	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जे अँड बी रेअर स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	2100 24.11.21	22/ 23.03.22	4800	179.96	269.94	449.90	248.01 600.01	674.85	22.5	150	372.01	302.84	2249.5	1453632

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानु सार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्ष णाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17* 8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
107	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	1950 24.11.21	23/ 23.03.22	6600	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	1424412
108	युनायटेड स्पिरिट्स लिमिटेड, कराटका	सुल्तानिया ट्रेड प्रायव्हेट लिमिटेड /FL-I/116	जॉनी वॉकर रेड लेबेल ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की/ 750 मिली/ स्पिरीट	1950 24.11.21	24/ 23.03.22	6000	153.18	229.78	382.96	239.08 557.15	574.44	22.5	150	358.62	215.82	1914.8	1294920
109	विल्यम ग्रँट अँड सन्स	मेसर्स राधा मार्केटिंग /FL-I/24	मंकी शोल्डर द ओरिजिनल ब्लेंडेड माल्ट स्कॉच व्हिस्की/ 700 मिली/ स्पिरीट	6050 20.09.21	17/ 15.09.21	1800	376	564.00	940.00	379.49 1728.57	2820	21	300	1138.48	1681.52	4700	3026736
110	विल्यम ग्रँट अँड सन्स	मेसर्स राधा मार्केटिंग /FL-I/24	मंकी शोल्डर द ओरिजिनल ब्लेंडेड माल्ट स्कॉच व्हिस्की/ 700 मिली/ स्पिरीट	6050 20.09.21	26/ 27.10.21	900	376	564.00	940.00	379.49 1728.57	2820	21	300	1138.48	1681.52	4700	1513368
111	विल्यम ग्रँट अँड सन्स	मेसर्स राधा मार्केटिंग /FL-I/24	बकार्डी कार्टा ब्लांका/ 1000 मिली/ स्पिरीट	2800 20.12.21	36/ 11.01.22	1332	221.95	332.93	554.88	334.28 800	832.32	30	150	501	331.32	2774.4	441318

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17* 8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
112	विल्यम ग्रँट अँड सन्स	मेसर्स राधा मार्केटिंग /FL-I/ 24	ग्रे गूज ओरिजिनल/ 750 मिली/ स्पिरीट	4500 29.12.21	36/ 11.01.22	2100	345.53	518.29	863.82	443.47 1285.71	1295.73	22.5	150	665.2	630.53	4319.1	1324113
113	विल्यम ग्रँट अँड सन्स	मेसर्स राधा मार्केटिंग /FL-I/ 24	बॉम्बे सफायर जिन/ 750 मिली/ स्पिरीट	2450 20.12.21	38/ 14.01.22	3300	194.47	291.71	486.18	278.44 700	729.27	22.5	150	417.66	311.61	2430.9	1028313
114	विल्यम ग्रँट अँड सन्स	मेसर्स राधा मार्केटिंग /FL-I/ 24	देवर्स व्हाईट लेबेल/ 750 मिली/ स्पिरीट	1950 20.12.21	34/ 30.12.21	2100	166.67	250.00	416.67	236.38 557.14	625.005	22.5	150	354.57	270.435	2083.35	567914
115	विल्यम ग्रँट अँड सन्स	मेसर्स राधा मार्केटिंग /FL-I/ 24	बॉम्बे सफायर जिन/ 750 मिली/ स्पिरीट	2450 20.12.21	45/ 21.02.22	2700	194.47	291.71	486.18	278.44 700	729.27	22.5	150	417.66	311.61	2430.9	841347
116	विल्यम ग्रँट अँड सन्स	मेसर्स राधा मार्केटिंग /FL-I/ 24	देवर्स व्हाईट लेबेल/ 750 मिली/ स्पिरीट	1950 20.12.21	54/ 23.03.22	2100	166.67	250.00	416.67	236.38 557.14	625.005	22.5	150	354.57	270.435	2083.35	567914
117	विल्यम ग्रँट अँड सन्स	मेसर्स राधा मार्केटिंग /FL-I/ 24	ग्रे गूज ओरिजिनल/ 750 मिली/ स्पिरीट	4500 29.12.21	56/ 28.03.22	1200	345.53	518.29	863.82	443.47 1285.71	1295.73	22.5	150	665.2	630.53	4319.1	756636
118	विल्यम ग्रँट अँड सन्स	मेसर्स राधा मार्केटिंग /FL-I/ 24	बॉम्बे सफायर जिन/750 मिली	2450 20.12.21	56/ 28.03.22	6000	194.47	291.71	486.18	278.44 700	729.27	22.5	150	417.66	311.61	2430.9	1869660

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17* 8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
119	विल्यम ग्रँट अँड सन्स	मेसर्स राधा मार्केटिंग /FL-I/24	ग्लेनफिडिच स्पेशल 12 वाय ओ माल्ट व्हिस्की/700 मिली/ स्पिरिट	5800 20.01.22	42/ 04.02.22	2400	393	589.50	982.50	552.18 1657.14	1473.75	21	150	828.27	645.48	4912.5	1549152
120	विल्यम ग्रँट अँड सन्स	मेसर्स राधा मार्केटिंग /FL-I/24	ग्लेनफिडिच स्पेशल 12 वाय ओ माल्ट व्हिस्की/700 मिली/ स्पिरिट	5800 20.01.22	46/ 23.02.22	1740	393	589.50	982.50	552.18 1657.14	1473.75	21	150	828.27	645.48	4912.5	1123135
121	विल्यम ग्रँट अँड सन्स	मेसर्स राधा मार्केटिंग /FL-I/24	ग्लेनफिडिच स्पेशल 12 वाय ओ माल्ट व्हिस्की/ 700 मिली/ स्पिरिट	5800 20.01.22	50/ 21.03.22	1200	393	589.50	982.50	552.18 1657.14	1473.75	21	150	828.27	645.48	4912.5	774576
122	विल्यम ग्रँट अँड सन्स	मेसर्स राधा मार्केटिंग /FL-I/24	ग्रे गूज ओरिजिनल/ 750 मिली/ स्पिरिट	4500 29.12.21	44/ 11.02.22	960	345.53	518.29	863.82	443.47 1285.71	1295.73	22.5	150	665.2	630.53	4319.1	605309
123	विल्यम ग्रँट अँड सन्स	मेसर्स राधा मार्केटिंग /FL-I/24	ग्रे गूज ओरिजिनल/ 750 मिली/ स्पिरिट	4500 29.12.21	52/ 23.03.22	3300	345.53	518.29	863.82	443.47 1285.71	1295.73	22.5	150	665.2	630.53	4319.1	2080749
	उप बेरीज																**74895426**

अनु. क्र.	आयातदाराचे नाव	परवाधारकाचे नाव/परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव/ बॉटलचा आकार/मद्याचा प्रकार	मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल/ मंजुरीची तारीख	टीपी क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण बॉटलस मध्ये	बीई नुसार निर्धारण मूल्य	बीसीडी	एकूण एमसी (9+10)	मंजूर केलेले एमसी/ मंजूर केलेले वॅट	लेखापरीक्षणा द्वारा एसईडी स्तंभ.11* स्तंभ.15	मंजूर केल्यानुसार आयात फी	एसईडी %	विभागा द्वारा एसईडी	एसईडीचे कमी मूल्यांकन (स्तंभ 13-16)	लेखापरीक्षणाद्वारा एमसी एमआरपी च्या 5 पटीपेक्षा कमी आहे काय	एसईडीचे कमी प्रदान (स्तंभ.17* 8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
अधीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, पुणे																	
124	अस्प्री स्पिरिट्स प्रायव्हेट लिमिटेड	मेसर्स वाळवेकर सन्स, पुणे/FL-I/70	जगरमेस्टर/ 750 मिली/ स्पिरिट	3385 30.12.21	29/ 26.03.22	4392	387.31	580.96	968.27	328.92 967.14	1452.40	22.5	150	493.4	959.025	4841.35	4212038
125	अस्प्री स्पिरिट्स प्रायव्हेट लिमिटेड	मेसर्स वाळवेकर सन्स, पुणे/FL-I/70	डॉन एंजेल टॅक्विला/ 750 मिली/ स्पिरिट	2500 30.12.21	28/ 14.03.22	900	279	418.5	697.5	266.3 714.3	1046.3	22.5	150	399.5	646.8	3487.5	582120
126	अस्प्री स्पिरिट्स प्रायव्हेट लिमिटेड	मेसर्स वाळवेकर सन्स, पुणे/FL-I/70	डॉन एंजेल टॅक्विला/ 750 मिली/ स्पिरिट	2500 30.12.21	26/ 25.02.22	600	279	418.5	697.5	266.3 714.3	1046.3	22.5	150	399.5	646.8	3487.5	388080
	उप बेरीज																**5182238**
	एकूण बेरीज																**114889077**

परिशिष्ट 2.1.7

(संदर्भ: परिच्छेद 2.1.6.6; पृष्ठ 20)

आयात केलेल्या मद्याच्या (ईतर राज्य) बाबतीत उत्पादन खर्चाच्या कमी मूल्यांकनामुळे राज्य उत्पादन शुल्काचे कमी प्रदान दर्शविणारे विवरण

अ. क्र.	कार्यालयाचे नाव	पुरवठादाराचे नाव	आयात करणाऱ्या परवाधारकाचे नाव/ परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव	बॉटलचा आकार/ आयात पास क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण (बॉटलस)	पुरवठादाराच्या बिजकाची तारीख/बीज कानुसार एकूण किंमत	पुरवठादाराची एकूण किंमत/बॉटल	एमआरपी मंजूर करण्याची तारीख/ मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल	मंजूर एमसी प्रती बॉटल	एमसी मध्ये कमी मूल्यांकन (स्तंभ 9-11)	एसईडी चा दर %	सोडून दिलेली एसईडी प्रती बॉटल	सोडून दिलेली एकूण एसईडी (स्तंभ 7*14)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, कोल्हापूर	मेसर्स कार्ल्सबर्ग इंडिया प्रा. लि.	मेसर्स भारत वाईन्स/FL-I/23	टुबोर्ग स्ट्रॉग प्रीमियम बियर	650 मिली / 10/25.5.17	13800	27.5.17/ 428754	31.07	19.5.17/ 145.00	25.28	5.79	200	11.58	159780
2				टुबोर्ग स्ट्रॉग प्रीमियम बियर	650 मिली 11/25.5.17	13800	27.5.17/ 428754	31.07	19.5.17/ 145.00	25.28	5.79	200	11.58	159780
3				टुबोर्ग स्ट्रॉग प्रीमियम बियर	650 मिली 13/25.5.17	13800	27.5.17/ 428754	31.07	19.5.17/ 145.00	25.28	5.79	200	11.58	159780
4				टुबोर्ग स्ट्रॉग प्रीमियम बियर	650 मिली 15/25.5.17	13800	27.5.17/ 428754	31.07	19.5.17/ 145.00	25.28	5.79	200	11.58	159780
5				टुबोर्ग स्ट्रॉग प्रीमियम बियर	650 मिली 31/1.2.18	13800	06.02.18/ 419554	30.40	19.5.17/ 157.00	25.28	5.12	235	12.04	166122
6				टुबोर्ग स्ट्रॉग प्रीमियम बियर	650 मिली 34/1.2.18	13800	07.02.18/ 419554	30.40	19.5.17/ 157.00	25.28	5.12	235	12.04	166122
7				टुबोर्ग स्ट्रॉग प्रीमियम बियर	650 मिली 35/1.2.18	13800	08.02.18/ 419554	30.40	19.5.17/ 157.00	25.28	5.12	235	12.04	166122
8				टुबोर्ग स्ट्रॉग प्रीमियम बियर	650 मिली 36/1.2.18	13800/ 1150	08.02.18/ 419554	30.40	19.5.17/ 145.00	25.28	5.12	235	12.04	166122
9	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, कोल्हापूर	मेसर्स युनायटेड ब्रुअरीज लि.	मेसर्स रॉयल ट्रेडर्स/FL-I/12	किंगफिशर स्ट्रॉग प्रीमियम बियर	500 मिली 9/1.10.2020	27360	9.10.2020/ 754086	27.56	22.9.2020/ 130.00	20.94	6.62	235	15.56	425744

अ. क्र.	कार्यालयाचे नाव	पुरवठादाराचे नाव	आयात करणाऱ्या परवाधारकाचे नाव/ परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव	बॉटलचा आकार/ आयात पास क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण (बॉटलस)	पुरवठादाराच्या बिजकाची तारीख/बीजकानुसार एकूण किंमत	पुरवठादाराची एकूण किंमत/बॉटल	एमआरपी मंजूर करण्याची तारीख/ मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल	मंजूर एमसी प्रती बॉटल	एमसी मध्ये कमी मूल्यांकन (स्तंभ 9-11)	एसईडी चा दर %	सोडून दिलेली एसईडी प्रती बॉटल	सोडून दिलेली एकूण एसईडी (स्तंभ 7*14)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
10	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, कोल्हापूर	मेसर्स युनायटेड ब्रुअरीज लि.	मेसर्स रॉयल ट्रेडर्स/FL-I/12	किंगफिशर अल्ट्रा लेगर बियर	500 मिली 9/1.10.2020	240	9.10.2020/ 8676	36.15	22.9.2020/ 150.00	29.63	6.52	235	15.32	3677
11				किंगफिशर स्टॉर्म स्ट्रॉग बियर	650 मिली 9/1.10.2020	360	9.10.2020/ 13077	36.33	22.9.2020/ 175.00	28.18	8.15	235	19.14	6891
12				किंगफिशर स्टॉर्म स्ट्रॉग बियर	500 मिली 9/1.10. 2020	480	9.10.2020/ 13810	28.77	22.9.2020/ 135.00	21.74	7.03	235	16.52	7931
13	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, कोल्हापूर	मेसर्स शशी डिस्टेलरी प्रा. लि.	मेसर्स विशाल ट्रेडर्स/FL-I/16	ओक्टन बॅरल एज्ड रेअर प्रीमियम ग्रेन व्हिस्की	750 मिली 5/5.9.2019	900	12.9.2019/ 229398	254.89	07.06.19/ 1300	177	77.89	300	233.67	210303
14				ओक्टन बॅरल एज्ड रेअर प्रीमियम ग्रेन व्हिस्की	180 मिली 5/5.9.2019	3600	12.9.2019/ 230660	64.07	07.06.19/ 1300	43.15	20.92	300	62.76	225936
15				गव्हर्नर्स रिझर्व्ह 100% प्रीमियम ग्रेन व्हिस्की	750 मिली 5/5.9.2019	900	12.9.2019/ 179789	199.77	07.06.19/ 1300	164.69	35.08	300	105.24	94716
16				गव्हर्नर्स रिझर्व्ह 100% प्रीमियम ग्रेन व्हिस्की	180 मिली 5/5.9.2019	3600	12.9.2019/ 190843	53.01	07.06.19/ 1300	40.70	12.31	300	36.93	132948

अ. क्र.	कार्यालयाचे नाव	पुरवठादाराचे नाव	आयात करणाऱ्या परवाधारकाचे नाव/ परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव	बॉटलचा आकार/ आयात पास क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण (बॉटलस)	पुरवठादाराच्या बिजकाची तारीख/बीजकानुसार एकूण किंमत	पुरवठादाराची एकूण किंमत/बॉटल	एमआरपी मंजूर करण्याची तारीख/ मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल	मंजूर एमसी प्रती बॉटल	एमसी मध्ये कमी मूल्यांकन (स्तंभ 9-11)	एसईडी चा दर %	सोडून दिलेली एसईडी प्रती बॉटल	सोडून दिलेली एकूण एसईडी (स्तंभ 7*14)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
17	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, कोल्हापूर	मेसर्स अमृत डिस्टेलरी प्रा. लि., बंगलोर	मेसर्स अंकुश ट्रेडर्स/FL-I/3	मॅकक्विंटोश ब्लू रिझर्व्ह व्हिस्की	750 मिली 2/18.12.2020	600	29.12.20/ 175000	291.67	03.12.20/ 2000	234.61	57.06	300	134.08	80450
18				अमृत टू इंडीज रम	750 मिली 2/18.12.2020	120	29.12.20/ 29000	241.67	03.12.20/ 1600	201.69	39.98	300	93.95	11273
19	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, कोल्हापूर	मेसर्स वुडपेकर डिस्टेलरीज अँड ब्रुअरीज प्रा. लि., बंगलोर	मेसर्स न्यू राम ट्रेडर्स/FL-I/25	कॉप्टर 7 स्ट्रॉंग बियर प्रीमियम	330 मिली 1/5.8.21	2400	13.8.21/ 65021	27.09	09.07.21/ 130	20.19	6.90	235	16.22	38928
20				कॉप्टर 7 स्ट्रॉंग बियर प्रीमियम	500 मिली 1/5.8.21	4800	13.8.21/ 145948	30.41	09.07.21/ 150	23.29	7.12	235	16.72	80267
21				कॉप्टर 7 स्ट्रॉंग बियर प्रीमियम	650 मिली 1/5.8.21	4800	13.8.21/ 184292	38.39	09.07.21/ 190	29.5	8.89	235	20.90	100326
22				कॉप्टर 7 स्मूथ लेजर प्रीमियम	330 मिली 1/5.8.21	2400	13.8.21/ 74679	31.12	09.07.21/ 130	24.76	6.36	235	14.94	35849
23				कॉप्टर 7 स्मूथ लेजर प्रीमियम	500 मिली 1/5.8.21	4800	13.8.21/ 168234	35.05	09.07.21/ 150	28.57	6.48	235	15.23	73080
24				कॉप्टर 7 स्मूथ लेजर प्रीमियम	650 मिली 1/5.8.21	4800	13.8.21/ 212524	44.28	09.07.21/ 190	36.19	8.09	235	19.00	91208
25	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, रायगड	मेसर्स व्हेरिटास लॉजिस्टिक्स प्रा. लि., जानवल-भिवंडी, ठाणे	मेसर्स नॅशनल लिकर/FL-I/05	बॅलेंटाइन्स फायनेस्ट ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की	750 मिली 11/12.3.22	1200	17.3.22/ 1002324	835.27	03.12.21/ 2100.00	247.82	587.45	150	881.18	1057410
26				बॅलेंटाइन्स फायनेस्ट ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की	750 मिली 13/18.03.22	900	10.5.22/ 751743	835.27	03.12.21 / 2100.00	247.82	587.45	150	881.18	793058

अ. क्र.	कार्यालयाचे नाव	पुरवठादाराचे नाव	आयात करणाऱ्या परवाधारकाचे नाव/ परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव	बॉटलचा आकार/ आयात पास क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण (बॉटलस)	पुरवठादाराच्या बिजकाची तारीख/बीज कानुसार एकूण किंमत	पुरवठादाराची एकूण किंमत/बॉटल	एमआरपी मंजूर करण्याची तारीख/ मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल	मंजूर एमसी प्रती बॉटल	एमसी मध्ये कमी मूल्यांकन (स्तंभ 9-11)	एसईडी चा दर %	सोडून दिलेली एसईडी प्रती बॉटल	सोडून दिलेली एकूण एसईडी (स्तंभ 7*14)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
27	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, रायगड	मेसर्स व्हेरिटास लॉजिस्टिक्स प्रा. लि., जानवल-भिवंडी, ठाणे	मेसर्स नॅशनल लिकर/FL-I/05	बॅलेंटाइन्स फायनेस्ट ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की	375 मिली 13/18.03.22	480	10.5.22/ 211287	440.18	25.02.22/ 1100.00	128.41	311.77	150	467.66	224475
28				ॲब्सोलट वोडका	750 मिली 13/18.03.22	300	10.5.22/ 249636	832.12	23.12.21/ 2100.00	249.92	582.20	150	873.30	261990
29				चिवाज रीगल 12 इयर्स ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की	750 मिली 13/18.03.22	300	10.5.22/ 556505	1855.02	03.12.21/ 3850.00	380.3	1474.72	150	2212.08	663623
30				जेमसन आयरिश व्हिस्की	750 मिली 13/18.03.22	300	10.5.22/ 308314	1027.71	03.12.21/ 2500.00	275.67	752.04	150	1128.07	338420
31				बॅलेंटाइन्स फायनेस्ट ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की	750 मिली 10/02.03.22	1200	04.03.22/ 1002324	835.27	03.12.21/ 2100.00	247.82	587.45	150	881.18	1057410
32				बॅलेंटाइन्स फायनेस्ट ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की	750 मिली 9/22.02.22	600	24.02.22/ 501162	835.27	03.12.21/ 2100.00	247.82	587.45	150	881.18	528705
33				ॲब्सोलट व्होडका	750 मिली 9/22.02.22	300	24.02.22/ 249636	832.12	23.12.21/ 2100.00	249.92	582.20	150	873.30	261990
34				बॅलेंटाइन्स फायनेस्ट ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की	750 मिली 8/31.01.22	600	02.02.22/ 501162	835.27	03.12.21/ 2100.00	247.82	587.45	150	881.18	528705
35				जेमसन ट्रिपल डिस्टिल्ड आयरिश व्हिस्की	750 मिली 8/31.01.22	300	02.02.22/ 308314	1027.71	03.12.21/ 2500.00	275.67	752.04	150	1128.07	338420

अ. क्र.	कार्यालयाचे नाव	पुरवठादाराचे नाव	आयात करणाऱ्या परवाधारकाचे नाव/ परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव	बॉटलचा आकार/ आयात पास क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण (बॉटलस)	पुरवठादाराच्या बिजकाची तारीख/बीजकानुसार एकूण किंमत	पुरवठादाराची एकूण किंमत/बॉटल	एमआरपी मंजूर करण्याची तारीख/ मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल	मंजूर एमसी प्रती बॉटल	एमसी मध्ये कमी मूल्यांकन (स्तंभ 9-11)	एसईडी चा दर %	सोडून दिलेली एसईडी प्रती बॉटल	सोडून दिलेली एकूण एसईडी (स्तंभ 7*14)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
36	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, रायगड	मेसर्स व्हेरिटास लॉजिस्टिक्स प्रा. लि., जानवल-भिवंडी, ठाणे	मेसर्स नॅशनल लिकर/FL-I/05	ॲब्सोलट व्होडका	750 मिली 7/4.01.22	480	11.01.22/ 399418	832.12	23.12.21/ 2100.00	249.92	582.20	150	873.30	419185
37				चिवाज रीगल 12 इयर्स ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की	750 मिली 6/24.12.21	240	31.12.21/ 442259	1842.75	03.12.21/ 3850.00	380.3	1462.45	150	2193.67	526481
38				चिवाज रीगल 12 इयर्स ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की	750 मिली 5/16.12.21	396	23.12.21/ 729727	1842.74	03.12.21/ 3850.00	380.3	1462.44	150	2193.67	868692
39				चिवाज रीगल 12 इयर्स ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की	750 मिली 4/28.10.21	300	29.10.21/ 680787	2269.29	26.08.21/ 5850.00	377.76	1891.53	300	2837.30	851189
40				बॅलेंटाइन्स फायनेस्ट ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की	750 मिली 4/28.10.21	360	29.10.21/ 375424	1042.84	26.08.21/ 3075.00	245	797.84	300	2393.53	861672
41				ॲब्सोलट व्होडका	750 मिली 3/22.10.21	480	27.10.21/ 503848	1049.68	26.08.21/ 3100.00	247.59	802.09	300	2406.28	1155014
42	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, पुणे	मेसर्स अमृत डिस्टेलरी प्रा. लि., बंगळुरू	मेसर्स सत्यजीत लिकर्स, पुणे/ FL-I/75	मॅकक्विंटॉश सिल्व्हर एडिशन व्हिस्की	750 मिली 15/7.7.20	2760	24.7.20/ 671441	243.28	26.06.20/ 1450.00	189.34	53.94	300	161.81	446588
43				अमृत अमलगम माल्ट व्हिस्की	750 मिली 15/7.7.20	360	24.7.20/ 435000	1208.33	26.06.20/ 4500.00	440.37	767.96	300	1535.93	552934
44				मॅकक्विंटॉश सिल्व्हर एडिशन व्हिस्की	750 मिली 8/17.03.22	2700	30.03.22/ 720000	266.67	16.06.21/ 1550.00	193.02	73.65	300	147.29	397692

अ. क्र.	कार्यालयाचे नाव	पुरवठादाराचे नाव	आयात करणाऱ्या परवाधारकाचे नाव/ परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव	बॉटलचा आकार/ आयात पास क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण (बॉटलस)	पुरवठादाराच्या बिजकाची तारीख/बीजकानुसार एकूण किंमत	पुरवठादाराची एकूण किंमत/बॉटल	एमआरपी मंजूर करण्याची तारीख/ मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल	मंजूर एमसी प्रती बॉटल	एमसी मध्ये कमी मूल्यांकन (स्तंभ 9-11)	एसईडी चा दर %	सोडून दिलेली एसईडी प्रती बॉटल	सोडून दिलेली एकूण एसईडी (स्तंभ 7*14)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
45	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, पुणे	मेसर्स अमृत डिस्टेलरी प्रा. लि., बंगळुरू	मेसर्स सत्यजीत लिकर्स, पुणे/ FL-I/75	अमृत फ्यूजन सिंगल माल्ट व्हिस्की	750 मिली 8/17.03.22	480	30.03.22/ 580000	1208.33	16.06.21/ 5200.00	482.7	725.63	300	1451.27	696608
46				मॅकक्विंटॉश सिल्व्हर एडिशन व्हिस्की	750 मिली 48/31.08.20	2160	08.09.20/ 525475.8	243.28	26.06.20/ 1450.00	189.34	53.94	235	126.75	273778
47				मॅकक्विंटॉश सिल्व्हर एडिशन व्हिस्की	750 मिली 5/17.11.21	1620	29.11.21/ 432000	266.67	16.06.21/ 1550.00	193.02	73.65	235	173.07	280373
48	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, पुणे	मेसर्स वुडपेकर डिस्टेलरीज अँड ब्रुअरीज प्रा. लि., कर्नाटक	मेसर्स केएसएन इराणी अँड कंपनी, पुणे./FL-I/7	कॉप्टर 7 स्ट्रॉंग बिअर प्रीमियम	650 मिली 5/10.11.21	15600	27.5.17/ 598949	38.39	09.07.21/ 190.00	29.5	8.89	235	20.90	326060
49				कॉप्टर 7 स्ट्रॉंग बिअर प्रीमियम	650 मिली 4/07.10.21	7800	19.10.21/ 299474	38.39	09.07.21/ 190.00	29.5	8.89	235	20.90	163029
50				कॉप्टर 7 स्ट्रॉंग बिअर प्रीमियम	650 मिली 3/13.09.21	9600	24.09.21/ 368584	38.39	09.07.21/ 190.00	29.5	8.89	235	20.90	200652
51	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, पुणे	मेसर्स सॅम डिस्टेलरीज अँड ब्रुअरीज लि. मध्यप्रदेश	मेसर्स केएसएन इराणी अँड कंपनी, पुणे./FL-I/7	व्हाइट आउल ब्रुअरी स्पाइक	325 मिली 5/17.03.21	12000	27.03.21/ 360065	30.01	04.11.20/ 140.00	27.65	6.30	235	14.79	177531
52				व्हाइट आउल ब्रुअरी स्पाइक	650 मिली 3/10.02.21	6600	01.03.21/ 300041	45.46	04.11.20/ 210.00	33.82	11.64	235	27.36	180548
53				व्हाइट आउल ब्रुअरी स्पाइक	500 मिली 04/17.03.21	17520	26.03.21/ 646670	36.91	04.11.20/ 170.00	27.38	9.53	235	22.40	392385
54	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, पुणे	मेसर्स ॲगेव्ह इंडस्ट्रीज (इंडिया) प्रायव्हेट लिमिटेड, गोवा	मेसर्स वालवेकर सन्स, पुणे/FL-I/70	डेसमंडजी 51 % ॲगेव्ह	750 मिली 1/17.11.21	2520	26.11.21/ 1329199	527.46	08.11.21/ 2230	246.99	280.47	300	659.10	1660943
55				डेसमंडजी 51 % ॲगेव्ह	750 मिली 1/17.11.21	1200	26.11.21/ 653922	544.94	08.11.21/ 2230	246.99	297.95	300	700.17	840205

अ. क्र.	कार्यालयाचे नाव	पुरवठादाराचे नाव	आयात करणाऱ्या परवाधारकाचे नाव/ परवाना क्र.	एफएल ब्रँडचे नाव	बॉटलचा आकार/ आयात पास क्र./तारीख	आयात केलेले प्रमाण (बॉटलस)	पुरवठादाराच्या बिजकाची तारीख/बीजकानुसार एकूण किंमत	पुरवठादाराची एकूण किंमत/बॉटल	एमआरपी मंजूर करण्याची तारीख/ मंजूर एमआरपी प्रती बॉटल	मंजूर एमसी प्रती बॉटल	एमसी मध्ये कमी मूल्यांकन (स्तंभ 9-11)	एसईडी चा दर %	सोडून दिलेली एसईडी प्रती बॉटल	सोडून दिलेली एकूण एसईडी (स्तंभ 7*14)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
56	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, पुणे	मेसर्स मोदी डिस्टेलरी, उत्तर प्रदेश	मेसर्स कॅन्टीन स्टोअर्स विभागFL-I/3	बेकार्डी क्लासिक ब्लॅक ओरिजिनल प्रीमियम क्राफ्टेड रम	750 मिली 63/01.03.22	7392	10.03.22/ 655165	88.63	27.04.21/ 303.93	83.5	5.13	300	12.06	89143
57	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, पुणे	मेसर्स बीम ग्लोबल स्पिरिट्स अँड वाईन (इंडिया) लि.	मेसर्स कॅन्टीन स्टोअर्स विभाग FL-I/3	टीचर्स हाईलँड क्रीम ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की	750 मिली 62/01.03.22	7032	08.03.22/ 2654638	377.51	16.05.21/ 1215	149.76	227.75	300	535.21	3763585
58				टीचर्स50-12 इयर्स ओल्ड ब्लेंडेड स्कॉच व्हिस्की	750 मिली 62/01.03.22	4416	08.03.22/ 2570134	582.00	16.05.21/ 1763	194.24	387.76	300	911.25	4024070
59	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, पुणे	मेसर्स एन, व्ही. डिस्टिलरीज प्रा॰ लि.	मेसर्स व्ही. सी ट्रेडर्स/ FL-I/ 123	रॉयल एन्व्ही एक्सक्लुझिव्ह प्रीमियम व्हिस्की	750 मिली 2/15.09.21	3600	21.09.21/ 884160	245.60	21.06.21/ 1550	193.02	52.58	300	123.56	444827
60	राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक, पुणे	मेसर्स खोडे इंडिया लि.	सत्यम एजन्सी/FL-I/99	पीटर स्कॉच माल्ट व्हिस्की	750 मिली 1/25.11.21	2700	4.12.21/ 681489	252.40	30.06.21/ 1450	185.08	67.32	300	158.2098	427167
	एकूण													**28997707**

परिशिष्ट 2.2.1

(संदर्भ: परिच्छेद 2.2.7.2; पृष्ठ 33)

जीएसटीआर-10 दाखल न केल्याबद्दल अपुरा पाठपुरावा दर्शवणारे विवरण

अ. क्र.	प्रभार	विभाग	रद्द केलेल्या प्रकरणांची संख्या		एकूण	प्रकरणांची संख्या जेथे जीएसटीआर-10 प्रकरणे दाखल केले	जीएसटीआर-10 दाखल केले नव्हते	जीएसटीआर-10 दाखल न केल्याबद्दल केलेली कारवाई/ जीएसटीआर-3A मध्ये जारी केलेली नोटिस	कारवाई केली नाही	स्वत:हून रद्दीकरणाच्या प्रकरणांमध्ये कलम 62 नुसार मूल्यांकन
			स्वत:हून	आवेदनावर						
1	फोर्ट-702	फोर्ट	60	45	105	20	73	73	0	प्रस्तुत केले नाही
2	मुंबई-एलटीयू-547	मुंबई- एलटीयू--3	1	0	1	0	1	0	1	0
3	मांडवी-504	मांडवी	6	14	20	6	14	0	6	प्रस्तुत केले नाही
4	मुंबई- एलटीयू--515	मुंबई- एलटीयू--2	1	3	4	प्रस्तुत केले नाही	4	प्रस्तुत केले नाही	0	प्रस्तुत केले नाही
5	मुंबई- एलटीयू--518	मुंबई- एलटीयू--2	2	3	5	प्रस्तुत केले नाही	5	प्रस्तुत केले नाही	0	प्रस्तुत केले नाही
6	मालाड-पूर्व-707	गोरेगाव	125	152	277	41	236	0	236	प्रस्तुत केले नाही
7	मुंबई- एलटीयू--503	मुंबई- एलटीयू--1	1	6	7	प्रस्तुत केले नाही	7	प्रस्तुत केले नाही	0	प्रस्तुत केले नाही
8	मुंबई- एलटीयू--531	मुंबई- एलटीयू--3	0	0	0	0	0	0	0	0
9	पुणे- एलटीयू--509	पुणे- एलटीयू--1	0	0	0	0	0	0	0	0
10	पुणे- एलटीयू--519	पुणे- एलटीयू--2	0	0	0	0	0	0	0	0
	एकूण		**196**	**223**	**419**	**67**	**340**	**73**	**243**	

परिशिष्ट 2.2.2

(संदर्भ: परिच्छेद 2.2.8.2(I); पृष्ठ 49)

विभागाद्वारा स्वीकारलेली किंवा कारवाई सुरू केलेली प्रकरणे

(₹ कोटीमध्ये)

अ.क्र.	परिमाण	करदात्याचा जीएसटीआयएन	विभाग	कर परिणाम
1	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXX4	मुंबई-एलटीयू-02	29.75
2	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXX3	मुंबई-एलटीयू-02	21.95
3	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXS	मुंबई-एलटीयू-02	49.92
4	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXP	मुंबई-एलटीयू-01	11.24
5	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXM	नागपूर	32.06
6	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXE	मुंबई-एलटीयू-04	0.27
7	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXZ	मुंबई-एलटीयू-02	168.55
8	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXQ	अंधेरी	23.37
9	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXI	पुणे-एलटीयू-01	28.26
10	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXX5	मुंबई-एलटीयू-03	24.62
11	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXX W	पुणे-एलटीयू-01	310.00
12	प्रत्यावर्ती भार प्रणाली (RCM) अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXG	माझगाँव	2.52
13	प्रत्यावर्ती भार प्रणाली (RCM) अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXL	मुंबई-एलटीयू-02	1.27
14	प्रत्यावर्ती भार प्रणाली(RCM) अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXT	पुणे-एलटीयू-01	1.44
15	प्रत्यावर्ती भार प्रणाली(RCM) अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXG	बोरीवली	0.01
16	प्रत्यावर्ती भार प्रणाली(RCM) अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXN	नाशिक	0.37
17	प्रत्यावर्ती भार प्रणाली(RCM) अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXO	नाशिक	0.40
18	प्रदान न करता प्रत्यावर्ती भार प्रणाली(RCM) अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXX3	फोर्ट	4.65
19	प्रदान न करता प्रत्यावर्ती भार प्रणाली(RCM) अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXH	मुंबई-एलटीयू-01	7.93
20	प्रदान न करता प्रत्यावर्ती भार प्रणाली(RCM) अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXI	मुंबई-एलटीयू-01	0.001
21	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 5R)	2XXXXXXXXXXXXX2	साकीनाका	0.00
22	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 5R)	2XXXXXXXXXXXXXS	मुंबई-एलटीयू-03	0.00
23	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरण यामध्ये करपात्र उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 7 जी)	2XXXXXXXXXXXXX1	साकीनाका	0.00

अ.क्र.	परिणाम	करदात्याचा जीएसटीआयएन	विभाग	कर परिणाम
24	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरण यामध्ये करपात्र उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 7 जी)	2XXXXXXXXXXXX0	बांद्रा	0.00
25	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरण यामध्ये करपात्र उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 7 जी)	2XXXXXXXXXXXXU	मुंबई-एलटीयू-03	0.00
26	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXX9	पुणे पश्चिम	2.65
27	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXXK	पुणे उत्तर	1.50
28	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXXY	नांदेड	4.10
29	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXX5	मुंबई-एलटीयू-02	0.01
30	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामधील प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXXQ	पुणे-एलटीयू-01	3.29
31	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXXH	मुंबई-एलटीयू-02	10.62
32	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXXU	मुंबई-एलटीयू-03	6.90
33	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXXJ	सोलापूर	2.27
34	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXXW	मुंबई-एलटीयू-04	0.59
35	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXXT	नाशिक	0.51
36	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXXG	नाशिक	0.63
37	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXX5	मुंबई-एलटीयू-01	0.36
38	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXXM	नांदेड	2.91
39	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXX7	गोरेगांव	1.82
40	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXX2	पुणे दक्षिण	1.39
41	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामधील लाभ घेतलेल्या आयटीसीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 12(F))	2XXXXXXXXXXXXF	मुंबई-एलटीयू-01	47.54
42	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 12(F))	2XXXXXXXXXXXXL	मुंबई-एलटीयू-02	9.99
43	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 12(F))	2XXXXXXXXXXXX6	ठाणे शहर	5.24
44	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 12(F))	2XXXXXXXXXXXXP	मुंबई-एलटीयू-04	12.33
45	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 12(F))	2XXXXXXXXXXXXU	**बांद्रा**	10.81

अ.क्र.	परिमाण	करदात्याचा जीएसटीआयएन	विभाग	कर परिणाम
46	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 12(F))	2XXXXXXXXXXXXW	पुणे- एलटीयू -01	9.10
47	वित्तीय विवरणातील खर्चासोबत वार्षिक विवरणामध्ये घोषित केलेल्या आयटीसीचा ताळमेळ (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 14T)	2XXXXXXXXXXXXY	मुंबई-एलटीयू-02	71.25
48	वित्तीय विवरणातील खर्चासोबत वार्षिक विवरणामध्ये घोषित केलेल्या आयटीसीचा ताळमेळ (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 14T)	2XXXXXXXXXXXXE	मुंबई-एलटीयू-02	0.47
49	वित्तीय विवरणातील खर्चासोबत वार्षिक विवरणामध्ये घोषित केलेल्या आयटीसीचा ताळमेळ (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 14T)	2XXXXXXXXXXXXT	नागपूर	44.10
50	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXX2	पुणे-पूर्व	2.13
51	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXX7	रायगड	0.45
52	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXXS	अंधेरी	0.73
53	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXXV	नांदेड	0.58
54	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXX6	फोर्ट	0.13
55	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXX0	साकीनाका	0.26
56	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXXZ	पुणे पूर्व	0.33
57	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXXR	पुणे पूर्व	0.11
58	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXXM	बोरीवली	1.36
59	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXX0	ठाणे शहर	1.34
60	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXXA	ठाणे ग्रामीण	1.70
61	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXXW	सांताक्रूझ	0.26
62	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXXG	मुलुंड	0.39
63	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXX3	ठाणे शहर	0.17
64	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXXJ	कोल्हापूर	0.33
65	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXXH	नागपूर	1.21
66	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXX2	ठाणे शहर	8.65
67	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXX6	ठाणे शहर	17.78
68	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXXB	पुणे उत्तर	0.18

अ.क्र.	परिमाण	करदात्याचा जीएसटीआयएन	विभाग	कर परिणाम
69	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXXXZ	पुणे उत्तर	0.30
70	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXXXP	अंधेरी	0.77
71	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध.	2XXXXXXXXXXXXXV	गोरेगांव	0.18
72	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXX8	मुंबई-एलटीयू-03	2.03
73	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXXK	मुंबई-एलटीयू-03	0.0004
74	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXXB	नाशिक	36.42
75	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXXR	मुंबई-एलटीयू-02	5.37
76	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXX2	मुंबई-एलटीयू-04	48.05
77	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXXU	मुंबई-एलटीयू-03	29.65
78	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXXF	कोल्हापूर	9.65
79	व्याजाचे अल्प/अ प्रदान	2XXXXXXXXXXXXXK	कोल्हापूर	0.49
80	व्याजाचे अल्प/अ प्रदान	2XXXXXXXXXXXXX5	मुंबई-एलटीयू-02	0.81
81	व्याजाचे अल्प/अ प्रदान	2XXXXXXXXXXXXXE	मुंबई-एलटीयू-03	2.06
82	व्याजाचे अल्प/अ प्रदान	2XXXXXXXXXXXXXK	मुंबई-एलटीयू-02	1.19
83	व्याजाचे अल्प/अ प्रदान	2XXXXXXXXXXXXX1	पुणे- एलटीयू-_01	4.59
84	व्याजाचे अल्प/अ प्रदान	2XXXXXXXXXXXXXB	औरंगाबाद	0.47
85	व्याजाचे अल्प/अ प्रदान	2XXXXXXXXXXXXXH	मुंबई-एलटीयू-03	0.65
86	व्याजाचे अल्प/अ प्रदान	2XXXXXXXXXXXXXW	पुणे- एलटीयू-01	0.47
87	व्याजाचे अल्प/अ प्रदान	2XXXXXXXXXXXXXM	औरंगाबाद	5.28
88	व्याजाचे अल्प/अ प्रदान	2XXXXXXXXXXXXXB	मुंबई-एलटीयू-02	0.30
89	कंपोझिशन करदाते देखील ई-कॉमर्स सुविधेचा लाभ घेत आहेत	2XXXXXXXXXXXXXT	ठाणे शहर	0.09
90	कंपोझिशन करदाते देखील ई-कॉमर्स सुविधेचा लाभ घेत आहेत	2XXXXXXXXXXXXXQ	ठाणे शहर	0.01
91	कंपोझिशन करदाते देखील ई-कॉमर्स सुविधेचा लाभ घेत आहेत	2XXXXXXXXXXXXXQ	पुणे दक्षिण	0.006
92	कंपोझिशन करदाते देखील ई-कॉमर्स सुविधेचा लाभ घेत आहेत	2XXXXXXXXXXXXXY	गोरेगांव	0.00
93	कंपोझिशन करदाते देखील ई-कॉमर्स सुविधेचा लाभ घेत आहेत	2XXXXXXXXXXXXXO	रायगड	0.00
94	कंपोझिशन करदाते देखील ई-कॉमर्स सुविधेचा लाभ घेत आहेत	2XXXXXXXXXXXXXI	सांताक्रूझ	0.00
			एकूण	**1155.89**

परिशिष्ट 2.2.3

(संदर्भ: परिच्छेद 2.2.8.2 (III); पृष्ठ 50)

करदात्यांद्वारा डेटा प्रवेश त्रुट्या

(₹ कोटीमध्ये)

अ.क्र.	परिमाण	करदात्याचा जीएसटीआयएन	विभाग	कर परिणाम
1	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXX6	रायगड	139.20
2	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXO	औरंगाबाद	35.00
3	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXY	मुंबई-एलटीयू-01	31.51
4	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXF	मुंबई-एलटीयू-01	26.53
5	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXO	मुंबई-एलटीयू-01	25.32
6	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXD	पुणे- एलटीयू -02	18.99
7	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXD	पुणे पश्चिम	15.22
8	आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXR	मुंबई-एलटीयू-04	72.33
9	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXR	मुंबई-एलटीयू-03	43.80
10	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXB	पुणे- एलटीयू -01	25.78
11	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXX	मुंबई-एलटीयू-02	15.09
12	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXQ	मुंबई-एलटीयू-01	5.13
13	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXG	रायगड	3.70
14	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXK	नाशिक	2.67
15	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXD	नाशिक	2.61
16	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXC	नागपूर	2.20
17	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXF	रायगड	2.03
18	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXF	मुंबई-एलटीयू-04	1.93
19	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXX5	नरीमन पॉइंट	1.30
20	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXC	नरीमन पॉइंट	1.29
21	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXX7	मांडवी	1.14
22	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXR	रायगड	0.94
23	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXXK	पुणे दक्षिण	0.94

अ.क्र.	परिमाण	करदात्याचा जीएसटीआयएन	विभाग	कर परिणाम
24	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXX4	नरीमन पॉइंट	4.66
25	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXX4	औरंगाबाद	2.45
26	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXJ	मुंबई-एलटीयू-04	2.00
27	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXM	गोरेगांव	1.16
28	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXI	ठाणे शहर	1.21
29	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXZ	पुणे- एलटीयू -2	3.10
30	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXV	पुणे- एलटीयू -2	1.65
31	प्रत्यावर्ती भार प्रणालीत (RCM) आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXV	माझगाव	1.33
32	प्रदानाशिवाय प्रत्यावर्ती भार प्रणाली(RCM) अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXJ	नाशिक	8.34
33	प्रदानाशिवाय प्रत्यावर्ती भार प्रणाली(RCM) अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXM	पुणे पश्चिम	1.21
34	प्रदानाशिवाय प्रत्यावर्ती भार प्रणाली(RCM) अंतर्गत आयटीसीचा लाभ घेण्यामध्ये विसंगती	2XXXXXXXXXXXXT	नरीमन पॉइंट	2.00
35	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 5R)	2XXXXXXXXXXXXW	मुंबई-एलटीयू-01	0.00
36	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 5R)	2XXXXXXXXXXXX3	मुंबई-एलटीयू-03	0.00
37	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 5R)	2XXXXXXXXXXXX6	मुंबई-एलटीयू-02	0.00
38	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 5R)	2XXXXXXXXXXXXB	कोल्हापूर	0.00
39	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 5R)	2XXXXXXXXXXXXG	मुंबई-एलटीयू-01	0.00
40	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरणे यामध्ये करपात्र उलाढालीत विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 7जी)	2XXXXXXXXXXXXP	अंधेरी	0.00
41	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXX5	पुणे दक्षिण	2.00
42	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXXD	ठाणे शहर	33.66
43	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXX3	पुणे उत्तर	1.76
44	लेखा पुस्तके आणि वार्षिक विवरण यामध्ये प्रदान केलेल्या करात विसंगती (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 9R)	2XXXXXXXXXXXX1	साकीनाका	30.52
45	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरण यामध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीत विसंगती(जीएसटीआर 9C चा तक्ता 12(F))	2XXXXXXXXXXXX8	माझगाँव	12.67
46	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरण यामध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीत विसंगती(जीएसटीआर 9C चा तक्ता 12(F))	2XXXXXXXXXXXXL	ठाणे शहर	6.19
47	वार्षिक विवरण आणि वित्तीय विवरण यामध्ये लाभ घेतलेल्या आयटीसीत विसंगती(जीएसटीआर 9C चा तक्ता 12(F))	2XXXXXXXXXXXX3	फोर्ट	6.52

अ.क्र.	परिमाण	करदात्याचा जीएसटीआयएन	विभाग	कर परिणाम
48	वित्तीय विवरणातील खर्चासोबत वार्षिक विवरणामध्ये घोषित केलेल्या आयटीसीचा ताळमेळ (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 14T)	2XXXXXXXXXXXXS	फोर्ट	40.12
49	वित्तीय विवरणातील खर्चासोबत वार्षिक विवरणामध्ये घोषित केलेल्या आयटीसीचा ताळमेळ (जीएसटीआर 9C चा तक्ता 14T)	2XXXXXXXXXXXXB	मुलुंड	45.51
50	प्रकरणे जेथे जीएसटीआर 3B दाखल केले नाही परंतु जीएसटीआर 1 किंवा जीएसटीआर 2A उपलब्ध	2XXXXXXXXXXXXC	बोरीवली	0.66
51	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXT	औरंगाबाद	167.67
52	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXB	पुणे- एलटीयू -01	98.52
53	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXK	नांदेड	75.28
54	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXJ	कोल्हापूर	20.01
55	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXT	मुलुंड	13.90
56	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXX9	फोर्ट	11.53
57	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXU	माझगाँव	9.66
58	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXE	पुणे- एलटीयू -01	9.06
59	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXD	मुंबई-एलटीयू-02	1.75
60	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXE	फोर्ट	11.12
61	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXM	नागपूर	17.16
62	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXX9	कोल्हापूर	23.61
63	निर्वहन न केलेले कर दायित्व	2XXXXXXXXXXXXW	साकीनाका	22.78
			एकूण बेरिज	**1165.42**

परिशिष्ट 2.2.4

(संदर्भ: परिच्छेद 2.2.9.1; पृष्ठ 52)

अभिलेखांचे सादरीकरण न करणे

अ. क्र.	करदात्याचा जीएसटीआयएन	प्रभार	विभाग	सादर न केलेल्या अभिलेख्यांची सूची
1	2XXXXXXXXXXXXXA	औरंगाबाद-शहर-712	औरंगाबाद	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, नफा आणि तोटा खाते, ताळेबंद, वित्तीय विवरण, संचालकांचा अहवाल.
2	2XXXXXXXXXXXXXG	बांद्रा -पूर्व-705	बांद्रा	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, नफा आणि तोटा खाते लेखा नोट्‌सह. ताळेबंद, वित्तीय विवरण, संचालकाचा अहवाल आणि लेखापरीक्षकांचा अहवाल.
3	2XXXXXXXXXXXXXO	काळबादेवी-602	फोर्ट	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, जीएसटीआर 9C, वार्षिक वित्तीय विवरण.
4	2XXXXXXXXXXXXX6	प्रिन्सेस-डॉक-703	फोर्ट	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, आणि वार्षिक वित्तीय विवरण.
5	2XXXXXXXXXXXXXP	फोर्ट-702	फोर्ट	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, आणि वार्षिक वित्तीय विवरण खाते लेखा नोट्‌ससह.
6	2XXXXXXXXXXXXXM	मांडवी-601	मांडवी	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, आणि वार्षिक वित्तीय विवरण खाते लेखा नोट्‌ससह.
7	2XXXXXXXXXXXXXM	मांडवी-504	मांडवी	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, आणि वार्षिक वित्तीय विवरण, ताळेबंद आणि संचालकांचा अहवाल.
8	2XXXXXXXXXXXXX8	माझगाव-702	माझगाव	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, आणि वार्षिक वित्तीय विवरण, ताळेबंद आणि संचालकांचा अहवाल. रोकड खाता आणि क्रेडिट लेजर.
9	2XXXXXXXXXXXXXJ	माझगाव-702	माझगाव	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, आणि एचएसएन कोडसह प्रमुख पुरवठ्याची यादी.
10	2XXXXXXXXXXXXXG	मुंबई-एलटीयू-540	मुंबई-एलटीयू-4	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, आणि वार्षिक वित्तीय विवरण खाते लेखा नोट्‌ससह.
11	2XXXXXXXXXXXXXC	मुंबई-एलटीयू-503	मुंबई-एलटीयू-1	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, आणि वार्षिक वित्तीय विवरण आणि संचालकांचा अहवाल.
12	2XXXXXXXXXXXXXA	मुंबई-एलटीयू-503	मुंबई-एलटीयू-1	आउटपुट बिजके व इनपुट बिजके,.
13	2XXXXXXXXXXXXXN	मुंबई-एलटीयू-503	मुंबई-एलटीयू-1	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, आणि वार्षिक वित्तीय विवरण, नोट्‌स, वेळापत्रक आणि संचालकांचा अहवाल.
14	2XXXXXXXXXXXXXW	मुंबई-एलटीयू-506	मुंबई-एलटीयू-1	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, आणि वार्षिक वित्तीय विवरण, नोट्‌स, वेळापत्रक आणि संचालक अहवाल, जीएसटीआर 9 आणि 9C.
15	2XXXXXXXXXXXXXE	मुंबई-एलटीयू-508	मुंबई-एलटीयू-1	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, आणि वार्षिक वित्तीय विवरण, नोट्‌स, वेळापत्रक आणि संचालकांचा अहवाल.
16	2XXXXXXXXXXXXXK	मुंबई-एलटीयू-505	मुंबई-एलटीयू-1	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, आणि वार्षिक वित्तीय विवरण, नोट्‌स, वेळापत्रक आणि संचालकांचा अहवाल
17	2XXXXXXXXXXXXX2	मुंबई-एलटीयू-531	मुंबई-एलटीयू-3	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, ,ताळेबंद, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण, नोट्‌स, वेळापत्रक आणि संचालकांचा अहवाल.

अ. क्र.	करदात्याचा जीएसटीआयएन	प्रभार	विभाग	सादर न केलेल्या अभिलेख्यांची सूची
18	2XXXXXXXXXXXXXG	नांदेड-501	नांदेड	ताळेबंद, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण आणि संचालकांचा अहवाल.
19	2XXXXXXXXXXXXXM	मालेगाव-601	नाशिक	आउटपुट बिजके व इनपुट बिजके,.
20	2XXXXXXXXXXXXX3	अहमदनगर-605	नाशिक	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, ,ताळेबंद, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण आणि संचालकांचा अहवाल
21	2XXXXXXXXXXXXXM	भोसरी-501	पुणे पूर्व	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण आणि संचालकांचा अहवाल
22	2XXXXXXXXXXXXXM	भोसरी-506	पुणे पूर्व	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके ताळेबंद, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण आणि संचालकांचा अहवाल आणि लेखापरीक्षकांचा अहवाल.
23	2XXXXXXXXXXXXX7	पुणे-एलटीयू-516	पुणे-एलटीयू-2	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, ताळेबंद,, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण आणि संचालकांचा अहवाल आणि लेखापरीक्षकांचा अहवाल.
24	2XXXXXXXXXXXXXH	पुणे-एलटीयू-524	पुणे-एलटीयू-2	आउटपुट बिजके व इनपुट बिजके,
25	2XXXXXXXXXXXXX9	पुणे-एलटीयू-501	पुणे-एलटीयू-1	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके ताळेबंद,, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण.
26	2XXXXXXXXXXXXXV	पुणे-एलटीयू-01	पुणे-एलटीयू	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, ताळेबंद,, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण आणि लेख्यांचे नोट्स.
27	2XXXXXXXXXXXXXL	पुणे-कँट-501	पुणे दक्षिण	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, ताळेबंद,, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण आणि लेख्यांचे नोट्स.
28	2XXXXXXXXXXXXXG	वडगाव-शेरी-707	पुणे दक्षिण	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, ताळेबंद,, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण आणि लेख्यांचे नोट्स.
29	2XXXXXXXXXXXXXN	पुणे-कँट-704	पुणे दक्षिण	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, ताळेबंद,, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण आणि लेख्यांचे नोट्स.
30	2XXXXXXXXXXXXXH	चाकण-501	पुणे दक्षिण	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, ताळेबंद,, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण आणि लेख्यांचे नोट्स.
31	2XXXXXXXXXXXXX5	कर्वेनगर-703	पुणे पश्चिम	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, ताळेबंद,, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण आणि लेख्यांचे नोट्स.
32	2XXXXXXXXXXXXXS	शनिवार-पेठ-601	पुणे पश्चिम	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, ताळेबंद,, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण आणि संचालकांचा अहवाल आणि लेखापरीक्षकांचा अहवाल.

अ. क्र.	करदात्याचा जीएसटीआयएन	प्रभार	विभाग	सादर न केलेल्या अभिलेख्यांची सूची
33	2XXXXXXXXXXXXXN	डेक्कन-जिमखाना-702	पुणे पश्चिम	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, ताळेबंद,, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण आणि संचालकांचा अहवाल आणि लेखापरीक्षकांचा अहवाल.
34	2XXXXXXXXXXXXXP	अलिबाग-702	रायगड	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, ताळेबंद,, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण आणि संचालकांचा अहवाल आणि लेखापरीक्षकांचा अहवाल.
35	2XXXXXXXXXXXXXW	बांद्रा-पश्चिम-503	सांताक्रूझ	आउटपुट बिजके व इनपुट बिजके,
36	2XXXXXXXXXXXXX5	बांद्रा-पश्चिम-602	सांताक्रूझ	आउटपुट बिजके व इनपुट बिजके,
37	2XXXXXXXXXXXXXA	विद्यानगरी-701	सांताक्रूझ	आउटपुट बिजके, इनपुट बिजके, ताळेबंद,, नफा आणि तोटा खाते, वार्षिक वित्तीय विवरण आणि संचालकांचा अहवाल आणि लेखापरीक्षकांचा अहवाल.

परिशिष्ट 2.2.5

(संदर्भ: परिच्छेद 2.2.9.2; पृष्ठ 53)

जीएसटीआर-3बी विलंबाने दाखल करण्यावर व्याज प्रदान न करणे

(₹ कोटीमध्ये)

अ. क्र.	करदात्याचा जीएसटीआयएन	प्रभार	विभाग	समाविष्ट महीने	जीएसटीआर-3B दाखल करण्याची तारीख	विलंब दिवसामध्ये (पल्ला)	व्याज देयतेचे अ-प्रदान
1	2XXXXXXXXXXXXXJ	मुंबई-एलटीयू-541	मुंबई-एलटीयू 04	जुलै-17	28.08.2017	3	0.03
2	2XXXXXXXXXXXXXS	मुंबई-एलटीयू-521	मुंबई-एलटीयू -2	जुलै-17, ऑगस्ट-17, सप्टे-17, नोव्हे-17, फेब्रु -18 व मार्च-18	24.09.2018 ते 02.11.2018	196 ते 400	0.19
3	2XXXXXXXXXXXXXG	वडगाँव-शेरी-707	पुणे दक्षिण	जुलै -17, सप्टे -17, ऑक्टो -17, नोव्हे -17, डिसें-17, जाने-18, फेब्रु-18 व मार्च-18	07.12.2017 ते 30.12.2019	93 ते 801	0.10
				एकूण			**0.32**

परिशिष्ट 2.2.6

(संदर्भ: परिच्छेद 2.2.9.3; पृष्ठ 55)

जीएसटीआर 9 व जीएसटीआर-2A यामध्ये आयटीसीचा लाभ घेण्यात विसंगती

(₹ कोटीमध्ये)

अ. क्र.	करदात्याचा जीएसटीआयएन	प्रभार	विभाग	जीएसटीआर 9 (6B)	जीएसटीआर 9 (7H)	जीएसटीआर 9 (8C)	लाभ घेतलेला आयटीसी (6B-7H+8C)	जीएसटीआर-2A नुसार उपलब्ध आयटीसी	आयटीसीची विसंगती
1	2XXXXXXXXXXXXM	मांडवी-504	मांडवी	116.10	0.00	0.00	116.10	113.34	2.76
2	2XXXXXXXXXXXXT	डेलीसले रोड-603	माझगाँव	0.33	0.00	0.00	0.33	0.13	0.20
3	2XXXXXXXXXXXXG	मुंबई-एलटीयू-540	मुंबई-एलटीयू 04	5.30	0.00	0.00	5.30	5.26	0.04
4	2XXXXXXXXXXXXY	सानपाडा-506	रायगड	0.99	0.00	0.00	0.99	0.36	0.63
5	2XXXXXXXXXXXX5	मुंबई-एलटीयू-514	मुंबई-एलटीयू 02	1.96	0.00	0.01	1.97	1.67	0.30
6	2XXXXXXXXXXXXS	मुंबई-एलटीयू-521	मुंबई-एलटीयू 02	0.72	0.00	0.02	0.75	0.73	0.02
7	2XXXXXXXXXXXXA	कर्जत-701	नाशिक	0.52	0.00	0.07	0.59	0.48	0.11
8	2XXXXXXXXXXXX1	खामगाव-602	अमरावती	0.40	0.00	0.00	0.40	0.38	0.02
9	2XXXXXXXXXXXXC	मुंबई-एलटीयू-503	मुंबई-एलटीयू-1	14.90	2.41	14.36	26.85	14.46	12.39
10	2XXXXXXXXXXXXN	मुंबई-एलटीयू-503	मुंबई-एलटीयू-1	14.25	1.25	0.57	13.57	9.18	4.40
11	2XXXXXXXXXXXX0	सिल्लोड-701	औरंगाबाद	2.04	0.00	0.05	2.09	0.35	1.74
12	2XXXXXXXXXXXXM	भोसरी-501	पुणे पूर्व	0.77	0.07	0.00	0.70	0.41	0.29
13	2XXXXXXXXXXXX9	पुणे-एलटीयू-501	पुणे एलटीयू-01	16.26	0.00	0.10	16.36	15.25	1.11
14	2XXXXXXXXXXXX8	बिबवेवाडी-502	पुणे उत्तर	2.79	0.00	0.00	2.79	2.48	0.31
15	2XXXXXXXXXXXXL	कोथरूड_503	पुणे दक्षिण	1.74	0.02	0.00	1.72	1.01	0.70
16	2XXXXXXXXXXXXP	फोर्ट-702	फोर्ट	1.62	0.00	0.01	1.63	0.02	1.61
			एकूण	**180.69**	**3.75**	**15.19**	**192.14**	**165.51**	**26.63**

परिशिष्ट 2.2.7

(संदर्भ: परिच्छेद 2.2.9.4; पृष्ठ 56)

करमुक्त वस्तू/सेवांच्या संदर्भात आयटीसीचे न/कमी प्रत्यावर्तन

(₹ कोटीमध्ये)

अ. क्र.	जीएसटीआयएन	प्रभार	विभाग	जावक उलाढालीचे करपात्र मूल्य	करमुक्त जावक पुरवठ्याचे करपात्र मूल्य	करमुक्त जावक पुरवठ्याचे गुणोत्तर	इनपुट आणि इनपुट सेवांसाठी आयटीसी	अपात्र आयटीसी	उपलब्ध आयटीसी	प्रत्यावर्तीत करावयाची आयटीसी	प्रत्यावर्तीत आयटीसी जीएसटीआर 9(7C)	प्रत्यावर्तीत आयटीसी जीएसटीआर 9(7H)	अ/कमी प्रत्यावर्तन
				R9 (5N - 5F)	जीएसटीआर 9 (5D + 5E)	स्तंभ. 6/ स्तंभ. 5	R9 (6B + 6C + 6D + 6E + 6F + 6G + T 8C)	R 3B T4D(2) + R9 7E + R9 T 12	स्तंभ. 8 - स्तंभ. 9	स्तंभ. 7 * स्तंभ. 10			स्तंभ.11- (स्तंभ.12 + स्तंभ.13
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	2XXXXXXXXXXXXXA	विद्यानगरी-701	सांताक्रूझ	0.05	0.05	1.00	1.29	0.19	1.10	1.10	0.00	0.00	1.10
2	2XXXXXXXXXXXXX9	परळ-702	माझगाव	16.59	11.90	0.72	1.28	0.00	1.28	0.92	0.77	0.00	0.15
3	2XXXXXXXXXXXXX8	माझगाव-702	माझगाव	3817.34	3691.75	0.97	7.01	0.01	7.00	6.77	0.00	0.00	6.77
			एकूण	**3833.98**	**3703.70**	**2.68**	**9.58**	**0.20**	**9.38**	**8.79**	**0.77**	**0.00**	**8.02**

R9 7C-नियम 42 नुसार प्रत्यावर्तन, R9 7H-इतर प्रत्यावर्तन, R9 5D - सूट दिलेले, R9 5E-निरंक दराने, R9 5F- जीएसटी नसलेला पुरवठा, R9 5N=एकूण उलाढाल, R9 6B - आरसीएम व्यतिरिक्त इनपुट पुरवठा - R9-6C-नोंदणीकृत नसलेल्यांकडून आरसीएम लागू होणारा आवक पुरवठा, R-9 6D- नोंदणीकृत असलेल्यापासून आरसीएम ला लागू आवक पुरवठा, R9 6E-वस्तूंची आयात, R9 6F-सेवांची आयात, R9 6G- आयएसडी कडून क्रेडिट, R9 8C पुढील वित्तीयवर्षात आयटीसीचा लाभ घेतला, R9 7E- अवरोधित आयटीसी, R9 12- मागील वित्तीयवर्षात प्रत्यावर्तन

परिशिष्ट 2.2.8

(संदर्भ: परिच्छेद 2.2.9.5; पृष्ठ 57)

जीएसटीआर 9C व वार्षिक वित्तीय विवरण यामध्ये उलाढालीत विसंगती

(₹ कोटीमध्ये)

अ.क्र.	करदात्याचा जीएसटीआयएन	प्रभार	विभाग	जीएसटीआर 9C च्या 5A मध्ये घोषित उलाढाल	वार्षिक वित्तीय विवरणानुसार उलाढाल	उलाढालीतील विसंगती	कर दायित्वाचे कमी निर्वहन
1	2XXXXXXXXXXXXXV	काळबादेवी-612	फोर्ट	9749.81	9749.93	0.12	एनक्यू
2	2XXXXXXXXXXXXXM	मांडवी-601	मांडवी	3.58	3.89	0.31	एनक्यू
3	2XXXXXXXXXXXXX8	बिबवेवाडी-502	पुणे-उत्तर	54.94	54.83	0.11	एनक्यू
4	2XXXXXXXXXXXXX5	कर्वेनगर-503	पुणे-पश्चिम	35.80	35.78	0.02	एनक्यू
			एकूण	**9844.13**	**9844.43**	**0.56**	

परिशिष्ट 2.2.9

(संदर्भ: परिच्छेद 2.2.9.7; पृष्ठ 59)

जीएसटीआर 9 व वार्षिक वित्तीय विवरण यामध्ये उलाढालीत विसंगती

(₹ कोटीमध्ये)

अ.क्र.	करदात्याचा जीएसटीआयएन	प्रभार	विभाग	जीएसटीआर 9 मध्ये उलाढाल	वार्षिक वित्तीय विवरणानुसार उलाढाल	उलाढालीतील विसंगती	कर दायित्वाचे कमी निर्वहन
1	2XXXXXXXXXXXXX9	पुणे- एलटीयू -501	पुणे-एलटीयू-1	59.04	76.50	17.46	एनक्यू
2	2XXXXXXXXXXXXXS	शनिवार-पेठ-601	पुणे-पश्चिम	10.89	14.40	3.51	एनक्यू
3	2XXXXXXXXXXXXXN	लोणावळा-701	पुणे-पश्चिम	3.78	48.73	44.95	एनक्यू
4	2XXXXXXXXXXXXXU	मरोळ-501	अंधेरी	25.12	61.12	36.00	एनक्यू
5	2XXXXXXXXXXXXXM	मांडवी-504	मांडवी	38.65	46.20	7.55	एनक्यू
6	2XXXXXXXXXXXXX7	पुणे-एलटीयू-516	पुणे-एलटीयू-2	315.15	436.43	121.28	एनक्यू
			एकूण	**452.63**	**683.37**	**230.74**	

परिशिष्ट 2.2.10

(संदर्भ: परिच्छेद 2.2.9.8; पृष्ठ 60)

प्रत्यावर्ती भार यंत्रणेंतर्गत प्रदान केलेल्या करात विसंगती

(₹ कोटीमध्ये)

अ. क्र.	जीएसटीआयएन	प्रभार	विभाग	एएफएस नुसार आरसीएम उलाढाल	आरसी एम अंतर्गत देय कर*	जीएसटी आर 3B प्रदान केलेला आरसी एम	आरसीएम अंतर्गत प्रदान केलेल्या करात विसंगती	आरसीएमच्या अधीन वित्तीय अभिलेख्यांमधील बाबी
1	2XXXXXXXXXXXXXJ	माझगाव -702	माझगाँव	19.87	3.58	0.10	3.48	लेखापरीक्षण शुल्क, ₹ 0.07 कोटी, व्यावसायिक शुल्क ₹ 19.55 कोटी, सदस्यत्व, सेमिनार आणि प्रायोजकत्व शुल्क ₹ 0.24 कोटी, भागीदार विमा अधिमूल्य ₹ 0.01 कोटी,
2	2XXXXXXXXXXXXXM	मुंबई-एलटीयू -544	मुंबई_एल टीयू _04	96.16	17.31	2.18	15.13	उत्पादन सामग्री परवाना शुल्कासाठी ₹ 5.20 कोटी, तांत्रिक सेवा शुल्क ₹ 2.70 कोटी, रॉयल्टी ₹ 0.44 कोटी, संचालकांचे पारीश्रमिक ₹ 2.87 कोटी, लेखापरीक्षकांना प्रदान ₹ 0.11 कोटी नोट 36 च्या विदेशी चलनात अदा केले. करपात्र रक्कम= ₹ 5.20 कोटी + ₹ 2.70 कोटी + ₹ 0.44 कोटी + ₹ 2.87 कोटी + ₹ 0.11 कोटी = ₹ 11.31 कोटी, ₹ 203.66 लाखाच्या 18 टक्के दराने करपात्र रक्कम. विमा दावा (₹ 0.05 कोटी) किंवा रॉयल्टी प्रतिलेखन ₹ 2.00 कोटी), ₹ 82.79 कोटी पूर्व करारासाठी प्रदान.1. करपात्र रक्कम ₹ 0.05 कोटी, 18 टक्के दराने ₹ 0.09 कोटींचा कर. 2. करपात्र रक्कम ₹ 2.00 कोटी + ₹ 82.79 कोटी = ₹ 84.79 कोटी, 18 टक्के दराने ₹ 15.26 कोटींचा कर.
3	2XXXXXXXXXXXXXW	मुंबई_एलटीयू _548	मुंबई_एल टीयू _04_	65.88	11.86	4.46	7.40	नोट 22 मधील सेवा शुल्क (₹ 10.41 कोटी) आणि नोट 24 मधील बँक हमी कमिशन (₹ 0.04 कोटी). नोट-28 नुसार ईआरपी वापरकर्ता शुल्क (₹ 4.24 कोटी), लेखापरीक्षकांचे शुल्क (₹ 0.37 कोटी), इतर सेवा (₹ 0.09 कोटी), खर्चाची प्रतिपूर्ती (₹ 0.008 कोटी), कायदेशीर आणि व्यावसायिक शुल्क (₹ 6.03 कोटी), सेवा शुल्क (₹ 0.26 कोटी, कमिशन आणि दलाली (₹ 0.40 कोटी), नोट 25 नुसार जेवणाची रॉयल्टी (₹ 1.97 कोटी), नोट 31.3 नुसार ट्रेडमार्कस (₹ 7.82 कोटी), तांत्रिक सहाय्य (₹ 33.30 कोटी) नोट-31.4 (6) नुसार सोडेक्सो एसव्ही इंडिया प्रायव्हेट लिमिटेड. च्या वतीने ₹ 0.94 कोटी कर्मचारी कल्याण खर्च अदा केले गेले. करपात्र रक्कम ₹ 65.89 कोटी आणि 18 टक्के दराने ₹ 11.86 कोटींचा कर.
			एकूण	**181.91**	**32.74**	**6.74**	**26.00**	

* तपशील उपलब्ध नसल्यामुळे देय कराची गणना 18 टक्के दराने करण्यात आली.

परिशिष्ट 2.3.1

(संदर्भ: परिच्छेद 2.3.1(a); पृष्ठ 63)

विकास करारामध्ये मालमत्तेच्या कमी मूल्यांकनामुळे ₹ 35.49 लाख मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी (महसूल हिस्सेदारी)

कार्यालयाचे नाव	**सह उप निबंधक वर्ग-2, हवेली-X पुणे**
परिच्छेद क्र. व निरिक्षण अहवालाचे वर्ष	2017-18 निरिक्षण अहवालाचा परिच्छेद-2
दस्तावेज क्र. व वर्ष	5031/2017
विकासक	मे. XXX मार्फत त्यांचा अधिकृत भागीदार XXX
मालक	मे. XXX मार्फत त्याचे भागीदार XXX
मालमत्तेचा तपशिल	मौजा: हडपसर, खुली जमीन सर्व्हे नं. 166/3 (क्षेत्र : 1200 चौ.मी.), सर्व्हे नं. 166/4 (क्षेत्र: 1200 चौ.मी.), सर्व्हे नं. 166/5 (क्षेत्र: 1350 चौ.मी.), जमिनीचे एकूण क्षेत्र: 3750 चौ.मी.
लेखापरीक्षेद्वारा गणना	
वार्षिक दर अनुसूचि	एएसआर 2016-17
प्रभाग क्र.	30/447
मौजा/गांव	मौजा: हडपसर
मालमत्तेचे क्षेत्र	3750 चौ.मी.
खुल्या जागेचा दर प्रति चौ.मी.	₹ 21,000 प्रति चौ.मी.
निवासी युनिट्सचा दर	₹ 56,250 प्रति चौ.मी.
दुकानांचा दर	₹ 1,37,080 प्रति चौ.मी.

महसूल हिस्सेदारीचा नमूना: क्षेत्र: 3750 चौमी [(1500 चौ.मी. वाणिज्यिक (40 टक्के) + 2250 चौ.मी. निवासी (60 टक्के)]

प्रकार	क्षेत्र चौ. मी.	विकासकाचा हिस्सा चौ.मी. मध्ये	मालकाचा हिस्सा चौ.मी. मध्ये
दुकाने	1500	750 (50 टक्के)	750 (50 टक्के)
निवासी	2250	1282.50 (57 टक्के)	967.50 (43 टक्के)

वार्षिक दर अनुसुचीचा अनुदेश क्र. 33 विकास करारानुसार मालमत्तेचे मूल्यांकन 'महसूल हिस्सेदारी'	
मोबदल्याची गणना	
(A) मालकाच्या हिस्स्याचे मुल्यांकन: (750 x 1,37,080 + 967.50 x 56250) x 0.85 = 13,36,47,000 -(a) सुरक्षा ठेवीवर व्याज: 1,40,00,000 x 10% x 4 = 56,00,000 -(b)	₹ 13,92,47,000 (a+b)
बाजार मूल्याची गणना (ए एस आरच्या व्ही जी-31 व 33 नुसार)	
(B) जमीन दराद्वारा संपूर्ण जमिनीचे मूल्यांकन 3750 x 21,000 x 125%	₹ 9,84,37,500
मुद्रांक शुल्क आकरण्यासाठी बाजार मूल्य A आणि B पैकी जास्त	₹ 13,92,47,000
5 टक्के दराने आकारणीययोग्य मुद्रांक शुल्क	₹ 69,62,350
आकारलेले मुद्रांक शुल्क	₹ 34,13,000
मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी	**₹ 35,49,350**
सह उप निबंधक-X, हवेली, जिल्हा पुणे द्वारा गणना	
मोबदल्याची रक्कम	₹ 00
मालमत्तेचे बाजार मूल्य	₹ 6,82,50,000
आकारलेले मुद्रांक शुल्क	₹ 34,13,000

परिशिष्ट 2.3.2

(संदर्भ: परिच्छेद 2.3.1(b); पृष्ठ 64)

मोबदल्याचे चुकीचे निर्धारण केल्यामुळे ₹ 23 लाख मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी (महसूल हिस्सेदारी)

कार्यालयाचे नाव	**सह उपनिबंधक, हवेली-XVIII, पुणे**
परिच्छेद क्र. व निरीक्षण अहवालाचे वर्ष	2016-18 निरिक्षण अहवालाचा परिच्छेद 2
दस्तावेज क्र. व वर्ष	9888/2017
विकासक	मे. XXX मार्फत त्यांचा अधिकृत भागीदार श्री XXX
मालक	श्री XXX आणि 21 इतर
मालमत्तेचा तपशील	पिंपरी चिंचवड महानगर पालिकेच्या हद्दीतील मौजा चिखली, गट क्र. 752 व 1651 वर स्थित 5550 चौ. मी. मोजमापाची जमीन
लेखापरीक्षेद्वारा गणना	
वार्षिक दर अनुसूचि	एएसआर 2017-18
प्रभाग क्र.	14/9
मौजा	चिखली
मालमत्तेचे क्षेत्र	5550 चौ. मी.
खुल्या जागेचा दर प्रति चौ. मी.	₹ 9100 प्रति चौ. मी.
निवासी युनिट्सचा दर	₹ 45610 प्रति चौ. मी.
उपलब्ध चटई क्षेत्र निर्देशांकापैकी महसूल हिस्सेदारीत मालकाचा हिस्सा 34000 चौ. फुट म्हणजे 3158.67 चौ. मी. चा महसूल आहे.	
एएसआर च्या अनुदेश क्र. 33 अनुसार	
(A) मोबदल्याचे मूल्यांकन (मालकाचा हिस्सा) (i+ii) 3158.67 x ₹ 45610 x 0.85 = ₹ 12,24,56,900 - (i) सुरक्षा ठेवीवर व्याज: ₹ 1,07,00,000 x 10% x 3 = ₹ 32,10,000 - (ii)	₹ 12,56,66,900
(B) जमीन दराद्वारे संपूर्ण जमिनीचे मूल्यांकन 5550 x ₹ 9100 x 125%	₹ 6,31,31,250
मोबदल्यावर (मालकाचा हिस्सा) **(A)** उच्च असल्याने 5 टक्के दराने आकारणीयोग्य मुद्रांक शुल्क	₹ 62,83,345
आकारलेले मुद्रांक शुल्क	₹ 39,83,500
मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी	**₹ 22,99,845**
सह उपनिबंधक-XVIII, हवेली, जिल्हा-पुणे द्वारा गणना	
मोबदल्याची रक्कम	₹ 7,64,49,000
मालमत्तेचे बाजार मूल्य	₹ 7,96,70,000
आकारलेले मुद्रांक शुल्क	₹ 39,83,500
सहायक नगर रचनाकार, मुद्रांक जिल्हाधिकारी, हवेली, जिल्हा पुणे द्वारा गणना	
मोबदल्याची रक्कम	₹ 12,56,66,900
मालमत्तेचे बाजार मूल्य	₹ 6,31,31,250

परिशिष्ट 2.3.3

(संदर्भ: परिच्छेद 2.3.1(c); पृष्ठ 66)

संयुक्त उपक्रम विकास करारात मालकाच्या हिस्स्याची चुकीची गणना केल्यामुळे ₹ 40.31 लाख मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी (महसूल हिस्सेदारी)

कार्यालयाचे नाव	**सह उपनिबंधक, हवेली-II, पुणे**
परिच्छेद क्र. व निरिक्षण अहवालाचे वर्ष	2018-19 निरिक्षण अहवालाचा परिच्छेद 2
दस्तावेज क्र. व वर्ष	**293/2019** (अभिनिर्णय सं. **245/18/8219/18)**
प्रथम पक्ष	मे. XXX मार्फत त्यांचे भागीदार, पुणे
द्वितीय पक्ष (विकासक)	मे XXX मार्फत त्यांचे भागीदार, पुणे
मालमत्तेचा तपशिल	पिंपरी चिंचवड महानगर पालिकेच्या हद्दीतील तालुका हवेली, गांव दिघी स्थित जमिनीचे सर्व तुकडे आणि भागाचा हिस्सा क्र. 7, सर्व्हे क्र. 5 पैकी 3365.69 चौ. मी. व हिस्सा क्र. 8, सर्व्हे क्र. 5 पैकी 1687.92 मोजमापाची जमीन (5053.61 चौ. मी. मोजमापाची एकूण जमीन)

लेखापरीक्षेद्वारा गणना	
वार्षिक दर अनुसूचि	2017-18
प्रभाग क्र.	27/1
मौजा/गांव	दिघी
मालमत्तेचे क्षेत्र	5053.61 चौ. मी.
जमिनीचा दर	₹ 6790 प्रति चौ. मी.
सदनिका दर	₹ 43,690 प्रति चौ. मी.
इमारत परवानगी विभाग, पीसीएमसी, पिंपरी पुणे द्वारा अनुमोदित बांधकाम योग्य क्षेत्र	9724.31 चौ. मी. , 167 सदनिका समाविष्ट
गुणोत्तर 42:58	प्रथम पक्षाला 42 टक्के व द्वितीय पक्षाला 58 टक्के
विकासकाला उपलब्ध क्षेत्राचे बाजार मूल्य 9724.31 X 6790	₹ 6,60,28,065(A)
जमीन मालकाचा हिस्सा (42%) 1) बांधकाम- 9724.31 X 42% X 43690 X 0.85	₹ 15,16,73,272
2) पार्कींग- 9724.31 X 42% X 1/3 X 43690 X 0.85 X 0.25	₹ 1,26,39,439
3) देखभाल आणि इतर खर्च (₹ 1,00,000 प्रति यूनिट) - 70 यूनिट्स (167 यूनिट्सच्या 42 टक्के) X 1,00,000	₹ 70,00,000
4) सुरक्षा ठेव- 2,00,00,000 X 10% X 3	₹ 60,00,000
एकूण	**₹ 17,73,12,711... (B)** **₹ 17,73,12,700**
₹ 17,73,12,700/- वर 5 टक्के दराने आकारणीय मुद्रांक शुल्क	₹ 88,65,635
आकारलेले मुद्रांक शुल्क	₹ 48,34,575
मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी	₹ **40,31,060**

सह जिल्हा निबंधक (शहर), पुणे द्वारा गणना	
विकासकाला उपलब्ध क्षेत्राचे बाजार मूल्य 5053.61 X 1.25 X 6790	₹ 4,28,92,515 .... (A)
जमीन मालकाचा हिस्सा (42%) 1) बांधकाम- 5053.61 X 42% X 43690 X 0.85	₹ 7,88,22,823
2) पार्कींग- 5053.61 X 42% X 1/3 X 43690 X 0.85 X 0.25	₹ 65,68,569
3) देखभाल आणि इतर खर्च- 53 यूनिट्स X 1,00,000	₹ 53,00,000
4) सुरक्षा ठेव- 2,00,00,000 X 10% X 3	₹ 60,00,000
एकूण	**₹ 9,66,91,329... (B)** **₹ 9,66,91,500**
5 टक्के दराने आकारलेले मुद्रांक शुल्क	₹ **48,34,575**

परिशिष्ट 2.3.4

(संदर्भ: परिच्छेद 2.3.2; पृष्ठ 68)

मालमत्तेच्या कमी मूल्यांकनामुळे ₹ 16.13 लाख मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी

कार्यालयाचे नाव	**सह उपनिबंधक-V, कुर्ला**
परिच्छेद क्र. व निरिक्षण अहवालाचा वर्ष	2015-19 निरिक्षण अहवालाचा परिच्छेद-2
दस्तावेज क्र. व वर्ष	2543/2015
अभिनिर्णय प्रकरण क्र.	अभिनिर्णय /1100901/953/15/K
सोसायटी	श्री XXX को ऑपरेटिव्ह हाऊसिंग सोसायटी लिमिटेड
विकासक	मे. XXX कन्स्ट्रक्शन कंपनी
मालमत्तेचा तपशिल	तालुका कुर्ला, गांव बोर्ला, सिटीएस क्र.8 pt जमिनीसह इमारत 3765.76 चौ. मी. चा प्रतिपुरक फंजीबल चटई क्षेत्र निर्देशांक
लेखापरीक्षेद्वारा गणना	
वार्षिक दर अनुसूचि	2015
प्रभाग क्र.	99/459
मौजा/गांव	बोर्ला
मालमत्तेचे क्षेत्र	3765.76 चौ.मी. चा प्रतिपूरक फंजीबल चटई क्षेत्र निर्देशांक
जमिनीचा दर	₹ 74000 प्रति चौ. मी.
सोसायटीचा हिस्सा	1137.5 चौ. मी. (568.75 + 568.75)
विकासकाचा हिस्सा	2628.26 चौ. मी.
सोसायटीला मोबदला	₹ 3,11,00,000
बाजार मूल्य (विकासकाचा हिस्सा) 2628.26 X 74000 =₹ 19,44,91,240 वजा प्रदान केलेले अधिमूल्य ₹ 9,95,73,981	₹ 9,49,17,259
5 टक्के दराने आकारण्यायोग्य मुद्रांक शुल्क ₹ 9,49,17,259/-	₹ 47,45,862
आकारलेले मुद्रांक शुल्क	₹ 31,32,500
मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी	₹ **16,13,362**
मुद्रांक जिल्हाधिकारी, कुर्ला द्वारा गणना	
मोबदला रक्कम	निरंक
मालमत्तेचे बाजार मूल्य	₹ 6,26,43,000
बाजार मूल्यावर 5 टक्के दराने आकारलेले मुद्रांक शुल्क	₹ **31,32,500**

परिशिष्ट 2.3.5

(संदर्भ: परिच्छेद 2.3.3; पृष्ठ 69)

क्षेत्राचे चुकीचे वर्गीकरण केल्यामुळे ₹ 59.00 लाख मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी, परिणामी हस्तांतरण पत्रामध्ये मालमत्तेचे कमी मूल्यांकन

कार्यालयाचे नाव	**सह उपनिबंधक-XI, हवेली, जिल्हा पुणे**
परिच्छेद क्र. व निरिक्षण अहवालाचा वर्ष	2018-19 निरीक्षण अहवालाचा परिच्छेद-1
दस्तावेज क्र. व वर्ष	**1937/2019**
विक्रेते	विक्रेता आणि इतर 13, पुणे
खरेदीदार	मे XXX मार्फत त्यांचे संचालक श्री XXX
मालमत्तेचा तपशील	पुणे महानगरपालिका हद्दीतील जिल्हा-पुणे, तालुका हवेली, गांव-फुरसुंगी येथे स्थित सर्व्हे क्र. 220 येथिल 17700 चौ मी मोजमापाच्या जमिनीसाठी
लेखापरीक्षेद्वारा गणना	
वार्षिक दर अनुसूची	2017-18
प्रभाग क्र.	**अकृषक 9.2 पृष्ठ क्र. 18** 10/10.2 पृष्ठ क्र. 19 11/11.4 पृष्ठ क्र. 19
मौजा/गांव	फुरसुंगी, तालुका हवेली
सर्व्हे क्र.	220
खुल्या जमिनीचा दर	₹ 11460 प्रति चौ. मी.
जमिनीचे क्षेत्र	17700 चौ. मी.
अनुदेश क्र. 23 व 16 (c) नुसार जमिनीचे बाजार मूल्य ₹ 11460 X 17700 चौ. मी. =	₹ 20,28,42,000
6 टक्के दराने आकारणीय मुद्रांक शुल्क	₹ 1,21,70,520
आकारलेले मुद्रांक शुल्क	₹ 62,70,000
मुद्रांक शुल्काची कमी आकारणी	₹ 59,00,520
सह उपनिबंधक-II, हवेली, जिल्हा-पुणे द्वारा केलेली गणना	
मोबदल्याची रक्कम	₹ 3,60,00,000
मालमत्तेचे बाजार मूल्य	₹ 10,44,30,000
बाजार मूल्यावर 6 टक्के दराने आकारलेले मुद्रांक शुल्क	₹ 62,70,000

© भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक
https://cag.gov.in

https://cag.gov.in/ag/nagpur/en